KNIHY ODVAHY

A DOBRODRUŽSTVÍ

SVAZEK 33

Robert Louis Stevenson

ČERNÝ ŠÍP

Robert Louis Stevenson

ČERNÝ ŠÍP

Příběh válek dvou růží

1966

STÁTNÍ NAKLADATELSTVÍ

DĚTSKÉ KNIHY

PRAHA

3

Translation © Vladimír Henzl 1959, 1966

Illustrations © Jiří Blažek 1959, 1966

JAN NAPRAVOVAČ

Jednoho odpoledne, když se jaro chýlilo ke konci, rozezvučel se v neobvyklou hodinu zvon tunstallského hradu. Všude, v lese, na polích i podél řeky, nechávali lidé práce a běželi v tu stranu, odkud bylo slyšet jeho hlas. A ve vesničce Tunstallu postával hlouček chudých vesničanů, udivených vyzváněním.

Tehdy — bylo to za vlády starého krále Jindřicha VI. — vypadala vesnička Tunstall téměř stejně jako dnes. Asi dvacet domů z těžkých dubových klád stálo roztroušeno v dlouhém zeleném údolí, jež se zvedalo od řeky. Údolím vedla cesta přes most, stoupala po druhé straně a ztrácela se v krajkoví lesa. Vedla k hradu a dál k holywoodskému opatství. Uprostřed vesnice stál mezi tisy kostel. Svahy byly po všech stranách zarostlé a rozhledu bránily zelené jilmy a zelenavé duby lesa.

Na nízkém pahorku nedaleko mostu stál kříž. Tady se shromáždil hlouček — bylo v něm šest žen a vysoký muž v zrzavé suknici — a dohadoval se, co to zvonění má znamenat. Před půlhodinou projel vsí rychlý posel. V sedle vypil korbel piva a ani se s koně neodvážil seskočit, tak měl naspěch. Ale ani on nevěděl, co se chystá. Nesl jen zapečetěné dopisy sira Daniela Brackleye faráři, siru Oliveru Oatesovi, který v nepřítomnosti hradního pána spravoval hrad Moat House.

Náhle se však ozval dusot a na kraji lesa se objevil pan Richard Shelton, schovanec sira Daniela, a ujížděl přes dunící most. Alespoň ten by mohl něco vědět. Lidé na něho volali a prosili ho, aby jim řekl, co se děje. Ochotně zastavil. Byl to jinoch asi osmnáctiletý, sluncem osmahlý, měl šedé oči a oblečen byl v jelenicový kabát s černým sametovým límcem. Na hlavě měl zelenou kápi a přes rameno ocelovou kuši. Rychlý posel asi přinesl důležité zprávy. Bude bitva. Sir Daniel vyzývá všechny muže, kteří dovedou vládnout lukem nebo unesou halapartnu, aby se co nejrychleji dostavili do Kettley, jinak upadnou v jeho hroznou nemilost. Jen o tom, pro koho mají bojovat nebo kde má k bitvě dojít, o tom Dick nic nevěděl. Sám sir Oliver přijede co nevidět a Bennet Hatch už chystá zbraně, poněvadž on sám bude oddílu velet.

„To je pěkné nadělení," řekla nějaká žena. „Když páni vedou válku, sedláci aby jedli kořínky."

„To není pravda," řekl Dick. „Každý muž, který uposlechne výzvy, dostane denně šest pencí a lučištníci dvanáct."

„Jestli zůstanou naživu," odpověděla žena. „Ale co když padnou?"

„Není lepší smrti než padnout pro svého lenního pána," odpověděl Dick.

„Není mým lenním pánem," řekl muž v suknici. „Bil jsem se pro pány v Walsinghamu jako my všichni, co bydlíme podél brierlyské cesty. Až přede dvěma roky přišel Candlemas. A teď abych se bil za Brackleye! To všechno nám nařídili, jakýpak tedy lenní pán? A teď když se jedná o sira Daniela a sira Olivera — je v tom víc donucení než práva — nemám jiného lenního pána než toho chudáka Jindřicha Šestého — toho ubohého hlupáčka, který nerozezná pravou ruku od levé."

„Máš zlý jazyk, příteli," odpověděl Dick. „když zahrnuješ stejnými urážkami svého dobrého pána i svého krále. Ale král Jindřich má už zase zdravý rozum a všechno dá v klidu do pořádku. A co se týče sira Daniela, za jeho zády jsi velmi statečný. Ale já donašeče dělat nebudu. Nechme toho už."

„Já proti vám, pane Richarde, nic nemám," odpověděl sedlák. „Jste ještě mladý, ale až se z vás stane muž, poznáte, že jste na mizině. Už jsem zticha. Kéž všichni svatí pomáhají sousedům sira Daniela a ochrání jeho schovance!"

„Clipsby," pravil Richard, „vedeš řeči, které nemohu jen tak poslouchat. Sir Daniel je můj dobrý pán a můj poručník."

„Nechtěl byste mi tedy vysvětlit," odpověděl Clipsby, „na čí straně vlastně je sir Daniel?"

„Nevím," řekl Dick a trochu se začervenal, poněvadž jeho poručník v té zmatené době měnil strany každou chvíli a každá změna o něco zvětšila jeho majetek.

„Ano," odpověděl Clipsby, „nevíte to ani vy, ani nikdo jiný. On přece chodí spát jako přívrženec Lancasterův a vstává jako stoupenec Yorkův."

V té chvíli most zadunělpod koňskými podkovami; hlouček se obrátil a spatřil, jak klusem přijíždí Bennet Hatch. Byl to osmahlý prošedivělý muž s těžkou rukou. Výraz jeho tváře byl drsný. Ozbrojen byl mečem a kopím a na hlavě měl ocelovou přílbu. Na sobě měl kožený kabátec. V kraji platil za mocného muže, byl pravou rukou sira Daniela v míru i ve válce a teď velel jednomu oddílu svého pána.

„Clipsby, vykřikl, „honem do hradu a pošli tam všechny, kteří ještě váhají! Bowyer ti dá drátěnou košili a přílbu. Musíme vyrazit ještě před klekáním. Dej si pozor! Kdo bude u hřbitovních vrat poslední, dostane od sira Daniela. Dej si dobrý pozor! Vím, že jsi darebák. — Nance," zvolal na jednu z žen, „je starý Appleyard doma?"

„To se ví, že je," odpověděla žena. „V tuhle dobu určitě pracuje na

poli.“

Hlouček se rozešel, a zatímco se Clipsby loudal přes most, Bennet s mladým Sheltonem jeli společně přes vesnici a okolo kostela.

„Uvidíte toho starého sekáče,“ řekl Bennet. „Ztratí bručením a povídáním o Jindřichu Pátém víc času, než by člověk potřeboval k okování koně. A to jen proto, že byl ve francouzských válkách!“

Dům, k němuž jeli, byl poslední ve vsi. Stál o samotě mezi šeříky; za ním ze tří stran stoupala k okrajům lesa široká louka.

Hatch seskočil s koně, přehodil otěže přes plot a šel přes pole těsně vedle Dicka k místu, kde starý voják, po kolena v zelí, kopal. Chvílemi si nakřáplým hlasem prozpěvoval nějakou písničku. Celý jeho oblek byl z kůže, jen kápě a límec byly z huňaté černé látky. Pod bradou je měl přivázány červenou tkanicí. Jeho obličej se podobal skořápce, tak byl hnědý a svraštělý, ale staré oči byly pořád ještě jasné a zrak mu nezeslábl. Snad byl hluchý, snad si myslel, že je nedůstojné starého lučištníka od Agincourtu dát se vyrušit. Zdálo se totiž, že se nestará o ponuré zvuky poplašného zvonění ani o příchod Benneta, doprovázeného mladým Sheltonem. Kopal bez přestání dál a prozpěvoval si tenounkým, třaslavým hlasem:

„Má drahá paní, až smrt po boku mém stane,
kéž slza pro mne z oka tvého skane.“

„Mikuláši Appleyarde,“ řekl Hatch, „sir Oliver se vám poroučí a prosí vás, abyste během hodiny přišel do hradu a převzal tam velení.“

Stařík vzhlédl.

„Buďte pozdraveni, pánové,“ řekl a ušklíbl se. „A kam má namířeno pan Hatch?“

„Pan Hatch odjíždí do Ketlley se všemi muži, kteří se dovedou posadit na koně,“ odpověděl Bennet. „Bude se asi bojovat a můj pán potřebuje posily.“

„Tak. Tak je to,“ odpověděl Appleyard. „A jakou mi tu necháte posádku?“

„Nechám vám tu šest statných mužů a navíc sira Olivera,“ odpověděl Bennet.

„S tím se hrad nedá uhájit,“ pravil Appleyard. „To je málo. Potřeboval bych čtyřicet mužů, abych něco dokázal.“

„Vždyť právě proto jsem přišel k vám, starý sekáči,“ odpověděl druhý

muž. „Kdo jiný by něco dokázal v takovém hradě a s takovou posádkou?“

„A hleďme! Když vás tlačí střevíc, vzpomenete si na starou botu,“ odsekl Mikuláš. „Nemáte jediného muže, který by dovedl sedět na koni nebo udržet halapartnu, a pokud jde o lučištníky — svatý Michale! Kdyby starý Jindřich Pátý vstal, klidně by vám dovolil, abyste do něho stříleli. Jedna rána za groš.“

„Ne, Mikuláši, několik jich dovede docela dobře napnout luk,“ řekl Bennet.

„Dobře napnout luk!“ vykřikl Appleyard. „To se ví! Ale kdo z nich dovede dobře mířit? K tomu musí mít oko a hlavu! A čemu říkáte, Bennete Hatchi, trefa na dálku?“

„No,“ odpověděl Bennet rozhlížeje se, „trefa na dálku, to by bylo odtud až k lesu.“

„Ano, to by byla dost dlouhá vzdálenost,“ řekl stařík a ohlédl se přes rameno. Potom si zastínil rukou oči a zahleděl se do dálky.

„Nač se díváte?“ zeptal se s úsměvem Bennet. „Vidíte Jindřicha Pátého?“

Vysloužilec si dál mlčky prohlížel vrch. Sluneční svit zaplavoval svahovité louky, na nichž se popásalo několik bílých ovcí. Všude bylo ticho, jen z dálky zaznával zvon.

„Kam se díváte, Appleyarde?“ zeptal se Dick.

„Na ptáky přece,“ odpověděl Appleyard.

A opravdu, nad vrcholky stromů, tam, kde les vybíhal mezi luka jako jazyk a končil dvěma krásně zelenými jilmy, kam by z pole, kde stáli, lukem dostřelil, poletovalo ve zřejmém zmatku hejno ptáků.

„Co je s ptáky?“ řekl Bennet.

„Vy jste pěkný válečník, pane Bennete,“ odsekl Appleyard.

„Ptáci, to je dobrá hlídka. V zalesněné krajině jsou první bitevní linií. Podívejte se, kdybychom tu leželi polem, mohli by se dolů plížit lučištníci, aby nás přepadli, a vy byste o tom neměl ani potuchy.“

„Vy starý sekáči,“ řekl Hatch, „vždyť tu v okolí kromě lidí sira Daniela jiné vojsko není! Jste tu v bezpečí, jako byste byl v londýnském Toweru, a vy mi chcete nahnat strach pro několik pěnkav a vrabců.“

„Slyšíte, co říká?“ pošklebovalo se Appleyard. „Kolik darebů by dalo obě přistřižené uši za to, kdyby si na nás dva mohli vystřelit! Svatý Michale! Člověče, jako dva tchoře nás nenávidí!“

„To je pravda, nenávidí sira Daniela,“ odpověděl poněkud vystřízlivělý Hatch.

„Ano, nenávidí sira Daniela a nenávidí každého, kdo mu slouží,“ pravil

Appleyard. „A ze všech nejvíc nenávidí Benneta Hatche a starého lučištníka Mikuláše. Podívejte se, kdyby tamhle na kraji lesa stál odvážný chlap a kdybychom mu my dva byli v ráně, tak — jako že při svatém Jiří stojíme — koho myslíte, že by si vybral?“

„Vás, vsaďme se!“ odpověděl Hatch.

„Vsadím svoje krzno proti koženému pásu, že byste to byl vy,“ vykřikl starý lučištník. „Bennete, vy jste zapálil Grimstone, a to vám nikdy neodpustí. A co se týče mne, já budu, dá-li bůh, brzy v bezpečí a mimo dostřel jejich luků — ba i mimo dostřel děl — mimo dosah vší jejich zloby. Jsem starý člověk a rychle se blížím k domovu, kde je pro mne připraveno lůžko. Ale vy, Bennete, zde zůstanete na své vlastní nebezpečí, a dožijete-li se mého stáří, aniž vás pověsí, pak je starý, poctivý anglický duch mrtev.“

„Vy jste ten nejjedovatější starý hňup z celého tunstallského polesí,“ odpověděl Hatch, zřejmě rozladěn. „Chopte se zbraně, dřív než přijde sir Oliver, a přestaňte chvíli žvanit. Kdybyste byl tolik mluvil s Jindřichem Pátým, jeho uši by byly bývaly nacpanější než jeho kapsa.“

Vzduchem zabzučel šíp jako obrovský sršeň. Zaryl se starému Appleyardovi mezi lopatky a probodl ho. Appleyard padl obličejem mezi zelné hlávky. Hatch vyskočil a vykřikl. Pak se rychle sehnul a utíkal do domu, aby se tam ukryl. Mezitím se Shelton přikrčil za šeřík, napjal kuši, přitiskl ji k rameni a namířil na špičku lesa.

Ani list se nepohnul. Ovce se klidně pásly, ptáci se uklidnili. Tady však ležel stařec a ze zad mu trčel na loket dlouhý šíp. Hatch se skrýval za lomenicí a Dick se krčil za šeříkovým keřem připraven vystřelit.

„Vidíte něco?“ vykřikl Hatch.

„Ani větev se nepohne,“ řekl Dick.

„Bylo by hanba nechat ho tak ležet,“ pravil Bennet a váhavými kroky, v tváři velmi pobledlý, opět postupoval kupředu. „Dávejte pozor na les, pane Sheltone — dávejte dobrý pozor na les! Všichni svatí, stůjte při nás! To byla ale pěkná rána!“

Bennet pozvedl starého lučištníka a opřel si ho o koleno. Nebyl ještě mrtev. V obličeji mu škubalo, oči se mu jakoby strojově zavíraly a otvíraly. Měl strašlivý, hrůzný vzhled trpícího člověka.

„Slyšíte mě, starý Mikuláši?“ zeptal se Hatch. „Máte nějaká přání, než odejdete, starý brachu?“

„Vytrhněte šíp a nechte mě umřít!“ zasténal Appleyard. „Sbohem, stará Anglie! Vytrhněte ho!“

„Pane Dicku,“ řekl Bennet, „pojďte sem a zatáhněte vší silou za šíp. Chce umřít, ubohý hříšník.“

Dick odložil kuši, uchopil mocně šíp a vytrhl jej. Vyrazil proud krve; starý lučištník potácivě napolo vstal a klesl mrtev. Hatch poklekl mezi zelné hlávky a vroucně se modlil za spásu odcházející duše. Ale i při modlitbě bylo vidět, že jeho mysl je rozdvojena. Jedním okem se stále díval na cíp lesa, odkud byl šíp vystřelen. Když skončil, vstal, stáhl jednu železnou rukavici a otřel si bledý, hrůzou zpocený obličej.

„Ano," řekl, „teď je řada na mně."

„Kdo to udělal, Bennete?" zeptal se Richard. V ruce pořád ještě držel šíp.

„Ach, svatí vědí," pravil Hatch. „Je tu dobře na čtyřicet křesťanských duší, které jsme my dva vyhnali z domova a připravili o majetek. On už zaplatil svůj účet, a nebude asi dlouho trvat a já zaplatím svůj. Sir Daniel jedná přespříliš krutě."

„Je to divný šíp," pravil jinoch prohlížeje si šíp, který držel v ruce. „Je to zlověstný šíp, na mou pravdu. Černá barva prý znamená pohřeb. A tady je něco napsáno. Otřete krev. Co tam stojí?"

„*Appulyairdovi od Jana Napravovače*," četl Shelton. „Co to znamená?"

„Ne, tohle se mi nelíbí," odpověděl zbrojnoš potřásaje hlavou. „Jan Napravovač! Podpis jednoho darebáka za všechny ostatní, kteří se potloukají po světě! Ale proč tu stojíme jako terč? Vezměte ho za nohy, milý pane Sheltone, já ho vezmu za ramena a odneseme ho do domu. Bude to strašná rána pro chudáka sira Olivera. Zbledne jako papír a bude se modlit jako větrný mlýn."

Zvedli starého lučištníka a společně ho odnesli do domu. kde bydlel sám a sám. Tam ho položili na podlahu, aby nezakrváceli slamník, a snažili se, jak nejlépe dovedli, narovnat a uložit jeho údy.

Appleyardův dům byl čistý a skromně zařízený. Byla tam postel s modrou pokrývkou, velká truhla, dvě židle, v koutě u krbu stál stůl se závěsy a na stěně visela zbroj starého vojáka — luky a ochranný krunýř. Hatch se začal zvědavě rozhlížet.

„Mikuláš měl peníze," řekl. „Může mít nastřádáno na šedesát liber. Ty by se mi hodily! Když ztratíte starého přítele, pane Richarde, nejlepší útěchou je dědit po něm. Podívejte se na tu truhlu! Vsadil bych se, že je v ní dobrá měřice zlata. Lučištník Appleyard dovedl silnou rukou peníze získávat a tvrdou rukou je dovedl držet. Bůh dej pokoj jeho duši! Skoro osmdesát let se plahočil a pořád bral, a teď tu leží na zádech, a nepotřebuje už nic. Myslím, že mu bude v nebi veseleji, dostane-li se jeho majetek do rukou dobrého přítele."

„Nedělejte to, Hatchi," řekl Dick. „Mějte úctu k jeho očím obráceným v

sloup. Chtěl byste oloupit člověka, když tu ještě leží jeho mrtvola? Vždyť by neměl v hrobě klid!“

Hatch se několikrát pokřižoval. Avšak teď se už do jeho tváří vrátila přirozená barva a nebylo snadné odvrátit ho od něčeho, co si usmyslel. Truhle by se bylo vedlo zle, kdyby nebyla zaskřípěla branka. Hned nato se otevřely dveře a vstoupil vysoký, mohutný, ruměný, černooký, asi padesátiletý muž v kněžské komži a černé sutaně.

„Appleyarde,“ řekl příchozí, když vstoupil. Hned se však zarazil, jako by zkameněl. „Ať nás chrání všichni svatí! Co se to tu stalo?“ zvolal.

„Něco pro Appleyarda velmi nemilého, pane faráři,“ odpověděl Hatch. „Byl zastřelen před vlastním prahem a právě nyní vstupuje do bran očistce. Tam, je-li pravda, co se říká, bude mít dostatek uhlí i svíček.“

Sir Oliver vrávoral k židli a usedl na ni zničený a bledý.

„To je trest boží! Oh, zasáhla ho ruka boží!“ vzlykal a drmolil jednu modlitbu za druhou.

Hatch zatím uctivě sejmul přílbu a poklekl.

„Ach Bennete,“ řekl kněz, když se trochu vzpamatoval, „co to má znamenat? Který nepřítel to učinil?“

„Tady je šíp, sire Olivere. Podívejte se, je to na něm napsáno,“ odvětil Dick.

„Ach,“ vykřikl kněz, „zní to odporně! Jan Napravovač! Pravý kacířský výraz! A šíp je černý, jako by mělo být zřejmé, že je to zlé znamení! Pánové, tento bídácký šíp se mi nelíbí. Ale je nutno se o tom poradit. Kdo by to mohl být? Přemýšlejte, Bennete. Z tolika zavilých nepřátel — kdo by se nám mohl tak směle a drze postavit? Samuel? Silně pochybuji. Walsinghamové? Nikoli, ti nejsou ještě tak zničeni a stále doufají, že se domohou svého práva proti nám, až se časy změní. Je tu také Simon Malmesbury. Co myslíte, Bennete?“

„Co myslíte vy, pane, o Ellisu Duckworthovi?“ odpověděl Hatch.

„Ne, Bennete, nikoli. Ten to nebude,“ řekl kněz. „Žádná vzpoura nepřichází zdola, Bennete, v tom jsou zajedno všichni kronikáři. Vzpoura jde vždycky shora dolů. A kdykoli se lůza chopí halaparten, vždycky bedlivě zkoumejte, který pán má z toho prospěch. Teď, kdy se sir Daniel znovu přidal ke straně královnině, páchne yorkistům. Odtamtud, Bennete, vyšel úder; kdo dal k němu podnět, je mi ještě hádankou. Ale tam je počátek této nemilé události.“

„Promiňte, sire Olivere,“ řekl Bennet, „nápravy jsou v této zemi tak horké, že už dávno větřím oheň. Tento ubohý hříšník Appleyard byl stejného názoru. A s vaším dovolením, lidé jsou proti nám tak podrážděni,

že není třeba, aby je York nebo Lancaster štvali. Poslyšte, co si o tom upřímně myslím: Vy, kněz, a sir Daniel, který je kam vítr, tam plášť, jste zabrali majetek mnoha lidí a nemálo lidí jste zničili a pověsili. Býváte voláni k odpovědnosti a nakonec, nevím, jak to přijde, zákon je vždycky na vaší straně a vy si myslíte, že je všechno v pořádku. Ale dovolte, sire Olivere, abych vám řekl, že muž, kterého jste připravili o majetek a zničili, je pln rozhořčení a jednoho dne, až ďábel nebude spát, přijde s lukem a prožene mi vnitřnostmi na loket dlouhý šíp.“

„Nikoli, Bennete, mýlíte se, Bennete, měl bych vás pokárat,“ odvětil sir Oliver. „Jste tlachal, mluvka a žvanil. Máte ústa širší než od ucha k uchu. Odvolejte to, Bennete, odvolejte to!“

„Ne, už neřeknu ani slovo. Dělejte si, co chcete,“ pravil Bennet.

Kněz nyní vstal ze stolice a z pouzdra, které měl zavěšeno na krku, vyňal pečetní vosk, sloupek, křesací kamínek a ocílku. Na truhlu a na skříň připevnil pečeť se znakem sira Daniela. Hatch jen zarmouceně přihlížel. Potom všichni s trochou strachu vyšli z domu, aby se dostali ke koním.

„Je čas, abychom se vydali na cestu, sire Olivere,“ řekl Hatch, když knězi, který sedal na koně, přidržoval třmen.

„Ano, Bennete, věci se změnily,“ odpověděl farář. „Appleyard — buď pokoj jeho duši — už posádce velet nebude. Zůstanete se mnou, Bennete. Potřebuji pořádného člověka, na kterého bych se mohl spolehnout v této době černých šípů. „Šíp, který létá ve dne,' praví evangelium, nevím však v jaké souvislosti. Jsem špatný kněz, vězím příliš hluboko ve světských záležitostech. Nu jeďme, pane Hatchi. Chlapi už budou u kostela.“

Rozjeli se tedy po cestě; do zad jim vanul vítr a nadouval šosy farářova pláště. Za nimi stále hustěji vystupovaly mraky a zahalovaly zapadající slunce. Minuli tři z roztroušených domů, jež tvořily vísku Tunstall, a za zatáčkou spatřili před sebou kostel. Kolem něho bylo natěsnáno deset až dvanáct domů, avšak za kostelem už hřbitov sousedil s lukami. U hřbitovních vrat se shromáždilo asi dvacet mužů. Někteří seděli v sedle, jiní stáli u hlav svých koní. Byli všelijak ozbrojeni a také jejich koně byli všelijací. Někteří muži měli kopí, jiní halapartny, někteří kuše a jiní seděli na tažných koních, ještě postříkaných blátem, jak s nimi před chvílí orali. Tohle už byla jen vesnická chátra. Všichni lepší muži a pořádná výzbroj byli se sirem Danielem v poli.

„Neprovedli jste to špatně, holywoodský kříž buď pochválen! Sir Daniel bude velice spokojen,“ řekl kněz a v duchu počítal vojsko.

„Kdo tam? Stůj, jsi-li dobrý!“ vykřikl Bennet.

Bylo vidět muže, jak se krade hřbitovem mezi tisy. Po Bennetově zvolání

vzal nohy na ramena a utíkal k lesu. Muži u vrat, kteří do této chvíle nevěděli o cizincově přítomnosti, se vzpamatovali a rozjeli se za ním. Ti, kteří neseděli na koních, šplhali se do sedel a i ostatní se dali do pronásledování. Museli však objíždět posvěcenou půdu a bylo zřejmé, že jim kořist unikne. Hatch zaklel a pobídl koně, aby přeskočil plot, neboť chtěl prchajícímu nadběhnout. Zvíře však odepřelo poslechnout

a složilo jezdce jak širokého tak dlouhého do prachu. A ačkoli hned v příštím okamžiku vyskočil a uchopil otěže, bylo už pozdě. Uprchlík získal příliš velký náskok, než aby jej bylo možno chytit.

Ze všech nejmoudřejší byl Dick Shelton. Místo aby se dal do marného pronásledování, strhl s ramene kuši, napjal ji a nasadil na tětivu krátký šíp. Potom když ostatní upustili od pronásledování, ohlédl se na Benneta a zeptal se, má-li vystřelit.

„Vystřel, vystřel!“ křičel kněz s krvežíznivou zuřivostí.

„Vezměte si ho na mušku, pane Dicku,“ volal Bennet. „Srazte ho jako zralé jablko!“

Uprchlíkovi scházelo už jen několik skoků, aby se dostal do bezpečí. Avšak právě na konci louka velmi prudce stoupala a mužův běh se přiměřeně zpomalil. V šeřícím se soumraku a při nepravidelných pohybech

prchajícího nebyl cíl snadný. A když Dick pozvedl kuši, pocítil jakoby soucit a skoro si přál, aby chybil. Šíp vyletěl.

Muž klopýtl a upadl. Hatch i ostatní pronásledovatelé zajásali. Avšak chválili den před večerem. Muž upadl zlehka a zlehka opět vstal, obrátil se, zamával furiantsky čapkou a v okamžiku zmizel v lese.

„Vem ho čert, vykřikl Bennet. „Má nohy jako zloděj. Při svatém Barnabáši, ten umí ale utíkat! Ale zasáhl jste ho, pane Sheltone. Ukradl vám šíp; kéž nikdy nezíská nic jiného, co bych mu méně záviděl!“

„Co ale dělal u kostela?“ zeptal se sir Oliver. „Bojím se, že jde o nějakou neplechu. Clipsby, buďte tak hodný, slezte s koně a pečlivě prohledejte tisy.“

Clipsby zmizel a za malou chvíli se vrátil s nějakým papírem v ruce.

„Tohle říkání bylo připíchnuto na kostelních dveřích,“ řekl a podával faráři papír. „Nic jiného jsem nenašel, pane faráři.“

„Cože? Ve jménu mocné matky církve,“ zvolal sir Oliver, „vždyť to hraničí se svatokrádeží! Zlíbí-li se něco podobného králi nebo hradnímu pánu, budiž! Ale aby každý pobuda v zelené hazuce přibíjel vyhlášky na kostelní dveře — ne, to hraničí se svatokrádeží! Lidé byli upáleni pro méně závažné věci. Ale co je lam napsáno? Rychle se stmívá. Milý pane Sheltone. ty máš mladé oči. Přečti mi, prosím tě, tu hanebnost.“

Dick Shelton vzal papír a četl nahlas. Bylo to několik kostrbatých veršů, které se jen chabě rýmovaly a byly napsány neumělým písmem a bídným pravopisem. Opravíme-li trochu pravopis, zněly takto:

Čtyři černé šípy měl jsem za pasem,
čtyři šípy za zármutky, které zažil jsem,

Čtyři šípy za stejný počet neštěstí,
jež mě postihla na čtverém rozcestí.

Jeden už vyletěl, jeden šíp je pryč,
starého Appleyarda zahrabal rýč.

Ten druhý je panu Bennetu Hatchi určený,
že zapálil Grimstone, z kterého zbyly jen kameny.

A třetí má v siru Oatesovi svůj cíl,
že panu Jindřichu Sheltonovi nůž do hrdla vryl.

Pane Danieli, ten čtvrtý na vás dopadne,
myslím, že je to správné, ne?

Tak svůj díl dostane z vás každý.
černý šíp do černého srdce za žhářství a vraždy,

padněte tedy na kolena k modlení,
nad vaši smrt nic jistější není.

Jan Napravovač
ze Zeleného lesa a jeho veselá družina.

Máme šípy a dobrou konopnou tětivu pro vaše ostatní přívržence.“

„Ach, běda křesťanské lásce a křesťanskému milosrdenství!“ zanaříkal sir Oliver. „Pánové, svět je zlý a stává se den ze dne horším. Přísahám při holywoodském kříži, že na neštěstí toho dobrého rytíře nemám nejmenší viny. Jsem v té věci tak nevinen jako nepokřtěné nemluvně. Neublížil jsem mu ani skutkem, ani myšlenkou. Ani hrdlo mu nepodřezali. I v tom se mýlí, vždyť ještě žijí věrohodní svědkové, kteří to potvrdí.“

„To k ničemu není, pane faráři,“ odvětil Bennet. „Vedete nerozumné řeči.“

„To tedy ne, pane Bennete, to ne. Držte se ve slušných mezích, milý Bennete,“ odpověděl kněz. „Chci dokázat svou nevinu. Za žádných okolností nechci přijít pro nějaký omyl o svůj ubohý život. Beru všechny lidi za svědky, že jsem v této věci úplně nevinen. Vždyť jsem ani na hradě nebyl. Poslali mě před devátou hodinou něco vyřídit. ..“

„Sire Olivere,“ přerušil ho Hatch, „poněvadž neráčíte svoje kázání ukončit, musím něco udělat. Goffe, zatrub, aby nasedli na koně.“

A za zvuků trubky Bennet přistoupil těsně k vyděšenému faráři a zuřivě mu šeptal cosi do ucha.

Dick viděl, jak knězovy oči na něm na okamžik spočinuly ustrašeným pohledem. Měl o čem přemýšlet, vždyť Jindřich Shelton byl jeho vlastní otec. Neřekl však ani slovo a jeho výraz zůstal netečný.

Hatch a sir Oliver chvíli hovořili o změněné situaci. Rozhodli, že si ponechají deset mužů nejen jako posádku hradu, ale také proto, aby doprovodili kněze přes les. Prozatím, když měl Bennet zůstat, bylo velení posily svěřeno panu Sheltonovi. Neměli vlastně jiné volby; vojáci byli neotesaní chlapi, nepříliš chytří a ve válce nezkušení, kdežto Dick byl nejen

oblíbený, ale na svůj věk i velmi rozhodný a odvážný. Ačkoliv strávil mládí na nevzdělaném venkově, byl sirem Oliverem dobře vyškolen a Hatch ho seznámil s používáním zbraní a s hlavními zásadami velení. Bennet byl vždy vlídný a ochotný. Byl z lidí, kteří jsou krutí jako hrob k těm, které nazývají svými nepřáteli, avšak jsou opravdu věrní a oddaní svým přátelům. Nyní, když sir Oliver vešel do nejbližšího domu, aby napsal zběhlým a úhledným písmem svému pánu, siru Danielu Brackleyovi, zprávu o posledních událostech, Bennet přistoupil k svému žáku, aby mu popřál boží pomoci při jeho poslání.

„Musíte jet oklikou, pane Sheltone," řekl. „Musíte obejet most, je-li vám život milý. Na padesát kroků před sebou nechtě jet spolehlivého muže, aby na sebe přitahoval střely. A jeďte tiše, dokud nebudete z lesa. Kdyby vás ti darebáci napadli, jeďte dál; nic nedokážete, zastavíte-li se. Sem se už nevracejte, je-li vám život milý. V Tunstallu vás nic dobrého nečeká, to si pamatujte! A teď, poněvadž odcházíte do velkých bitev o krále a já zůstanu zde, kde můj život bude vydán krajnímu nebezpečí, a jedině svatí vědí, jestli se ještě sejdeme, chtěl bych vám dát několik rad, než odejdete. Dejte si pozor na sira Olivera, není na něho spolehnutí! Nedůvěřujte té kněžské kutně, nemá zlé úmysly, ale vykonává vůli jiných. Dělá to, co chce sir Daniel. Kdekoli budete, najděte si dobré lidi, získejte si silné přátele. To si dobře pamatujte! A vzpomeňte si někdy, co byste se otčenáš pomodlil, na Benneta Hatche. Jsou horší darebové než Bennet. Tak tedy pomáhej vám bůh!"

„Kéž jsou vám nebesa milostivá, Bennete!" odpověděl Dick. „Byl jste mi dobrým přítelem a věřte mi, že na to nikdy nezapomenu."

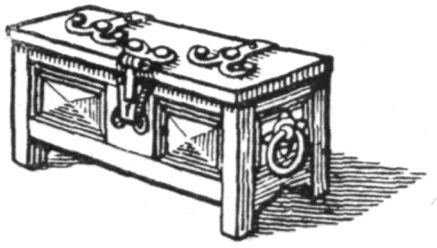
„A ještě něco," dodal Hatch rozpačitě. „Kdyby mě ten Napravovač prohnal šípem, snad byste mohl obětovat zlatou marku anebo třeba libru za mou ubohou duši, neboť v očistci se mi asi povede zle."

„Stane se, jak si přejete, Bennete," odpověděl Dick. „Ale buďte dobré mysli, brachu. Setkáme se opět tam, kde budeme potřebovat spíš pivo než mši."

„Kdyby pánbůh dal, pane Dicku. Sir Oliver už jde. Kdyby uměl zacházet s lukem tak jako s perem, byl by z něho statečný voják."

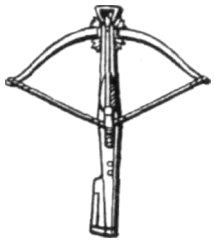
Sir Oliver dal Dickovi zapečetěný balíček s tímto nápisem: „Mému vysoce váženému pánu, siru Danielu Brackleyovi, rytíři, budiž toto spěšně odevzdáno."

Dick zastrčil balíček za kabátec, udal heslo a rozjel se vesnicí k západu.

KNIHA I.

DVA CHLAPCI

I. „U SLUNCE“ V KETTLEY

Sir Daniel a jeho lidé tábořili té noci v Kettley a v jeho okolí, teple ubytováni a zajištěni hlídkami. Ale rytíř z Tunstallu patřil k těm, kteří si nikdy neodpočinou od dobývání peněz. A i nyní, když byl na pokraji dobrodružství, které ho mohlo buď vynést vzhůru, nebo zničit, bděl ještě hodinu po půlnoci, aby vyždímal z ubohých sousedů, co se dá. Byl z lidí, kteří si zavedli kvetouc! obchod z případů sporného dědictví. Dělal to tak, že vykupoval ty nejnepravděpodobnější nároky a potom podlízáním velkým pánům z králova okolí získával nespravedlivá rozhodnutí ve svůj prospěch. Když však tento způsob byl příliš zdlouhavý, zmocnil se sporného statku ozbrojenou mocí a spoléhal na svůj vliv a na páně Oliverovu zběhlost v právech, že si udrží to, co uchvátil. Jedním z takových míst bylo Kettley. Padlo mu do spárů teprve nedávno a dosud narážel na odpor pachtýřů. Proto aby zastrašil nespokojence, vedl tudy své vojsko.

Ve dvě hodiny ráno seděl v hostinci hned u krbu, neboť uprostřed kettleyských bažin je v tu hodinu chladno. Na stole stál korbel zázvorového piva. Sir Daniel sňal s hlavy přílbu a seděl teple zahalen do krvavě rudého pláště a podpíral si rukou lysou hlavu a hubený snědý obličej. Na druhém konci místnosti asi tucet jeho lidí stálo jako hlídka u dveří nebo spalo na

lavicích. Blízko něho, zahalen v plášť, ležel na zemi chlapec asi dvanáctiletý až třináctiletý. Majitel hostince *U slunce* stál před velmožem.

„Dávej pozor, co ti řeknu, šenkýři," řekl sir Daniel, „neposlouchej jiné rozkazy než mé, a já ti budu vždy dobrým pánem. Představenými obce musí být spolehliví muži a Adam More bude vrchním policejním komisařem hrabství. Musíš se postarat, aby to tak dopadlo. Budou-li zvoleni jiní, nic vám to neprospěje, spíš vám to bude na škodu. Neboť těm, kteří platili nájemné Walsinghamovi, těm to důkladně spočítám — a tobě také, šenkýři."

„Dobrý rytíři," řekl hostinský, „přísahám na holywoodský kříž, že jsem Walsinghamovi platil z donucení. Ne, udatný rytíři, nemám rád ty darebné Walsinghamy; byli chudí jako zloději, udatný rytíři. Chci mít za pána znamenitého šlechtice, jako jste vy. Zeptejte se sousedů, stojím pevně při Brackleyovi."

„To je možné," řekl suše sir Daniel. „Zaplatíš tedy dvojnásobně."

Hostinský se zatvářil zděšeně; ale taková smůla mohla v těch bouřlivých dobách snadno postihnout každého pachtýře. Měl by vlastně být rád, že vyvázl tak lacino.

„Přiveď toho chlapa, Seldene," vykřikl rytíř.

Zbrojnoš přivedl ubohého, shrbeného starce, bledého jako vosk. Celý se třásl bahenní zimnicí.

„Jak se jmenuješ, chlape?" zeptal se sir Daniel.

„S dovolením vaší milosti," odpověděl muž, „jmenuji se Condall-Condall a jsem ze Shoreby, s dovolením vaší milosti."

„Slyšel jsem o tobě špatné věci," odpověděl rytíř. „Kuješ pikle, ničemo, a jsi v těžkém podezření, že jsi zabil několik lidí. Jak se můžeš něčeho takového, chlape, opovážit? Však já tě naučím !"

„Můj urozený a vznešený pane," křičel muž. „to je s odpuštěním, nějaký výmysl. Jsem chudý, prostý člověk a nikomu jsem neublížil!"

„Podšerif mi o tobě podal velice špatné zprávy," odvětil rytíř. „ ‚Chyťte mi,' řekl, ‚toho Tyndala ze Shoreby'."

„Condalla, můj dobrý pane, Condall je mé nešťastné jméno," řekl ubožák.

„Condall nebo Tyndal, to je jedno," odpověděl chladně sir Daniel. „Namouduši, mám tě tady a o tvé poctivosti silně pochybuji. Chceš-li si zachránit krk, napiš mi rychle úpis na dvacet liber."

„Na dvacet liber, můj dobrý pane!" vykřikl Condall. „To je šílenství! Celý můj majetek neobnáší ani sedmdesát šilinků."

„Condalle nebo Tyndale," odpověděl s úšklebkem sir Daniel, „ať na

tobě ztratím. Napiš dvacet, a až ti seberu, co se dá, budu ti dobrým pánem a prominu ti zbytek.“

„Bohužel, můj dobrý pane, není to možné. Neumím psát.“

„Škoda,“ odvětil rytíř. „Není ti tedy pomoci. A přece bych tě rád ušetřil, Tyndale, i kdyby to tížilo mé svědomí. Seldene, odveď toho starého lotra k nejbližšímu jilmu a pověs ho něžně za krk, abych ho viděl, až pojedu okolo. Šťastnou cestu, milý pane Tyndale! Posílám tě rychle do ráje. Tak tedy šťastnou cestu!“

„Ne, můj nejmilostivější pane,“ odvětil Condall a nutil se k úsměvu. „Jestli jste tak přísný, jak vám po právu přísluší, přičiním se ze všech svých chabých sil, abych splnil váš milý rozkaz.“

„Příteli,“ nařídil sir Daniel, „teď napíšeš čtyřicet. Nevytáčej se, jsi příliš mazaný, abys žil ze sedmdesáti šilinků. Seldene, dej pozor, aby to správně napsal a aby u toho byli svědci, jak se patří.“

A sir Daniel, který byl velmi veselý rytíř — nebylo veselejšího v celé Anglii — se napil piva a s úsměvem si opřel záda o lenoch židle.

Zatím se chlapec na podlaze začal vrtět, potom se posadil a polekaně se rozhlížel.

„Pojď sem,“ řekl sir Daniel, a když chlapec na jeho rozkaz vstal a pomalu se k němu blížil, zvrátil se nazad a hlasitě se rozesmál. „Přísámbůh,“ zvolal „hezký chlapec!“

Hoch se hněvem zarděl a z tmavých očí mu vyšlehl pohled plný nenávisti. Nyní, když stál, bylo ještě těžší přesně určit jeho věk. Obličej vypadal starší, ale byl hladký jako obličej malého dítěte. Měl neobyčejně jemné kosti a útlou postavu, jen jeho chůze byla trochu nemotorná.

„Volal jste mě, sire Danieli,“ zeptal se, „jen proto, abyste se vysmál tomu, jak uboze vypadám?“

„Vždyť je to k smíchu,“ odpověděl rytíř. „Dovol mi, holoubku, abych se smál. Vidět, jak vypadáš, taky by ti bylo do smíchu,“

„Z toho se budete odpovídat, až se budete odpovídat za to ostatní,“ vykřikl chlapec. „Smějte se, dokud můžete!“

„Ale, ale, holoubku,“ odpověděl sir Daniel vážně. „Nemysli si, že se ti posmívám, já jen žertuji, jak to bývá mezi příbuznými a zvlášť dobrými přáteli zvykem. Uzavřeš mým přičiněním sňatek, který bude mít cenu tisíce liber, a budu tě chovat v největší lásce a vážnosti. Zmocnil jsem se tě skutečně hrubě, jak je to dnes zvykem, ale od nynějška se budu o tebe pečlivě starat a budu ti radostně sloužit. Budeš paní Sheltonovou — lady Sheltonovou, na mou duši, neboť ten chlapec má před sebou velkou budoucnost. Přece se nebudeš lekat poctivého smíchu, ten zahání

melancholii. Kdo se směje, není darebák, holoubku. — Šenkýři, přines něco k jídlu pro mého příbuzného, pana Jana! — Sedni si, miláčku, a jez.“

„Ne,“ řekl Jan, „nebudu lámat chléb. Poněvadž jste mě přinutil k hříchu, postím se pro spásu své duše. Ale ty, milý hostinský, dej mi pohár čerstvé vody a přijmi za ni můj zdvořilý dík.“

„Dáme ti rozhřešení, neboj se,“ zvolal rytíř. „Dostane se ti pořádného rozhřešení, namouduši! Uklidni se tedy a jez!“

Ale chlapec byl tvrdošíjný, vypil pohár vody, a zahaliv se znovu těsně do pláště, usedl do nejzazšího kouta a dal se do uvažování.

Asi za hodinu nebo za dvě ozvalo se ve vsi volání stráží, zazněl řinkot zbraní a koňský dusot. Potom se u dveří hostince zastavil oddíl jezdců a na prahu, postříkán blátem, se objevil Richard Shelton.

„Buďte pozdraven, sire Danieli,“ řekl.

„Jakže! Dick Shelton!“ vykřikl rytíř. Při vyslovení Dickova jména druhý chlapec vrhl na příchozího zvědavý pohled. „Co dělá Bennet Hatch?“

„Račte se, pane rytíři, seznámit s obsahem tohoto listu od sira Olivera, v němž je všechno podrobně vylíčeno,“ odpověděl Richard a podal siru Danielovi knězův dopis. „A dále vás prosím, abyste co nejrychleji pospíšil do Risinghamu, neboť cestou sem jsme potkali posla, který nesl dopisy. Podle jeho slov je lord z Risinghamu ve velké tísni a nutně vás potřebuje.“

„Co to říkáš? Ve velké tísni?“ odpověděl rytíř. „Tak si tedy pojďme sednout, můj milý Richarde. Jak se dnes věci mají v tomto ubohém anglickém království, ten, kdo jede nejpomaleji, jede nejjistěji. Říká se, že odklad plodí nebezpečí, ale je to spíš nedočkavost, která lidi vede do záhuby. Pamatuj si to, Dicku. Ale pojďme se nejprve podívat, jaký dobytek jsi mi přivedl. Seldene, smolnici sem ke dveřím!“

Sir Daniel vyšel na náves a v rudé záři pochodně si prohlížel své nové vojsko. Byl neoblíbeným sousedem a neoblíbeným pánem, ale jako velitel byl milován těmi, kteří sloužili pod jeho korouhví. Jeho ráznost, jeho osvědčená odvaha, jeho péče o blaho vojáků, ba i jeho hrubé posměšky byly zcela po chuti drsným chlapům v kazajkách a přílbicích.

„U všech čertů,“ zvolal, „co je to za ubožáky? Někteří jsou ohnutí jako luk a jiní tencí jako oštěp. Přátelé, vy budete bojovat v první bitevní čáře; bez vás se obejdu. Podívejte se na toho darebáka na strakatém koni! Dvouletý beran na praseti by vypadal bojovněji než on! — Ha, Clipsby, ty jsi tady taky, ty stará kryso? Tebe bych ztratil s lehkým srdcem. Pojedeš první a na kazajku ti namalujeme terč, aby se lučištníkům lépe mířilo. Budeš mi ukazovat cestu, chlape.“

„Ukážu vám každou cestu, sire Danieli, kromě té, kterou se přechází z jedné strany na druhou," odpověděl odvážně Clipsby.

Sir Daniel se hlasitě zasmál.

„Dobře jsi to řekl," zvolal. „Máš v ústech ostrý jazyk, namouduši! Pro ta veselá slova ti odpouštím. — Seldene, dohlédni, aby lidé i zvířata byli dobře nakrmeni."

Rytíř se vrátil do hostince.

„Příteli Dicku," řekl, „dej se do jídla. Tady máš dobré pivo a slaninu. Najez se, já si to zatím přečtu."

Sir Daniel otevřel dopis. Při čtení se mu čelo stále více chmuřilo. Dočetl a zamyslel se. Pak pohlédl ostře na svého schovance.

„Dicku," řekl, „četl jsi tuhle rýmovačku?"

Chlapec přisvědčil.

„Je v ní jméno tvého otce," pokračoval rytíř, „nějaký pomatenec v ní obviňuje našeho milého faráře, že ho zabil."

„On to nejrozhodněji popřel," odpověděl Dick.

„Tak?" prudce vykřikl rytíř. „Nedbej na něho. Snadno mu ujede jazyk. Žvatlá jako špaček. Jednou, až budu mít kdy, sám ti celou věc dopodrobna vypovím. Velice z toho podezřívali nějakého Durckwartha, ale časy byly nejisté a spravedlnosti se nebylo možno dovolat."

„Stalo se to na hradě?" Dick se odhodlal k této otázce s tlukoucím srdcem.

„Stalo se to mezi hradem a Holywoodem," odpověděl klidně sir Daniel, ale vrhl na Dicka kradmý pohled plný podezření. „A teď," dodal rytíř, „se rychle najez, vrátíš se do Tunstallu s mým dopisem."

Dickův obličej se prodloužil zklamáním.

„Prosím vás, sire Danieli," zvolal, „pošlete tam některého pacholka! Snažně vás prosím, dovolte mi, abych se zúčastnil bitvy. Ujišťuji vás, že dovedu zasazovat rány."

„O tom nepochybuji," odpověděl sir Daniel a usedl, aby napsal dopis. „Ale tady bys, Dicku, nenašel příležitost k získání slávy. Zůstanu v Ketlley, dokud nedostanu bezpečné zprávy, jak se válka vyvíjí, abych se přidal k vítězi. Nemysli, že je to zbabělost. Je to prostě moudrost, Dicku. Vždyť toto ubohé království je tak zmítáno vzpourami a královská hodnost a moc tak rychle přechází z jedné ruky do druhé, že nikdo neví, co se stane zítra. Ztřeštěnec a větroplach se ženou do boje, ale lord Rozvážný sedí stranou a čeká."

Po těchto slovech se sir Daniel obrátil k Dickovi zády, usedl na druhý konec dlouhého stolu a dal se do psaní dopisu. Křivil při tom tvář, neboť

záležitost s černým šípem mu nešla z hlavy.

Mladý Shelton se zatím dal s velkou chutí do snídaně. Pojednou ucítil, že se někdo dotkl jeho ramene a velmi tichý hlas mu šeptal do ucha:

„Nedávejte na sobě nic znát, snažně vás prosím," pravil ten hlas, „ale z lásky k bližnímu mi řekněte, která je nejkratší cesta do Holywoodu. Snažně vás prosím, milý hochu, potěšte ubohou duši v nebezpečí a v krajní tísni a ukažte mi cestu do bezpečí."

„Dejte se cestou kolem větrného mlýna," odpověděl Dick právě tak tiše. „Ta vás zavede k přívozu přes řeku Till a tam se zeptejte na další cestu."

Aniž se ohlédl, dal se znovu do jídla. Ale koutkem oka zahlédl chlapce, kterému říkali Jan, jak se opatrně krade z místnosti.

Podívejme se na to, pomyslil si Dick, je právě tak mladý jako já a říká mi milý hochu? Kdybych si to byl uvědomil, byl bych toho darebu raději viděl viset, než abych mu vysvětloval, kudy má jít. Půjde-li přes bažiny, snad ho dohoním a vytahám ho za uši.

Za půl hodiny dal sir Daniel Dickovi dopis a požádal ho, aby jel rychle k hradu. A asi za půl hodiny po Dickově odjezdu se přihnal posel od lorda z Risinghamu.

„Sire Danieli," pravil posel, „necháváte si ujít slávu, namouduši! Boj začal dnes ráno za úsvitu znovu. Porazili jsme jejich předvoj a rozprášili pravé křídlo. Jenom hlavní voj se ještě drží. Kdybychom měli vaše odpočaté vojsko, všechny bychom je zahnali do řeky. Tak co, pane rytíři? Chcete být poslední? To by se neshodovalo s vaší dobrou pověstí."

„Ne!" vykřikl rytíř, „právě jsem se chtěl dát na pochod. — Seldene, zatrub! — Za okamžik budu hotov, pane. Nejsou tomu ani dvě hodiny, co dorazila hlavní část mého vojska, pane posle. Co byste chtěl víc? Ostruha je dobrý nástroj, ale už často zabila koně. Pospěšte si, hoši!"

V té chvíli už vesele zněla v ranním vzduchu polnice a vojáci sira Daniela se ze všech stran sbíhali na náves a řadili se před hostincem. Spali ozbrojeni, i koně nechali osedlané, a v deseti minutách tu stála seřazena a připravena stovka ozbrojenců a lučištníků řádně vybavených a dokonale ukázněných. Většina byla oděna v barvy sira Daniela, v hnědočervenou a modrou, což jejich řadám dodávalo ještě větší skvělosti. Nejlépe vyzbrojení jeli první. Docela vzadu, na samém konci se objevila ubohá posila, která přišla předešlého večera. Sir Daniel si s pýchou prohlížel své vojsko.

„To jsou ti chlapci, kteří vám pomohou v tísni," řekl.

„Opravdu, pěkní vojáci," odpověděl posel. „Tím více však lituji, že jste nevyrazil dříve."

„Co vlastně chcete?" odpověděl rytíř. „Začátek hodů znamená konec

boje, pane posle,“ a vyšvihl se do sedla. „Ale co to?“ vykřikl. „Jene! Jano! U sta hromů, kde je? Šenkýři, kde je to děvče?“

„Děvče, sire Danieli?“ divil se hostinský. „Neviděl jsem žádné děvče, pane.“

„Tedy chlapce, ty hlupáku!“ křičel rytíř. „Copak jsi nepoznal, že je to ženská? Ta v tom červenohnědém plášti — ta, co přerušila půst vodou, darebáku — kde je?“

„Všichni svatí stůjte při nás! Nazýval jste ho panem Janem,“ řekl hostinský. „Opravdu, nic zlého mě nenapadlo. Je pryč. Viděl jsem ho — ji — viděl jsem ji před dobrou hodinou ve stáji; sedlala šedého koně.“

„U sta hromů,“ vykřikl rytíř, „ta holka měla pro mne cenu pěti tisíc liber, ba ještě větší!“

„Pane rytíři,“ poznamenal trpce posel, „zatímco vy tu zuříte pro pět tisíc liber, jinde je v sázce anglické království.“

„To je pravda,“ odpověděl sir Daniel „Seldene, vyraz za ní s šesti lučištníky, chyť ji! Nezáleží mi na tom, za jakou cenu. Ale až se vrátím na hrad, ať ji tam najdu. Ručíš mi za to svou hlavou. — A teď, pane posle, vyrazíme!“

Houf se rozjel rázným klusem a na návsi v Kettley zůstal Selden, jeho šest mužů a zevlující vesničané.

II. V BAŽINÁCH

Bylo skoro šest hodin toho májového dne, když Dick cestou domů vjížděl do bažin. Nebe se jen modralo. Čerstvý vítr vál hlučně a vytrvale; lopaty větrného mlýna se otáčely a vrby nad bažinami se čeřily a bělaly jako lány obilí. Byl v sedle celou noc, ale srdce měl dobré a tělo zdravé, a tak se mu jelo vesele.

Stezka se stále víc a více svažovala do bažin, až se mu ztratily z dohledu všechny vyšší body krajiny kromě kettleyského větrného mlýna na pahorku, který zanechal za sebou, a nejvyššího vrcholku tunstallského lesa, který byl před ním. Po obou stranách byly velké plochy vlajícího rákosí a vrb, vodní tůně rozvlněné větrem a zrádné močály, zelené jako smaragd, aby lákaly pocestné a vedly je do záhuby. Stezka vedla téměř přímo močály. Byla pradávného původu. Její základy položili římští vojáci.

Během věků se jí velká část propadla a tu a tam se na několik set yardů nořila pod stojaté vody bažin.

Asi jednu míli od Kettley přijel Dick k takové propadlé části cesty, kde rákosí a vrby rostly porůznu jako malé ostrůvky a mátly zrak. Kromě toho proláklina zde byla neobvykle dlouhá. Bylo to místo, kde člověka, který se tu nevyznal, mohla snadno potkat nehoda, a Dick pocítil cosi jako úzkost, když si vzpomněl na chlapce, kterému tak nedostatečně popsal cestu. Jemu stačil pohled dozadu, kde se otáčející lopaty větrného mlýna černě rýsovaly na modrém nebi, a pohled kupředu, na výšinu tunstallského lesa, aby dodržel správný směr a jel přímou cestou bezpečně po silnici, i když voda sahala jeho koni po kolena.

Když přejel polovinu bažiny a když už viděl, jak na druhé straně vysoko stoupá suchá stezka, zaslechl po pravé straně prudké šplouchání a uviděl šedého koně zapadlého po břicho do bahna, jak se křečovitě snaží vyprostit se. Vtom jako by tušilo, že je nablízku pomoc, ubohé zvíře začalo pronikavě ržát. Přitom koulelo očima podlitýma krví, plnýma hrůzy. A jak se kůň svíjel v bahně, mračna bodavého hmyzu se zvedala a bzučela nad ním.

Je zle, pomyslil si Dick. Snad ten ubohý chlapec nezahynul? To je jeho kůň, o tom není pochyby — krásný šedák! Kamaráde, voláš-li na mne tak žalostně, udělám všechno, co je v lidské moci, abych ti pomohl. Nebudeš tu přece ležet a topit se píď po pídi!

Napjal kuši a prohnal hlavu zvířete krátkým šípem.

Po tomto skutku drsného milosrdenství jel Dick dál, už klidnější, a bedlivě se rozhlížel kolem po nějaké stopě svého méně šťastného předchůdce na této cestě.

Kdybych mu byl alespoň toho řekl víc, pomyslil si. Bojím se, že zabloudil v bažinách.

Vtom se vedle cesty ozval jakýsi hlas. Volal jeho jméno. A když se Dick ohlédl, spatřil, jak chlapcův obličej vykukuje z trsu rákosí.

„To jste vy?“ řekl a přitáhl uzdu. „Jste tak schován v rákosí, že jsem vás minul. Viděl jsem vašeho koně zapadlého v bahně a ukončil jsem jeho muka, byl byste to určitě udělal sám, kdybyste byl člověkem, který má slitování. Ale vylezte ze své skrýše! Není tu nikdo, kdo by vám ublížil.“

„Ne, milý hochu, nemám zbraň, a kdybych ji měl, nedovedl bych jí použít,“ odpověděl chlapec vystupuje na stezku.

„Proč mi říkáte ‚hochu‘?“ zvolal Dick. „Domnívám se, že z nás dvou nejste starší.“

„Milý pane Sheltone,“ odvětil chlapec, „odpusťte mi, prosím. Neměl jsem sebemenšího úmyslu vás urazit. Chtěl bych se dovolat vaší laskavosti a pomoci, poněvadž jsem v nejhorším postavení, v jakém jsem kdy byl. Ztratil jsem cestu, plášť i svého koně. Mám jezdecký bičík a ostruhy, ale nemám koně, na kterého bych sedl. A hlavně,“ dodal pohlédnuv lítostivě na svůj oblek, „hlavně jsem tak ošklivě zamazán.“

„Hlouposti!“ zvolal Dick. „Snad by vás nemrzelo, že jste se vymáchal? Krev z rány a prach z cesty — to přece muže zdobí!“

„Ach ne, mám raději čisté šaty,“ poznamenal chlapec. „Ale prosím vás, co mám dělat? Prosím vás, milý pane Richarde, poraďte mi! Nedostanu-li se bezpečně do Holywoodu, jsem ztracen.“

„Dobrá,“ řekl Dick sestupuje s koně, „dám vám víc než radu. Sedněte si na mého koně, já chvíli poběžím, a až se unavím, vystřídáme se, takže když chvíli pojedeme a chvíli poběžíme, půjde nám to rychleji.“

Výměna byla provedena a postupovali tak rychle, jak jen bylo na nerovné cestě možné. Dick měl ruku na chlapcově koleně.

„Jak se jmenujete?“ zeptal se Dick.

„Říkejte mi Jan Matcham,“ odpověděl chlapec.

„A proč chcete do Holywoodu?“ pokračoval Dick.

„Hledám útočiště před člověkem, který mě utiskuje,“ zněla odpověď. „Dobrý opat holywoodský je silnou oporou slabých.“

„A jak jste se dostal k siru Danielovi, pane Matchame?“ vyptával se Dick.

„Jak?“ vykřikl chlapec. „Čirým násilím. Násilně mě unesl z domu, oblekl mě do těchhle šatů, ujížděl se mnou, až mi srdce ustávalo, vysmíval se mi, že bych byl plakal, a když nás někteří moji přátelé pronásledovali, poněvadž mě chtěli zachránit, posadil mě dozadu, aby jim zabránil střílet. Byl jsem dokonce raněn do pravé nohy a při chůzi kulhám. Ale přijde den, kdy bude za všechno pykat!“

„Chtěl byste střílet na měsíc?“ řekl Dick. „Je to udatný rytíř a má železnou ruku. Kdyby tušil, že jsem vám pomohl k útěku nebo že v tom mám prsty, zle by se mi vedlo.“

„Ach ubohý hochu,“ odpověděl chlapec, „jste jeho schovanec, vím to. Jsem jím i já, alespoň to říká. Už také pro mne vyjednal sňatek — nevím dobře s kým, ale ten sňatek má být jen proto, aby mě poškodil.“

„Zase ‚hochu‘!“ zlobil se Dick.

„Mám vás tedy nazývat děvčetem, milý Richarde?“ zeptal se Matcham.

„Nestojím o děvčata,“ odpověděl Dick. „Zříkám se té chásky.“

„Mluvíte jako chlapec,“ pravil Matcham. „Myslíte na ně víc, než chcete dát najevo.“

„Nikdy,“ odpověděl důrazně Dick. „Ani si na ně nevzpomenu. Ať je vezme ďas, povídám. Pro mne je lov a boj a hodování a život s veselými lovci. Ještě nikdy jsem neslyšel o dívce, která by byla k něčemu, kromě jedné, ale tu chudinku upálili jako čarodějnici, a také proto, že proti své přirozenosti nosila mužský oděv.“

Pan Matcham se zbožně pokřižoval a zdálo se, že se modlí.

„Co to děláte?“ zeptal se Dick.

„Modlím se za její duši,“ chlapcův hlas se zachvěl.

„Za duši čarodějnice?“ zvolal Dick. „Ale modlete se za ni, chcete-li. Bylo to nejlepší děvče v Evropě, byla to Jana z Arku. Starý lučištník Appleyard říkal, že před ní utíkal jako před ďáblem. Ano, byla to statečná dívčina.“

„Ale milý pane Richarde,“ pokračoval Matcham, „máte-li tak málo rád děvčata, nejste pravý muž; vždyť proto je na světě pravá láska, aby byla nadějí muži a útěchou ženě.“

„Pha!“ zvolal Dick. „Je vidět, že vám ještě teče mléko po bradě, když takhle básníte o ženách. A jestli myslíte, že nejsem pravý muž, slezte s koně a já vám pěstmi, mečem nebo lukem a šípem dokážu svou mužnost, a to na

vašem vlastním těle.“

„Ach ne, neumím se bít,“ odpověděl živě Matcham. „Nechtěl jsem vás urazit. Byl to jenom žert. A jestliže jsem mluvil o ženách, bylo to proto, že jsem slyšel, že se máte ženit.“

„Já ženit!“ zvolal Dick. „Slyším o tom poprvé. A s kým se mám oženit?“

„S nějakou Janou Sedleyovou,“ odpověděl Matcham a začervenal se. „Je to dílo sira Daniela. Vynese mu to peníze z obou stran. A já jsem slyšel, jak ta ubohá dívka naříká sama nad sebou pro ten sňatek. Zdá se, že je stejného smýšlení s vámi, anebo je jí ženich protivný.“

„Nu, manželství je jako smrt, čeká na každého,“ řekl rezignovaně Dick. „A ona nad sebou naříká? Tak tady vidíte, jak jsou dívky pošetilé. Naříká sama nad sebou, dřív než mě viděla! Naříkám já nad sebou? Nenaříkám. Mám-li se oženit, ožením se bez jediné slzy. Ale znáte-li ji, řekněte mi, prosím, jaká je? Hezká nebo ošklivá? Je zlá nebo je hodná?“

„Co na tom záleží?“ odvětil Matcham. „Máte-li se oženit, nemůžete dělat nic jiného než se oženit. Co na tom záleží, je-li ošklivá nebo hezká? To jsou jen hračky. Vám neteče mléko po bradě, pane Richarde; tak či onak se oženíte bez jediné slzy.“

„Dobře jste to řekl,“ odpověděl Shelton. „Mně je to jedno.“

„Je vidět, že vaše žena bude mít hodného manžela,“ pravil Matcham.

„Myslím, že jsou na světě horší, právě tak jako lepší manželé.“

„Ach, ubohá dívka,“ zvolal chlapec.

„Proč ubohá?“ zeptal se Dick.

„Protože se provdá za muže ze dřeva,“ odpověděl jeho společník. „Ach běda, za dřevěného manžela!“

„Myslím, že jsem opravdu ze dřeva,“ pravil Dick, „protože se vláčím pěšky, zatímco vy si jedete na mém koni. Ale jsem přesvědčen, že je to dobré dřevo.“

„Milý Dicku, odpusťte mi,“ zvolal chlapec. „Máte to nejlepší srdce v celé Anglii. Já jsem jen žertoval. Odpusťte mi, zlatý Dicku.“

„Žádné hloupé řeči,“ odpověděl Dick, trochu v rozpacích nad vřelostí svého společníka. „Nic se nestalo. Chválabohu nejsem nedůtklivý!“

V té chvíli vítr, který jim vál do zad, k nim zanesl břeskné troubení trubače sira Daniela.

„Slyšíte? Hlas polnice.“

„Je zle,“ vykřikl Matcham, „objevili můj útěk a já jsem bez koně!“ a smrtelně zbledl.

„Nebojte se,“ odpověděl Dick. „Máte velký náskok a blížíme se k přívozu. A myslím, že bez koně jsem já.“

„Chytí mě,“ naříkal uprchlík. „Dicku, milý Dicku, prosím vás snažně, alespoň trochu mi pomozte!“

„Ale ale, co je vám?“ divil se Dick. „Myslím, že vám dost pomáhám. Ale srdce mě bolí, že máte tak málo odvahy. Poslyšte, Jene Matchame — jmenujete-li se Jan Matcham — já, Richard Shelton, vás dovedu bezpečně do Holywoodu, ať se děje co děje. Ať mě bůh potrestá, opustím-li vás. Tak už se vzmužte, pane Strašpytle. Tady je cesta už lepší, pohodněte koně! Jeďte rychleji! Rychleji! O mne se nestarejte, umím běžet jako jelen.“

A tak za bystrého klusu koně, kterému Dick v běhu snadno stačil, urazili zbytek cesty vedoucí přes bažiny, až se zastavili na břehu řeky u převozníkovy chatrče.

III. PŘÍVOZ V BAŽINÁCH

Reka Till byla široká, bahnitá a plná hlíny. Napájely ji vody, jež prosakovaly z bažin. V těch místech si razila cestu asi mezi dvaceti bahnitými ostrůvky, porostlými vrbovím.

Byla to špinavá řeka, ale za toho jasného, svěžího jitra všechno zkrásnělo. Vítr a jiřičky ji čeřily do nesčetných drobných vlnek a odraz oblohy byl rozset po celé hladině ve střepinách tmavé modře.

Až ke stezce se táhla malá zátoka a těsně pod břehem se krčila převozníkova chatrč. Byla zrobena z proutí a hlíny a na střeše rostla a zelenala se tráva.

Dick šel ke dveřím a otevřel je. Uvnitř, na špinavém zrzavém plášti ležel převozník a třásl se. Byl to velký, neohrabaný, ale hubený člověk, a lomcovala jím bahenní zimnice.

„Chcete se převézt, pane Sheltone?“ řekl. „Časy jsou zlé, velmi zlé! Dejte na sebe pozor! Řádí tu 'družina', kdybyste se raději namístě obrátil a přešel po mostě!“

„To není možné, čas letí,“ odpověděl Dick. „Čas letí, převozníku Hugo. Mám velmi naspěch.“

„Tvrdohlavče,“ zamračil se převozník a vstal, „dostanete-li se bez úrazu do hradu, budete moci mluvit o štěstí, povídám vám.“ Když spatřil Matchama, zeptal se: „Kdo je to?“ a mžouraje zastavil se na prahu chatrče.

„To je můj příbuzný, pan Matcham,“ odpověděl Dick.

„Dobrý den, milý převozníku.“ Matcham sestoupil s koně a teď se blížil, veda koně na uzdu. „Spusť nám na vodu člun, prosím tě. Máme strašně naspěch.“

Vyzáblý převozník stál s vyvalenýma očima.

„U čerta!“ zvolal konečně a zplna hrdla se rozesmál.

Matcham se zarděl až po hrdlo a schoulil se.

Dick rozzloben uchopil nezdvořáka za rameno:

„Co si to dovoluješ, hulváte?“ vykřikl. „Hleď si své práce a neposmívej se urozeným lidem!“

Převozník Hugo mrzutě odvázal člun a odstrčil ho trochu dál na hloubku. Potom Dick přivedl na člun koně. Matcham šel za ním.

„Jste hrozně maličký, pane,“ rozšklebil se Hugo od ucha k uchu, „tak jako kdyby vás udělali podle nepodařeného vzoru. Pane Sheltone, jsem vám k službám,“ dodal a uchopil vesla. „Kočka se může dívat na krále. Já jsem jen tak hodil okem po panu Matchamovi.“

„Už ani slova, chlape,“ řekl Dick. „Vesluj!“

V té chvíli vyjeli ze zátoky a před nimi se otevřel pohled dolů i vzhůru po řece. Všude byla zatarasena ostrůvky. Hlinité břehy se svažovaly do vody, vrby sebou kývaly, rákosí se vlnilo, jiřičky se snášely na hladinu a pískaly. V celém tom vodním bludišti nebylo ani stopy po člověku.

„Můj pane,“ začal převozník, udržuje jedním veslem člun na místě, „mám silné podezření, že Jan Fenne je na ostrově. Hrozně nenávidí všechny lidi sira Daniela. Co kdybych obrátil člun proti proudu a vysadil vás na dostřel šípu nad stezkou? Bude nejlepší, když se Janu Fennovi vyhneme.“

„Proč? Patří snad k té družině?“ zeptal se Dick.

„O tom je líp mlčet,“ odvětil Hugo. „Ale já bych jel proti proudu. Co kdyby pana Matchama zasáhl šíp?“ a znovu se zasmál.

„No tak dobře, Hugo,“ odpověděl Dick.

„A teď poslyšte,“ pokračoval Hugo. „Když to už musí být, sundejte s ramene kuši — tak; napněte ji — a nasaďte šíp. Držte ho takhle a dívejte se na mne posupně.“

„Co to má znamenat?“ zeptal se Dick.

„Když vás mám, můj pane, přepravit na druhou stranu, musím být k tomu donucen násilím nebo strachem,“ odpověděl převozník. „Protože jinak, kdyby nás Jan Fenne zvětřil, byl by s to stát se mým nejnepříjemnějším sousedem.“

„Copak jsou ti chlapi tak drzí?“ zeptal se Dick. „Jsou pány i vlastního přívozu sira Daniela?“

„Jsou,“ zašeptal převozník a přimhouřil jedno oko. „Pamatujte na má slova. Sir Daniel má namále. Jeho čas minul. Ale už budu zticha.“ A sehnul se nad vesly.

Pluli dlouho proti proudu, objeli cíp jednoho ostrova a úzkým průtokem

podél protějšího břehu se bez námahy dali po proudu. Vtom Hugo zastavil člun uprostřed proudu.

„Musím vás vysadit zde mezi vrbami," řekl.

„Vždyť tu není žádná cesta, jen vrbovím zarostlá bahniska a močály," divil se Dick.

„Pane Sheltone, neodvažuju se dopravit vás dál po proudu pro vaše vlastní dobro. On hlídá přívoz a luk má stále připravený. Všechny, kteří jdou mimo a jsou přívrženci sira Daniela, postřílí jako králíky. Slyšel jsem ho, jak to přísahal při svatém kříži. Kdybych vás neznal tak dávno — ba od té doby, co jste byl takhle velký — byl bych se o vás nestaral. Ale pro památku starých časů a protože máte s sebou tuhle hračku, pro kterou není střílení nebo bitka, dal jsem v sázku obě své ubohé uši a bezpečně jsem vás přepravil. Spokojte se s tím. Víc udělat nemůžu, při spáse své duše!"

Hugo stále ještě mluvil, opřen o vesla, když se z vrboví na ostrově ozvalo hlasité volání, po němž následoval zvuk, jako když se silný muž usilovně prodírá porostem.

„Darebák!" vykřikl Hugo. „Celou tu dobu byl na horním konci ostrova!" Vesloval přímo ke břehu. „Ohrožujte mě kuší, pane Dicku, ohrožujte mě, aby to viděl," dodal. „Snažil jsem se zachránit vaši kůži, zachraňte teď vy mou!"

Člun vjel do hustého vrbového porostu, až to zapraskalo. Matcham bledý, avšak klidný a připravený poslechnout co mu Dick nařídí, přeběhl podél sedátek člunu a vyskočil na břeh. Dick vzal koně za uzdu a chtěl ho následovat, ale zvíře bylo velké a porost hustý, takže se to nepodařilo. Kůň ržál a dupal a člun, který se točil v proudu, se prudce zmítal sem a lam.

„Nejde to, Hugo," křičel Dick. „Tady nemůžeme přistát!" Avšak statečně zápasil dál s nepoddajnou houštinou a s poděšeným zvířetem.

Na břehu ostrova se objevil vysoký muž s lukem v ruce. Dick na okamžik zahlédl koutkem oka, jak s velkou námahou a spěchem napíná luk, až zrudl v obličeji.

„Stůjte, Dicku Sheltone,“ křičel muž na ostrově. „Vám neublížím! Stůjte! — Vesluj zpět, převozníku Hugo!“

Dick vykřikl uštěpačnou odpověď.

„Tak tedy půjdete pěšky,“ odpověděl muž a vypustil šíp.

Kůň zasažený šípem se vzepjal v smrtelném strachu, člun se převrátil a chvíli se všichni zmítali v proudu řeky.

Když se Dick dostal nad hladinu, byl asi loket od břehu a dříve než si mohl protřít zrak, jeho ruka sevřela něco pevného a silného, co ho okamžitě začalo táhnout kupředu. Byl to jezdecký bičík. Matcham, který vylezl na převislou vrbu, mu ho v pravou chvíli strčil do ruky.

„Přisámbůh,“ zvolal Dick, když se s pomocí bičíku dostal na břeh, „vděčím vám za svůj život. Plavu jako dělová koule.“ A ihned se obrátil k ostrovu.

Uprostřed proudu plaval převozník Hugo se svým převrženým člunem, zatímco Jan Fenne, rozzuřený neblahými následky svého výstřelu, na něho řval, aby si pospíšil.

„Pojďte, Jeníku,“ řekl Shelton, „utečeme. Než Hugo dovleče svou bárku přes řeku anebo než ti dva ji obrátí dnem dolů, budeme v prachu.“

A dodávaje svým slovům důraz příkladem, dal se do běhu, proplétal se mezi vrbovím a na bahnitých místech přeskakoval z jednoho trsu na druhý. Neměl kdy starat se o to, kam běží. Nemohl udělat nic jiného než se obrátit zády k řece a utíkat ze všech sil.

Vtom však půda začala stoupat, to byl důkaz, že se stále přidržuje správné cesty. Ihned poté doběhli k svahu pokrytému pevným drnem, kde se už mezi vrboví začaly mísit jilmy.

Matcham, který se vlékl daleko vzadu, se však náhle vrhl na zem.

„Nenechte mě tu, Dicku," řekl sípavě, „já už dál nemohu."

Dick se obrátil a vrátil se k místu, kde ležel jeho společník.

„Jakže, Jeníku, nechat vás tu?" zvolal. „To by byla podlost, namouvěru, když jste se vydal v nebezpečí, že vás zastřelí a že se vymácháte, ba utopíte, abyste mi zachránil život. Mohl jste se opravdu utopit, poněvadž jen svatí vědí, jak se stalo, že jsem vás nestrhl s sebou!"

..Ba ne," řekl Matcham, „oba bych nás byl zachránil, milý Dicku, vždyť umím plavat!"

„Vy umíte plavat?" zvolal Dick a vyvalil údivem oči. Byl to jediný mužský výkon, kterého nebyl schopen. Ve stupnici věcí, jež obdivoval, bylo plavání hned za zabitím muže v souboji. „To je poučení," pravil, „že nemáme nikým opovrhovat. Slíbil jsem, že se o vás budu starat až do Holywoodu, ale zdá se, Jeníku, že vy se spíš staráte o mne."

„Tak tedy, Dicku, jsme teď přátelé," řekl Matcham.

„Nikdy jsem k tobě necítil nepřátelství," odpověděl Dick. „Jsi svým způsobem statečný chlapec, i když trochu rozmazlený. Až do dnešního dne jsem nepoznal nikoho, kdo by byl jako ty. Ale prosím tě, naber dech a pojďme dál. Zde není vhodné místo na povídání."

„Bolí mě strašně noha," posteskl si Matcham.

„Ach, zapomněl jsem na tvou nohu," odpověděl Dick. „Nu, musíme jít pomaleji. Rád bych věděl, kde vlastně jsme. Stezka se mi dočista ztratila, ale možná že je to tak líp. Jestli hlídají přívoz, hlídají patrně také stezku. Kéž by tu byl sir Daniel se svými čtyřiceti muži! Ten by ty darebáky smetl jako vítr listí. Pojď, Jeníku, opři se mi o rameno, ty chudáčku. Ne, nejsi na to dost vysoký. Kolik je ti let? Budu hádat. Dvanáct?"

„Ne, je mi šestnáct," odpověděl Matcham.

„To jsi tedy moc nevyrostl," podivil se Dick. „Ale podej mi ruku. Půjdeme pomalu, neboj se! Vděčím ti za svůj život. Umím dobře oplácet, Jeníku, dobré i zlé."

„Každou chvíli musíme dorazit k cestě," pokračoval Dick „a potom se rozběhneme. Přisámbůh, ty máš ale slabou ruku. Kdybych já měl takovou ruku, styděl bych se. Řeknu ti," pokračoval a najednou se zasmál, „vzal bych na to jed, že převozník Hugo tě považoval za děvče."

„Ne, určitě ne," zarděl se Matcham.

„Určitě, vsadím se!" usmíval se Dick, „a nemůžeš mu to mít za zlé.

Vypadáš spíš jako děvče než jako muž. A ještě ti něco povím — na chlapce vypadáš moc divně, ale jako holka bys byl docela hezký — rozhodně. Opravdu, byl bys pěkné děvče.“

„Víš přece dobře, že nejsem děvče,“ namítl Matcham.

„Ano, vím to, vždyť jenom žertuji,“ odpověděl Dick. „Bude z tebe pravý muž, Jeníku. Těšíš se, můj siláku? Budeš zasazovat pádné rány. Jen bych rád věděl, kdo z nás obou bude první pasován na rytíře. Já rozhodně budu pasován na rytíře, anebo položím život za to, abych se jím stal. »Sir Richard Shelton, rytíř«, to zní nádherně. Ale »sir Jan Matcham« nezní o nic hůře.“

„Prosím tě, Dicku, zastavme se, rád bych se napil.“ Matcham zůstal stát u malého čistého praménku, který prýštil ze svahu do písčité jamky, ne větší než kapsa. „Ach Dicku. kdybych tak měl něco k jídlu! — Až mě u srdce bolí, jaký mám hlad.“

„Proč ses nenajedl v Kettley, ty hlupáčku?“ zeptal se Dick.

„Učinil jsem slib — byl jsem přinucen k hříchu.“ zakoktal Matcham. „Ale teď, i kdyby to měl být suchý chléb, zhltnul bych ho.“

„Tak si sedni a najez se,“ řekl Dick, „a já se zatím podívám, není-li tu někde cesta.“ A odepjal od pasu brašnu, v níž měl chléb a kousek slaniny. Zatímco Matcham s chutí jedl, pustil se Dick mezi stromy.

Kousek dál tvořila půda dolinku. kde mezi suchým listím prosakoval potůček. A zas o kousek dál byly stromy vzrostlejší a řidší a dub a buk tu začaly nahrazovat vrbu a jilm. Neustálý šelest a šum větru v korunách dostatečně zastíral zvuk jeho kroků po spadaném listí. Pro sluch to bylo to, co je pro zrak bezměsíčná noc. Ale přesto Dick kráčel opatrně, plížil se od jednoho silného kmene k druhému a ohlížel se ostražitě kolem sebe. Náhle se podrostem před ním mihla jako stín laň a Dick rozmrzen touto příhodou se zastavil. Tato část lesa je jistě opuštěná, ale ubohá laň, která tudy přeběhla, se stala nyní poslem, kterého vyslal před sebou, aby ohlásil jeho příchod. A místo aby šel dál, zamířil k nejbližšímu vysokému stromu a rychle se na něj vyšplhal. Štěstí mu přálo. Dub, na který vylezl, byl jedním z nejvyšších stromů v této části lesa a převyšoval své sousedy asi o půldruhého sáhu. A když Dick vylezl do nejvyšší vidlice a přimkl se k větvi, závratně se houpaje v silném větru, spatřil za sebou celou bažinatou rovinu až ke Kettley a řeku Till, jak se plazí mezi ostrůvky porostlými křovím, a před sebou bílou čáru silnice, vinoucí se lesem. Člun se už dostal do správné polohy a byl nyní na poloviční cestě k přívozu. Jinak tam nebylo ani památky po lidech a kromě větní se nic nehýbalo. Právě chtěl slézt, naposled se ještě rozhlédl, když utkvěl pohledem na šňůře pohybujících se

bodů uprostřed bažiny. Zřejmě tam šel po cestě malý oddíl, jeden muž za druhým, a to rázným krokem. Budilo to v něm nepokoj, když klouzal dolů po kmeni a vracel se lesem k svému druhovi.

IV. ZBOJNICKÁ DRUŽINA

Matcham si pěkně odpočinul, nabral nových sil, a oba chlapci zneklidněni tím, co Dick viděl, přeběhli zbytek lesa, přešli šťastně cestu a začali stoupat do kopce, na němž se rozkládal tunstallský hvozd. Stromy se tu stále častěji seskupovaly v háje, jež se střídaly s písčitými vřesovisky, na nichž tu a tam stál starý tis. Půda byla stále nerovnější, plná dolíků a hrbolů. Čím výše stoupali, tím prudší byl vítr. Stromy se pod jeho nárazy ohýbaly jako rybářské pruty.

Právě vycházeli na mýtinu, když Dick se náhle vrhl na zem tváří mezi ostružiny a pomalu začal lézt zpátky do úkrytu háje. Matchama se zmocnil zmatek, neboť neviděl důvod pro toto počínání. Přesto však napodobil svého druha. A teprve když se dostali pod ochranu lesní houštiny, obrátil se a prosil o vysvětlení.

Místo odpovědi Dick ukázal prstem.

Na protějším konci mýtiny se vysoko nad okolní les tyčila obrovská borovice, jejíž černá kštice se ostře rýsovala proti obloze. Do výše asi padesáti stop od země rostl strom rovně a mohutně jako sloup, v té výšce však se rozdělil na dvě silné větve, které tvořily vidlici. V ní, jako námořník v koši stěžně, stál muž v zelené kazajce a rozhlížel se po kraji. Vlasy se mu leskly v slunečním světle. Jednou rukou si stínil oči, aby lépe viděl do dálky, a pomalu otáčel hlavu z jedné strany na druhou s pravidelností stroje. Chlapci se na sebe podívali.

„Zkusme se dát doleva," řekl Dick. „Málem to dopadlo špatně."

Za deset minut došli k ušlapané stezce.

„Tuhle část lesa neznám," poznamenal Dick. „Kam asi vede ta stezka?"

„Zkusme jít kousek po ní," navrhl Matcham.

Po několika krocích stezka vystoupila na hřeben návrší a začala se prudce svažovat do dolíku, který měl tvar mísy. A tam dvě nebo tři lomenice bez střechy, jakoby zčernalé ohněm vyčnívající z houštiny kvetoucího hlohu, a jediný vysoký komín prozrazovaly zříceniny jakéhosi domu.

„Co to může být?" zašeptal Matcham.

„Přisámbůh, že nevím," odpověděl Dick. „Nemám tušení. Musíme jít

opatrně.“

S tlukoucím srdcem sestupovali hložím. Tu a tam míjeli známky nedávného hospodaření. Mezi křovím rostly zplanělé ovocné stromy a zelenina. V trávě ležely sluneční hodiny. Zdálo se, že procházejí místem, kde kdysi bývala zahrada. Po několika dalších krocích přišli k zříceninám domu.

Bývalo to jistě pěkné a pevné sídlo. Kolem dokola byl vykopán hluboký suchý příkop, nyní zavalený sesutým zdivem a překlenutý spadlými trámy. Dvě zadní zdi stály a jejich prázdnými okny svítilo slunce; ale zbytek budovy se zřítil a ležel v sutinách zčernalých ohněm. I uvnitř domu se už v trhlinách začínaly zelenat rostliny.

„Už si vzpomínám,“ zašeptal Dick, „je to jistě Grimstone. Patřil nějakému Simonu Malmesburymu. Zničil ho sir Daniel. Bennet Hatch před pěti lety dům spálil. Byl to krásný dům.“

Zde v dolíku, v závětří, bylo teplo a ticho. Matcham položil ruku Dickovi na rameno a varovně zvedl prst.

„Pst!“ zašeptal.

Vtom přerušil ticho podivný zvuk. Opakoval se dvakrát, než poznali, co to je. Jakýsi silný muž si odkašlal a ihned poté se dal znovu do zpěvu drsným, falešným hlasem:

„Tu povstal a promluvil těch vyděděnců pán:

‚Co, hoši veselí, vedlo vás k těm roklinám?‘

A Gomelin odpověděl, jenž očí nikdy nesklání:

‚Ti lesem bloudit musejí, kdo z města byli vyhnáni.‘„

Chlapci stáli s očima upřenýma jeden na druhého. Ať byl jejich neviditelný soused kdokoli, byl v té chvíli těsně za zříceninami. Náhle Matcham zrudl, v příštím okamžiku překročil spadlý trám a opatrně lezl na vysokou hromadu trosek, které naplňovaly vnitřek domu bez střechy. Dick by ho byl zadržel, kdyby měl čas. Teď však musel ihned za ním.

Právě v rohu zříceniny spadly dva trámy křížem přes sebe a chránily tak volné místo, ne větší než kostelní lavice. Tam se oba chlapci tiše spustili. Byli dokonale kryti a malá štěrbina jim dovolovala vidět na druhou stranu.

Když se podívali otvorem, strnuli hrůzou nad svým postavením. Vrátit se bylo nemožné. Sotva se odvažovali dýchat. Na samém kraji příkopu, ani ne třicet stop od místa, kde se krčili, vřel a kouřil nad planoucím ohněm železný kotel. U něho stál vysoký, červenolící, ošuměle vyhlížející muž s železnou lžící v pravé ruce, s rohem a ohromnou dýkou za pasem a naslouchal, jako by byl zachytil šramot, který způsobili, když přelézali zříceniny. Zřejmě to byl onen zpěvák. Asi míchal v kotli, když jeho ucho zaslechlo nějaký neopatrný krok po troskách. Kousek dál ležel jiný muž a podřimoval, zahalen v hnědý plášť. Nad jeho obličejem poletoval motýl. To vše bylo na paloučku bělajícím se kopretinami. Na samém jeho kraji visel na kvetoucím hlohu luk, toulec se šípy a část zabitého srnce.

Po chvíli chlapík zanechal pozorného naslouchání, pozvedl lžíci k ústům, ochutnal její obsah a potom začal zase míchat a zpívat.

„Ti lesem bloudit musejí, kdo z města byli vyhnáni,“ krákoral a začínal znova tam, kde přestal:

„O pane, nebloudím tu se zlým úmyslem,
však jelena-li králova potkáme, leb mu šípem proženem.“

Za zpěvu chvílemi nabral lžíci polévky, pofoukal ji a ochutnal s výrazem zkušeného kuchaře. Konečně zřejmě usoudil, že jídlo je hotovo, vzal roh, který měl za pasem, a třikrát zatroubil jakýsi signál.

Druhý chlapík se probudil, překulil se, odehnal motýla a rozhlédl se.

„Co je, bratře?“ zeptal se. „Oběd?“

„Ano, hlupáku,“ odpověděl kuchař, „oběd, a k tomu ubohý oběd, bez piva a bez chleba. Dnes je v lese málo radosti. Byly časy, kdy správný chlap tu mohl žít jako pán, když si odmyslíme déšť a jinovatku. Měl piva a vína, co srdce ráčí. Ale dnes je chlapská odvaha mrtva. A tenhle Jan Napravovač je vycpaný strašák na plašení vran.“

„Ba ne,“ odpověděl druhý, „ty tak rád kus masa a pořádně se napít, Psance. Jen počkej, dobré časy se vrátí.“

„Podívej se,“ odpověděl kuchař, „já na ty dobré časy čekám od té doby, co jsem byl takhle velký. Byl jsem františkánem, byl jsem královským lučištníkem. byl jsem námořníkem a plavil jsem se po mořích, a už předtím jsem žil jako psanec, namouvěru, a střílel královu zvěř. Co z toho mám? Nic. Měl jsem raději zůstat v kláštеře. Jan Opat je něco víc než Jan Napravovač. — Při svaté Panně, už jsou tady!“

Na palouk se začali trousit vysocí, statní chlapi. Každý z nich, jakmile přišel, vytáhl nůž a z robu vyrobený pohár, nabral si z kotle, usedl do trávy a dal se do jídla. Byli velmi rozmanitě oblečeni a vyzbrojeni. Někteří měli na sobě obnošené haleny a byli ozbrojeni pouze nožem a starým lukem. Jiní byli v plné parádě, všechno na nich bylo ze zeleného lincolnského sukna, i kápě a krátký kabátec. Za opaskem měli zastrkané hezké šípy s pávím peřím, na rameni jim viselo pouzdro s rohem, a meč a dýku měli po boku. Poněvadž byli vyhladovělí, přicházeli mlčky, na pozdrav sotva něco zabručeli a hned se dali do jídla.

Sešlo se jich už asi dvacet, když se v těsné blízkosti ozvaly z hloží tlumené veselé výkřiky a ihned poté se vyhrnulo na trávník pět nebo šest mužů s nosítky. Vysoký, bodrý chlapík, poněkud prošedivělý, hnědý jako vyuzená šunka, kráčel v jejich čele. Vypadal jako velitel. Na zádech měl luk a v ruce se mu třpytil oštěp na divoké kance.

„Chlapci,“ zvolal, „moji milí kamarádi a veselí přátelé, pískali jste

nějakou dobu kudlu a příliš se vám nevedlo. Ale co já vždycky říkám? Nepřestávejte vzývat Štěstěnu; obrací se, rychle se obrací. A tady je její závdavek — ten znamenitý nápoj, pivo!“

Ozvalo se pochvalné mručení, když nosiči postavili nosítka a ukázali pořádný sud.

„A teď si pospěšte, chlapci,“ pokračoval muž. „Čeká nás práce. K přívozu právě dorazila hrstka lučištníků. Jejich barvy jsou hnědočervená a modrá. To je náš terč — všichni ochutnají naše šípy — ani jeden z nich se neprobojuje přes tento les. Vždyť je nás, chlapci, asi padesát, a nám všem se stala hanebná křivda. Někteří z nás ztratili pozemky, jiní přátele. Někteří jsme byli prohlášeni za psance, všichni jsme obětí násilí. A kdo spáchal všechno toto zlo? Sir Daniel! Má mít z toho prospěch? Má si hovět v našich domech? Má obdělávat naše pole? Má ohlodávat kost, kterou nám ukradl? Myslím, že ne. Zákon je při něm, vyhrává soudy. Ale jeden soud nevyhraje. Mám v opasku listinu, která bohdá bude znamenat jeho konec.“

Kuchař Psanec pil v té chvíli už druhý pohár piva. Zvedl jej, jako by chtěl řečníkovi připít.

„Pane Ellisi,“ pravil, „vy hledáte pomstu — to je vaše právo — ale váš ubohý bratr Psanec, který nikdy neměl půdu, kterou by mohl ztratit, ani přátel, na které by mohl myslet, hled! spíše na to, co mu to vynese. Tomu by bylo milejší poctivé zlato a číše kanárského vína než všechna odplata v očistci.“

„Psanče,“ odpověděl Ellis, „aby se sir Daniel dostal do hradu, musí jet lesem. My mu tu cestu uděláme dražší než jakoukoli bitvu. Potom až bude zahnán do brlohu s tou otrhanou hrstkou nohsledů, která nám uniká, všichni jeho mocní přátelé odpadnou a rozutíkají se a nikdo mu nepomůže. Obklíčíme toho starého lišáka a jeho konec bude hrozný. Je to tučný kozel a bude z něho oběd pro nás pro všechny.“

„O jé,“ odpověděl Psanec, „takových obědů jsem už snědl, ale uvařit je, to je tuhá práce, milý pane Ellisi! A co zatím děláme? Vyrábíme černé šípy, píšeme verše a pijeme čistou studenou vodu, ten bezútěšný nápoj.“

„Nemáš pravdu, Viléme Psance. Stále ještě je z tebe cítit špižírna františkánů. Tvá nenasytnost tě zahubí,“ odpověděl Ellis. „Appleyardovi jsme vzali dvacet liber. Včera jsme vzali sedm marek poslovi. A předevčírem padesát kupci.“

„A dnes,“ řekl jeden z mužů, „jsme zastavili tlustého udělovatele odpustků; pospíchal do Holywoodu. Tady je jeho měšec.“

Ellis spočítal obsah měšce.

„Pět dvacítek šilinků,“ zabručel. „Hlupáku, ten jich měl jistě víc v

opánku nebo zašitých v kápi. Jsi ještě dítě, Tomáši Kukačko, ryba ti utekla.“

Ale přesto zastrčil měšec netečně do kapsy. Stál opřen o svůj oštěp a rozhlížel se po ostatních. Ti zaujali rozmanité postoje a hltavě pojídali polévku ze zvěřiny a vydatně ji splachovali pivem. Dnešní den se jim vydařil. Měli štěstí. Avšak to, co chtěli podniknout, spěchalo, a proto pospíchali s jídlem. Ti, co přišli první, byli už s obědem hotovi. Někteří si lehli do trávy a okamžitě usnuli jako boa constrictor.[*] Jiní spolu hovořili anebo prohlíželi zbraně. A ten, jenž byl ve zvlášť veselé náladě, pozvedl pohár piva a začal zpívat:

„Zde zákon neplatí, masa je tu dost,
kout veselý a zelený,
k obědu máme jeleny,
když léto září pro radost.
Přijde zima zas, sníh, déšť, zlý čas,
přijdou plískanice.
My vrátíme se domů s kápí staženou dolů,
u ohně jíst budeme převelice.“

Po celou tu dobu oba chlapci naslouchali a ani se nehnuli. Jen Richard sejmul se zad kuši a držel v ruce připravený hák, kterým ji napínal. Jinak se neodvažovali ani hnout a scéna zbojnického života se před nimi odehrávala jako na divadle. Vtom však byli podivným způsobem vyrušeni. Vysoký komín, který čněl nad zbytky zřícenin, se zvedal přímo nad jejich skrýší. Vzduchem zazněl hvizd, potom hlasité plesknutí, a na hlavu jim spadly úlomky roztříštěného šípu. Někdo střelil z hořejší části lesa do komína; snad to byla hlídka, kterou spatřili na borovici.

Matcham nebyl s to zadržet slabý výkřik, který však okamžitě utlumil, a i Dick sebou překvapením trhl a upustil hák. Avšak muži na trávníku na tento šíp čekali jako na znamení. Všichni najednou byli na nohou, přitahovali si opasky, zkoušeli tětivy, uvolňovali v pochvách meče a dýky. Ellis vztáhl ruku. Jeho tvář nabyla náhle výrazu divoké rozhodnosti. Oční bělmo mu svítilo v osmahlém obličeji.

„Chlapci,“ velel, „víte, kde je vaše místo. Ať vám neunikne živá duše! Appleyard byl douškem kořalky před jídlem. Teď začne hostina. Musím krutě pomstít tři muže: Jindřicha Sheltona, Simona Malmesburyho a —“

---

[*] ***Boa constrictor*** **= lat. pojmenování hroznýše královského.** ***Pozn. překl.***

udeřil se do široké hrudi — „a Ellise Duckwortha, přisámbůh!“

Hložím se k nim prodral jiný muž zarudlý spěchem.

„To není sir Daniel,“ volal bez dechu. „Je jich jen sedm. Byl už vystřelen šíp?“

„Teď právě,“ odpověděl Ellis.

„Zatraceně!“ vykřikl posel. „Zdálo se mi, že jsem ho slyšel hvízdnout. A já jdu bez oběda!“

Ve chvíli zmizeli všichni členové družiny Černého šípu z okolí zříceného domu, někteří běželi, jiní šli rázným krokem, podle toho, jak byli daleko. Jen kotel, dohořívající oheň a zabitý srnec na hlohu tu zůstaly jako svědectví, že ještě před chvílí tam byla zbojnická družina.

V. KRVAVÁ ŠTVANICE

Chlapci se ani nehnuli, dokud se poslední ohlas kroků nerozplynul ve větru. Potom vstali a na všech údech obolavělí, neboť leželi pokrouceni, prolezli zříceninami a přešli opět po trámu přes příkop. Matcham sebral hák a šel první. Dick s kuší přes rameno, všecek strnulý, ho následoval.

„A teď,“ řekl Matcham, „půjdeme do Holywoodu.“ „Do Holywoodu,“ vykřikl Dick, „když dobří kamarádi mají byt postříleni? To neudělám. Raději bych tě viděl viset.“ „Ty bys mě chtěl opustit?“ zeptal se Matcham.

„Ano, namouduši chtěl,“ odpověděl Dick. „Nepodaří-li se mi včas ty chlapce varovat, zemru s nimi. Což bys chtěl, abych opustil vlastní lidi, mezi nimiž jsem žil? To bys snad nechtěl. Vrať mi můj hák.“

Ale Matchama ani ve snu něco podobného nenapadlo.

„Dicku,“ pravil, „přísahal jsi, že mě bezpečně dovedeš do Holywoodu. Chceš zrušil přísahu? Chceš mě opustit a stát se křivopříseżníkem?“

„Ne, přísahal jsem s nejlepším úmyslem,“ odvětil Dick. „Chtěl jsem to také udělat. Ale teď? Podívej se, Jeníku, vrať se se mnou. Dovol, abych ty lidi varoval, a bude-li třeba, abych s nimi bojoval. Potom bude všechno v pořádku, půjdu s tebou do Holywoodu a splním svou přísahu.“

„Vysmíváš se mi,“ odpověděl Matcham. „Ti lidé, kterým chceš jíl na pomoc, mě ženou do záhuby.“

Dick se poškrabal na hlavě.

„Nemohu si pomoci, Jeníku,“ řekl. „Nedá se nic dělat. Co chceš? Tobě nehrozí velké nebezpečí, člověče, a oni jdou vstříc smrti. Smrti!“ dodal. „Představ si to! Proč mě k čertu zdržuješ? Dej mi hák! Svatý Jiří, což mají všichni zahynout?“

„Richarde Sheltone,“ odvětil Matcham a podíval se Richardovi přímo do očí, „ty chceš být spojencem sira Daniela? Nemáš uši? Neslyšel jsi, co řekl Ellis? Anebo nemáš srdce pro svou vlastní krev a pro svého otce, kterého ti lidé zahubili? Mluvil o Jindřichu Sheltonovi, a sir Jindřich Shelton byl tvůj otec, tak jako že slunce svítí na nebi!“

„Co vlastně chceš?“ vykřikl opět Dick. „Chceš, abych věřil zlodějům?“

„Ne, slyšel jsem o tom už dříve,“ odpověděl Matcham.

„Všeobecně se povídá, že tvého otce zabil sir Daniel. Přísahal, že ho zabije. Ve svém vlastním domě prolil nevinnou krev. Samo nebe touží po pomstě, a ty — jeho syn — spěcháš na pomoc vrahovi a chceš ho bránit!“

„Jeníku,“ vykřikl hoch, „já o tom nic nevím. Je to možné — což to vím? Ale podívej se, ten člověk mě živil a staral se o mne. S jeho lidmi jsem chodil na lov a hrávali si se mnou. Ach příteli, kdybych to udělal, bylo by po mé cti. Ne, Jendo, to ode mne nemůžeš žádat. Nemůžeš chtít, abych byl podlý.“

„A tvůj otec, Dicku?“ namítl Matcham trochu nejistě. „Tvůj otec? A tvá přísaha? Boha jsi volal za svědka.“

„Můj otec?“ vykřikl Dick. „Ne, ten by si byl přál, abych šel. Jestli ho sir Daniel zabil, přijde hodina, kdy ho tato ruka skolí. Ale ani jeho, ani jeho lidi v nebezpečí neopustím. A pokud jde o mou přísahu, milý Jeníku, zprostíš mě jí zde, na místě. Pro záchranu života mnoha lidí, kteří ti neublížili, a pro mou čest dáš mi volnost.“

„Já, Dicku? Nikdy!“ odpověděl Matcham. „Jestliže mě opustíš, zrušíš přísahu, a já to o tobě rozhlásím.“

„Krev ve mně vře,“ zvolal Dick. „Dej mi hák! Dej mi ho!“

„Nedám,“ trval na svém Matcham. „Zachráním tě proti tvé vůli.“

„Ne?“ vykřikl Dick. „Přinutím tě!“

„Zkus to!“

Stáli proti sobě a dívali se jeden druhému do očí, připraveni ke skoku. Vtom Dick skočil, a ačkoli se Matcham okamžitě obrátil a utíkal, dvěma skoky jej dohonil, hák mu vyrval z ruky, porazil ho surově na zem a stál nad ním, hněvem rozpálený a hrozivý, se zaťatou pěstí. Matcham zůstal ležet tak, jak upadl, s obličejem v trávě, a ani nepomýšlel na odpor.

Dick napnul kuši.

„Já tě naučím,“ vykřikl zuřivě. „Přísaha nepřísahá, pro mne za mne můžeš třeba viset!“

Obrátil se a dal se do běhu. Matcham okamžitě vyskočil a rozběhl se za ním.

„Co chceš?“ vykřikl Dick a zastavil se. „Proč za mnou běžíš? Jdi pryč!“

„Půjdu za tebou, jestli se mi zlíbí,“ odvětil Matcham. „V tomto lese mohu dělat, co chci.“

„Jdi pryč!“ odpověděl Dick a zvedl kuši.

„Ach, jaký jsi ty statečný hoch!“ odsekl Matcham. „Střel!“

Dick poněkud zahanben sklonil kuši.

„Poslouchej, už jsi mě dost rozzlobil, tak jdi. Jdi si pěkně svou cestou, jinak ať chci, nebo ne, musím tě k tomu donutit.“

„Nu,“ řekl umíněně Matcham, „ty jsi silnější. Udělej, co nejhoršího dovedeš. Já od svého úmyslu jít s tebou neupustím, leda bys mě k tomu přinutil,“ dodal.

Dick nevěděl, co si má počít. Nebyl by mohl přenést přes srdce, aby bil tvora bezbranného, a za živý svět nemohl připadnout na jiný způsob, jak se zbavit tohoto nevítaného a — jak se začínal domnívat — snad i nevěrného společníka.

„Myslím, že jsi se zbláznil,“ vykřikl. „Vždyť spěchám k tvým nepřátelům! Poběžím k nim tak rychle, co mi nohy postačí.“

„To je mi jedno, Dicku,“ odpověděl chlapec. „Máš-li zemřít, zemru s tebou. Raději půjdu do vězení, než bych zůstal na svobodě bez tebe.“

„Už se nemohu zdržovat žvaněním,“ prohlásil Dick. „Pojď tedy se mnou, když chceš. Ale provedeš-li mi nějaký nepoctivý kousek, nic ti to nepomůže, pamatuj si to. Hned budeš mít šíp v těle, chlapečku.“

Po těch slovech se Dick znovu rozběhl, držel se však stále při okraji houštiny a rozhlížel se v běhu bystře kolem sebe. Velkou rychlostí proběhl úžlabinou a octl se opět v řidší části lesa. Po levé straně se objevil kopeček porostlý žlutým hlodašem a korunovaný černým chocholem borovic.

Odtamtud se rozhlédnu, pomyslel si a zamířil přes mýtinu pokrytou vřesem.

Ušel pouze několik kroků, když se Matcham dotkl jeho ramene a ukázal prstem. Na východ od kopce byl svah a údolí, táhnoucí se na druhou stranu. Vřes ještě nevyrážel a země byla celá rezavá jako vyleštěný štít. Sem tam rostl tis. A tam Dick spatřil deset mužů v zelených kazajkách, jak jeden za druhým vystupují vzhůru po svahu. V jejich čele, nápadný svým oštěpem na divoké kance, kráčel sám Ellis Duckworth. Jeden za druhým vystoupili na vrcholek, okamžik se rýsovali proti obloze a potom sestupovali po druhé straně, až poslední z nich zmizel.

Dick pohlédl na Matchama vlídněji.

„Tys mi tedy zůstal věrný, Jendo?“ zeptal se. „Myslel jsem, že patříš k druhé straně.“

Matcham začal popotahovat.

„Co je ti?“ zvolal Dick. „Pro všechny svaté, snad nebudeš pro nějaké to slovo plakat?“

„Ublížil jsi mi,“ vzlykal Matcham. „Ublížil jsi mi, když jsi mě povalil na zem. Jsi zbabělec, když tak zneužíváš své síly.“

„To je ale hloupá řeč,“ odsekl drsně Dick. „Můj hák ti, pane Jene, nepatří. Měl jsem tě pořádně spráskat. Chceš-li jít se mnou, musíš mě poslouchat. Tak pojď.“

Matcham měl skoro chuť zůstat. Když však viděl, že Dick se žene úprkem ke kopci a že si nedá ani tolik práce, aby se ohlížel za sebe, brzy si to rozmyslel a rozběhl se také. Avšak půda tam byla velmi nerovná a strmá. Dick vůbec měl velký náskok a rozhodně lehčí nohy, a tak už dávno dorazil na vrcholek, proběhl borovicemi a ukryl se v hustém chomáči hlodaše, když teprve Malcham oddychuje jako jelen ho dohonil a lehl si mlčky vedle něho.

Dole, na dně rozlehlého údolí, se vinula cesta, kterou si lidé nadcházeli z vesničky Tunstallu k přívozu. Byla ušlapaná a bylo snadné ji přehlédnout z jednoho konce na druhý. Někde ji vroubily otevřené mýtiny, jinde se k ní těsně přimykal les, a každých sto kroků bylo místo vhodné pro úkryt zákeřníků. Daleko dole na cestě se třpytilo sluneční světlo na sedmi ocelových přílbách a chvílemi tam, kde stromy byly řidší, bylo vidět Seldena a jeho lidi, jak jedou ostrým klusem za posláním, které jim uložil sir Daniel. Vítr se poněkud utišil, ale stále ještě vesele cloumal stromy, a kdyby tam byl býval Appleyard, byl by poznal výstrahu v podobě poplašených ptáků.

„Teď dávej pozor,“ zašeptal Dick. „Už zajeli hodně daleko do lesa. Čím budou dál, tím budou bezpečnější. Vidíš tamhletu širokou mýtinu před námi a v jejím středu skupinu stromů, která vypadá jako ostrov? Tam už budou v bezpečí. Dostanou-li se šťastně až tam, pokusím se je varovat. Ale mám malou dušičku. Je jich jenom sedm proti takové přesile a nemají nic než kuše. Luky, Jeníku, budou mít vždy převahu.“

Zatím Selden a jeho lidé stále jeli po cestě a nevěděli o nebezpečí, které jim hrozilo. Blížili se každým okamžikem. Jednu chvíli se sice zastavili, utvořili hlouček a zdálo se, že na něco ukazují a pak naslouchají. Bylo to však něco daleko za rovinou, co upoutalo jejich pozornost — bylo to duté hřmění děla, které sem chvíli zanášel vítr a které svědčilo o velké bitvě. Bylo to jistě na pováženou, neboť bylo-li děla tak hlasitě slyšet v tunstallském lese, bitva se posunovala čím dál tím více k východu, a to znamenalo, že den skončí zle pro sira Daniela a pro pány tmavé růže.

Ale malý oddíl se už zase hnul kupředu a přiblížil se k úplně otevřené,

vřesem porostlé části lesa, kde jediný výběžek lesa sahal k samé cestě. Sotva k němu dorazili, zatřpytil se letící šíp. Jeden z mužů rozhodil paže, jeho kůň se vzepjal a oba se svalili a zmítali se na zemi v jediném klubku. Až tam, kde leželi chlapci, bylo slyšet hlasy pokřikujících mužů. Viděli, jak se polekaní koně plaší, a pak když se oddíl začal vzpamatovávat z prvního překvapení, uviděli, jak se jeden muž chystá sestoupit s koně. Druhý šíp vystřelený z větší dálky se zaleskl velikým obloukem a druhý muž ležel bradou vzhůru. Muž, který sestupoval s koně, ztratil vládu nad otěžemi, jeho kůň se dal cvalem na útěk, vlekl ho za nohu po cestě, smýkal jím po kamení a tloukl do něho kopyty. Čtyři muži, kteří se stále ještě drželi v sedle, se okamžitě rozprchli. Jeden se otočil a ujížděl s křikem k přívozu. Ostatní tři cválali s uvolněnými otěžemi a vlajícím šatem vzhůru po tunstallské cestě. Z každé skupiny stromů, kterou míjeli, vyletěl šíp. Brzy padl jeden kůň, ale jezdec vyskočil na nohy a pádil za svými druhy, dokud ho druhý výstřel nesrazil. Další muž padl, a po něm další kůň. Z celého oddílu zbyl pouze jediný muž, a k tomu ještě opěšalý. Jenom dusot tří cválajících koní bez jezdců se ozýval z tří různých stran a rychle zanikal v dálce.

Po celou tu dobu se neukázal ani jediný útočník. Tu a tam se na cestě svíjel dodělávající kůň nebo umírající člověk, ale žádný milosrdný nepřítel nevystoupil z úkrytu, aby ho vysvobodil z muk.

Jediný muž, který zůstal naživu, stál ohromený na cestě vedle svého padlého koně. Byl už za velkou mýtinou a ostrůvkem stromů, na kterou prve ukázal Dick. Nebyl snad vzdálen ani pět set kroků od místa, kde se skrývali chlapci. Zřetelně ho viděli, jak se rozhlížel kolem dokola v očekávání smrti. Avšak nic se nedělo. Muž začal zase nabývat odvahy a náhle sňal s ramene kuši a napjal ji. V té chvíli Dick podle jakéhosi posunku poznal Seldena.

Při tomto pokusu o odpor se ozval ze všech stran z úkrytu lesa smích. Nejméně dvacet mužů — neboť v těchto místech se skrývala nejpočetnější záloha — se účastnilo tohoto krutého a nemístného veselí. Vtom se nad Seldenovým ramenem zaleskl šíp. Selden uskočil a běžel kousek zpět. Jiný šíp se s chvěním zabodl do země u jeho paty. Selden utíkal do úkrytu. Třetí šíp vyletěl přímo proti němu a spadl těsně před ním. Znovu zahlaholil smích z houštin a vracel se jako ozvěna z jiných úkrytů.

Bylo zřejmé, že útočníci ho jenom mučí, jako v těch dobách lidé mučili ubohého býka nebo jako si ještě dnes kočka pohrává s myší. Bylo po boji; kousek dál muž v zelené kazajce už klidně sbíral s cesty šípy. A teď si pro krutou rozkoš svých srdcí dopřávali podívané na muka svého bližního.

Selden pochopil. Zařval vztekem, přiložil k rameni kuši a nazdařbůh vypustil do lesa krátký šíp. Štěstí mu přálo, neboť se ozval slabý výkřik. Potom zahodil zbraň a rozběhl se vzhůru mýtinou téměř přímo k místu, kde byl Dick s Matchamem.

Družina Černého šípu začala teď střílet doopravdy. Ale dostalo se jim, čeho si zasloužili — jejich příležitost už minula. Většinou museli střílet proti slunci a Selden skákal v běhu z jedné strany na druhou, aby je mátl a ztěžoval jim míření. Nejlepší bylo, že tím, že zahnul na mýtinu, zmařil jejich plán. Tam nebyli střelci rozestavěni ve větší výšce kromě toho, kterého právě zabil nebo zranil. Brzy bylo jasné, že se zbojníků zmocnil zmatek. Třikrát zazněla píšťalka a potom ještě dvakrát. Týž signál se ozval i z jiné strany lesa. Lesy se rozezněly hlukem způsobeným lidmi prodírajícími se podrostem. Poděšený srnec vyběhl na volné prostranství, okamžik postál na třech nohách, s čenichem pozdviženým vzhůru, a potom znovu vběhl do houštiny.

Selden stále běžel a kličkoval. Neustále za ním létaly šípy, ale všechny ho minuly. Užuž se zdálo, že unikne. Dick měl kuši pohotově, připraven přispět na pomoc. I Matcham, zapomenuv na vlastní zájem, byl srdcem při ubohém uprchlíkovi. Oba chlapci jen hořeli a chvěli se žárem svých srdcí.

Byl na padesát kroků od nich, když ho zasáhl šíp a on upadl. Okamžitě se zase zvedl, avšak nyní běžel potácivě a odchyloval se od správného směru jako slepý.

Dick se postavil a mával na něho.

„Sem!“ křičel. „Tudy! Zde je pomoc! Utíkej, příteli, utíkej!“

Avšak vtom zasáhl druhý šíp Seldena do plece, pronikl mezerou mezi pláty krunýře a prorazil drátěnou košili. Selden padl na zem jako kámen.

„Ach ubožák,“ zvolal Matcham a sepjal ruce.

Dick stál na pahorku jako zkamenělý, vystaven šípům lučištníků.

Bylo by možno vsadit deset proti jedné, že by byl býval zastřelen — neboť zbojnici byli rozzuřeni a překvapeni, že se Dick objevil v jejich týle — kdyby se z jedné části lesa, překvapivě blízko chlapců, nebyl ozval hromový hlas, hlas Ellise Duckwortha.

„Zadržte!“ zakřičel velitel zbojníků. „Nestřílejte! Chyťte ho živého. Je to mladý Shelton — Jindřichův syn.“

A ihned nato zazněl několikrát pronikavý hvizd píšťalky, byl opakován a předáván dál. Zdálo se, že píšťalka je polnicí Jana Napravovače, kterou dával povely.

„Ach běda,“ zvolal Dick, „jsme ztraceni. Rychle, Jendo, pojď rychle!“

A oba chlapci se obrátili a utíkali zpět vysokým borovým lesíkem, který pokrýval temeno kopce.

VI. CO SE STALO NA KONCI TOHO DNE

Byl opravdu nejvyšší čas, aby se dali na útěk. Družina Černého šípu se ze všech stran sbíhala k pahorku. Ti, kteří byli lepší běžci nebo běželi schůdnější cestou, daleko předhonili ostatní a byli už těsně u cíle. Jiní, kteří se dali údolím, rozdělili se napravo a nalevo a zaskočili chlapce z obou stran.

Dick se vrhl do nejbližšího úkrytu. Byla to vysoká doubrava s pevnou půdou, prostá podrostu, a poněvadž se svažovala dolů, běželi velkou rychlostí. Za doubravou se objevilo volné prostranství, kterému se Dick vyhnul tím, že zahnul doleva. Po dvou minutách se vyskytla stejná překážka, a chlapci učinili totéž, co prve. Tak se stalo, že chlapci tím, že

zahýbali neustále doleva, se stále víc a více blížili k silnici a řece, přes kterou se přepravili před jednou nebo dvěma hodinami. Valná část pronásledovatelů utíkala na druhou stranu směrem k Tunstallu.

Chlapci se zastavili, aby nabrali dech. Pronásledovatele nebylo slyšet. Dick přiložil ucho k zemi, avšak nic neslyšel. Ve stromech stále ještě hučel vítr a bylo těžké nabýt jistoty.

„Pojďme dál," navrhl Dick, a ačkoli byli unaveni a Matcham s poraněnou nohou kulhal, vzchopili se a znovu uháněli s kopce dolů.

Za tři minuty se prodírali nízkým houštím věčně zelených keřů. Urostlé kmeny tvořily vysoko nad nimi nepřetržitý krov zeleně. Stály jako sloupy v tomto háji vysokém jako katedrála a kromě cesmínových keřů, jimiž si chlapci razili cestu, tu byla rovná půda porostlá trávou.

Když se prodrali posledními cesmínovými keři, octli se opět v přítmí hlubokého lesa.

„Stůj!" vykřikl něčí hlas.

Mezi vysokými stromy, ani ne padesát stop před sebou, spatřili statného chlapíka v zeleném obleku, udýchaného prudkým během, který okamžitě nasadil šíp a namířil na ně. Matcham se s výkřikem zastavil. Ale Dick se bez rozmýšlení vrhl s tasenou dýkou na zbojníka. Ten buď překvapen prudkostí útoku, nebo poslušen rozkazu, nevystřelil. A dříve než měl kdy se vzpamatovat, Dick mu skočil na hrdlo a povalil ho naznak do trávy. S hlasitým břinknutím odletěl šíp na jednu stranu a luk na druhou. Odzbrojený zbojník popadl útočníka, avšak zableskla se dýka a dvakrát bodla. Potom Dick opět vstal a muž zůstal ležet bez hnutí s probodnutým srdcem.

„Utíkejme!" vykřikl Dick a znovu se rozběhl. Matcham se vlekl za ním. Abychom pravdu řekli, jejich rychlost byla nyní neveliká, těžce zápasili o dech, lapajíce po vzduchu jako ryby. Matchama krutě píchalo v boku a točila se mu hlava. A Dick měl kolena jako z olova. Přesto však s neochabující statečností běželi dál.

Konečně přeběhli les. Končil, jako když utne. A zde, několik kroků před nimi, byla silnice z Risinghamu do Shoreby, běžící na tomto místě mezi dvěma rovnými stěnami lesa.

Když Dick spatřil silnici, zastavil se. Jakmile přestal utíkat, uvědomil si zmatený hluk, který rychle sílil. Zpočátku to bylo jako hukot velmi prudké vichřice, ale brzy se hluk stal zřetelnější a ukázalo se, že je to dusot cválajících koní. A vtom se jako blesk vynořila ze zatáčky celá skupina ozbrojenců na koních, mihla se kolem chlapců a v okamžiku zase zmizela. Jeli, jako by jim šlo o život, v naprostém zmatku. Někteří byli raněni. Po

straně pádili koně bez jezdců se zkrvavenými sedly. Zřejmě prchali z veliké bitvy.

Hluk, který působili, ještě ani nezačal zmírat směrem k Shoreby, když jim v patách zvonily podkovy a další uprchlík cválal silnicí. Tentokrát to byl jediný jezdec, a podle nádherné zbroje to byl muž vysoce postavený. Těsně za ním následovalo několik vozů se zavazadly, prchajících nemotorným klusem. Vozkové bili do koní, jako by jim šlo o život. Ti asi uprchli už záhy zrána, ale jejich zbabělost je nezachránila, neboť když přijeli k místu, kde stáli užaslí chlapci, jakýsi muž ve zprohýbaném krunýři a zřejmě vztekem nepříčetný dohonil vozy a začal do nich sekat mečem. Někteří seskočili a vrhli se do lesa, ostatní porubal, jak seděli na vozech, neustále jim spílaje zbabělců, hlasem, který byl sotva lidský.

Po celou tu dobu se vřava v dálce neustále zesilovala; hrkot vozů, dusot koní, křik mužů, hrůzný, zmatený hluk bylo slyšet stále hlasitěji. Bylo zřejmé, že se po silnici jako povodeň valí poražená armáda.

Dick se zasmušil. Měl v úmyslu jít po silnici až tam, kde odbočovala cesta do Holywoodu, a nyní musel změnit plán. Ale hlavně poznal barvy lorda Risinghama a věděl, že bitva dopadla nešťastně pro lancasterskou růži. Přidal se sir Daniel k lancasterské straně a je teď na útěku a poražen? Nebo zběhl na yorskou stranu a ztratil čest! Věru, smutná volba.

„Pojď," řekl tvrdě, obrátil se na místě a dal se lesem. Matcham kulhal za ním.

Chvíli kráčeli mlčky. Připozdívalo se. Slunce zapadalo do roviny za Kettiey. Vrcholky stromů nad nimi zlatě planuly, ale stíny už temněly a začal se snášet noční chlad.

„Kdybychom měli něco k jídlu!" řekl Dick a zastavil se.

Matcham si sedl na zem a dal se do pláče.

„Pro večeři budeš plakat, ale když šlo o zachránění lidských životů, to jsi měl tvrdé srdce," opovržlivě řekl Dick. „Máš na svědomí sedm životů, pane Jene. To ti nikdy nezapomenu."

„Na svědomí!" zvolal Matcham a hněvivě vzhlédl. „Já! A ty máš na dýce rudou lidskou krev! A proč jsi ho zabil, toho ubožáka? Nasadil šíp, ale nevypustil ho. Měl tě v hrsti a ušetřil tě. Zabít kotě je právě tak statečné jako zabít člověka, který se nebrání."

Dick se zarazil.

„Zabil jsem ho v čestném boji. Byl přece ozbrojen," zvolal.

„Byla to zbabělá rána," odpověděl Matcham. „Nejsi než surovec a násilník, pane Dicku. Zneužíváš své převahy. Ale ať přijde někdo silnější a uvidíme, jak se mu budeš plazit u nohou! Nedbáš o pomstu — ani o smrt

svého otce, která zůstává nepomstěna, ani o to, že jeho ubohá duše se dovolává spravedlnosti. Ale octne-li se v tvých rukou slabý tvor, kterému není dána ani síla, ani umění zacházet se zbraní, a chce se s tebou spřátelit, porazíš ji na zem.“

Dick byl příliš rozzuřený, aby si všiml slůvka „ji“.

„Namouduši,“ vykřikl, „to jsou novinky! Ze dvou mužů bude vždycky jeden silnější. Lepší muž porazí horšího, a tomu horšímu to patří. Ty zasloužíš výprask, pane Matchame, za své špatné chování a za nevděk ke mně. A co si zasloužíš, to dostaneš.“

A Dick, který zachovával vnější klid, ačkoliv byl na nejvyšší míru rozzloben, začal nyní odepínat opasek.

„Tohle bude tvoje večeře,“ řekl hrozivě.

Malcham potlačil slzy. Byl bílý jako plátno, avšak díval se Dickovi pevně do očí a ani se nepohnul. Dick postoupil o krok kupředu, pohupuje opaskem. Potom se zastavil. Velké oči a přepadlý, unavený obličej jeho druha ho uváděly do rozpaků. Jeho odvaha začala klesat.

„Řekni tedy, že jsi neměl pravdu,“ řekl stísněně.

„Ne,“ odpověděl Matcham, „měl jsem pravdu. Pojď, ukrutníku! Kulhám, jsem unaven, nestavím se ti na odpor, nikdy jsem ti neublížil. Pojď a bij mě, zbabělče!“

Při těchto vyzývavých slovech Dick pozvedl opasek. Avšak Matcham uhnul a schoulil se s tak strašnou bázní, že Dick neměl srdce ho udeřit. Svěsil řemen a zůstal nerozhodně stát. Připadal si směšný.

„Čert tě vzal, ty drzoune!“ zvolal. „Máš-li tak slabou ruku, měl by sis dát lepší pozor na jazyk. Ale raději bych visel, než bych tě bil,“ a připnul si zase opasek. „Nebudu tě bít,“ pokračoval, „ale odpustit ti? — Nikdy! Neznal jsem tě, jsi nepřítelem mého pána, půjčil jsem ti koně, snědl jsi mi oběd, nazval jsi mě surovcem, zbabělcem a násilníkem. Přisámbůh, míra je naplněna a přetéká. Myslím, že být slabým je velká věc, můžeš se dopustit toho nejhoršího, a přece tě nikdo nepotrestá; můžeš člověku ukrást zbraň, když ji nejvíc potřebuje, ale chraň bůh, aby si vzal zpět, co mu patří. Jsi slabý, namouvěru. Tedy vrhne-li se na tebe někdo s kopím a začne křičet, že je slabý, musíš dovolit, aby tě probodl skrz naskrz! Povídali, že mu hráli!“

„A přece mě nebiješ,“ namítl Matcham.

„Dej pokoj,“ odpověděl Dick, „dej pokoj! Povím ti něco. Myslím, že jsi špatně vychovaný, ale máš několik dobrých vlastností a není sporu o tom, žes mě zachránil před utopením. Ano, zapomněl jsem na to, jsem právě tak nevděčný jako ty. Ale raději pojďme. Máme-li dorazit do Holywoodu dnes

v noci anebo zítra časně ráno, musíme si pospíšit.“

Ačkoliv při této řeči nabyl zase své obvyklé dobrosrdečnosti, Matcham mu neodpustil. Jeho prchlivost, vzpomínka na zbojníka, kterého zabil — a hlavně představa k ráně pozdviženého opasku — to byly věci, na které se tak snadno nezapomíná.

„Děkuji ti, poněvadž tak káže slušnost,“ řekl Matcham. „Ale opravdu, milý pane Sheltone, raději bych si hledal cestu sám. Jsme v širém lese, vyberme si, prosím, každý svou cestu. Jsem vám dlužen za oběd a za naučení. Šťastnou cestu!“

„Dobrá,“ vykřikl Dick. „Je-li tohle tvoje písnička, budiž, čert tě vzal!“

Rozešli se a dali se každý jinou cestou bez ohledu na směr, zaujati jedině svou hádkou. Dick však neušel ani deset kroků, když uslyšel své jméno a Matcham přiběhl za ním.

„Dicku,“ řekl, „bylo by neslušné, kdybychom se rozešli tak chladně. Nabízím ti svou ruku a svoje přátelství. Za všechno, v čem jsi mi tak znamenitě posloužil a pomohl — nikoli ze slušnosti, ale ze srdce — ti děkuji. Šťastnou cestu!“

„Nu, chlapče,“ odpověděl Dick a uchopil podávanou ruku, „dobré pořízení, je-li to u tebe vůbec možné. Ale silně o tom pochybuji. Rád se hádáš.“

Rozešli se tedy podruhé, a tentokrát to byl Dick, který přiběhl za Matchamem.

„Tu máš, vezmi si mou kuši. Nesmíš jít neozbrojen.“

„Kuši!“ zvolal Matcham. „Ne, hochu, nemám ani sílu, abych ji napnul, ani neumím mířit. Nic by mi nepomohla, milý hochu. Ale přesto ti děkuji.“

Zatím se setmělo a pod stromy už nemohli jeden druhému vidět do tváře.

„Půjdu kousek s tebou," řekl Dick. „Je tma. Rád bych tě doprovodil alespoň k cestě. Bojím se, abys nezabloudil."

Bez dalších řečí vykročil a Matcham šel opět za ním. Tma stále více houstla. Jen tu a tam, když přecházeli lesní palouk, viděli oblohu posetou hvězdami. V dálce bylo pořád ještě slabě slyšet lomoz prchající lancestrovské armády, ale každým krokem se mu více vzdalovali.

Po půlhodinové chůzi za úplného mlčení přišli na velké volné prostranství porostlé vřesem. Lesklo se ve svitu hvězd, plné huňatého kapradí a skupin tisů. Zde se zastavili a pohlédli na sebe.

„Jsi unaven?" zeptal se Dick.

„K smrti unaven," odpověděl Matcham.

„Slyším šplouchání řeky," odpověděl Dick. „Pojďme až k ní, mám hroznou žízeň."

Půda se mírně svažovala. A skutečně, dole našli malou šumící říčku tekoucí mezi vrbami. U břehu se vrhli oba na zem, přiložili ústa k hladině, v níž se zrcadlily hvězdy, a dosyta se napili.

„Dicku," vzdychl Matcham, „nejde to. Já už dále nemohu."

„Když jsme šli dolů, viděl jsem jeskyni," řekl Dick, „Pojďme si tam lehnout a vyspěme se."

„Ach, s největší radostí," zvolal Matcham.

Jeskyně byla písčitá a suchá. Přes její okraj visely ostružinové výhonky

a částečně ji zakrývaly. Tam oba chlapci ulehli, přitiskli se k sobě, aby jim bylo teplo, a úplně zapomněli na svou hádku. A brzy se na ně snesl spánek jako oblak a oni klidně odpočívali pod rosou a pod hvězdami.

VII. KUKLOU ZAKRYTÁ TVÁŘ

Probudili se za úsvitu, ptáci se ještě nerozezpívali naplno, jen tu a tam cvrlikali ve větvích. Slunce ještě nevyšlo, ale na východě se začínaly na obloze objevovat pruhy slavnostních barev. Zmořeni hladem a únavou leželi bez hnutí, pohrouženi v příjemnou malátnost. A jak tak leželi, donesl se k jejich sluchu hlas zvonku.

„Zvonek," podivil se Dick a posadil se. „Což jsme tak blízko Holywoodu?"

Za malou chvíli se zvonek ozval znovu, tentokrát poněkud blíže. A od toho okamžiku se stále blížil a nepřestával v jitřním tichu přerývaně zvonit.

„Co je to?" zeptal se Dick, jenž se nyní už úplně probral ze spánku.

„Někdo jde a zvonek zvoní při každém jeho pohybu," odpověděl Matcham.

„To vím," namítl Dick. „Ale proč? Co dělá v tunstallském lese? Jeníku." dodal, „vysměj se mi, chceš-li, ale mně se ten ponurý zvuk nelíbí."

„Mně také ne." odpověděl Matcham a zachvěl se, „má smutný hlas. Kdyby nebyl den .. ."

Vtom zvonek zrychlil tempo a začal hlasitě a překotně zvonit, potom vydal jediné silné zařinčení a na chvíli umlkl.

„Je to, jako by ten, kdo zvonek nese, utíkal, a potom přeskočil vodu," dodal Matcham.

„A teď jde zase klidně dál," dodal Matcham.

„Ne," odpověděl Dick, „ne příliš klidně. Ten člověk velmi pospíchá. Buď se bojí o život, nebo má z nějakého důvodu naspěch. Slyšíš, jak se zvonění rychle blíží?"

„Teď je docela blízko," poznamenal Matcham.

Stáli na kraji jeskyně, a poněvadž byla vysoko, měli rozhled přes velkou část mýtiny až k hustému tmavému lesu, jenž ji obklopoval.

V jasném, šedém světle svítání spatřili bílou stuhu stezky, vinoucí se hlodašem. Byla vzdálena asi sto kroků od jeskyně a táhla se po celé délce mýtiny k východu a k západu. Podle jejího směru Dick usoudil, že by měla vést víceméně přímo k hradu.

Na této stezce na kraji lesa se objevila bílá postava. Na chvíli se zastavila; zdálo se, že se rozhlíží. Potom pomalým krokem a ohnutá téměř vpůli se začala blížit přes vřesovisko. Při každém kroku zacinkal zvonek. Postava neměla tváře. Bílá kukla, v níž nebylo ani otvorů pro oči, jí zahalovala hlavu. A jak kráčela, zdálo se, že si hledá cestu holí. Na chlapce padl strach, chladný jako smrt.

„Malomocný," řekl chraptivě Dick.

„Jeho dotek znamená smrt," poznamenal Matcham.

„Utečme."

„Nikoli," namítl Dick. „Což nevidíš? Je úplně slepý. Hledá si cestu holí. Buďme tiše. Vítr vane ke stezce, a on přejde a neuslyší nás. Ubožák, měli bychom ho spíše politovat."

„Polituji ho, až přejde," odpověděl Matcham.

Slepý malomocný byl nyní asi v polovině cesty k nim. V té chvíli vyšlo slunce a plně ozářilo jeho zastřenou tvář. Býval to urostlý muž, než ho shrbila odporná nemoc, a i nyní ještě kráčel rázným krokem. Příšerný hlas jeho zvonku, ťukání hole, rouška bez otvorů pro oči na jeho obličeji a vědomí, že je nejen odsouzen k smrti a utrpení, ale i navždy vyloučen z lidské společnosti, to všechno naplňovalo srdce chlapců zděšením. A při

každém kroku, kterým se přiblížil, jako by je opouštěla odvaha a síla.

Když došel k jeskyni, zastavil se a obrátil obličej k chlapcům.

„Maria Panno, stůj při nás! Vidí nás!“ vydechl tiše Matcham.

„Pst!“ zašeptal Dick. „Jenom poslouchá. Je slepý, blázínku.“

Malomocný se díval nebo naslouchal — ať už to bylo cokoli — po několik vteřin. Potom opět ušel několik kroků, ale znovu se zastavil, znovu se obrátil a — jak se zdálo — díval se na chlapce. I Dick smrtelně zbledl a zavřel oči, jako by se pouhým pohledem mohl nakazit. Avšak brzy opět zazněl zvonek, a tentokrát malomocný přešel bez dalšího váhání zbytek vřesoviska a zmizel za clonou lesa.

„Viděl nás,“ řekl Matcham. „Mohl bych na to přísahat.“

„Hloupost!“ odpověděl Dick, v němž se opět roznítila jiskřička odvahy. „Jen nás slyšel. Bál se, ubožák. Kdybys ty byl slepý a chodil ve věčné tmě, také by ses polekal, kdyby jen větvička zapraskala nebo kdyby pták pípnul.“

„Dicku, milý Dicku, viděl nás,“ opakoval Matcham. „Když někdo naslouchá, nepočíná si jako tento muž. Počíná si jinak, Dicku. Byl to pohled. Nebylo to naslouchání. Má zlý úmysl. Poslouchej — zvonek umlkl.“

Opravdu. Zvonek už nezvonil.

„Namouduši,“ potvrdil Dick, „nelíbí se mi to, pranic se mi to nelíbí. Co to má znamenat? Pojďme, proboha!“

„Odešel východním směrem,“ dodal Matcham. „Milý Dicku, pojďme přímo na západ. Neoddechnu si, dokud nebudu k tomu malomocnému zády.“

„Jsi příliš bázlivý, Jeníku,“ odpověděl Dick. „Půjdeme rovnou do Holywoodu, anebo alespoň tak rovnou, jak se mi podaří tě tam dovést, to znamená, že musíme jít na sever.“

Okamžitě se dali na cestu, přešli po kamenech říčku, a na druhé straně, která byla strmější, začali stoupat k okraji lesa. Půda byla velmi nerovná, plná hrbolů a výmolů. Stromy tu rostly řídce nebo ve skupinách. Bylo nesnadné najít schůdnou cestu a chlapci se poněkud odchýlili od správného směru. Kromě toho byli unaveni po včerejší námaze a vysíleni hladem. Šli jen velmi těžce a nohy vlekli po písku.

Když vstoupili na vrcholek jednoho pahorku, spatřili malomocného asi sto kroků před sebou, jak jde výmolem kolmo na směr, kterým se sami ubírali. Jeho zvonek mlčel, jeho hůl už neoťukávala půdu, šel rychlým a jistým krokem člověka, který vidí. V příští chvíli zmizel v houštině.

Jakmile ho chlapci spatřili, skrčili se za keř hlodaše. Tam leželi, hrůzou strnulí.

„Určitě nás pronásleduje,“ vydechl Dick, „určitě. Držel srdce zvonku v ruce — viděls? — aby zvonek nezvonil. Kéž nám nyní pomáhají svatí a vedou nás, neboť já nemám sílu bojovat s nákazou.“

„Co to dělá?“ zvolal Matcham. „Co chce? Kdo jakživ slyšel, aby malomocný z pouhé zlomyslnosti pronásledoval nějakého nešťastníka? Což nemá zvonek právě proto, aby se mu lidé vyhýbali? Dicku, je v tom cosi záhadného.“

„Mně je to jedno,“ zasténal Dick. „Všechna síla mě opustila, mám nohy jako z olova.“

„Chceš tu takhle nečinně ležet?“ zvolal Matcham. „Vraťme se na volné prostranství! Tam jsme ve větší výhodě, nemůže se k nám nepozorovaně přiblížit.“

„Já nepůjdu,“ odvětil Dick. „Má hodina udeřila. A možná že nás náhodou mine.“

„Tak mi tedy napni svou kuši,“ vykřikl Matcham. „Chovej se jako muž!“

„Chtěl bys, abych vystřelil na malomocného?“ zvolal. „Rána by jistě selhala. Ne, ne,“ dodal, „ne, nechme toho. Se zdravými muži budu bojovat, nikoli však s duchy a malomocnými. Který z nich je tenhle, nevím. Ale ať je to ten nebo ten, bůh nás opatruj!“

„Je-li tohle mužská odvaha,“ vybuchl Matcham, „jak ubohý tvor je muž! Ale nechceš-li nic dělat, buďme alespoň potichu.“

Vtom se ozvalo jediné přerušené cinknutí zvonku.

„Srdce zvonku mu vyklouzlo z ruky,“ zašeptal Matcham. „Bože, jak je blízko!“

Ale Dick neodpověděl.

Skoro jektal zuby.

Brzy zahlédli mezi keři bílé roucho. Potom malomocný vystrčil hlavu za jedním kmenem, a jak se zdálo, podrobně zkoumal okolí, než ji zase schoval. Jejich přepjatým smyslům připadalo, že celá houština je oživena šelesty a praskáním větví. A oba slyšeli, jak druhému tluče srdce.

Malomocný náhle vykřikl, skočil na volné prostranství vedle houštiny a rozběhl se přímo k chlapcům. Ti se rozutekli každý na jinou stranu. Avšak jejich strašný nepřítel si vybral Matchama, rychle ho dohonil a téměř okamžitě jej chytil. Chlapec vyrazil výkřik, který se rozlehl daleko po lese, učinil v sebeobraně křečovitý pohyb, vtom však všechny jeho údy zmalátněly a on klesl bez vlády do náruče svého pronásledovatele.

Dick uslyšel výkřik a otočil se. Viděl Matchama padat. Okamžitě se mu vrátila odvaha a síla. S výkřikem shodil s ramene kuši a napnul ji. A dříve

než mohl vystřelit, malomocný zvedl ruku.

„Nestřílej, Dicku," zvolal známý hlas. „Nestřílej, ty šelmo jedna! Což nepoznáváš přítele?"

Položil Matchama na trávu a sňal s hlavy kuklu. Objevil se obličej sira Daniela Brackleye.

„Sir Daniel!" vykřikl Dick.

„Ano, opravdu, sir Daniel," odpověděl rytíř. „Chtěl jsi vystřelit na svého poručníka, ty ničemo? Ale zde je ten ..." umlkl a ukázav na Matchama zeptal se: „Jak mu říkáš, Dicku?"

„Říkám mu pan Matcham," odvětil Dick. „Vy ho neznáte? Říkal, že ho znáte."

„Ano," odpověděl sir Daniel, „znám toho chlapce," zasmál se. „Ale omdlel, a namouduši měl proč. Vystrašil jsem vás k smrti. Dicku?"

„Jen co je pravda, sire Danieli, vystrašil," odpověděl Dick a vzdychl při pouhé vzpomínce. „Opravdu, bez urážky, právě tak rád jako vás bych byl potkal samého ďábla. A přiznávám se, že se ještě celý třesu. Ale co jste dělal, sire Danieli, v takovém přestrojení?"

Celo sira Daniela se náhle zachmuřilo zlostí.

„Co jsem dělal?" opakoval. „Dobře že mi to připomínáš. Co? Skrýval jsem se ve vlastním tunstallském lese, abych si zachránil život. V bitvě se nám vedlo špatně. Sotva jsme tam dorazili, strhlo nás s sebou prchající vojsko. Kde jsou moji ozbrojenci, Dicku, to přisámbůh nevím. Byli jsme rozdrceni. Střely padaly hustě do našich řad. Nepotkal jsem jediného svého vojáka od chvíle, kdy jsem viděl tři z nich padnout. Já sám jsem se dostal šťastně do Shoreby, a když jsem si vzpomněl na černý šíp, opatřil jsem si tento šat a zvonek a šel jsem nerušené na svůj hrad. Tomuto přestrojení se žádné jiné nevyrovná. Cinkot tohoto zvonku by vyděsil i nejotrlejšího zbojníka. Všichni by zbledli, kdyby ho uslyšeli. Cestou jsem přišel na tebe a na Matchama. Skrz tuto kuklu jsem viděl bídně, nebyl jsem si jist, jste-li to vy, hlavně však, a to z mnoha dobrých příčin, jsem byl překvapen, že vás nalézám spolu. Kromě toho na volném prostranství, kde jsem musel jít pomalu a oťukávat holí, jsem se bál, že se prozradím. — Ale pohleď," dodal, „ten chudáček začíná přicházet k sobě. Trochu dobrého kanárského vína mu posilní srdce."

Rytíř vytáhl zpod dlouhého roucha objemnou láhev a začal třít spánky a navlhčovat rty omdlelého, který začínal nabývat vědomí a těkal zamženýma očima z jednoho na druhého.

„Jak je ti, Jeníku?" zeptal se Dick. „Nebyl to žádný malomocný, byl to sir Daniel. Podívej se!"

„Polkni pořádný doušek," pravil rytíř. „To tě posilní. Potom vám dám oběma najíst a všichni tři půjdeme do Tunstallu. Víš, Dicku," pokračoval a položil na trávu chléb a maso, „přiznám se ti s dobrým svědomím, že se nemohu dočkat, až budu v bezpečí mezi čtyřmi stěnami. Od té doby, co jsem se naučil sedět na koni, jsem nebyl tak v úzkých. Můj život je v nebezpečí, statky a živobytí ohroženy, a ke všemu mě pronásleduje ta lesní sebranka. Ale ještě nejsem poražen. Někteří z mých chlapců si najdou cestu domů. Hatch má deset lidí, Selden jich má šest. Budeme zase brzy silní. A kdyby se mi jen podařilo vykoupit si smír s přešťastným, ale nehodným lordem z Yorku, pak, Dicku, budeme zase chlapíci a budeme na koni!"

Při těch slovech si rytíř nalil číši vína a němým posunkem připil svému schovanci.

„Selden," zakoktal Dick, „Selden ..." a opět uvázl.

Sir Daniel odtrhl číši od úst, aniž okusil vína.

„Cože?" vykřikl změněným hlasem. „Selden? Mluv! Co je se Seldenem?"

Dick zajíkavě vypravoval, jak byl oddíl přepaden a pobit.

Rytíř naslouchal mlčky, avšak jeho obličej se zkřivil vztekem a bolestí.

„Nuže," vykřikl, „při své vlastní pravici přísahám, že se pomstím. Jestli se mi to nepodaří, jestli nepobiju deset mužů za jednoho z mých lidí, ať mi tato ruka uschne! Zlomil jsem toho Duckwortha jako rákos, ožebračil jsem ho, spálil jsem mu střechu nad hlavou, vyhnal jsem ho z kraje — a on se teď vrací, aby mě dráždil? Ne, Duckworthi, tentokrát půjde do tuhého!"

Chvíli mlčel, jen svaly v obličeji mu hrály.

„Jezte!" vykřikl znenadání. „A ty," obrátil se na Matchama, „přísahej, že půjdeš za mnou rovnou do hradu."

„Dávám v zástavu svou čest," odpověděl Matcham.

„Co bych dělal s tvou ctí?" zvolal rytíř. „Přísahej mi při spáse své matky!"

Matcham složil žádanou přísahu. Sir Daniel si stáhl kuklu přes obličej a připravil si zvonek a hůl. Když ho jeho dva společníci opět spatřili v děsivém přestrojení, pocítili cosi z bývalé hrůzy. Rytíř byl rychle připraven k odchodu.

„Pospěšte si s jídlem," pobízel je, „a jděte rychle za mnou do mého hradu."

Po těchto slovech znovu zamířil k lesu. Potom opět začal zvonit zvonek odpočítávající jeho kroky a oba chlapci seděli nad netknutým jídlem a naslouchali, jak zvuk zvonku pomalu zaniká v dálce.

„Tak ty tedy půjdeš do Tunstallu?“ zeptal se Dick.

„Ano, půjdu,“ odpověděl Matcham, „když to musí být. Jsem statečnější za zády sira Daniela, než když jsem mu tváří v tvář.“

Spěšně dojedli a dali se na cestu po stezce, která vedla po nejvyšším hřebenu lesa, kde stály osamoceny mohutné buky uprostřed zelených palouků a kde ptáci a veverky skotačili ve větvích. Za dvě hodiny začali sestupovat po druhé straně, a brzy viděli před sebou mezi vrcholky stromů červené zdi a střechy tunstallského hradu.

Matcham se zastavil. „Zde se rozloučíš se svým přítelem Jeníkem, kterého už nikdy neuvidíš. Dicku, odpusť mu, v čem chybil, tak jako ti on rád a s láskou odpouští.“

„Co to má znamenat?“ zeptal se Dick. „Jestliže oba jdeme do Tunstallu, myslím, že tě ještě uvidím, a to hodně často.“

„Už nikdy neuvidíš ubohého Jana Matchama,“ odpověděl chlapec, „který byl tak bázlivý a na obtíž, ale přesto tě vytáhl z řeky. Už ho nikdy neuvidíš, Dicku, na mou čest.“ Otevřel náruč a chlapci se objali a políbili. „Dicku,“ pokračoval Matcham, „mám v duši zlou předtuchu. Poznáš nyní nového sira Daniela. Doposud se mu všechno skvěle dařilo a štěstí ho neopouštělo. Ale nyní, kdy na něj dolehl osud a kdy je v nebezpečí života, bude špatným pánem nám oběma. Snad je statečný v bitvě, ale jeho oči jsou očima lháře. Má v nich strach, Dicku, a strach je krutý jako vlk. Odcházíme do jeho hradu, kéž se z něho zase dostaneme.“

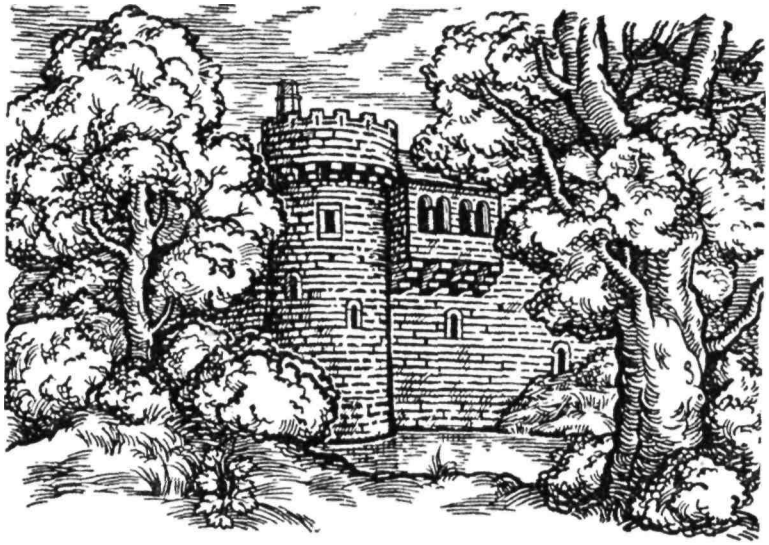
A tak sestupovali mlčky dál, až stanuli před hradem sira Daniela. Stál tu nízký a pochmurný, s kulatými bočními věžemi, porostlý mechem a lišejníkem, obklopen příkopem plným vody, na níž kvetly lekníny. Jakmile se objevili, brána se otevřela, byl spuštěn most a sir Daniel provázen Hatchem a farářem vyšel, aby je přivítal.

KNIHA II.

HRAD

I. DICK SE VYPTÁVÁ

Hrad stál nedaleko hrbolaté lesní cesty. Zvenku to byl jednolitý čtverec z červeného kamene, s kulatou věží v každém rohu, opatřenou střílnami pro lučištníky a nahoře ukončenou cimbuřím. Uvnitř bylo úzké nádvoří. Příkop byl asi dvanáct stop široký a byl překlenut jediným padacím mostem. Vodou ho zásobovala strouha vedoucí k lesnímu jezírku, po celé délce střežená z cimbuří dvou věží na jižní straně. Až na to, že jeden nebo dva vysoké a husté stromy byly ponechány na vzdálenost poloviny dostřelu luku od zdí hradu, měl hrad dobré obranné postavení.

Dick se na nádvoří setkal s částí posádky, která byla zaměstnána přípravami k obraně a pochmurně rokovala o tom, že by mohli být obleženi. Někteří dělali šípy, jiní brousili meče, kterých už dávno nepoužili. Ale i při práci potřásali hlavami.

Dvanáct mužů z oddílu sira Daniela se zachránilo z bitvy. Proběhli v lese sprškou zbojnických šípů a dorazili do hradu. Avšak z dvanácti byli tři těžce raněni. Dva v Risinghamu při zmateném útěku a jednoho zranili střelci Jana Napravovače, když procházeli lesem. Tak vzrostl počet posádky včetně Hatche, sira Daniela a mladého Sheltona na dvaadvacet zdatných mužů. A dalo se očekávat, že ještě přijdou další. Nebylo tedy nebezpečí, že jich bude málo.

Posádku tísnila především hrůza z Černého šípu. Zjevní nepřátelé z yorské strany působili strážcům bradu v této nanejvýš nestálé době jenom nepatrnou starost. „Svět.“ říkali tehdy lidé, „se může zase změnit, než dojde k nejhoršímu.“ Ale před svými sousedy v lese se třásli. Nebyl to pouze sir Daniel, který byl terčem nenávisti. Jeho lidé si byli vědomi beztrestnosti, a proto si počínali po celém kraji krutě. Bezohledné rozkazy byly bezohledně prováděny. A v malém hloučku, který nyní debatoval na nádvoří, nebylo ani jediného muže. který by se nebyl provinil nějakým násilným skutkem nebo ukrutností. A teď když se válečné štěstí obrátilo, sir Daniel ztratil moc chránit vykonavatele své vůle. Teď po několikahodinové bitvě, které se mnozí z nich ani nezúčastnili, stali se všichni trestuhodnými velezrádci postavenými mimo zákon. Tento prořídlý hlouček v ubohé pevnosti, která se dala stěží udržet, byl postaven ze všech stran spravedlivému hněvu svých obětí. Bylo dost děsivých předzvěstí toho, co by je mohlo potkat.

Během večera a noci přiběhlo k bráně asi sedm koní bez jezdců. Koně zděšeně ržáli. Dva byli ze Seldenova oddílu, pět jich patřilo mužům, kteří odjeli do pole se sirem Danielem. Nakonec, krátce před svítáním, se připotácel k hradnímu příkopu kopiník, probodnutý třemi šípy. Ještě než ho donesli dovnitř, vydechl naposled. Podle slov, která pronesl ve smrtelném zápasu, byl posledním z početného oddílu.

Sám Hatch byl přes svou osmahlost bledý strachem. Když odvedl Dicka stranou a dověděl se o Seldenově osudu, klesl na kamenné sedátko a rozplakal se. Ostatní, kteří seděli na stoličkách nebo na prazích v slunečném koutě nádvoří, pohlíželi na něho s údivem a polekaně, avšak nikdo se neodvážil zeptat se ho na příčinu jeho pohnutí.

„Ach pane Sheltone,“ řekl konečně Hatch, „ach, co jsem říkal? Půjdeme všichni. Selden byl v každém ohledu muž, byli jsme jako bratři. Odešel jako druhý, a my půjdeme za ním. Jak to bylo v té jejich prosté rýmovačce? ‚Černý šíp do každého černého srdce.' Tak to bylo? Appleyard, Smith a starý Humphrey jsou pryč. A tamhle leží chudák Jan Carter a křičí, ubohý hříšník, aby mu přivedli kněze.“

Dick poslouchal. Z nízkého okna nedaleko místa, kde spolu hovořili, ozývalo se sténání a mumlání.

„Tam leží?“ zeptal se.

„Ano, v komůrce druhého vrátného,“ odpověděl Hatch. „Dál jsme ho nemohli odnést, jeho duše a tělo nechtějí držet pohromadě. Když jsme ho nesli, myslel při každém kroku, že vydechne naposled. Ale teď. zdá se, trpí hlavně jeho duše. Nepřestává volat po knězi a sir Oliver, nevím proč, stále nejde. Bude to dlouhá zpověď, ale Appleyard a chudák Selden se vůbec

nemohli vyzpovídat.“

Dick přistoupil k oknu a nahlédl dovnitř.

Komůrka byla nízká a tmavá, přesto však rozeznal raněného vojáka, který ležel na pryčně a sténal.

„Cartere, ubohý příteli, jak je ti?“ zeptal se.

„Pane Sheltone,“ zašeptal muž vzrušeně, „pro drahé světlo nebes, přiveďte mi kněze! Běda, jsem hotov, sil mi ubývá. Moje zranění je smrtelné. Už mi nemůžete prokázat žádnou službu, tahle bude poslední. Pro spásu mé ubohé duše, pospěšte si jako opravdový šlechtic. Mám na svědomí věc, která mě stáhne hluboko do propasti.“

Zasténal a Dick slyšel, jak skřípe zuby bolestí nebo hrůzou.

Vtom se objevil na prahu sítě sir Daniel. V ruce držel dopis.

„Chlapci,“ pravil, „měli jsme neštěstí, byli jsme poraženi. Nač zapírat? Teď musíme hledět, abychom byli zase co nejdříve na koni. Ten starý Jindřich Šestý to odnesl nejhůř. Nechme ho tedy být a umyjme si ruce. Mám dobrého přítele, který má rozhodné slovo u vévody z Wensleydalu. Napsal jsem tedy tomu dobrému příteli dopis, v němž žádám jeho lordstvo o pomoc a nabízím mu plné zadostiučinění za minulost a rozumnou záruku pro budoucnost. Nepochybuji, že mě příznivě vyslyší. Prosebník bez darů je jako zpěv bez hudby. Přecpávám ho sliby, chlapci — na sliby nejsem nikdy skoupý! Co nám tedy schází? Jedna veliká věc — proč bych vám to tajil? — jedna veliká a nesnadná věc — posel, který by dopis doručil. Lesy, to dobře víte, jsou plny našich nepřátel. Nejdůležitější je rychlost, ale bez lsti a opatrnosti by bylo všechno ztraceno. Kdo z vás tedy vezme tento dopis, doručí jej lordu Wensleydalovi a přinese mi odpověď?“

Okamžitě vstal jeden muž.

„Já, chcete-li,“ řekl. „I svou kostru dám v sázku.“

„Nikoli, Dicku Bowyere, nikoli,“ odpověděl rytíř. „To by nešlo. Jsi lstivý, nejsi však rychlý. Vždycky jsi byl loudal.“

„Půjdu tedy já, sire Danieli,“ zvolal jiný.

„Chraň bůh!“ odpověděl rytíř. „Ty jsi rychlý, nejsi však lstivý. Ty bys vlezl rovnou do tábora Jana Napravovače. Děkuji vám oběma za odvahu, ale namouduši to není možné.“

Potom se nabídl Hatch, ale i on byl odmítnut.

„Potřebuji tě zde, milý Bennete. Jsi má pravá ruka,“ odpověděl rytíř. A když se jich pak přihlásilo několik najednou, sir Daniel si konečně jednoho vybral a dal mu dopis.

„Všichni jsme odkázáni na tvou rychlost a obezřetnost,“ pravil. „Přines mi příznivou odpověď, a než uplynou tři týdny, vyčistím svůj les od těch

ničemů, kteří se vůči nám chovají tak vyzývavě. Ale dej si pozor, Thormongtone, není to tak lehké. Musíš proklouznout za tmy a plížit se jako liška. A jak se dostaneš přes řeku Till, sám nevím. Nepůjde to ani přes most, ani přes přívoz.“

„Umím plavat,“ odpověděl Thormongton. „Dojdu šťastně, nebojte se.“

„A teď si, příteli, dojdi do spižírny,“ odpověděl sir Daniel. „Zaplaveš si nejdříve v černém pivu.“ A po těch slovech se vrátil do síně.

„Sir Daniel mluví moudře,“ řekl Hatch po straně Dickovi. „Tam, kde by se nejeden malichernější člověk snažil věc okrášlit, on ji všem jasně vyloží. Takové je nebezpečí, řekne, a takové jsou těžkosti, a přitom ještě žertuje. Při svaté Barboře, je to rozený vůdce! Tak jako on nedovede nikdo povzbudit. Podívejte se, jak se znovu pouštějí do práce!“

Tato chvála sira Daniela chlapci cosi připomněla.

„Bennete,“ zeptal se, „jak zahynul můj otec?“

„Na to se mne neptejte,“ odpověděl Bennet, „neměl jsem na tom účast, ani jsem nebyl do toho zasvěcen. Kromě toho raději mlčím, pane Dicku. Víte, o svých vlastních záležitostech může člověk mluvit, ale o tom, co zná jen z doslechu a lidských řečí, ať raději mlčí. Zeptejte se sira Olivera nebo Cartera, chcete-li, mne se neptejte!“

A Hatch se vydal na obchůzku, zanechav Dicka v zamyšlení.

„Proč mi to nechce povědět?“ ptal se chlapec v duchu. „A proč se zmínil o Carterovi? Carter — tedy Carter v tom měl prsty!“

Vešel dovnitř a po několika krocích dlážděnou klenutou chodbou přišel ke dveřím komůrky, kde ležel sténající raněný muž.

Když vstoupil, Carter sebou nedočkavě trhl.

„Přivedl jste kněze?“ zvolal.

„Ještě ne,“ odpověděl Dick. „Dříve musíš říci několik slov mně. Jak zahynul můj otec, Jindřich Shelton?“

Výraz raněného se okamžitě změnil.

„Nevím,“ odpověděl mrzutě.

„Ne, ty to dobře víš,“ pokračoval Dick. „Nevymlouvej se!“

„Říkám vám, že nevím,“ opakoval Carter.

„Tedy zemřeš bez zpovědi,“ odpověděl Dick. „Nehnu se odtud. Žádný kněz se sem nedostane, ujišťuji tě. Jakou cenu by mělo pokání, kdybys nechtěl napravit křivdu, kterou jsi pomáhal spáchat? A bez pokání je zpověď rouháním.“

„Nemyslíte doopravdy to, co říkáte, pane Dicku,“ namítl vážně Carter. „Je špatné vyhrožovat umírajícímu, a abych řekl pravdu, málo vám to sluší. A ať je vám to sebeméně ke cti, ještě méně z toho budete mít.

Zůstaňte si tu, chcete-li. Zahubíte mou duši, a nic se nedovíte. To je moje poslední slovo.“ A raněný se obrátil na druhý bok.

Dickova řeč byla skutečně unáhlená a zastyděl se za svou vyhrůžku. Avšak učinil ještě jeden pokus.

„Cartere,“ řekl, „pochop mě! Vím, že jsi byl pouhým nástrojem v rukou jiných. Poddaný musí poslechnout svého pána, a proto se nemohu na něho hněvat. Ale začínám se nyní dovídat z mnoha stran, že mému mládí a mé nevědomosti připadla velká povinnost — pomstít otce. Prosím tě tedy, milý Cartere, zapomeň na mé vyhrůžky a pomoz mi z pouhé dobré vůle a upřímné kajícnosti.“

Raněný mlčel. Ať řekl Dick cokoli, nemohl už z něho dostat ani slovo.

„Dobrá,“ rozhodl Dick, „zavolám ti kněze, jak si přeješ. Ať jsi se na mně nebo na mé rodině provinil jakkoli, já se nechci provinit na nikom, a nejméně ze všech na tom, kdo stojí na prahu smrti.“

Starý voják ho opět vyslechl mlčky a bez hnutí. T sténání potlačil. A když Dick odcházel z komůrky, byl pln obdivu k této drsné statečnosti.

A přece, pomyslil si, k čemu je statečnost bez důvtipu? Kdyby měl čisté ruce, byl by promluvil. Jeho mlčení prozradilo tajemství hlasitěji než slova. Ano, důkazy se mi hrnou ze všech stran. Spáchal to buď sir Daniel, nebo jeho lidé.

V kamenné chodbě se Dick zastavil a bylo mu těžko. Teď, kdy sira Daniela opustilo štěstí, kdy ho obléhají lučištníci Černého šípu a kdy ho dávají do klatby vítězní yorkisté, má se i on obrátit proti muži, který ho živi] a učil, který sice přísně trestal, ale byl i neúnavným ochráncem jeho mládí? Bude-li to nutné, bude to kruté.

Dej bůh. aby byl nevinen, pomyslil si.

Na dlaždicích zazněly kroky. Chodbou přicházel vážným krokem sir Oliver.

„Velmi se po vás sháněli,“ řekl mu Dick.

„Právě tam jdu. milý Richarde,“ odvětil kněz. „Ubohý Carter! Bohužel není mu pomoci.“

„A přece jeho duše je vážněji nemocná než jeho tělo,“ odpověděl Dick.

„Mluvil jsi s ním?“ zeptal se sir Oliver se zřetelným leknutím.

„Právě jdu od něho,“ odpověděl Dick.

„Co říkal — co říkal?“ vyhrkl kněz s neobvyklou dychtivostí.

„Úpěnlivě vás volal, sire Olivere. Udělal byste dobře, kdybyste si pospíšil, neboť jeho zranění je vážné,“ odpověděl chlapec.

„Jdu rovnou k němu,“ zněla odpověď. „Všichni jsme hříšní. Všichni musíme k poslednímu soudu, milý Richarde.“

„Jistě! A bylo by dobře, kdybychom k němu všichni šli bez poskvrny hříchu," odpověděl Dick.

Kněz sklopil oči, zašeptal požehnání a rychle šel dál.

On také! pomyslil si Dick. On, který mě učil zbožnosti! Ach, jaký je to svět, když všichni, kteří se o mne starali, mají krvavou vinu na smrti mého otce! Pomsta! Běda! Jak krutý je můj osud, že se musím mstít na svých přátelích!

Tato úvaha mu připomněla Matchama. Usmál se při vzpomínce na svého podivného společníka a v duchu se ptal, kde asi je. Sotva prošli hradní bránou, mladší chlapec zmizel a Dick začal toužit po rozmluvě s ním.

Asi za hodinu, když sir Oliver poněkud spěšně odbyl mši, shromáždil se oddíl vojáků v síni k obědu. Byla to dlouhá, nízká místnost. Podlaha byla postlána zelenou sítinou a stěny ověšeny koberci, do nichž byly vetkány podoby divochů a slídících psů. Tu a tam visela kopí, luky a štíty. Ve velkém krbu plápolal oheň. Kolem stěn stály lavice pokryté koberci a uprostřed očekával bohatě prostřený stůl příchod stolovníků. Ani sir Daniel, ani paní domu se neobjevili. Sir Oliver také nepřišel, a opět nebylo ani vidu, ani slechu po Matchamovi. Když si Dick vzpomněl na smutnou předtuchu svého druha, vzrůstala jeho nejistota, zda s ním v tomto domě nebyla sehrána nějaká nekalá hra.

Po obědě vyhledal tetku Hatchovou, která spěchala k urozené paní Brackleyové.

„Teto," zeptal se, „prosím vás, kde je pan Matcham? Když jsme přišli, viděl jsem ho odcházet s vámi."

Stařena se hlasitě rozesmála.

„Ach pane Dicku," řekla, „máte báječně bystré oči, jen co je pravda!" a znovu se zasmála.

„Kde je, povězte!" naléhal Dick.

„Už ho nikdy neuvidíte," odpověděla. „Nikdy! To je jisté."

„Neuvidím-li ho," odpověděl chlapec, „chci vědět proč. Nepřišel sem zcela dobrovolně. Jsem jeho nejlepší ochránce a postarám se, aby se s ním zacházelo poctivě. Je zde příliš mnoho záhad. Už mě ta hra začíná unavovat."

Dick ještě nedomluvil, když mu na rameno dopadla těžká ruka. Byl to Bennet Hatch, který se nepozorovaně přiblížil a stál za ním.

Palcem ukázal své ženě, aby šla pryč.

„Příteli Dicku," řekl, jakmile byli sami, „pomátl jste se? Jestli nenecháte některé věci na pokoji, bylo by vám lépe na slaném moři než v tunstallském

hradě. Nejdříve jste se vyptával mne, potom jste vytahoval rozumy z Cartera a svými narážkami jste poděsil kněze. Počínejte si rozumněji, blázínku! A až vás sir Daniel zavolá, ukážete mu přívětivou tvář, budete-li moudrý. Budete přísně vyslýchán. Odpovídejte opatrně!“

„Hatchi,“ odpověděl Dick, „v tom všem větřím špatné svědomí.“

„A nebudete-li rozumnější, budete brzy větřit krev,“ dodal Bennet. „Varuji vás. Tamhle už jde někdo pro vás.“

A skutečně, přes nádvoří přicházel posel, aby vyřídil Dickovi, že sir Daniel s ním chce mluvit.

II. DVĚ PŘÍSAHY

Sir Daniel hněvivě přecházel v síni před krbem. Čekal na Dicka. Kromě něho tam byl jen sir Oliver, který seděl skromně v pozadí, listoval v breviáři a mumlal modlitby.

„Poslal jste pro mne, sire Danieli?“ zeptal se mladý Shelton.

„Ano, poslal jsem pro tebe,“ odpověděl rytíř. „Co to o tobě slyším? Byl jsem ti tak krutým poručníkem, že s takovým spěchem ztrácíš ve mne důvěru? Anebo mě chceš opustit, protože jsem na chvíli v horším postavení? Přisámbůh, tvůj otec nebyl takový! V časech dobrých i zlých stál při těch, kteří mu byli blízcí. Ale ty, Dicku, jak se zdá, jsi přítelem jen v časech dobrých, a teď se hledíš vyvléci ze své spojenecké povinnosti.“

„Tak tomu není,“ odpověděl pevně Dick. „Jsem vděčný a věrný tam, kde jsem vděčností a věrností povinen. Dovolte mi nejdříve, abych vám a siru Oliverovi poděkoval. Jsem vám oběma velmi zavázán, víc než komu jinému. Byl bych pes, kdybych na to zapomněl.“

„Nu dobrá,“ odpověděl sir Daniel. Náhle však vzkypěl hněvem: „Vděčnost a věrnost jsou pouhá slova, Richarde Sheltone,“ pokračoval, „mne však zajímají činy. V této hodině nebezpečí, kdy je mé jméno poskvrněno, kdy mé statky propadly, kdy tento les je plný mužů, kteří prahnou po mé zkáze — co je mi platna vděčnost? Co je mi platna věrnost? Zbyla mi jen hrstka lidí; je to vděčnost a věrnost, když otravuješ jejich srdce svým zákeřným našeptáváním? Ušetři mě takové vděčnosti! Ale pověz mi, co vlastně chceš? Mluv, jsme tu proto, abychom ti odpověděli. Máš-li něco proti mně, předstup a řekni to!“

„Pane,“ odpověděl Dick, „když můj otec zahynul, byl jsem ještě dítě. Doslechl jsem se, že byl hanebně sprovozen ze světa. Doslechl jsem se — nechci vám to tajit — že vy jste měl na tom účast. Říkám vám podle pravdy, nebudu mít ani klidnou, ani dost jasnou mysl, abych vám mohl pomáhat, dokud tyto pochybnosti nebudou rozptýleny.“

Sir Daniel usedl na hlubokou židli. Opřel bradu o ruku a zadíval se upřeně na Dicka.

„Myslíš, že bych byl poručníkem synovi člověka, kterého jsem zavraždil?“ zeptal se.

„Odpusťte, odpovím-li hrubě. Jistě sám velmi dobře víte. že poručnictví je nanejvýš výnosné. Což jste po celá léta nepožíval mých důchodů a nevládl mým lidem? Nerozhodl jste o mém sňatku? Nevím, jakou můj

sňatek může mít cenu — ale nějakou cenu má. Znovu vás prosím o prominutí, ale byl-li jste dost podlý, abyste zabil člověka, který vám důvěřoval, bylo snad dost důvodů, které vás mohly pohnout k menším podlostem.“

„Když jsem byl chlapec jako ty,“ odpověděl přísně sir Daniel, „nedovedl jsem tak unáhleně podezřívat. A sir Oliver,“ dodal, „proč on, kněz, by měl být vinen tímto činem?“

„Sire Danieli,“ odpověděl Dick, „pes jde tam, kam pán poručí. Je dobře známo, že tento kněz je pouhým vaším nástrojem. Mluvím velmi otevřeně, není čas na zdvořilosti. A chtěl bych, aby odpověď byla stejně otevřená. Vy však neodpovídáte. Kladete jenom další otázky. Radím vám, abyste se měl na pozoru, sire Danieli, neboť tímto chováním moje pochybnosti jenom zesilujete, místo abyste je odstranil.“

„Odpovím ti poctivě, pane Richarde,“ odvětil rytíř. „Kdybych předstíral, že jsi nevyvolal můj hněv, nebyl bych čestným mužem. Budu jím však i ve svém hněvu. S těmihle řečmi ke mně přijď, až dorosteš, až z tebe bude muž a já už nebudu tvým poručníkem a nebudu je musel bezmocně snášet. Potom ke mně přijď, a já ti odpovím podle zásluhy — pěstí do zubů. Do té doby máš dvě možnosti: buď spolknout urážky, které jsi tu pronesl, držet jazyk na uzdě a bojovat zatím za muže, který tě živil a chránil od tvého dětství, anebo — dveře jsou otevřeny, lesy jsou plny mých nepřátel — můžeš odejít.“

Ráznost, s jakou tato slova byla pronesena, a pohledy, které je doprovázely, Dickem otřásly. Přesto však nemohl jinak než dát najevo, že odpověď stále ještě nedostal.

„Nepřeji si nic upřímněji, sire Danieli, než věřit vám,“ odpověděl. „Ujistěte mě, že s tím nemáte nic společného.“

„Chceš, abych ti dal čestné slovo, Dicku?“ zeptal se rytíř.

„Ano, chci,“ odpověděl chlapec.

„Dávám ti je,“ pravil sir Daniel. „Při své cti, při věčné spáse své duše, a jako že jednou se budu odpovídat ze svých činů, nemám ani přímé, ani nepřímé účasti na smrti tvého otce.“

Natáhl ruku a Dick ji dychtivě uchopil. Nikdo z nich si nevšímal kněze, který při pronesení této slavnostní a falešné přísahy napolo vstal ze sedadla, zachvácen hrůzou a výčitkami svědomí.

„Ach,“ zvolal Dick, „vy mi ve své velkodušnosti odpouštíte! Byl jsem opravdu bídák, že jsem o vás pochyboval. Rukoudáním vám slibuji, že už nebudu pochybovat.“

„Ano, Dicku,“ odpověděl sir Daniel, „odpouštím ti. Neznáš svět a nevíš,

jak rád pomlouvá.“

„Bylo to ode mne tím trestuhodnější,“ dodal Dick, „že ti ničemové neukazovali přímo na vás, ale na sira Olivera.“

Za řeči se obrátil ke knězi, ale uprostřed posledního slova se zarazil. Tento vysoký, červený, tělnatý, ale pyšný muž jako by se rozpadl na kusy. Barva mu zmizela z tváří, údy zmalátněly, rty blekotaly modlitby. A nyní, když na něm znenadání spočinul Dickův pohled, hlasitě vykřikl jako divoké zvíře a zakryl si obličej rukama.

Sir Daniel byl dvěma skoky u něho, popadl ho za rameno a zuřivě jím zatřásl. V té chvíli se Dickovo podezření znovu probudilo.

„Ať také sir Oliver přísahá,“ řekl. „Obvinili přece jeho!“

„Bude přísahat,“ odpověděl rytíř.

Sir Oliver neschopen slova mával rukama.

„Přisámbůh,“ zvolal sir Daniel vztekem bez sebe, „budete přísahat. Na tuto knihu budete přísahat,“ pokračoval a zvedl breviář, který spadl na zem. „U všech všudy! Začínám o vás pochybovat! Přísahejte, poroučím, přísahejte!“

Avšak kněz stále ještě nebyl schopen slova. Jeho strach ze sira Daniela a hrůza z křivé přísahy byly stejné a dusily ho.

Vtom proletěl vysokým malovaným oknem síně černý šíp, zabodl se doprostřed stolu a chvíli se ještě chvěl.

Sir Oliver se s hlasitým výkřikem skácel ve mdlobách na sítinu. Rytíř následován Dickem se vyřítil na nádvoří a hnal se po nejbližším točitém schodišti na cimbuří. Všechny hlídky byly v pohotovosti. Slunce klidně svítilo na zelené palouky, na nichž tu a tam stál strom, a na lesnaté pahorky, které uzavíraly obzor. Po střelci jako by se byla země slehla.

„Odkud přiletěl ten šíp?“ zeptal se rytíř.

„Tamhle z té skupiny stromů, sire Danieli,“ odpověděl jeden ze strážných.

Rytíř stál chvíli v zamyšlení. Potom se obrátil k Dickovi. „Dicku,“ řekl, „dohlédni mi zde na ty muže. Předávám ti velení. Pokud jde o kněze, ospravedlní se, anebo vypátrám sám, co v tom vězí. Začínám skoro sdílet tvoje podezření. Bude přísahat, věř mi, anebo ho usvědčíme z viny.“

Dick cosi chladně odpověděl, rytíř na něho vrhl pronikavý pohled a rychle se vrátil do síně. Jeho první pohled platil šípu. Byla to první z těchto střel, kterou viděl, a když ji prohlížel ze všech stran, z její tmavé barvy ho ovanulo cosi jako strach. Na šípu bylo opět napsáno: „Zahrabán.“

„Ach,“ vybuchl, „vědí tedy, že jsem doma. Zahrabán. Ano, ale není mezi nimi ani jeden pes, který by mě dokázal vyhrabat.“

Sir Oliver se vzpamatoval z mdloby a namáhavě vstával.

„Běda, sire Danieli,“ naříkal, „křivě jste přísahal. Jste navěky ztracen.“

„Ano,“ odpověděl rytíř, „přísahal jsem křivě, vy slepičí mozku, ale vy složíte ještě křivější přísahu. Budete přísahat na svatý kříž holywoodský. Myslete na to. Můžete si přísahu připravit. Budete přísahat dnes večer.“

„Kéž vás nebe osvítí,“ odpověděl 'kněz. „Kéž nebe odvrátí vaše srdce od této nepravosti!“

„Podívejte se, můj milý otče,“ řekl sir Daniel, „stáváte-li se najednou zbožným, nemám k tomu co říci. Začínáte pozdě, to je vše. Ale máte-li trochu smyslu pro rozumnou úvahu, poslouchejte, co vám řeknu. Ten chlapec začíná být dotěrný jako vosa. Potřebuji ho, protože chci na jeho sňatku vydělat. Ale říkám vám docela otevřeně, že nepřestane-li mě obtěžovat, půjde za svým otcem. Rozkázal jsem, aby ho přestěhovali do komnaty nad kaplí. Jste-li schopen potvrdit svou nevinu dobrou, věrohodnou přísahou a přesvědčivým chováním, bude všechno v pořádku. Chlapec se trochu uklidní a já ho ušetřím. Budete-li však koktat nebo váhat, nebo všelijak při přísaze uhýbat, neuvěří vám. A přisámbůh zemře. Rozvažte si to.“

„Do komnaty nad kaplí!“ vyjekl kněz.

„Ano, právě tam,“ odpověděl rytíř. „Tedy chcete-li ho zachránit, zachraňte ho. Nechcete-li, prosím, jak je vám libo, ale nechtě mě na pokoji. Vždyť kdybych byl prchlivý člověk, už bych vás byl proklál mečem za vaši neodpustitelnou zbabělost a hloupost. Rozhodl jste se? Odpovězte!“

„Rozhodl jsem se,“ zašeptal kněz. „Kéž mi nebe odpustí! Dopustím se zla pro dobro. Budu přísahat, abych toho chlapce zachránil.“

„Tak je to správné,“ řekl sir Daniel. „Pošlete tedy rychle pro něho. Budete s ním mluvit o samotě. Nespustím vás však z očí. Budu zde ve výklenku.“

Rytíř nadzvedl čaloun a opět jej nechal za sebou spadnout. Bylo slyšet, jak se na stisknutí péra otvírají dveře. Potom zapraskaly schody.

Když se sir Oliver octl o samotě, vrhl ustrašený pohled vzhůru na stěnu pokrytou čalounem a pokřižoval se. V jeho tváři byl výraz hrůzy a kajícnosti.

„Jestliže ho dali do komnaty nad kaplí,“ sliboval kněz, „musím ho zachránit, i kdyby mě to mělo duši stát.“

Když za tři minuty vešel Dick, pro něhož poslali, stál sir Oliver odhodlaný a bledý u jídelního stolu.

„Richarde Sheltone,“ řekl, „žádal jsi, abych přísahal. Mohl bych se cítit uražen, mohl bych odmítnout. Ale pro vzpomínky na minulost je ti mé

srdce nakloněno, a já ti chci vyhovět tak, jak si přeješ. Při pravém kříži holywoodském, nezabil jsem tvého otce!“

„Sire Olivere,“ odvětil Dick, „když jsme četli list Jana Napravovače, byl jsem o tom přesvědčen. Avšak dovolte mi dvě otázky. Nezabil jste ho, dobrá. Ale neměl jste na tom účast?“'

„Žádnou,“ prohlásil sir Oliver. A zároveň začal kroutit obličejem a dávat znamení ústy i obočím jako člověk, který se snaží nenápadně dát výstrahu a neodvažuje se vydat ze sebe ani hlásku.

Dick se na něho udiveně díval. Potom se obrátil a rozhlížel se po prázdné síni.

„Co to děláte?“ zeptal se.

„Jak to? Nic,“ odpověděl kněz a jeho obličej opět znehybněl. „Nic nedělám. Mám jenom bolesti. Jsem nemocen. Já — já jsem naprosto nevinen, nedopustil jsem se ani násilí, ani zrady. Upokoj se, milý chlapče. Sbohem.“

A s rychlostí, u něho neobvyklou, opustil síň.

Dick zůstal, jako by do země vrostl, očima bloudil po síni a jeho obličej byl pln údivu, pochybností, podezření a hlubokého zamyšlení. Čím více se jeho mysl vyjasňovala, tím více nabývalo vrchu podezření, které se nakonec změnilo v hroznou jistotu. Zvedl hlavu a prudce sebou trhl. Vysoko na stěně byla postava divocha na lovu, vetkaná do čalounu. Jednou rukou si přidržoval u úst roh, v druhé mával mohutným oštěpem. Jeho obličej byl tmavý, neboť měl představovat Afričana.

A právě při pohledu na tuto postavu se Richard Shelton lekl. Sluneční paprsky se už vytratily z oken síně a ve velkém krbu vysoko plápolal oheň a vrhal kmitavou záři na strop a na závěsy. V tomto osvětlení na něho černý lovec mrkl bílým očním víčkem.

Dick nepřestával pozorovat lovcovo oko. Ve světle se třpytilo jako drahokam; bylo vlhké, bylo živé. Na zlomek vteřiny se opět přes ně spustilo bílé oční víčko a hned zase zmizelo.

Nemohl se mýlit. Živé oko, které ho pozorovalo otvorem v čalounu, zmizelo. Světlo krbu se už nemělo od čeho odrážet.

Dick si okamžitě uvědomil hrůzu svého postavení. Hatchova výstraha, němá znamení kněze, oko, které ho pozorovalo ze zdi, to všechno se v jeho mysli spojilo. Viděl, že byl podroben zkoušce, při níž znovu prozradil své podezření, a že nestane-li se nějaký zázrak, je ztracen.

Nedostanu-li se z tohoto domu, pomyslel si, zahynu. A ten ubohý Matcham také — do jakého baziliščího hnízda jsem ho zavedl!

Stále ještě byl pohroužen v myšlenkách, když rychle vešel jeden z čeledínů, aby mu nabídl, že mu pomůže přenést zbraně, šaty a jeho dvě nebo tři knihy do jiné komnaty.

„Do jiné komnaty?“ opakoval. „Proč? Do jaké?“

„Do té nad kaplí.“

„Byla dlouho prázdná,“ řekl zamyšleně Dick. „Jaká je?“

„Nu, pěkná,“ odpověděl muž. „Ale,“ snížil hlas, „prý tam straší.“

„Straší?“ opakoval Dick a mráz mu přejel po zádech. „O tom jsem neslyšel. A kdo tam straší?“

Sluha se opatrně rozhlédl a potom zašeptal: „Kaplan od svatého Jana. Jedné noci ho tam nechali přespat, a ráno — frrr — byl pryč! Prý ho odnesl sám ďábel. Dalo se to čekat, předtím dlouho do noci pil.“

Dick šel s černými myšlenkami za sluhou.

III. KOMNATA NAD KAPLÍ

Z cimbuří už nic jiného nebylo pozorováno. Slunce se chýlilo k západu a nakonec zapadlo. Bdělým očím hlídek se v okolí tunstallského hradu neobjevila jediná živá bytost.

Když konečně nastala hluboká tma, přivedli Thormongtona do místnosti nad ohybem hradního příkopu. Odtud ho opatrně spustili. Chvilku bylo slyšet šplouchání, když plaval přes hradní příkop. Polom bylo

vidět černou postavu, jak pod vrbovými haluzemi vystoupila na protější břeh a jak se plíží trávou. Sir Daniel a Hatch asi půl hodiny dychtivě naslouchali, ale všude bylo ticho. Posel šťastně prošel.

Celo sira Daniela se vyjasnilo. Obrátil se k Hatchovi.

„Vidíš, Bennete," řekl, „ten Jan Napravovač je také jen člověk. Musí spát. Však my se ho zbavíme."

Dicka celé odpoledne a celý večer posílali sem a tam, jeden rozkaz následoval za druhým, až chlapec žasl nad počtem a naléhavostí úkolů, které mu byly svěřeny. Po celou tu dobu už neuviděl sira Olivera a také po Matchamovi nebylo ani vidu ani slechu. A přece ani kněz, ani chlapec se mu nevytráceli z mysli. Jeho hlavním cílem bylo, utéci co nejdříve z tunstallského hradu. Ale napřed by rád ještě s oběma promluvil.

Konečně vystoupil s lampou v ruce do své komnaty. Byla velká, nízká a trochu tmavá. Okno vedlo na hradní příkop, a ačkoliv bylo velmi vysoko, bylo hustě zamřížované. Lůžko bylo přepychové; jedna poduška byla prachová, jedna z levandule a na přikrývce byly vyšity růže. U stěn stály kolem dokola zamčené a visutými zámky opatřené skříně, zakryté závěsy z čalounů tmavé barvy. Dick obešel komnatu, nadzvedával čalouny, zkoumal dřevěné výplně a marně se snažil otevřít skříně. Přesvědčil se, že dveře jsou silné a závora pevná. Potom postavil lampu na poličku a znovu se rozhlížel.

Proč ho dali do této komnaty? Byla větší a krásnější než ta, kterou měl dosud. Je v tom snad nějaká léčka? Je tu tajný vchod? Opravdu tu straší? Trochu mu v žilách stydla krev.

Přímo nad ním zněly kroky strážných. Věděl, že pod ním je klenutý strop kaple a vedle kaple síň. V síni je určitě tajná chodba; oko, které ho pozorovalo z čalounu, to dokazovalo. Není více než pravděpodobné, že tajná chodba vede do kaple, a je-li tomu tak, že ústí v této komnatě?

Měl pocit, že usnout na takovém místě by bylo šílenstvím. Připravil si zbraně a zaujal postavení za dveřmi v rohu komnaty. Strojí-li mu někdo úklady, prodá svůj život draho.

Na cimbuří nad ním zazněl ohlas mnoha kroků, výzva a heslo; stráže se měnily.

A zároveň kdosi zaškrábal na dveře komnaty, nejprve slabě, potom trochu silněji, a zašeptal:

„Dicku, Dicku, to jsem já."

Dick přiskočil ke dveřím, odsunul závoru a vpustil Matchama.

Byl velmi bledý; v jedné ruce držel lampu, v druhé tasenou dýku.

„Zavři dveře,“ zašeptal. „Rychle, Dicku! Dům je plný špehů, po chodbách slyším za sebou jejich kroky, slyším jejich dech za čalouny.“

„Nu, uklidni se,“ odpověděl Dick, „je zamčeno. Prozatím jsme bezpečni, je-li vůbec nějaké bezpečí mezi těmito stěnami. Ale moje srdce se raduje, že tě vidím. Přisámbůh, chlapče, myslil jsem, že tě zabili. Kde jsi se skrýval?“

„Na tom nezáleží,“ odpověděl Matcham. „Když jsme se sešli, nezáleží na tom. Ale Dicku, máš oči otevřené? Řekli ti, co se zítra chystá?“

„Neřekli,“ odpověděl Dick, „co chtějí zítra udělat?“

„Buďto zítra, nebo dnes v noci, to nevím jistě, ti budou ukládat o život, Dicku. Mám na to důkaz, slyšel jsem je šuškat, ba skoro mi to řekli.“

„Tak?“ odpověděl Dick. „Myslil jsem si to.“

A podrobně mu vypravoval všechno, co se dnes událo.

Když skončil, Matcham vstal a nyní zase on začal prohlížet komnatu.

„Ne,“ řekl, „není tu žádný viditelný vchod. Přesto však je naprosto jisté, že tu nějaký je. Dicku, zůstanu u tebe. Máš-li zemřít, zemru s tebou. A mohu ti pomoci, podívej se! Ukradl jsem dýku — udělám, co budu moci. A víš-li o nějakém východu, o nějaké tajné brance, o nějakém oknu, z kterého bychom se mohli spustit, s největší radostí se odvážím každého nebezpečí, jen když budu moci utéci s tebou.“

„Jeníku, přisámbůh, ty jsi ta nejlepší, nejvěrnější a nejstatečnější duše v celé Anglii! Podej mi ruku, Jeníku!“

A mlčky stiskl chlapcovu ruku.

„Něco ti řeknu," pokračoval. „Je tu okno, z něhož se spustil Thormongton. Lano by mělo být ještě v komnatě. V tom je naše naděje."

„Pst!" zašeptal Matcham.

Oba naslouchali. Pod podlahou se ozval nějaký zvuk; ztichl a ozval se znovu.

„Někdo chodí v komnatě pod námi," zašeptal Matcham.

„Ne," odpověděl Dick. „Pod námi není žádná komnata. Jsme nad kaplí. Je to člověk, který mě má zabít, a jde sem tajnou chodbou. Ať tedy přijde. Povede se mu zle!" A zaskřípal zuby.

„Zhasněme světlo," navrhl Matcham, „třeba se prozradí."

Sfoukli obě lampy a ztichli jako mrtví. Kroky dole byly velmi tiché, ale bylo je zřetelně slyšet. Několikrát se přiblížily a zase vzdálily. Potom se ozvalo hlasité zaskřípění klíče, jak jím někdo otáčel v zámku. A zase nastalo ticho.

Za chvíli se kroky ozvaly znovu a v protějším rohu komnaty se mezi prkny podlahy objevil proužek světla. Rozšiřoval se. Někdo otvíral padací dveře a pouštěl dovnitř proud světla. Viděli, jak silná ruka zvedá dveře. Dick pozvedl kuši a čekal, až se objeví hlava.

Vtom se však stalo něco, co změnilo celou situaci. Ze vzdálené části hradu se ozval křik. Nejprve jeden hlas, potom více hlasů volalo jakési jméno. Hluk zřejmě vraha zmátl, neboť padací dveře se tiše zavřely, kroky se rychle vzdalovaly, ještě jednou se ozvaly přímo pod chlapci a ztichly v dálce.

Napětí povolilo. Dick si zhluboka oddychl. Teprve potom začal naslouchat povyku, který překazil přepadení a který se spíš vzmáhal, než slábl. Po celém hradě pobíhali lidé, otvírali a přibouchávali dveře, a nad všechen ten lomoz vynikal hlas sira Daniela, volající „Janu".

„Jana!" opakoval Dick. „Kdo to má u všech hromů být? Žádná Jana tu není a nikdy nebyla. Co to znamená?"

Matcham mlčel. Zdálo se, že ustoupil trochu dozadu. Avšak oknem sem vnikalo jen velmi slabé světlo hvězd a na protější straně komnaty, kde stáli chlapci, byla úplná tma.

„Jeníku," řekl Dick, „nevím, kdes byl celý den. Neviděl jsi tu Janu?"

„Ne," odpověděl Matcham, „neviděl jsem ji."

„Ani jsi o ní neslyšel?" vyzvídal dále Daniel.

Kroky se blížily. Z nádvoří bylo slyšet hlas sira Daniela, jak vykřikuje Janino jméno.

„Slyšel jsi o ní?" opakoval Dick.

„Slyšel jsem o ní," odpověděl Matcham.

„Jak se ti chvěje hlas! Co je ti?" zeptal se Dick. „Ta Jana je naše štěstí. Odvrátí jejich pozornost od nás."

„Dicku," vykřikl Matcham, „je po všem. Jsme oba ztraceni! Utečme, dokud je čas! Nepřestanou, dokud mě nenajdou. Anebo mě nech odejít. Až mě najdou, ty budeš moci utéci. Pusť mě, Dicku. Milý Dicku, pusť mě!"

Hmatala ve tmě po závoře, když Dick konečně pochopil.

„Propánakrále," zvolal, ,.ty nejsi Jan. Ty jsi Jana Sedleyová. Ty jsi to děvče, které mě nechce za muže!"

Dívka se zarazila a stála chvíli mlčky a bez hnutí. I Dick chvíli mlčel. Potom opět promluvil:

„Jano," řekl, „zachránila jsi mi život, a já jsem zachránil život tobě. Viděli jsme téci krev, byli jsme přáteli i nepřáteli, a odepjal jsem opasek, abych ti napráskal. A po celou tu dobu jsem se domníval, že jsi chlapec. Ale teď po mně sahá smrt. blíží se můj konec, a dřív než zemru, musím ti říci toto: Jsi nejlepší a nejstatečnější děvče pod sluncem, a kdyby mi bylo dopřáno žít, s radostí bych se s tebou oženil. Živ nebo mrtev, miluji tě."

Neodpověděla.

„Tak řekni něco, Jano," pokračoval. „Buď hodná a řekni, že mě máš ráda!"

„Což bych jinak byla zde, Dicku?" zvolala.

„Tak poslyš," pokračoval Dick, „jestli se odtud dostaneme živi a zdrávi, vezmeme se. Máme-li zemřít, zemřeme spolu a bude po všem. Ale teď mě napadá — jak jsi našla mou komnatu?"

„Zeptala jsem se paní Hatchové," odpověděla.

„Ta je spolehlivá," řekl Dick, „ta tě neprozradí. Ještě nám zbývá několik chvil."

A vtom, jako na posměch jeho slovům, ozvaly se na chodbě kroky a čísi pěst zabušila prudce na dveře.

„Hej!" křičel hlas. „Otevřte, pane Dicku, otevřte!"

Dick se ani nepohnul, ani neodpověděl.

„Je po všem," řekla dívka a objala Dicka kolem krku.

Ke dveřím se sbíhali muži jeden po druhém. Potom přišel sám sir Daniel a hluk náhle ustal.

„Dicku," křičel rytíř, „nebuď osel! Mrtvý by se už byl probudil. Víme, že jsi tam. Tak otevři, člověče!"

Dick stále mlčel.

„Vyrazte dveře," poručil sir Daniel. A jeho lidé okamžitě zaútočili na

dveře nohama i pěstmi. Ačkoliv byly důkladné a opatřené pevnou závorou, byly by brzy povolily, kdyby opět nezasáhla Štěstěna. Bouří úderů proniklo volání stráže, za nímž následovalo další. Z cimbuří se ozval křik a jiný křik mu odpovídal z lesa. V první chvíli to vypadalo, že se zbojníci ženou na hrad útokem. A sir Daniel a jeho lidé se okamžitě zřekli útoku na dveře komnaty a pospíchali na hradby.

„Teď jsme zachráněni!“ zvolal Dick.

Chopil se velké staré postele a marně se snažil pohnout jí.

„Pomoz mi, Jeníku! Je-li ti život milý, pomoz mi, jak jen můžeš,“ zvolal.

Po obrovské námaze se jim podařilo přetáhnout velkou dubovou postel přes komnatu a přirazit ji užší stranou ke dveřím.

„Takhle to bude ještě horší,“ řekla smutně Jana. „Teď se sem dostane padacími dveřmi.“

„Ba ne,“ odpověděl Dick. „Netroufne si prozradit své tajemství tolika lidem. Padacími dveřmi prchneme my. Slyšíš? Je po útoku. Ne, nebyl to žádný útok.“

A skutečně to nebyl útok. Přišel další oddíl opozdilců z prohrané bitvy u Risinghamu a ten vyrušil sira Daniela. Proklouzli lesem pod rouškou tmy. Byli vpuštěni hlavní bránou. A nyní za hlasitého zvonění podkov a řinčení postrojů a zbraní seskakovali na nádvoří s koní.

„Vrátí se co nevidět,“ řekl Dick. „Honem k padacím dveřím!“

Rozsvítil lampu a společně zamířili k padacím dveřím v rohu místnosti. Snadno našli škvíru, kterou dosud probleskovalo světlo, a Dick si ze své malé zásoby zbraní vybral mohutný meč. Vrazil jej hluboce do spáry a vší silou tlačil jílec dolů. Poklop se hnul, trochu se odchýlil, a konečně nadzvedl. Chopili se ho rukama a odklopili jej. Objevilo se několik schůdků vedoucích dolů a pod nimi hořela svítilna, jak ji tam člověk, který měl Dicka zavraždit, zanechal.

„Jdi první a vezmi svítilnu,“ rozkázal Dick. „Já půjdu za tebou a zavřu poklop.“

Sestupovali tedy jeden za druhým, a když Dick spouštěl padací dveře, znovu zahřměly rány na výplně dveří.

IV. CHODBA

Chodba, v níž se octl Dick s Janou, byla úzká, špinavá a krátká. Na jejím konci byly pootevřené dveře, nepochybně tytéž, které slyšeli odmykat.

Se stropu visely husté pavučiny a na dlážděné podlaze se dutě rozléhal i ten nejlehčí krok. Za dveřmi se chodba dělila na dvě ramena, rozbíhající se v pravém úhlu. Dick si nazdařbůh vybral jedno z nich a oba šli rychlými, dunivými kroky podél prohlubiny, kterou tvořila snižující se klenba kaple. Vrchol klenby se v matném světle svítilny zvedal jako velrybí hřbet. Tu a tam bylo vidět špehýrky zakryté po druhé straně kamennými ozdobami římsy. Dick pohlédl jedním otvorem dolů a uviděl dlážděnou podlahu kaple — oltář s hořícími svícemi — a na jeho stupních ležící postavu sira Olivera, který se modlil s pozdviženýma rukama.

Sestoupili po několika schodech na druhém konci. Chodba se zužovala. Stěna byla nyní po jedné straně dřevěná. Mezerami sem pronikal zvuk lidských hlasů a slabé záblesky světla. Potom přišli ke kulatému otvoru velikosti lidského oka. Když se jím Dick podíval dolů, spatřil vnitřek síně a asi půl tuctu mužů v drátěných košilích, jak sedí u stolu, přihýbají si z korbelů a cpou se paštikou. Byli to jistě ti, kteří se před chvílí dostali do hradu.

„Tudy to nepůjde," řekl Dick. „Vraťme se!"

„Ne," řekla Jana. „Možná že chodba vede dál."

Šli dál. Avšak po několika krocích chodba končila na vrcholu krátkého schodiště. Bylo zřejmé, že dokud budou vojáci v síni, útěk z této strany bude nemožný.

Vrátili se rychle, jak to jen šlo, a dali se do prozkoumávání druhého ramene chodby. Bylo neobyčejně úzké, že by jím sotva prolezl silný muž, a vedlo je neustále nahoru a dolů po krkolomných schůdkách, až i Dick ztratil všechen pojem o tom, kde vlastně jsou.

Chodba byla čím dál tím užší a nižší. Schody neustále sestupovaly, stěny po obou stranách byly teď vlhké a na omak slizké. Daleko před sebou slyšeli pištění a šmátrání krys.

„Jistě jsme ve vězení," poznamenal Dick.

„A východ nikde," dodala Jana.

„Ne, ale nějaký východ tu přece musí být," odpověděl Dick.

A skutečně. Dostali se k ostrému ohybu, za nímž chodba končila schodištěm. Nad ním sloužil za poklop velký plochý kámen, do něhož se oba opřeli zády. Ani se nepohnul.

„Někdo ho drží," mínila Jana.

„Ba ne," odpověděl Dick, „neboť i kdyby ten člověk měl sílu za deset, musel by trochu povolit. Avšak tento kámen vzdoruje jako mrtvá skála. Drží ho něco těžkého. Tudy se nedá vyjít. Namouvěru, Jeníku, jsme zde uvězněni, jako kdybychom byli přikováni. Sedněme si tedy a povídejme si.

Za chvíli se vrátíme, až snad budou méně ostražití. Kdoví, snad se nám potom naskytne příležitost k útěku. Ale podle mého skromného mínění jsme ztraceni.“

„Dicku,“ vykřikla Jana, „nešťastný den, kdy jsi mě poznal! Já jsem tě sem přivedla, já, nejnešťastnější a nejnevděčnější děvče.“

„Jaký nesmysl,“ odpověděl Dick. „To všechno bylo předurčeno, a co je předurčeno, musí se stát, ať chceš nebo ne. Ale pověz mi o sobě a jak ses dostala do rukou sira Daniela. To bude lepší než naříkat nad sebou nebo nade mnou.“

„Jsem sirotek jako ty, nemám ani otce, ani matku,“ začala Jana, „a k svému velkému neštěstí — a prozatím i k tvému — jsem bohatá nevěsta. Mým poručníkem byl lord Foxham. Ukázalo se, že sir Daniel si koupil od krále právo rozhodovat o mém sňatku; zaplatil za ně vysokou cenu. A tak se o mne přeli jako o ubohé nemluvně — vždyť jsem byla dítě — dva mocní a bohatí muži, který z nich mě provdá. Později se poměry změnily, nastoupil nový kancléř a sir Daniel si nade mnou koupil poručnictví bez ohledu na lorda Foxhama. A když se zase poměry změnily, lord Foxham si koupil právo rozhodovat o mém sňatku bez ohledu na sira Daniela. A od té doby je mezi nimi nepřátelství. Avšak lord Foxham se stále o mne staral a byl mi dobrým opatrovníkem. Konečně bylo rozhodnuto, že mám být provdána — nebo prodána, líbí-li se ti to lépe. Lord Foxham měl za mne dostat pět set liber. Ženich se jmenoval Hamley a zítřek, Dicku, ze všech dní v roce právě zítřek byl určen k tomu, abych se provdala. Kdyby se to nebylo doneslo siru Danielovi, byli by mě určitě provdali, a nikdy bych nebyla poznala tebe, Dicku, můj drahý Dicku!“

Uchopila jeho ruku a políbila ji s nejroztomilejším půvabem. Dick přitáhl její ruku k sobě a učinil totéž.

„Nuže,“ pokračovala, „sir Daniel mě znenadání překvapil, když jsem byla v zahradě, přinutil mě, abych si oblékla tyto mužské šaty, což je pro ženu smrtelný hřích, a kromě toho mi nesluší. Odvezl mě do Kettley, jak jsi sám viděl, a řekl mi, že se provdám za tebe. Ale já jsem si umínila, že se jemu navzdory provdám za Hamleye.“

„Tak,“ vykřikl Dick, „ty jsi tedy toho Hamleye milovala?“

„Ne,“ odpověděla Jana, „nemilovala. Já jsem jenom nenáviděla sira Daniela. Ale potom jsi mi, Dicku, pomáhal, byl jsi ke mně opravdu hodný a velmi statečný a získal jsi mé srdce vlastně proti mé vůli. A budeme-li moci toho nějakým způsobem dosáhnout, s radostí se za tebe provdám. A jestliže nám to krutý osud nedopřeje, budu tě stále milovat. Dokud mé srdce bude bít, zůstane ti věrno.“

„A já,“ řekl Dick, „jsem až dosud nedbal ani zbla o žádnou ženu, ale k tobě jsem přilnul, už tenkrát když jsem si myslil, že jsi chlapec. Bylo mi tě líto a nevěděl jsem proč. Když jsem ti chtěl nabít, ruka mi klesla. Ale když jsi přiznala, že jsi děvče, Jeníku — budu ti stále říkat Jeníku — poznal jsem, že jsi mi souzena. Ticho!“ zašeptal a přerušil svou řeč, „někdo jde.“

A skutečně, v dunivé chodbě bylo slyšet těžké kroky a zástupy krys se zase daly na útěk.

Dick přehlédl své postavení. Ostrý ohyb chodby byl pro něho výhodou. Mohl tak bezpečně střílet, kryt zdí. Bylo však zřejmé, že světlo je příliš blízko něho, proto odběhl kousek kupředu, postavil svítilnu doprostřed chodby, zase se vrátil a pozoroval, co se bude dít.

Vtom se na konci chodby objevil Bennet. Zdálo se, že je sám. V ruce nesl hořící pochodeň, takže byl znamenitým terčem.

„Stůjte, Bennete!“ vykřikl Dick. „Ještě krok a budete mrtev!“

„Tak tady jste,“ odpověděl Halch a snažil se proniknout očima tmu. „Nevidím vás. Aha, počínal jste si moudře, Dicku, postavil jste svítilnu před sebe. Namouvěru, ačkoli jste to udělal proto, abyste střelil do mého darebného těla, těší mě, když vidím že jste si vzal k srdci mé poučení. A teď mi povězte, co tu děláte? Co hledáte? Proč byste měl střílet do starého, dobrého přítele? A máte tu mladou dámu s sebou?“

„Ne, Bennete, já se budu vyptávat a vy budete odpovídat,“ řekl Dick.

„Proč se tu ukládá o můj život? Proč přicházejí potajmu lidé, aby mě ve spánku zabili? Proč jsem psancem na hradě svého vlastního poručníka, proč se skrývám před přáteli, mezi kterými jsem žil a kterým jsem nikdy neublížil?“

„Pane Dicku. pane Dicku,“ odpověděl Bennet, „co jsem vám říkal? Jste statečný chlapec, ale tak nerozvážný, že jsem takového ještě neviděl.“

„Vidím, že víte všechno a že jsem ztracen. Dobře tedy. Jsem zde a zůstanu zde. Ať mě sir Daniel odtud dostane, může-li.“

Hatch chvíli mlčel.

„Poslyšte,“ začal, „vrátím se k siru Danielovi, abych mu řekl, kde jste a co zamýšlíte. Vždyť právě proto mě poslal, abych to vypátral. Ale vy, nejste-li blázen, uděláte nejlépe, když zmizíte než se vrátím.“

„Když zmizím!“ opakoval Dick. „Už bych byl dávno zmizel, kdybych věděl jak. Nemohu hnout s kamenem.“

„Sáhněte do rohu a uvidíte, co tam najdete,“ odpověděl Bennet. „Thormongtonovo lano je ještě v hnědé komnatě. Šťastnou cestu!“

A Hatch se obrátil a zmizel opět v zákrutech chodby.

Dick se okamžitě vrátil pro svítilnu a zachoval se podle Hatchova pokynu. V jednom rohu poklopu byla ve zdi hluboká dutina. Dick strčil do otvoru ruku a našel železnou tyč, kterou prudce vyrazil vzhůru. Ozvalo se cvaknutí a kamenná deska okamžitě vyskočila ze svého ložiska.

Cesta byla volná! S nevelkým vypětím sil se jim snadno podařilo poklop zvednout. Vešli do klenuté komnaty, jejíž okna hleděla na jedné straně do nádvoří, kde dva pacholci s obnaženými pažemi hřebelcovali koně vojáků, kteří večer přijeli. Scénu osvětlovala kmitavá záře dvou pochodní zastrčených do železných kruhů ve zdi.

V. JAK DICK ZMĚNIL STRANU

Dick zhasl svítilnu, aby ho neprozradila, šel první vzhůru po schodech a prošel chodbou. V hnědé komnatě bylo k rámu neobyčejně těžké, starodávné postele připevněno lano. Nebylo rozvinuto a Dick odnesl kotouč k oknu, odkud začal lano pomalu a opatrně spouštět do temna noci. Jana stála vedle něho. Avšak když lano padalo stále hlouběji a Dick je stále ještě nepřestával rozvinovat, začal nad jejím rozhodnutím nabývat vrchu děsný strach.

„Dicku," řekla, „je to tak hluboko. O to se nemohu pokusit. Určitě bych spadla, milý Dicku."

Promluvila právě v rozhodném okamžiku, kdy bylo třeba největší opatrnosti. Dick sebou trhl; zbytek kotouče mu vyklouzl z ruky a konec lana spadl se šplouchnutím do hradního příkopu. Okamžitě se z cimbuří nad nimi ozval hlas stráže: „Kdo tam?"

„U sta hromů!" vykřikl Dick. „Teď to máme! Už ať jsi dole, chyť se lana!"

„Nemohu," zvolala a začala couvat.

„Nemůžeš-li ty, nemohu ani já," odpověděl Shelton. „Jak bych mohl bez tebe přeplavat příkop? Opouštíš mě?"

„Dicku," vyjekla, „nemohu. Všechny síly mě opustily."

„Přisámbůh, jsme tedy ztraceni," vykřikl a dupl. Vtom zaslechl kroky, běžel ke dveřím a chtěl je zamknout.

Dříve však, než mohl zastrčit závoru, z druhé strany něčí silné ruce vyrazily proti němu dveře. Okamžik zápasil. Potom když poznal, že bojuje proti přesile, běžel zpět k oknu. Dívka se opřela o stěnu ve výklenku okna. Byla napolo v bezvědomí. Když se pokusil vzít ji za ruce, její tělo bylo bezvládné a nehybné.

V téže chvíli se po něm sápaly ruce mužů, kteří vyrazili dveře. Prvního probodl dýkou a ostatní ve zmatku couvli. Využil toho, překročil okenní roubení, uchopil lano oběma rukama a spustil se dolů.

Na lanu byly uzly, jež měly usnadňovat sestup. Avšak Dick spěchal tak zuřivě a počínal si tak nezkušeně, že se točil ve vzduchu kolem dokola jako oběšenec na šibenici. Co chvíli se udeřil do hlavy a zase si odřel ruce o drsný kámen ve zdi. Vzduch mu hučel v uších. Viděl nad sebou hvězdy, jak jejich odraz víří pod ním ve vodě hradebního příkopu jako suché listí před bouří. Vtom mu lano vyklouzlo z ruky a on spadl po hlavě do vody.

Když se vynořil na povrch, narazil rukou na lano, které zbaveno tíže, prudce se houpalo sem a tam. Nad ním planula rudá záře, a když pohlédl vzhůru, spatřil ve světle četných pochodní a uhlí, hořícího v železném koši, cimbuří a okolo něho tváře. Viděl oči mužů, jak po něm pátrají. Byl však příliš hluboko, takže světlo k němu nedosahovalo a oči hledaly marně.

Zároveň poznal, že lano je příliš dlouhé a začal zápasit s vodou, jak jen dovedl, aby se dostal na druhou stranu příkopu, snažil se udržet hlavu nad vodou. Tak přeplaval větší polovinu příkopu; vlastně měl břeh už téměř na dosah, když ho lano začalo vlastní váhou táhnout zpět. Sebral všechnu odvahu, pustil lano a skočil po splývavých vrbových haluzích, které téže noci už pomohly vystoupit na břeh poslu sira Daniela. Potopil se, znovu se vynořil, potopil se podruhé, zachytil se jedné větve a bleskurychle se přitáhl do koruny stromu, kde se přikrčil. Voda z něho jen crčela, těžce oddychoval a stále byl jen napolo přesvědčen, že se mu podařilo uniknout.

To vše se neobešlo bez hlučného šplouchání, které až dosud mužům na cimbuří prozrazovalo, kde je. Šípy dlouhé i krátké padaly ve tmě hustě kolem něho jako větrem hnané krupobití. Náhle shodili pochodeň, která při rychlém pádu vzplanula, na okamžik zůstala ležet na okraji břehu, kde zaplápolala vysokým plamenem a osvětlila celé okolí jako ohňostroj — a potom, pro Dicka v pravou chvíli — sklouzla dolů, žbluňkla do vody a zhasla.

Svého účelu však dosáhla. Střelcům ta chvilka stačila, aby spatřili vrbu a v ní schovaného Dicka, a třebaže chlapec okamžitě seskočil na břeh a utíkal, co mu nohy stačily, nebyl dost rychlý, aby unikl střelám. Jeden šíp se mu zabodl do ramene, druhý ho škrábl na hlavě.

Bolest a zranění mu propůjčily křídla, a jakmile dosáhl rovné půdy, dal se do běhu a utíkal ve tmě stále vpřed, nestaraje se, kam vlastně běží.

Ještě několik kroků ho pronásledovaly střely, ale brzy ustaly. Když se konečně zastavil a ohlédl se, byl už značně daleko od hradu, ale stále ještě viděl, jak se pochodně míhají na cimbuří.

Opřel se o strom. Hrnula se z něho krev a voda, byl potlučen, zraněn a sám. Přesto však si pro tentokrát zachránil život. Ačkoli Jana zůstala v moci sira Daniela, ani si nevyčítal něco, čemu nemohl zabránit, ani se neobával nějakých osudných následků pro dívku samotnou. Sir Daniel byl krutý, ale nebylo pravděpodobné, že by se zachoval krutě k mladé šlechtičně, která měla ještě jiné ochránce, ochotné a schopné s ním zúčtovat. Bylo pravděpodobnější, že si pospíší, aby ji provdal za nějakého svého přítele.

Zatím najdu prostředky, jak toho zrádce zdolat, pomyslil si Dick. Teď

mu nejsem povinen vděčností a nemám k němu závazky. A kde je boj, tam je příležitost k vítězství.

Prozatím však byl ve velmi žalostném stavu.

Ještě kousek se plahočil lesem. Potom ho však bolestné zranění, noční tma, tíseň a zmatek zmohly tak, že nebyl schopen ani si uvědomit směr, ani se prodírat hustým porostem. Konečně musel usednout a opřít se zády o strom.

Když se probudil z polospánku a jakési mdloby, noc už začínala ustupovat svítání. Chladný větřík vanul mezi stromy. Jak tak seděl a díval se před sebe, teprve napolo probuzený, všiml si něčeho tmavého, co se houpalo sem tam mezi větvemi asi sto kroků před ním. Postupující rozbřesk a návrat vědomí mu konečně umožnily poznat, co to je. Byl to muž pověšený na větvi vysokého dubu. Hlava mu klesla na prsa, ale jeho tělo se při každém silnějším závanu větru točilo kolem dokola a nohy a paže sebou házely jako údy nějaké směšné loutky.

Dick se namáhavě zvedl na nohy, a potáceje se a chytaje se při chůzi stromů, přiblížil se k té příšerné podívané.

Větev byla asi dvacet stop nad zemí a ubohý chlapík byl svými popravčími vytažen tak vysoko, že Dick nemohl dosáhnout k jeho klátícím se nohám. Poněvadž ten člověk měl kápi přetaženou přes obličej, bylo nemožné poznat, kdo to je.

Dick se rozhlédl napravo a nalevo a konečně si všiml, že druhý konec provazu je přivázán ke kmeni keříku hlohu, který obalen květem rostl pod vznosnou klenbou dubu. Dýkou, která jediná mu zbyla ze všech jeho zbraní, přeřízl mladý Shelton provaz. Vzápětí mrtvola spadla s temným žuchnutím na zem a zkroutila se do klubka.

Dick nadzvedl kápi. Byl to Thormongton, posel sira Daniela. Nedošel tedy daleko. Jakýsi papír, který zřejmě unikl pozornosti mužů Černého šípu, mu trčel ze záňadří kazajky, a když jej Dick vytáhl, shledal, že je to dopis sira Daniela lordu Wensleydalovi.

Tak, tak je to, pomyslil si. Jestli se poměry opět změní, budu mít doklad o bezecti sira Daniela, který ho přivede snad až ke špalku.

Zastrčil dopis za ňadra, pomodlil se za mrtvého a vydal se opět na cestu lesem.

Jeho únava a slabost vzrůstaly. V uších mu zvonilo, nohy klesaly, chvílemi ho opouštělo vědomí, jak byl zesláblý ztrátou krve.

Nepochybně se několikrát odchýlil od pravé cesty, ale konečně vyšel na silnici nedaleko vísky Tunstallu.

Jakýsi drsný hlas vykřikl: „Stát!“

„Stát?“ opakoval Dick. „Přisámbůh, vždyť já málem padám.“

A potvrdil svá slova skutkem — skácel se na cestu.

Z houštiny vyšli dva muži, oba v krátkých kabátcích a oba měli luk, toulec a krátký meč.

„Podívej, Psanče,“ řekl mladší, „to je mladý Shelton.“

„To bude sousto pro Jana Napravovače,“ odpověděl druhý. „Tak se zdá, že byl v nějaké rvačce. Jen se podívej, jaký má na hlavě šrám. Ten ho přece musel stát pěkných pár uncí krve.“

„A tuhle,“ dodal Zelenáč, „má v rameni díru, která ho musí pořádně bolet. Kdo myslíš, že to udělal? Jestli to byl někdo z našich, ať se raději hned začne modlit; Ellis mu dá krátkou lhůtu k pokání a dlouhý provaz.“

„Zvedni to štěně,“ poručil Psanec. „Nalož mi ho na záda!“

Poté když mu Zelenáč vyzvedl Dicka na záda a on si položil jeho paže kolem krku a pevně ho podchytil, bývalý františkán dodal:

„Zůstaň tu na stráži, bratře Zelenáči. Odnesu ho sám.“

A tak se Zelenáč vrátil do úkrytu u cesty a Psanec klusal dolů s kopce, cestou si hvízdal a Dick, stále ještě v hlubokých mdlobách, mu pohodlně spočíval na zádech.

Slunce vycházelo, když dorazil na kraj lesa a spatřil vesničku Tunstall, rozloženou na protějším kopci. Zdálo se, že je všude klid, avšak silná hlídka asi deseti lučištníků stála těsně u mostu po obou stranách cesty. Jakmile lučištníci spatřili Psance s jeho břemenem, nastal mezi nimi ruch. Nasadili šípy na tětivy, jak se sluší na bdělou stráž.

„Kdo tam?“ vykřikl jejich velitel.

„Vilém Psanec, u sta hromů! Znáš mě právě tak dobře jako svou vlastní ruku,“ odpověděl opovržlivě zbojník.

„Heslo, Psance!“ rozkázal velitel.

„Dej ti nebe zdravý rozum, ty hlupáku,“ odpověděl Psanec. „Což jsem ti je neřekl sám? Ale vy jste se už všichni zbláznili z toho hraní na vojáky. Když jsem zbojník, mám zbojnické způsoby, a moje heslo pro tentokrát je: Hanba všem hadrovým vojákům!“

„Psance, dáváš špatný příklad. Řekni nám heslo, ty bláznivý šašku,“ naléhal velitel hlídky.

„A což když jsem je zapomněl?“

„Jestli jsi je zapomněl — ale tys je nezapomněl — vženu šíp do tvého tlustého těla,“ odpověděl velitel.

„Nu, když tak špatně rozumíš žertu,“ řekl Psanec, „máš mít to své heslo. *Duckworth a Shelton* zní heslo. A tady jako ilustraci mám na zádech Sheltona a nesu ho Duckworthovi.“

„Můžeš jít, Psanče,“ řekl strážný.

„A kde je Jan?“ zeptal se bývalý františkán.

„Přijímá poddané, přisámbůh, a vybírá poplatky, jako by to dělal od narození!“ vykřikl jiný lučištník.

Bylo tomu tak. Když Psanec prošel vesničkou až k malé krčmě, našel Ellise Duckwortha, obklopeného pachtýři sira Daniela, jak právem velitele oddílu lučištníků klidně vybírá poplatky a vydává na ně písemné potvrzenky. Z toho, jak se pachtýři tvářili, bylo zřejmé, že jsou tímto počínáním málo potěšeni. Velmi správně namítali, že nakonec budou muset platit dvakrát.

Jakmile se Ellis dověděl, koho psanec přinesl, propustil zbytek pachtýřů a pln zájmu a starostlivosti odnesl Dicka do světnice v krčmě. Tam ošetřili Dickovi rány a prostými léky ho přivedli k vědomí.

„Drahý hochu,“ řekl Ellis a tisknul mu ruku, „jsi v rukou přítele, který miloval tvého otce a kvůli němu miluje i tebe. Klidně si trochu odpočiň,

nejsi totiž docela v pořádku. Potom mi povíš, co se ti stalo, a najdeme spolu lék na všechno.“

Trochu později, když se Dick probudil z osvěžujícího spánku, po němž se cítil sice ještě velmi slab, ale klidnější na duchu a zdravější na těle, vrátil se Ellis, usedl k lůžku a poprosil ho, aby mu vylíčil okolnosti svého útěku z tunstallského hradu. V Duckworthově mohutné postavě, v jeho poctivé osmahlé tváři, v jeho jasných a bystrých očích bylo cosi, co Dicka pohnulo, aby ho poslechl. A chlapec mu vypravoval od začátku do konce historii svého dvoudenního dobrodružství.

„Tady vidíš,“ dodal Ellis, když chlapec skončil, „co laskavé nebe pro tebe udělalo, Dicku Sheltone. Nejenže zachránilo tvé tělo z tolika smrtelných nebezpečí, ale přivedlo tě do rukou člověka, který nemá vroucnějšího přání než pomáhat synovi tvého otce. Jen mi buď věrný — jsem přesvědčen, že věrný jsi — a my dva sprovodíme ze světa toho zrádce falešného srdce.“

„Zaútočíme na hrad?“ zeptal se Dick.

„Byl bych šílený, abych myslel na něco podobného,“ odpověděl Ellis. „Brackley je příliš mocný. Jeho lidé se vracejí. Ti, kteří mi včera v noci proklouzli a kteří, přisámbůh, ti přišli tak vhod, ho zachránili. Nikoli, Dicku, naopak, ty, já i moji stateční lučištníci se musíme co nejrychleji vytratil z tohoto lesa a nechat sira Daniela na pokoji.“

„Mám strach o Jeníka,“ řekl chlapec.

„U Jeníka?“ opakoval Duckworth. „Ach tak, o to děvče. Dicku, slibuji ti, že kdyby se začalo mluvit o nějakém sňatku, budeme okamžitě jednal. Zatím však, než přijde náš čas, musíme zmizet jako ranní stíny. Sir Daniel se bude dívat k východu a k západu a neuvidí žádné nepřátele. Bude si myslet, přisámbůh, že chvíli snil a teď se probudil ve své posteli. Ale naše čtyři oči, Dicku, budou ho bedlivě sledovat a naše ruce toho zrádce zničí!“

Za dva dny dostoupila posádka sira Daniela takového počtu, že se odvážil podniknout výpad a v čele asi čtyřiceti jezdců pronikl bez odporu až k vesničce Tunstallu. Nevyletěl ani jediný šíp, v houštinách se nehnul ani jediný muž. Most už nebyl hlídán a mohl po něm kdokoli volně přejít. Když po něm přejel sir Daniel, spatřil vesničany, jak bázlivě vyhlížejí ze dveří.

Jeden z nich si dodal odvahy a s nejponíženějším pozdravem podal rytíři dopis.

Rytířův obličej se při čtení dopisu stále více mračil. Dopis zněl takto:

Nejvěrolomnějšímu a krutému šlechtici, rytíři siru Danielu Brackleyovi:

Shledal jsem, že jste byl od samého počátku věrolomný a nehodný. Na

vašich rukou lpí krev mého otce. Dělejte, co chcete, nesmyjete ji. Jednoho dne zahynete mým přičiněním, to vám dávám na vědomost. A dále dávám na vědomost, že jestliže se pokusíte provdat za někoho jiného šlechtičnu pannu Janu Sedleyovou, jíž jsem se zavázal slavnou přísahou, že se s ní ožením sám, rána, která na vás dopadne, bude velmi rychlá. První krok k tomu bude vaším prvním krokem k hrobu.

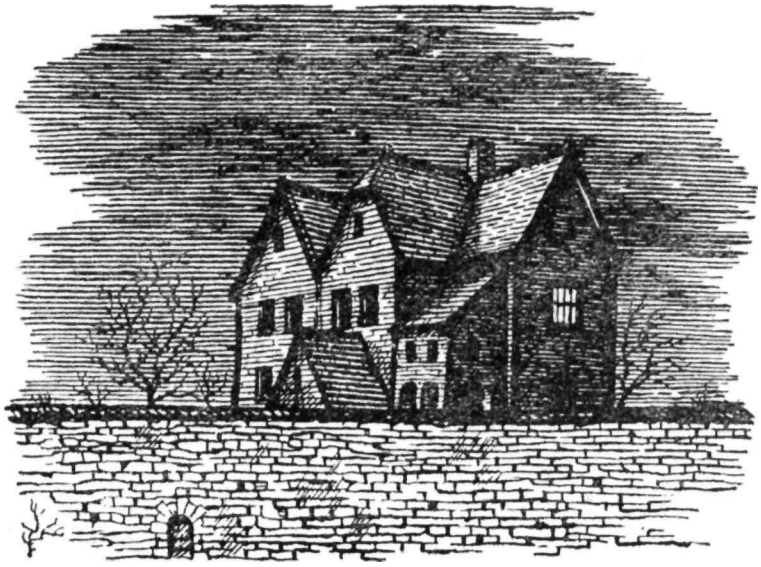
Richard Shelton

KNIHA III.

LORD FOXHAM

I. DŮM NA POBŘEŽÍ

Od té doby, co Richard Shelton unikl z rukou svého poručníka, uplynulo několik měsíců. Byly to pro Anglii měsíce plné událostí. Strana lancasterská, která tenkrát byla v posledním tažení, znovu zvedla hlavu. Yorská strana byla poražena a rozprášena, její vůdce padl na bojišti, a tak se v zimě po událostech, o nichž byla řeč, po velmi krátkém období zdálo, že lancasterský rod dosáhl nad svými nepřáteli konečného vítězství.

Do městečka Shoreby se sjelo z okolí plno lancasterských šlechticů. Byl tam earl Risingham s třemi sty ozbrojenci, lord Shoreby s dvěma sty a sir Daniel, jenž se těšil velké přízni a znovu bohatl konfiskacemi, se ubytoval s šedesáti muži ve vlastním domě na hlavní ulici. Poměry se opravdu změnily.

Byl temný, studený večer v prvním týdnu ledna. Mráz byl krutý, fičel prudký vítr a všechno nasvědčovalo tomu, že do rána napadne sníh.

V bídné krčmě v postranní ulici u přístavu seděli tři čtyři muži, pili pivo a narychlo jedli nějaké vaječné jídlo. Všichni byli urostlí, statní, větrem ošlehaní chlapíci, měli tvrdé pěsti a smělé oči, a ačkoli byli oblečeni v prosté selské haleny, i opilý voják by si byl dvakrát rozmyslil dát se v takové společnosti do hádky.

Stranou u mohutného ohně seděl mladší muž, ještě chlapec. Byl skoro

stejně oblečen jako ostatní, avšak na jeho vzhledu bylo snadné poznat, že je urozenější a že by mohl nosit meč, kdyby na to přišlo.

„Namouduši," řekl jeden z mužů u stolu, „nelíbí se mi to. Tohle není pro našince. Našinec má rád volnou krajinu, dobrý úkryt a málo nepřátel. Ale tady jsme zavřeni v městě, obklopeni nepřáteli, a aby míra neštěstí byla dovršena, uvidíte, že do rána bude sněžit."

„A to všechno kvůli panu Sheltonovi," řekl jiný a ukázal hlavou na chlapce u krbu.

„Pro pana Sheltona bych udělal mnoho," odpověděl první, „ale skončil pro něho na šibenici, to se mi, bratři, nechce. To tedy ne!"

Dveře krčiny se otevřely, rychle vešel jiný muž a přistoupil k mladíkovi před krbem.

„Pane Sheltone," sděloval, „sir Daniel jde ven s dvěma smolnicemi n se čtyřmi lučištníky."

Dick (neboť to byl náš mladý přítel) okamžitě vstal.

„Psanče," řekl, „převezmeš stráž od Jana Čepičkáře. Zelenáči, ty půjdeš se mnou. Čepičkári, jdi napřed. Tentokrát půjdeme za ním, abychom věděli, jde-li k yorkistům."

V příštím okamžiku byli venku na tmavé ulici a Čepičkář, muž, který právě přišel, ukázal směrem, kde nedaleko odtud plápolaly ve větru dvě pochodně. Město už tvrdě spalo. Na ulicích se nic ani nehnulo a nebylo nic i snažšího než onu skupinu nepozorovaně sledovat. Dva muži se smolnicemi šli první. Za nimi kráčel jediný muž, jehož dlouhý plášť se vzdouval ve větru. Jako poslední šli čtyři lučištníci s kuší na rameni. Šli rázným krokem spletitými uličkami směrem k pobřeží.

„Chodívá každou noc tímto směrem?" zeptal se šeptem Dick.

„Už třetí noc, pane Sheltone," odpověděl Čepičkář, „a vždy v tutéž hodinu s malým průvodem, jako by jeho cíl byl tajný."

Sir Daniel se svými šesti muži dorazil na okraj města. Shoreby bylo neopevněné město, a ačkoli lancastrovci, kteří se zde utábořili, postavili na hlavní cesty silné stráže, stále ještě bylo možno nepozorovaně vstoupit do města nebo z něho vyjít některou postranní ulicí, anebo přes nestřežený obvod města.

Cesta, po které šel sir Daniel, náhle končila. Před ním ležela táhlá, příkrá duna a z jedné strany bylo slyšet hukot příboje. V této části města nebyla v okolí ani světla, ani stráže.

Dick a jeho dva zbojníci se poněkud přiblížili tomu, koho špehovali, a jakmile vyšli na volné prostranství, kde už nebyly domy, a měli poněkud lepší rozhled na obě strany, spatřili jinou pochodeň přibližující se z druhé

strany.

„Tak,“ řekl Dick, „zdá se mi, že se připravuje zrada.“

Zatím se sir Daniel zastavil. Pochodně zastrkali do písku a muži si lehli jako by vyčkávali, až se druzí přiblíží.

Ti rychle přicházeli. Byli to jen čtyři muži — dva lučištníci, pacholek se smolnicí a rytíř zahalený pláštěm. Ten kráčel uprostřed.

„Jste to vy, mylorde?“ zvolal sir Daniel.

„Jsem to já. Dokázal-li kdy nějaký rytíř svou statečnost, pak jsem to já,“ odpověděl velitel druhé skupiny, „neboť kdo by se spíš nepostavil obrům, čarodějům nebo pohanům než této řezavé zimě?“

„Mylorde,“ odpověděl sir Daniel, „tím sladší odměnou vám bude krásná žena, věřte mi. Ale půjdeme? Neboť čím dříve uvidíte mé zboží, tím dříve se dostaneme domů.“

„Ale proč ji držíte zde, milý rytíři?“ tázal se druhý. „Je-li tak mladá, tak krásná a tak bohatá, proč ji neuvedete mezi jí rovné? Brzy byste ji dobře provdal a nebylo by třeba nechat si umrznout prsty a vystavovat se šípům v takové temné pustině v tak nepříhodnou dobu.“

„Řekl jsem vám, mylorde,“ odpověděl sir Daniel, „že důvod, který mě k tomu vede, se týká jenom mne a nemíním ho blíže vysvětlovat. Snad stačí, když vám řeknu, že máte-li už dost svého starého přítele Daniela Brackleye, rozhlaste, že se oženíte s Janou Sedleyovou, a ručím vám za to, že se ho zbavíte velmi brzy. Najdete ho s šípem v zádech.“

Za toho rozhovoru oba šlechtici přešli rázným krokem dunu. Před nimi postupovaly tři pochodně, jejichž plamen chvílemi tlumil vítr a od nichž odletovaly obláčky kouře a kousky ohně. Průvod uzavíralo šest lučištníků.

Dick jim byl v patách. Neslyšel ovšem ani slova z jejich rozmluvy, ale v druhém šlechtici poznal lorda Shorebyho, muže hanebné pověsti, o němž i sir Daniel na veřejnosti předstíral, že jím pohrdá. Zatím došli skoro k pobřeží. Ve vzduchu bylo cítit sůl, šum příboje zesílil. A zde, ve velké, zdí obehnané zahradě, stál dvouposchoďový dům se stájemi a jinými přístavky.

První světlonoš odemkl branku ve zdi, a když celá společnost prošla do zahrady, opět ji uzavřel a zamkl z druhé strany.

To překazilo Dickovi a jeho lidem další sledování, leda by přelezli zeď a tak padli do pasti.

Usedli mezi hlodašové keře a čekali. Zář pochodní se pohybovala za zdí nahoru a dolů, sem a tam, jako by světlonoši v zahradě nepřestávali hlídkovat.

Uplynulo dvacet minut a celá společnost vyšla zase na dunu. Sir Daniel a baron se po přehnaně zdvořilých pozdravech rozešli. Vraceli se domů

různými cestami, každý z nich se svým vlastním průvodem.

Jakmile vítr pohltil ohlas jejich kroků, Dick vstal co nejrychleji, neboť byl ztuhlý a zkřehlý zimou.

„Čepičkáři.“ řekl. „ty mi nastavíš záda.“

Všichni tři přistoupili ke zdi. Čepičkář se ohnul a Dick mu vylezl po zádech na zeď.

„Zelenáči.“ zašeptal Dick. „vylez sem za mnou. polož se na břicho, aby tě bylo co nejméně vidět, a buď připraven přijít mi na pomoc, kdyby se mi na druhé straně vedlo zle.“

Po těch slovech seskočil do zahrady.

Bylo tma jako v pytli. V domě nehořelo ani jediné světlo. Vítr pronikavě hvízdal v nízkých keřích a příboj narážel na pobřeží. Nic jiného nebylo slyšet. Dick se opatrně plížil kupředu, klopýtal o keře a tápal kolem sebe rukama. Konečně ho chrupání písku pod nohama upozornilo, že se dostal na pěšinu.

Zastavil se, vytáhl z úkrytu pod halenou kuši. připravil si ji k okamžité ráně a znovu postupoval kupředu s větší rozhodností a jistotou. Pěšina ho zavedla přímo ke skupině stavení.

Všechno se tu zdálo žalostně sešlé. Okna byla zakryta vetchými okenicemi, stáje byly prázdné. Na seníku nebylo seno; v sýpce nebylo obilí. Každý by byl myslel, že dům je opuštěn. Dick však měl dobrý důvod, aby byl jiného mínění. Prošel všechna hospodářská stavení, zkoušel každé okno. Konečně došel k té straně domu, která byla obrácena k moři. V jednom z hořejších oken skutečně svítilo matné světlo.

Ustoupil trochu zpět, a tu se mu zdálo, že na stěně pokoje vidí pohybující se stín. Vzpomněl si, že když ve stáji hmatal kolem sebe, jeho ruka se dotkla žebříku. Rychle se vrátil, aby jej přinesl. Žebřík byl velmi krátký, přesto však, když si stoupl na nejhořejší příčel, dosáhl rukama až k železným mřížím okna. Uchopil je a vší silou se vytáhl tak vysoko, až přehlédl celý vnitřek pokoje.

Uvnitř byly dvě osoby. První poznal hned, byla to paní Hatchová. Druhá — vysoká, krásná a vážná mladá dáma v dlouhých vyšívaných šatech — je možné, že je to Jana Sedleyová, jeho starý kamarád z lesa, Jeník, kterého chtěl kdysi spráskat opaskem?

Spustil se napolo omámen zpět na poslední příčel žebříku. Nikdy si svou přítelkyni nepředstavoval jako bytost tak vznešenou, a náhle se ho zmocnil pocit ostýchavosti. Na přemýšlení však nezbýval čas. Nablízku se ozvalo tiché hvízdnutí a Dick spěšně slezl po žebříku.

„Kdo tam?“ zašeptal.

„Zelenáč,“ zněla stejně tlumená odpověď.

„.Co chceš?“ zeptal se Dick.

„Dům je hlídán, pane Sheltone,“ odpověděl zbojník. „Nehlídáme jej sami. Když jsem ležel na zdi, viděl jsem, jak se nějací lidé plíží ve tmě, a slyšel jsem, jak na sebe tiše hvízdají.“

„To je ale divné,“ podivil se Dick. Nejsou to lidé sira Daniela?“

„Nejsou, pane Sheltone, určitě nejsou,“ odpověděl Zelenáč, „neboť mohu-li ještě věřit svému zraku, všichni měli na čapce bílý erb. jakoby tmavě kostkovaný.“

„Bílý. tmavě kostkovaný?“ opakoval Dick. „Ten znak neznám. Rozhodně v tomto kraji žádný takový znak není. — Nu, je-li tomu tak, vytraťme se ze zahrady co nejtišeji, protože tady bychom se mohli špatně bránit. Není pochyby, že v domě jsou lidé sira Daniela, a dostat se mezi dvojí oheň by bylo velmi zlé. Vezmi ten žebřík, musíme ho zanést tam, kde jsem ho našel.“

Odnesli žebřík a protáhli se k místu, kudy přelezli do zahrady.

Čepičkář, jenž zaujal Zelenáčovo místo na zdi, natáhl dolů ruku a vytáhl jednoho po druhém nahoru.

Opatrně a tiše seskočili na druhou stranu. Neodvážili se ani promluvit, dokud se nevrátili do svého úkrytu mezi keři hlodaše.“

„A teď, Jene Čepičkáři,“ řekl Dick, „honem se vrať do Shoreby! Okamžitě mi přiveď tolik lidí, kolik se ti jich podaří sehnat. Sejdeme se zde. Kdyby byli roztroušeni a nesehnal bys je před svítáním, sejdeme se o něco dál, u vstupu do města. Zelenáč a já zde zůstaneme na stráži. Pospěš si, Jene Čepičkáři! — A teď, Zelenáči,“ pokračoval, když Čepičkář odešel, „obejdeme zahradu zpovzdáli. Rád bych věděl, jestli tě zrak nezklamal.“

Držíce se daleko od zdi a využívajíce každé vyvýšeniny a každého dolíku, obešli zahradu ze dvou stran, ale nic nespatřili. Na třetí straně byla zahradní zeď vystavěna přímo na pobřeží, a aby zachovali vzdálenost vyhovující jejich záměru, museli zajít až na mořský břeh. Ačkoliv příliv byl ještě hodně daleko, příboj byl tak prudký a břeh tak plochý, že každá vlna se přes něj přelila přívalem pěny a vody a Dick se Zelenáčem se v této části na svých výzvědách brodili hned po kotníky, hned po kolena v slané ledové vodě Německého oceánu.

Náhle spatřili na pozadí bělavé zahradili zdi slabě se rýsovat postavu muže jako v čínské stínové hře. Prudce dával znamení oběma pažemi. Když si muž zase lehl na zem, povstal kousek dál jiný a opakoval tytéž pohyby. Toto němé heslo dávané posunky obešlo celou zahradu obstoupenou muži.

„Hlídají dobře,“ zašeptal Dick.

„Vraťme se na pevnou zem, pane Sheltone,“ odpověděl Zelenáč, „zde nejsme bezpečni. Až se za námi zase vysoko vzedme moře, uvidí nás proti bílé pěně.“

„Máš pravdu,“ souhlasil Dick. „Rychle na pevninu!“

II. UTKÁNÍ VE TMĚ

Důkladně promočení a zkřehlí vrátili se oba odvážlivci na své postavení mezi keříky hlodaše.

„Dej bůh, aby si Čepičkář pospíšil,“ strachoval se Dick. „Dám každému zlaťák, jestli přijde dřív než za hodinu.“

„Máte tak naspěch, pane Dicku?“ zeptal se Zelenáč.

„Ano, milý brachu,“ odpověděl Dick. „Vždyť v tom domě je žena, kterou miluji. A co je to za lidi, kteří ji v noci tajně obléhají? Jistě nepřátelé.“

„Přijde-li Jan brzy,“ odpověděl Zelenáč, „jaksepatří s nimi zatočíme. Venku jich není ani čtyřicet — soudím tak podle vzdálenosti mezi hlídkami — a kdyby byli napadeni tak, jak jsou, daleko od sebe, i dvacet mužů by je rozprášilo jako vrabce. Ostatně, pane Dicku, jestli už je v rukou sira Daniela, málo by jí ublížilo, kdyby se dostala do rukou někoho jiného. Kdo to jen může být?“

„Mám podezření na lorda Shorebyho,“ odpověděl Dick. „Kdy přišli?“

„Začali asi přicházet, když jste přelézal zeď, pane Dicku,“ odpověděl Zelenáč. „Neležel jsem tam ani minutu, když jsem zpozoroval prvního z těch darebáků, jak se plíží kolem rohu.“

Poslední světlo v domě už zhaslo, když se brodili pěnou příboje. Bylo nemožné předvídat, kdy muži číhající u zahradní zdi podniknou útok. Ze dvou zel dával Dick přednost menšímu. Bylo by mu milejší, aby Jana zůstala pod poručnictvím sira Daniela, než aby upadla do spárů lorda Shorebyho. Rozhodl se, že ihned poskytne pomoc obleženým, kdyby dům byl napaden.

Avšak čas míjel a stále se nic nedělo. Každou čtvrthodinu totéž mlčenlivé znamení oběhlo zahradní zeď, jako by se velitel chtěl přesvědčit o bdělosti svých lidí. Jinak klid v okolí domu nebyl ničím porušen.

Potom začala přicházet Dickova posila. Noc ještě příliš nepokročila, když se vedle něho přikrčilo do hlodaše asi dvacet mužů. Rozdělil je na dvě skupiny, ujal se velení nad menší z nich a velení nad větší skupinou svěřil Zelenáčovi.

„Ty, Kite,“ řekl mu, „odveď své lidi k rohu zahradní zdi u pobřeží. Dobře je tam rozestav a čekej, dokud neuslyšíš, že jsem napadl ty na druhé straně. Chtěl bych si nejprve zajistit ty, kteří jsou na straně k moři, protože tam bude asi velitel. Ostatní utečou. Nechte je utéci. A ať nikdo z vás, hoši, nevystřelí ani jeden šíp! Mohli byste zasáhnout někoho z vlastních lidí. Chopte se oceli a držte se oceli, a vyhrajete-li, slibuji, že každému z vás vyplatím zlatý dukát, až mi budou vráceny mé statky.“

Z prapodivné sbírky ztroskotanců, zlodějů, vrahů a zbídačelých sedláků, jež Duckworth shromáždil, aby se stali nástrojem jeho pomsty, se dobrovolně přihlásilo několik nejsmělejších a v boji nejzkušenějších, že půjdou s Richardem Sheltonem. Špehování sira Daniela v městě Shoreby bylo od počátku pro muže jejich povahy nudné a v poslední době začínali reptat a hrozit, že se rozutečou. Vyhlídka na pořádnou rvačku a na možnou kořist jim vrátila dobrou náladu a s radostí se chystali k bitce.

Odhodili dlouhé haleny a objevili se v prostých zelených kazajkách, někteří v důkladných kožených kabátcích. Pod kápěmi měli čapky vyztužené železnými destičkami. Jako zbraň měli meče, dýky, několik mohutných oštěpů na divoké kance a asi tucet halaparten, takže mohli čelit i pravidelnému feudálnímu vojsku. Luky, toulce a haleny ukryli ve vřesu a obě skupiny se pustily rychle vpřed.

Když Dick došel na druhou stranu domu. postavil svých šest mužů do jedné řady, asi dvacet kroků od zahradní zdi, a sám zaujal postavení několik kroků před nimi. Potom všichni naráz vykřikli a vrhli se na své protivníky.

Ti leželi daleko od sebe, byli ztuhlí zimou a tak překvapeni nenadálým útokem, že bez rozmyslu vstali a zůstali nerozhodně stát. Než měli kdy sebrat odvahu nebo si jen udělat představu o počtu a síle útočníků, zazněl stejný bojovný pokřik od protější strany zdi. Byli přesvědčeni, že jsou ztraceni, a dali se na útěk.

Tak se dva malé hloučky mužů Černého šípu setkaly u přímořské strany zahradní zdi, čímž se část napadených octla mezi dvěma ohni, zatímco se ostatní rozprchli všemi směry a brzy se ztratili ve tmě.

Přesto však boj teprve začínal. Dickovi zbojníci měli sice výhodu překvapení, ale obklíčení je značně převyšovali počtem. Zatím nastal příliv. Pobřeží se zúžilo na nepatrný pruh a na tomto mokrém válečném poli mezi příbojem a zahradní zdí se v temnotě strhl úporný, smrtelný zápas.

Protivníci byli dobře ozbrojeni. Vrhali se na své útočníky mlčky a celá bitka se proměnila v řadu soubojů. Dick, který se dostal do boje první, se utkal s třemi muži. Prvního srazil jedinou ranou, druzí dva však na něho

doráželi tak prudce, že byl nucen před jejich náporem ustoupit. Jeden z nich byl mohutný muž, téměř obr. Byl ozbrojen obouručným mečem, kterým mával jako proutkem. Proti tomuto protivníkovi, proti dosahu jeho paží a délce a váze jeho zbraně byl Dick se svou halapartnou téměř bezbranný. A kdyby byl druhý muž svého druha při útoku vydatně podporoval, byl by chlapec jistě padl. Avšak tento druhý muž, menší postavy a pomalejších pohybů, na chvíli ustal, aby se pokusil proniknout zrakem tmu, a naslouchal hluku boje.

Obr stále využíval své výhody a Dick stále před ním ustupoval, číhaje na vhodnou příležitost. Vtom se obrovská čepel zableskla a sjela dolů. Chlapec uskočil stranou, vrhl se kupředu a sekal halapartnou napravo nalevo. Odpověděl mu bolestný výkřik, a nežli mohl raněný pozvednout svou strašnou zbraň, Dick ťal ještě dvakrát a srazil ho k zemi.

V příštím okamžiku se utkal za mnohem příznivějších podmínek se svým druhým pronásledovatelem. Tentokrát nebylo valného rozdílu v postavě, a ačkoli muž, který bojoval mečem a dýkou proti halapartně, byl rychlý a obratný v šermu, Dick měl mnohem hbitější nohy. Zpočátku neměl žádný z nich zřejmou převahu, avšak starší muž stále nepozorovaně těžil ze zápalu mladšího, aby ho přivedl tam, kam chtěl. A Dick náhle zpozoroval, že přešli celou šířku pobřeží a že nyní bojují po kolena pohrouženi v pěně a bublinách příboje. Zde mu jeho větší pohyblivost nic nepomáhala. Viděl, že je víceméně vydán na milost a nemilost svému nepříteli. Ještě chvilku, a octne se zády k svým vlastním lidem. Uvědomil si, že jeho chytrý a obratný

protivník se ho snaží odlákat co nejdále.

Dick zaskřípal zuby. Rozhodl se, že zápas naráz ukončí, a když se přes ně převalila nejbližší vlna a voda z nich stekla, zachytil halapartnou ránu a skočil svému soupeři rovnou na hrdlo. Muž padl naznak a strhl Dicka s sebou. Příští vlna, která rychle následovala za předešlou, je oba pohřbila pod přívalem vody.

Když byli ještě pod vodou, Dick svému soupeři vykroutil dýku z ruky a vztyčil se jako vítěz.

„Vzdej se!“ zvolal. „Daruji ti život.“

„Vzdávám se,“ odpověděl druhý a zdvihl se na kolena. „Bojuješ jako mladík, bez vědomosti a ztřeštěně, ale — bojuješ statečně!“

Dick se ohlédl na pobřeží. Ve tmě dosud zuřil nerozhodný boj. Přes sípavý řev příboje bylo slyšet, jak o sebe řinčí údery oceli, výkřiky bolesti a vřavu boje.

„Odveď mě k svému veliteli, mladíku,“ pravil přemožený rytíř. „Je čas, aby tahle řež přestala.“

„Pane,“ odpověděl Dick, „mají-li tito stateční muži nějakého velitele, pak jím je skromný šlechtic, který s vámi právě hovoří.“

„Odvolejte tedy své psy a já poručím svým pacholkům, aby toho nechali,“ odpověděl rytíř.

V hlase i ve způsobech Dickova bývalého protivníka bylo cosi ušlechtilého, takže Dick okamžitě zaplašil všechny obavy, že by mohlo jít o léčku.

„Složte zbraně!“ vykřikl cizí rytíř. „Vzdal jsem se, když mi bylo slíbeno, že mi bude zachován život.“

Cizincův hlas zněl svrchovaně a velitelsky a třesk a zmatek rvačky okamžitě ustaly.

„Psanče,“ vykřikl Dick, „jsi živ?“

„Ano,“ odpověděl Psanec, „živ a zdráv.“

„Rozsviť lucernu!“ poručil Dick.

„Sir Daniel tu není?“ zeptal se rytíř.

„Sir Daniel?“ opakoval Dick. „Není, a namouvěru si nepřeji, aby tu byl. Vedlo by se mi zle, kdyby tu byl.“

„Vám by se vedlo zle, statečný pane?“ otázal se rytíř. „Nejste-li z družiny sira Daniela, přiznávám se, že už ničemu nerozumím. Proč jste tedy přepadl mou hlídku? Co vzbudilo váš hněv, můj mladý a horkokrevný příteli? Jaký byl váš cíl? A abych udělal krátký konec otázkám — kdo je pán, kterému jsem se vzdal?“

Avšak dříve než mohl Dick odpovědět, ozval se ze tmy, těsně vedle nich,

čísi hlas. Dick zahlédl černobílý znak muže, který promluvil, a uctivou poklonu, s níž oslovil svého velitele.

„Mylorde,“ řekl, „jsou-li tito pánové nepřáteli sira Daniela, je věru škoda, že jsme se s nimi bili. Byla by však desetkrát větší škoda, kdybychom tu my nebo oni prodlévali. Strážci v domě — ledaže jsou všichni mrtví nebo hluší — museli slyšet, jak jsme tu do sebe po celou čtvrthodinu mlátili. Jistě už dali do města znamení, a nepospíšíme-li si odtud, je pravděpodobné, že oni i my budeme napadeni novým nepřítelem.“

„Hawksley má pravdu,“ přisvědčil lord. „Co rozkazujete, pane? Kam půjdeme?“

„Mylorde,“ odpověděl Dick, „jděte kam chcete. Začínám tušit, že máme jakýsi důvod k přátelství, a i když mou vinou bylo naše seznámení poněkud drsné, nechci už být neomalený. Rozejděme se tedy, mylorde, s tím, že mi podáte svou pravici. A určete sám hodinu a místo, kde se sejdeme a dohodneme.“

„Jste příliš důvěřivý, hochu,“ odpověděl rytíř, „ale tentokrát není vaše důvěra nemístná. Setkám se s vámi na úsvitě u kříže svaté Brigity. — Vzhůru, chlapci, za mnou!“

Cizinci zmizeli s rychlostí, která byla skoro podezřelá. Zatímco se zbojníci oddávali příjemnému zaměstnání olupování mrtvých, Dick obešel zahradní zeď, aby si prohlédl průčelí domu. Zpozoroval, že v malém vikýři na střeše svítí světlo, a poněvadž je jistě bylo vidět ze zadních oken sídla sira Daniela v Shoreby, nebylo pochyby, že je to znamení, kterého se obával Hawksley, a že se zde co nevidět objeví kopiníci sira Daniela.

Přiložil ucho k zemi a zdálo se mu, že slyší řinčení a dusot blížící se od města. Vrátil se rychle na pobřeží. Dílo bylo už skončeno. Poslední mrtvý byl odzbrojen a svlečen a čtyři muži se již brodili k moři, aby ho odevzdali na milost a nemilost hlubinám.

Za několik minut, když z nejbližších ulic Shoreby vyrazilo asi čtyřicet jezdců, nepořádně seřazených a jedoucích tryskem, všude kolem domu u moře bylo ticho a pusto.

Dick se se svými lidmi mezitím vrátil do krčmy *U kozy a dud,* aby před ranní schůzkou užil ještě několika hodin spánku.

III. KŘÍŽ SVATÉ BRIGITY

Kříž svaté Brigity stál nedaleko za Shoreby na okraji tunstallského lesa. Sbíhaly se tam dvě cesty: jedna z Holywoodu, která vedla lesem, a druhá byla silnice z Risinghamu, po níž jsme viděli ve zmatku prchat zbytky lancastrovské armády. Zde se obě cesty spojily v jednu, jež vedla dolů do Shoreby. A kousek za místem, kde se cesty sbíhaly, stál na vrcholku malého pahorku starobylý omšelý kříž.

Sem asi v sedm hodin ráno přišel Dick. Stále ještě mrzlo a země se třpytila stříbrošedou jinovatkou. Na východě začínalo svítat všemi odstíny purpurové a oranžové barvy.

Dick usedl na nejnižší stupeň kříže, zahalil se těsně do haleny a ostražitě se rozhlížel na všechny strany. Nemusel dlouho čekat. Po cestě z Holywoodu přijížděl krokem na nádherném koni rytíř ve velmi bohatém a třpytivém brnění, přes něž měl přehozen plášť z nejvzácnějších kožešin. Asi dvacet kroků za ním jel hlouček kopiníků. Ti se však zastavili, jakmile se přiblížili na dohled místa schůzky, kdežto rytíř v kožešinovém plášti jel dál sám.

Hledí měl zdviženo. Bylo vidět tvář velitelského a důstojného výrazu, jenž byl v souhlase s nádherou rytířova oděvu a brnění. Dick rozpačitě vstal ze stupně kříže a sestoupil s pahorku vstříc svému zajatci.

„Děkuji, vám, mylorde, za vaši přesnost," pravil a nízko se uklonil. „Ráčí vaše lordstvo sestoupit s koně?"

„Jste tu sám, mladý muži?" zeptal se rytíř.

„Nejsem tak prostoduchý," odpověděl Dick. „Abych vašemu lordstvu řekl pravdu, lesy po obou stranách tohoto kříže jsou plny mých výtečných, dobře ozbrojených chlapců."

„Učinil jste moudře," poznamenal rytíř. „Líbí se mi to tím více, že včera v noci jste bojoval ztřeštěně, jako divoký saracénský šílenec. Nepřísluší však mně, který jsem vám podlehl, abych vám činil výtky."

„Podlehl jste mi, mylorde, opravdu jen proto, že jste upadl," odpověděl Dick. „Kdyby mi vlny nebyly pomohly, dopadlo by to se mnou zle. Ráčil jste mě několikrát poznamenat dýkou a tato znamení mám stálé ještě na těle. A konec konců, mylorde, myslím, že mně připadlo všechno nebezpečí právě tak jako všechen zisk z té malé, naslepo vedené šarvátky, k níž došlo na pobřeží."

„Vidím, že jste dost mazaný a že z té příhody budete chtít mít prospěch," odpověděl cizí rytíř.

„Nikoli, mylorde, nejsem mazaný," odpověděl Dick, „a nechci pro sebe žádný prospěch. Když však ve světle tohoto nového dne vidím, jak statečný rytíř podlehl nikoli jen mým zbraním, ale náhodě, tmě a příboji — a jak snadno zápas s bojovníkem tak nezkušeným a nedovedným, jako jsem já,

mohl jinak dopadnout, nedivte se, mylorde, že jsem svým vítězstvím zmaten.“

„Mluvíte dobře,“ řekl rytíř. „Jak se jmenujete?“

„Dovolíte-li, jmenuji se Shelton,“ odpověděl Dick.

„Mne lidé nazývají lord Foxham,“ dodal rytíř.

„Pak tedy, mylorde, jste s vaším laskavým dovolením poručníkem nejlíbeznějšího děvčete v Anglii,“ odpověděl Dick, „a pokud jde o vaše výkupné a výkupné těch, kteří byli s vámi na pobřeží zajati, není jistoty o podmínkách. Prosím vás, mylorde, abyste dovolil, abych, dovolávaje se vaší laskavosti a dobroty, požádal o ruku Jany Sedleyové. Mějte za to svou svobodu, svobodu svých lidí, a — stojíte-li o ni — mou vděčnost a oddanost do konce mého života.“

„Nejste schovancem sira Daniela? Jste-li syn Jindřicha Sheltona, zdá se mi, že jsem o tom něco slyšel,“ řekl lord Foxham.

„Ráčil byste, mylorde, sesednout s koně? Rád bych vám podrobně vylíčil, kdo jsem, jaké je mé postavení a proč jsem vám přednesl tak smělou prosbu. Prosím vás, mylorde, usedněte na tyto stupně, vyslechněte mě až do konce a suďte shovívavě.“

Po těchto slovech pomohl lordu Foxhamovi sestoupit s koně. Odvedl ho ke kříži a usadil ho na místě, kde prve sám seděl. Zůstal uctivě stát před svým vznešeným zajatcem a vypravoval mu své příhody až k událostem včerejšího večera.

Lord Foxham vážně naslouchal, a když Dick skončil, řekl: „Pane Sheltone, jste nejšťastnější a zároveň nejnešťastnější mladý šlechtic. Avšak všechno štěstí, které jste měl, jste si plně zasloužil, a nikterak jste si nezasloužil své neštěstí. Buďte dobré mysli, neboť jste našel přítele, který má dost moci i přízně. Pokud jde o vás — ačkoliv se nesluší muži tak urozenému, aby se spolčoval se zbojníky — musím uznat, že jste statečný i čestný, velmi nebezpečný v boji a zdvořilý v míru. Jste jinoch velkých schopností a chováte se statečně. Pokud jde o vaše statky, nikdy se s nimi neshledáte, dokud se poměry zase nezmění. Dokud bude u moci Lancaster, dotud jich sir Daniel bude užívat jako vlastních. Pokud však jde o mou schovanku, to je něco jiného. Již dříve jsem ji přislíbil jistému šlechtici, svému příbuznému, jakémusi Hamleyovi. Je to starý slib ...“

„Ach mylorde, a teď ji sir Daniel přislíbil lordu Shorebymu,“ přerušil ho Dick. „A jeho slib, přestože byl učiněn teprve nedávno, bude uskutečněn dřív než váš.“

„To je pravda,“ přisvědčil lord, „a nadto, vezmeme-li v úvahu, že jsem vaším zajatcem, jímž jsem se stal v náhradu za svůj holý život, a hlavně proto, že dívka je, bohužel v rukou jiného, dávám svůj souhlas. Poskytněte mi pomoc svých statečných chlapců...“

„Mylorde,“ zvolal Dick, „vždyť to jsou zbojníci, a vy jste mi vytýkal, že se s nimi spojuji.“

„Ať jsou cokoli, dovedou bojovat,“ odpověděl lord Foxham. „Pomozte mi tedy. A jestli se našemu společnému úsilí podaří dívku vysvobodit, slibuji vám na svou rytířskou čest, že se za vás provdá.“

Dick sklonil před svým zajatcem koleno. Ten však vyskočil lehce ze stupně před křížem, chytil chlapce a objal ho jako syna.

„Nuže,“ řekl, „máte-li chuť se oženit s Janou, musíme se stát co nejdříve přáteli.“

IV. DOBRÁ NADĚJE

Za hodinu byl Dick už zase zpět v hostinci *U kozy a dud*, posiloval se jídlem a přijímal hlášení svých poslů a hlídek. Duckworth stále ještě dlel mimo Shoreby. To se stávalo často, neboť se živě účastnil veřejného života, měl mnoho rozličných zájmů a zabýval se mnoha různými záležitostmi. Založil družinu Černého šípu jako ožebračený muž, který touží po pomstě a po penězích. Přesto však ti, kteří ho nejlépe znali, ho považovali za agenta a emisara velkého dosazovatele králů na anglický trůn, Richarda, earla z

Warwicku.

Ať tomu bylo jakkoli, Richard Shelton za jeho nepřítomnosti musel řídit záležitosti v Shoreby. A když teď seděl nad jídlem, byla jeho mysl plna starostí a jeho tvář zachmuřena úvahami. Smluvil se s lordem Foxhamem, že se večer odváží smělého kousku a že Janu násilím osvobodí. Překážek však bylo mnoho. Vyslaní zvědi přinášeli jeden za druhým stále více znepokojující zprávy.

Sira Daniela včerejší šarvátka postrašila. Zesílil hlídku v zahradě domu a kromě toho rozestavil jezdce ve všech okolních ulicích, aby okamžitě dostal zprávu, kdyby se něco hnulo. Zatím na nádvoří jeho domu stáli osedlaní koně a po zuby ozbrojení jezdci, kteří jen čekali na znamení, aby vyrazili.

Nastávající noční dobrodružství se zdálo stále neproveditelnější. Dickova tvář se však náhle vyjasnila.

„Psanče," zvolal, „tys byl námořníkem, mohl bys pro mne ukrást loď?"

„Pane Dicku," odpověděl Psanec, „s vaší pomocí bych si troufal ukrást i yorskou katedrálu."

Za chvíli se vydali na cestu a sestoupili k přístavu. Byla to rozlehlá zátoka mezi písečnými pahorky, obklopená tu a tam dunami, hromadami starého rozpadávajícího se haraburdí a brlohy, které byly na spadnutí. Mnoho lodí s palubami i mnoho člunů tam buď kotvilo, nebo bylo vytaženo na břeh. Dlouhotrvající nepohoda je zahnala z širého moře do přístavu. Velké kupy černých mraků a nárazy studené vichřice, jež následovaly jeden za druhým a buď rozprašovaly suchý sníh, anebo se vyzuřily pouze prudkým závanem větru, neslibovaly žádné zlepšení, ba spíše hrozily, že se zanedlouho rozpoutá velká bouře.

Námořníci se většinou vytratili na pevninu, aby unikli zimě a větru, a teď hulákali a zpívali v přístavních krčmách. Už nyní kotvilo v přístavu mnoho nestřežených lodí, a když se připozdívalo a počasí se nijak nezlepšovalo, jejich počet stále rostl. Psanec věnoval pozornost právě těmto opuštěným lodím, a nejvíce těm, jež kotvily ve větší vzdálenosti. Dick usedl na kotvu, napolo zabořenou v písku, a chvílemi naslouchal drsnému, mohutnému a zlověstnému hlasu vichřice, chvílemi chraptivému zpěvu námořníků v nedaleké krčmě. Brzy však zapomněl na své nejbližší okolí a oddal se příjemným vzpomínkám na slib lorda Foxhama.

Kdosi se dotkl jeho ramene. Byl to Psanec. Ukazoval na malou loď, která kotvila o samotě nedaleko vjezdu do přístavní zátoky, kde se pravidelně a mírně pohupovala na přibíhajících vlnách. V té chvíli padl na palubu lodi bledý paprsek zimního slunce a osvětlil ji proti pozadí

nakupených mraků. A v tomto osvětlení, jež trvalo jen okamžik, spatřil Dick dva muže v člunu plujícím podél lodi.

„Podívejte se, pane," ukázal Psanec, „dobře si jí všimněte. To je loď, kterou si opatříme pro dnešní noc."

Vtom se člun odrazil od boku lodi a oba muži veslovali rychle po větru k pobřeží. Psanec se obrátil na jakéhosi zevlouna.

„Jak se jmenuje ta loď?" zeptal se a ukázal na malé plavidlo.

„Jmenuje se *Dobrá naděje* a je z Dartmouthu," odpověděl zevloun. „Kapitán se jmenuje Arblaster a je u předního vesla tamhletoho člunu."

Psanec víc nepotřeboval. Rychle muži poděkoval a zamířil na pobřeží k malé písčité zátoce, kam směřoval člun. Tam se postavil, a jakmile se člun přiblížil na doslech, začal na námořníky povykovat.

„No tohle! Kmotr Arblaster!" křičel. „Jak jsem rád, že tě vidím, kmotře, jsem hrozně rád, u sta hromů! A tamhleto je Dobrá naděje? Ovšem, poznal bych ji mezi tisíci — tu milou kocábku, tu milou lodičku! Ale pojď, vylez, kmotře, napijem se! Dostal jsem se k svému majetku, o kterém jsem ti vypravoval, jak se jistě pamatuješ. Teď mám peněz! Nechal jsem plavby po moři a plavu teď hlavně v pivu. Pojď, brachu, podej mi ruku! Pojď se napít se starým kamarádem!"

Majitel lodi Arblaster, starší muž s dlouhým, větrem ošlehaným obličejem, s nožem zavěšeným na šňůře na krku, s chůzí i s pohyby opravdového námořníka, užasle a nedůvěřivě ucouvl. Avšak zmínka o majetku a výraz nachmelené prostoducbosti a kamarádství, které Psanec velmi dobře zahrál, se spojily, aby přemohly podezřívavou nedůvěru. Jeho výraz změkl, natáhl ruku a sevřel zbojníkovu pravici strašlivým stiskem.

„Nemohu se na tebe upamatovat," řekl. „Ale co na tom? Napiju se s každým, kmotře, a můj pomocník Tom také. — Tome," dodal a obrátil se na svého průvodce, „tohle je můj kamarád, na jehož jméno si nemohu vzpomenout, ale není pochyby, že je to moc dobrý námořník. Pojďme se napít s ním i s jeho přítelem z pevniny!"

Psanec je vedl, a brzy všichni seděli v krčmě, která — poněvadž byla zcela nová a stála na nechráněném a odlehlém místě — nebyla tak přeplněná jako krčmy blízko přístavu. Byla to jen dřevěná kůlna, velmi podobná dnešním lesním srubům. Její zařízení sestávalo asi ze dvou truhel, z několika holých lavic a z prken položených na sudy, aby z nich byly stoly. Uprostřed, rozdmýcháván padesaterým průvanem, planul oheň živený dřevem z vraků a chrlil hustý kouř.

„Tak," řekl Psanec, „tohle má lodník rád — pěkný oheň a korbel něčeho silného, zatímco venku je psí počasí a do střechy duje od moře

vichr! Ať žije *Dobrá naděje!* Na její šťastnou plavbu!“

„Ano,“ odpověděl kapitán Arblaster, „za takového počasí je dobré být na pevnině, namouvěru! Co říkáš, Tome? — Kmotře, správně mluvíš, ačkoli si vůbec nemohu vzpomenout, jak se jmenuješ. Ale mluvíš správně. Ať má *Dobrá naděje* vždycky šťastnou plavbu!“

„Příteli Dicku,“ zakončil Psanec a obrátil se na svého velitele, „nemýlím-li se, máš si vyřídit nějakou záležitost. Prosím tě. nezdržuj se. Já tu zůstanu s výkvětem dobré společnosti, se dvěma udatnými námořníky, a dokud se nevrátíš, zůstanou tito stateční chlapíci zde a budou prázdnit jeden korbel za druhým, za to ti ručím. My nejsme jako lidé z pevniny, my staří vysmolení námořníci!“

„To je správná řeč,“ přisvědčil kapitán. „Můžeš jít. chlapče. Já tu zůstanu s tvým dobrým přítelem a s mým dobrým kamarádem až do klekání — anebo třeba až do východu slunce! Víš. když je člověk dlouho na moři, sůl mu pronikne do celého těla, a kdyby potom vypil studnu, žízeň neuhasí.“

Takto povzbuzen Dick vstal, rozloučil se se společností a vyšel opět do bouřlivého větru. Co nejrychleji pospíchal k hostinci *U kozy a dud.* Odtamtud poslal lordu Foxhamovi vzkaz, že jakmile nastane večer, budou mít dobrou loď, na které se budou moci pustil na moře. Potom vzal s sebou dva zbojníky, kteří se trochu vyznali na moři. a vrátil se k přístavu a k malé písečné zátoce.

Člun *Dobrá naděje* byl přivázán mezi mnoha jinými čluny, ale bylo snadné jej poznat podle jeho nepatrných rozměrů a křehkosti. A vskutku, když se v něm Dick se svými dvěma muži usadil a když začali veslovat ze zátoky do otevřeného přístavu, malá kocábka se potápěla do vln a zmítala se při každém nárazu větru, jako by se měla každou chvíli potopit.

Dobrá naděje, **jak jsme už řekli, kotvila daleko, až tam kde se moře vzdouvalo nejvíce. Žádná jiná loď nekotvila blíže než ve vzdálenosti několika kabelových měr *). Ty nejbližší byly úplně opuštěny. Když se člun přiblížil, hustá vánice a náhlé setmění utajilo počínání zbojníků před každým, kdo by je špehoval. V okamžiku vyskočili na zvedající se a zase klesající palubu a člun tančil u zádi.** ***Dobrá naděje*** **byla v jejich moci.**

Byla to dobrá, pevná loď. Měla jeden stěžeň, a pokud jde o plachtoví a lanoví, byla něčím mezi felukou a rybářskou plachetnicí. Zdálo se, že její majitel Arblaster udělal skvělý obchod, neboť podpalubí bylo plné soudků francouzského vína a v malé kajutě bylo mnoho truhel a skříní s pevnými zámky, které svědčily o jeho bohatství a opatrnosti.

Pes, který byl v té chvíli jediným obyvatelem lodi, zuřivě štěkal a kousal uchvatitele do pat. Brzy ho však zahnali kopanci do kajuty a zavřeli za jeho spravedlivým rozhořčením dveře. Rozsvítili svítilnu a zavěsili ji do stěžňových zápor, aby loď byla z pobřeží jasně viditelná. Narazili jeden soudek a pohárem výtečného gaskoňského vína si připili na úspěch dobrodružství, které je v noci čekalo. Potom si jeden zbojník začal chystat kuši a šípy a připravovat se k ochraně lodi proti vetřelcům, a druhý přitáhl člun, přes palubu do něho skočil a přidržoval jej, čekaje na Dicka.

„Tak hlídej dobře, Jakube," poručil mladý velitel a chystal se následovat svého podřízeného. „Budeš se tu mít dobře."

*** 1** ***kabelová míra*** **= 206,40 m**

„Budu se tu mít výborně," odpověděl Jakub, „dokud budeme kotvit zde. Ale jakmile ta ubohá loď vystrčí nos z přístavu — hleďte, jak se zatřásla! Slyšela mě, chudák, a srdce se jí mezi dubovými žebry zachvělo strachem. Jen se podívejte, pane Dicku, jak se tamhle kupí černá mračna!"

Před lodí byla skutečně hrozná tma. Z černoty se valily vlny jedna za druhou a *Dobrá naděje* se na každou plavně vyhoupla a prudce se svezla po její druhé straně. Poletoval drobný sníh, který spolu s drobnými vločkami pěny poprášil palubu. Vítr příšerně hrál na struny lanoví.

„Namouvěru, vypadá to zle," přisvědčil Dick, „ale žádný strach. Je to jenom chvilková vichřice a brzy se přežene." Avšak přesto ho skličoval pohled na bezútěšný stav oblohy a kvílení a skučení větru, a když se spustil přes bok *Dobré naděje* do člunu a rychlým veslováním jej poháněl zpět do zátoky, zbožně se křižoval a poroučel do boží ochrany životy všech, kteří jsou v té chvíli na moři.

V zátoce se už shromáždilo asi dvanáct zbojníků. Dick jim předal člun a nařídil, aby se ihned nalodili na *Dobrou naději.*

Kousek dál potkal Dick na pobřeží lorda Foxhama, který ho už hledal. Tvář měl zahalenu tmavou kuklou a lesklé brnění mu zakrýval zrzavý, nuzně vyhlížející plášť.

„Sheltone," zeptal se, „vy se tedy skutečně o to chcete pokusit z moře?"

„Mylorde," odpověděl Richard, „dům je obklíčen jezdci a po pevné zemi se k němu nemůžeme bez hluku přiblížit. A jakmile se sir Daniel dozví o našem záměru, nepodaří se nám ho uskutečnit, jako že, s vaším dovolením, neumíme jezdit na větru. Přiblížíme-li se k domu po moři, vydáváme se v jisté nebezpečí živlů, ale co je ze všeho nejdůležitější, máme naději, že svůj záměr provedeme a dívku uneseme."

„Dobře tedy," odpověděl lord Foxham, „veďte mě. Uposlechnu vás jen proto, že nechci vypadat jako zbabělec, ale raději bych byl v posteli."

„Tudy, prosím," řekl Dick. „Půjdeme si pro svého lodivoda."

Vedl lorda Foxhama do krčmy, kde si dal dostaveníčko s několika svými lidmi. Někteří se potloukali venku přede dveřmi, jiní vrazili směle dovnitř a vybrali si místa co nejblíže svému kamarádovi a seskupili se kolem Psance a dvou námořníků. Ti. soudě podle jejich bezduchých tváří a kalných očí, už dávno překročili meze střídmosti, a když vstoupil Richard s lordem Foxhamem, všichni tři právě zpívali starou, smutnou námořnickou písničku za kvílivého doprovodu vichřice.

Mladý velitel se rychle rozhlédl po krčmě. Poněvadž právě přiložili na oheň, valila se z něho oblaka černého dýmu. takže nebylo jasně vidět do vzdálených koutů. Nicméně bylo zřejmé, že zbojníci převyšovali počtem

ostatní hosty. Dick byl proto uspokojen, že vše dobře dopadne, i kdyby při provádění nastala nějaká nesnáz. Sel ke stolu a sedl si na své staré místo na lavici.

„Hej," zvolal opilý kapitán. „kdo jste?"

„Chtěl bych s. vámi promluvit venku, pane Arblastere." odpověděl Dick, „a sice o tomhletom." A v záři ohně mu ukázal zlatý dukát.

Majiteli lodi zasvítily oči, ačkoli stále ještě našeho hrdinu nepoznával.

„Dobrá, chlapče," řekl, „jdu s tebou. — Kmotře, vrátím se co nevidět. Pij zatím, kmotře," opřel se o Dickovo rameno, aby upevnil své vratké kroky, a šel ke dveřím krčmy.

Jakmile překročil práh. chopilo se ho deset silných paží. které ho svázaly. Za dvě minuty nato, s nohama a rukama spoutanýma a s důkladným roubíkem v ústech, byl vhozen do nedaleké stodoly. Potom se tam octl i jeho pomocník Tom. právě tak zabezpečený, a oba byli ponecháni na celou noc svým neveselým úvahám.

Nyní, když už se nebylo třeba skrývat, lidé lorda Foxhama byli svoláni předem smluveným znamením a tlupa, která se směle zmocnila tolika člunů, kolik jich potřebovala, zamířila jako malá flotila ke světlu zavěšenému v lanoví lodi. Dlouho předtím než se poslední muž vyšplhal na palubu *Dobré naděje,* ozvaly se z pobřeží zuřivé výkřiky, které svědčily o tom, že alespoň část námořníků objevila ztrátu svých člunů.

Ale bylo už příliš pozdě jak na znovunabytí člunů, tak na pomstu. Z nějakých čtyřiceti bojovníků, nyní shromážděných na ukradené lodi, jich osm strávilo nějakou dobu na moři. Ti se nyní mohli ujmout úlohy námořníků. S jejich pomocí byla vytažena plachta. Lano bylo přeříznulo. Psanec potáceje se a stále hulákaje námořnické balady, se chopil kormidla a *Dobrá naděje* nastoupila cestu do noční tmy, vstříc vysokým vlnám za přístavní hrází.

Richard zaujal místo u stěžňových zápor na závětrné straně. Kromě lodní svítilny a několika světel v Shoreby, která už mizela v dálce, bylo kolem dokola temno jako v studni. Jenom chvílemi, když *Dobrá naděje* závratnou rychlostí sletěla do prohlubně mezi vlnami, objevil se bílý hřeben, na okamžik zasvítil velký vodopád sněhobílé pěny, a hned se zase vylil do brázdy za lodí a zmizel.

Někteří vydrželi na palubě a hlasitě se modlili, avšak více bylo těch, kteří dostali mořskou nemoc a zasedli do podpalubí, kde se svíjeli mezi lodním nákladem. Loď se zmítala neobyčejně prudkými pohyby a přesto, že Psanec nepřestával ve svém opilém furiantství zpívat a řvát, jistě se i to nejstatečnější srdce na palubě svíralo obavami, jak to dopadne.

Avšak Psanec, jakoby veden instinktem, proplul šťastně vlnobitím, dorazil do závětří velkého písečného náspu, kde chvílemi pluli po klidné vodě, a potom řídil loď bokem k hrubé kamenné hrázi, kde ji rychle zakotvili. Tam zůstala stát, pohupovala se ve tmě a třela se bokem o hráz.

V. DOBRÁ NADĚJE (pokračování)

Hráz nebyla příliš vzdálena od domu, v němž byla uvězněna Jana. Už zbývalo jenom dopravit muže na břeh, obklíčit dům, vylomit dveře a unést zajatou. Potom by už *Dobrou naději* nepotřebovali. Dovezla je do týlu nepřítele a ústup — ať hlavního účelu svého podnikání dosáhnou, nebo ne — by se s větší nadějí na úspěch musel dít směrem k lesu a k záloze lorda Foxhama. Avšak dopravit mužstvo na pevninu nebylo snadné. Mnozí trpěli mořskou nemocí a všichni byli zkřehlí zimou. Zmatek a nepořádek na lodi otřásl jejich kázní. Pohyb lodi a temnota noci zlomily jejich odvahu. Vrhli se k hrázi. Lord Foxham se s taseným mečem musel postavit proti vlastním žoldnéřům. Toto počínání nebylo zdoláno bez křiku, který za těchto okolností byl nanejvýš nevhodný.

Když byl jakžtakž zjednán pořádek, Dick se s několika vybranými muži pustil kupředu. Tma na pevnině v porovnání s nárazy příboje mu připadala jako nějaká pevná hmota a řev a jekot vichřice přehlušoval každý tišší zvuk.

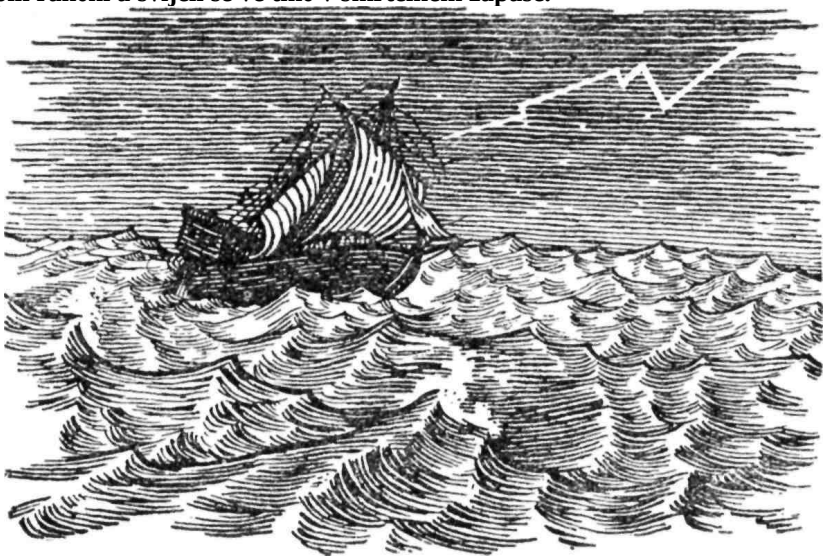
Sotva však došel na konec hráze, vítr na chvíli ustal a Dick měl dojem, že zaslechl koňský dusot a řinčení zbraní. Zastavil své průvodce a sám postoupil asi dva kroky kupředu, až stanul na písčitém břehu. Nyní už zcela jasně rozeznával pohybující se postavy mužů a koní. Náhle ho přepadla malomyslnost. Jestliže jejich nepřátelé byli skutečně na stráži, jestliže obklíčili pobřežní konec hráze, pak se on i lord Foxham octli ve velmi bídném obranném postavení; za zády mají moře a jejich lidé jsou nacpáni na úzké hrázi. Opatrně zahvízdl. Bylo to umluvené znamení.

Ukázalo se, že znamení mělo větší účinek, než si přál. Okamžitě se snesla z noční tmy sprška šípů vystřelených nazdařbůh. Muži na hrázi byli tak namačkáni, že nejeden byl zasažen, a odpovědí na šípy byly výkřiky strachu a bolesti. Při této první střelbě byl zasažen i lord Foxham. Hawksley ho dal ihned odnést na palubu a jeho lidé bojovali — když vůbec bojovali — do konce šarvátky bez velení. To snad byla hlavní příčina pohromy, která na sebe nedala dlouho čekat.

Na pobřežním konci hráze Dick s hrstkou svých lidí dlouho odolával. Na

obou stranách bylo několik raněných. Ocel narážela na ocel a nebylo nejmenší známky, že by některá z obou stran měla převahu. Vtom se však náhle štěstí obrátilo proti těm, kteří přišli z lodi. Kdosi vykřikl, že všechno je ztraceno. Muži byli v náladě, v jaké se popřává sluchu malomyslné radě. Výkřik se ujal. „Na palubu, chlapci, je-li vám život milý!“ vykřikl někdo jiný. A třetí, s pravým instinktem zbabělce, strhl onen nevyhnutelný pokřik všech ústupů: „Jsme zrazeni!“ V okamžiku se všichni hrnuli a tlačili zpět na hráz, obraceli bezbranná záda k pronásledovatelům a vykřikovali do noční tmy prosby o milost.

Jeden zbabělec odstrkoval záď lodi, zatímco jiní drželi její příď. Prchající skákali, křičeli, byli vytahováni na palubu nebo padali a hynuli v moři. Některé skolili na hrázi pronásledovatelé. Mnozí z nich byli ve slepém chvatu a hrůze okamžitě raněni na palubě, jeden se vrhal na druhého a třetí na oba. Konečně, ať vědomě či náhodou, příď *Dobré naděje* byla uvolněna a vždy pohotový Psanec, který si svou tělesnou silou a hojným používáním chladné oceli po celou dobu zmatku uhájil své místo, okamžitě nařídil loď náležitým směrem. *Dobrá naděje* nastoupila opět cestu na rozbouřené moře. Z jejích odtokových trubic stékala krev a na palubě se kupili ranění a svíjeli se ve tmě v smrtelném zápase.

Psanec zastrčil dýku do pochvy, obrátil se k nejbližšímu sousedu a řekl:

„Poznamenal jsem je, kamaráde, ty štěkající zbabělé psy!“

Prve, když všichni skákali a zápasili o život, se zdálo, že muži nepozorovali surové štulce a rány dýkou, jimiž si Psanec udržel ve zmatku své místo. Ale snad už začínali poněkud jasněji chápat a snad i jiné ucho zaslechlo kormidelníkova slova.

Vojsko zachvácené panikou se vzpamatovává pomalu a muži, kteří právě zneuctili sami sebe zbabělostí, někdy, aby vymazali vzpomínku na svou chybu, vrhnou se do opačného extrému — nekázně. Tak tomu bylo i nyní. Titíž lidé, kteří zahazovali zbraně a byli vytahováni na *Dobrou naději* nohama napřed, začali volat po velitelích a žádat, aby byl někdo potrestán.

Tato rostoucí nevole se obrátila proti Psanci.

Starý zbojník, který se chystal vyplout, obrátil příď lodi k širému moři.

„Co?“ zavřeštěl jeden z reptalů, „on s námi pluje na moře?!“

„To se ví,“ vykřikl druhý. „Jsme určitě zrazeni.“

A všichni začali sborem křičet, že jsou zrazeni, a pronikavými hlasy a se strašlivými kletbami vyzývali Psance, aby obrátil loď a zavezl je co nejrychleji na pevninu. Psanec skřípaje zuby mlčky kormidloval dál správným směrem a řídil *Dobrou naději* mezi obrovskými vlnami. Trochu z opilství, trochu u vědomí vlastní ceny nepovažoval za důstojné odpovídat na jejich plané strašení a nectné výhrůžky. Nespokojenci se shlukli kousek za stěžněm a bylo zřejmé, že jsou jako kohouti, kteří si dodávají kokrháním odvahy. Za chvíli budou schopni té nejkrajnější nespravedlnosti nebo nevděku.

Dick si stoupl k žebříku a chtěl zakročit, avšak jeden zbojník, který se trochu vyznal v námořnickém řemesle, ho předešel.

„Chlapci,“ začal, „myslím, že máte hlavy ze dřeva. Abychom se vrátili, musíme přece u sta hromů, nejdřív vyplout, ne? Tuhle starý Psanec ...“

Kdosi ho udeřil přes ústa a v příštím okamžiku, jako když oheň zachvátí suchou slámu, byl svými zbabělými druhy povalen na palubu, pošlapán a k smrti ubodán dýkami. V Psanci se vzbouřil hněv a vybuchl.

„Kormidlujte si sami!“ zařval a zaklel. Nestaraje se o následky, opustil kormidlo.

Právě v této chvíli se *Dobrá naděje* chvěla na vrcholku vlny. Se závratnou rychlostí se svezla dolů po její druhé straně. Okamžitě se před ní jako černá hradba vzedmula jiná vlna a loď se s otřásajícím nárazem střemhlav vnořila do této tekuté hory. Zelená voda se přes ni přelila od přídi až k zádi. sahala lidem po kolena a stříkala až nad vrchol stěžně.

Potom se loď naklonila na druhou stranu s děsivou, rozechvělou váhavostí smrtelně raněného zvířete.

Šest nebo sedm nespokojenců bylo smeteno přes palubu a ostatní, když byli zase schopni řeči. začali vzývat všechny svaté a úpěnlivě prosit Psance, aby se vrátil a zase se ujal kormidla.

Psanec se nedal dvakrát prosit. Strašlivý výsledek výbuchu jeho spravedlivého hněvu ho zkrotil. Věděl lépe než kdokoli jiný na palubě, že by se byla *Dobrá naděje* s nimi málem potopila, a podle toho. jak chabě čelila moři, mohl soudit, že nebezpečí ještě zdaleka neminulo.

Dick, který by se byl skoro utopil, když ho srazil otřes, brodil se po kolenou zatopenou zádí ke kormidelníkovi.

„Psanče," řekl, „všichni závisíme na tobě. Jsi statečný, odhodlaný muž a dovedeš s lodí zacházet. Postavím k tobě tři spolehlivé muže, aby tě chránili."

„To je zbytečné, pane, to je zbytečné," odpověděl kormidelník a snažil se proniknout zrakem tmu. „Každým okamžikem se vzdalujeme od těch návějí písku, a proto do nás moře pere čím dál, tím zuřivěji, a všichni tihle fňukalové budou brzy na hromadě. Víte, pane, je v tom nějaká záhada, ale je to pravda, že spalný člověk ještě nikdy nebyl dobrým námořníkem. Jenom poctivý a statečný chlap snese takovéhle zmítání lodi."

„Víš, Psance," zasmál se Dick, „to je pravé námořnické pořekadlo, které nemá větší cenu než hvízdání větru. Ale prosím tě, jak jsme na tom? Máme dobrou polohu? Je loď v pořádku?"

„Pane Sheltone," odpověděl Psanec, „byl jsem františkánem — díky dobrému osudu — lučištníkem, zlodějem a námořníkem. Ze všech mundúru bych nejraději zemřel ve františkánské kutně, a jak jistě pochopíte, nejméně by mě těšilo zemřít v námořnické kazajce, a to z dvou opravdu vážných důvodů: jednak, že smrt si může člověka vzít znenadání, jednak pro hrůzu z té velké slané louže pod nohama, v které by se člověk mohl zalknout." A Psanec zadupal nohou. „Jestli přese všechno nezhynu námořnickou smrtí, a to ještě dnes v noci," pokračoval, „zapálím dlouhou svíčku."

„Je to tak zlé?" zeptal se Dick.

„Je to zlé," odpověděl zbojník. „Necítíte, jak těžké a unavené jsou její pohyby na vlnách? Neslyšíte šplouchání vody v podpalubí? Už teď se dá sotva řídil, a co teprve, až klesne ještě níž. Buď se s námi potopí jako kámen, nebo narazí na břeh tamhle na závětrné straně a rozletí se, jako když se lano rozvine."

„Mluvíš opravdu odvážně," pravil Dick. „Ty se tedy nebojíš?"

„Pane,“ odpověděl Psanec, „jestli kdy měl někdo dorazit do přístavu se špatnou posádkou, jsem to já — zběhlý mnich, zloděj a všechno to ostatní. Snad se vám to bude zdát divné, ale mám v zásobě pevnou naději. A jestli se mám utopit, utopím se s jasným okem, pane Sheltone, a ruka se mi nezachvěje.“

Dick neodpověděl. Byl překvapen, že v tomto starém tulákovi je tolik odhodlání, a poněvadž se bál nového násilí nebo zrady, začal hledat tři spolehlivé muže. Většina mužstva už opustila palubu, kterou neustále zalévala vystřikující voda a která byla vystavena zlobě zimního větru. Odešli do podpalubí mezi sudy vína, kde svítily dvě rozhoupané svítilny.

Někteří se hlučně veselili a navzájem si důkladně připíjeli Arblasterovým gaskoňským vínem. Když se však *Dobrá naděje* nepřestávala hnát vzedmutými vlnami, celou délkou se střídavě zvedajíc vysoko do vzduchu a klesajíc hluboko do bílé pěny, počet těchto veselých kumpánů se každým okamžikem a při každém nahnutí lodi zmenšoval. Mnozí seděli stranou a ošetřovali si rány, většina však ležela a sténala v trupu lodi, zachvácena mořskou nemocí.

Zelenáč, Kukačka a jeden mladý muž z družiny lorda Foxhama, který už dříve upoutal Dickovu pozornost svou inteligencí a odvahou, byli však stále ještě schopni chápat a ochotni poslechnout. Tyto tři muže postavil Dick ke kormidelníkovi jako tělesnou stráž a potom pohlédl ještě jednou na černé nebe a moře, obrátil se a sestoupil do kajuty, kam sluhové lorda Foxhama odnesli svého raněného pána.

VI. DOBRÁ NADĚJE (dokončení)

Sténání raněného barona se mísilo s vytím psa na lodi. Ubohé zvíře, které se buď trápilo, protože bylo odloučeno od svých přátel, nebo skutečně ze zmítání lodi vycítilo nebezpečí, vyráželo krátká zavytí, jako by signály vystřeloval, jež přehlušovala řev vln a větru. Pověrčivější z mužstva slyšeli v těchto zvucích umíráček *Dobré naděje.*

Lorda Foxhama položili na lůžko na kožešinový plášť. Malý kahánek matně blikal na prkenné přepážce a v jeho světle spatřil Dick bledou tvář a vpadlé oči raněného.

„Jsem těžce raněn. Přistupte blíže, Sheltone, ať je u mne alespoň někdo urozený. Vždyť pro toho, kdo žil po všechny dny svého života ve vznešenosti a bohatství jako já, je smutné, když utrží zranění v malé

pokoutní rvačce a zemře na špinavé, studené lodi mezi zchátralá a pacholky.“

„Nemluvte tak, mylorde,“ odpověděl Dick. „Modlím se, aby se vaše rána brzy zase zahojila a abyste zase zdráv vystoupil na břeh.“

„Cože?“ zvolal lord. „Vystoupit na břeh? Cožpak něco takového vůbec přichází v úvahu?“

„Loď těžce zápasí — moře je zlé a rozbouřené,“ odpověděl jinoch, „a podle toho, co jsem se dověděl od jednoho ze svých lidí, který je teď u kormidla, budeme moci mluvit o štěstí, dostaneme-li se na pevninu s holými životy.“

„To je hrozné,“ zasmušil se baron, „moje duše tedy odejde na věčnost za doprovodu všech hrůz! Pane, modlete se raději za těžký život, abyste mohl klidně umírat, než abyste trávil celý život v pošetilostech a hrách, za zvuků píšťal a bubnů, a v poslední hodince aby vás stihlo neštěstí. Avšak mám na svědomí něco, co nestrpí odkladu. Není na palubě kněz?“

„Není,“ odpověděl Dick.

„Přistupme tedy k světským záležitostem,“ rozhodl lord Foxham. „Musíte mi být dobrým přítelem, až budu mrtev, jako jste mi byl rytířským nepřítelem, když jsem žil. Umírám ve zlou hodinu pro sebe, pro Anglii i pro ty, kteří mi důvěřovali. Mé lidi přivede Hamley — ten, jenž byl vaším sokem. Sejdou se v dlouhé síni na Holywoodu. Tímto prstenem vás zplnomocňuji, abyste tlumočil mé rozkazy. Kromě toho na tento papír napíši několik slov, jimiž požádám Hamleye, aby vám dívku postoupil. Nevím, jestli poslechne.“

„Ale jaké rozkazy, mylorde?“ tázal se Dick.

„Ach,“ odpověděl baron, „ach — rozkazy,“ a pohlédl nerozhodně na Dicka. „Patříte k lancasterské nebo k yorské straně?“ zeptal se konečně.

„Stydím se to říci,“ odpověděl Dick, „ale těžko mohu dát určitou odpověď. Myslím však, že tolik je jisto: poněvadž jsem sloužil s Ellisem Duckworthem, sloužím yorskému rodu. Je-li tomu tak, patřím k yorské straně.“

„To jsem rád,“ odpověděl lord. „Jsem opravdu nesmírně rád. Neboť, věřte, kdybyste byl řekl, že patříte k lancasterské straně, za živý svět bych nebyl věděl, co si počít. Ale poněvadž jste pro Yorka, poslyšte, co vám řeknu. Přišel jsem sem jen proto, abych dával pozor na ty pány v Shoreby, zatímco můj vznešený pán, mladý Richard z Gloucesteru* sbírá vojsko, aby

---

*** V době tohoto vyprávění nemohl být Richard Hrbáč ještě vévodou z Gloucesteru, avšak pro jasnost jej — s čtenářovým dovolením — tak bu-**

je mohl napadnout a rozprášit. Dělal jsem si poznámky o jejich síle, jak jsou četné jejich hlídky a jak jsou rozestaveny. A tyto poznámky jsem měl odevzdat svému pánu v neděli, hodinu před polednem, u kříže svaté Brigity u lesa. Není pravděpodobné, že tuto schůzku dodržím, a proto vás prosím o laskavost. Dostavte se na ni místo mne. A hleďte, aby vás od hodiny a místa schůzky neodvrátila ani rozkoš, ani zármutek, bouře, zranění, ani morová rána, neboť na jejím uskutečnění závisí blaho Anglie.“

„Ujmu se toho úkolu s celou vážností,“ řekl Dick. „Pokud to záleží na mně. bude váš záměr splněn.“

„To je dobře,“ vydechl raněný. „Vévoda vám dá další rozkazy, a provedete-li je s odvahou a ochotně, je vaše štěstí zajištěno. Dejle mi lampu trochu blíž k očím, abych mohl napsat těch několik slov.“

Napsal dopis „Svému váženému příbuznému, siru Janu Hamleyovi“ a pak ještě jeden list, který nechal bez adresy.

„To je pro vévodu,“ pravil. „Heslo zní ‚Anglie a Edvard‘ a zvolání ‚Anglie a York‘.“

„A Jana, mylorde?“ zeptal se Dick.

„Janu si musíte vydobýt, jak dovedete nejlépe,“ odpověděl baron. „V obou těchto dopisech jsem napsal, že jsem pro ni vyvolil vás, ale vydobýt si ji musíte sám, hochu. Pokusil jsem se o to, jak vidíte, a přišel jsem o život. Nikdo by nemohl udělat více.“

Raněný začal jevit velikou únavu a Dick zastrčil drahocenné listy za ňadra, popřál mu dobré mysli a opustil ho, aby si odpočinul.

---

deme jmenovat.

Svítal nový den, studený a mokrý, se sněhovými přeháňkami.

Na závětrné straně *Dobré naděje* leželo pobřeží, na němž se střídaly skalnaté ostrohy s písčitými zálivy a za nimi, hlouběji ve vnitrozemí, se proti nebi rýsovaly lesnaté vrcholky Tunstallu. Vítr i moře se uklidnily, loď se však hluboko potápěla a sotva se držela na vlnách.

Psanec stále vytrvával u kormidla. Zatím skoro všichni muži vylezli na palubu a tupě teď civěli na nehostinný břeh.

„Přistaneme?“ zeptal se Dick.

„Ano,“ odpověděl Psanec, „nepůjdeme-li ke dnu.“

A právě v tu chvíli se loď tak chabě opřela moři a v podpalubí voda zašplouchala tak hlasitě, že se Dick mimoděk chytil kormidelníkovy paže.

„U sta hromů,“ vykřikl Dick, když se příď *Dobré naděje* opět vynořila z pěny, „už jsem myslel, že jsme ztroskotali. Srdce mi poskočilo až do krku.“

Zelenáč, Hawksley a ti z Dickových a Foxhamových lidí, kteří si zachovali trochu rozvahy, vytrhávali palubní prkna a sbíjeli z nich prám. Dick se k nim přidal a pracoval co nejusilovněji, aby zapomněl na nebezpečí. Avšak i při práci každá vlna, která narazila na ubohou loď, každé její líné nahnutí na bok, její potácení a převalování mezi vlnami mu připomínalo bezprostřední blízkost smrti a srdce se mu svíralo.

Najednou vzhlédl od práce a spatřil, že se octli těsně pod skalnatým mysem. Kus hrozivého útesu, na jehož patu moře těžce naráželo a tříštilo se

v bílou pěnu, visel téměř nad palubou, a nad ním na vrcholku duny, se objevil dům.

Uvnitř zálivu se moře prudce vzdouvalo, zvedlo loď na svých ramenou potřísněnou pěnou, vyrvalo ji z kormidelníkovy moci a v mžiku ji vrhlo vší silou na písek a začalo se přes ni valit, zaplavilo ji do poloviny stěžně a smýkalo jí sem a tam. Přihnala se jiná velká vlna, opět zvedla loď a postrčila ji ještě dál. Vzápětí tu byla třetí a ta zanechala loď vklíněnou v nánosu písku, daleko od nebezpečnějších vln.

„Podívejte se, hoši," vykřikl chlapec, „opravdu nás všichni svatí chrání. Brzy nastane odliv. Teď si můžeme sednout a vypít pohár vína a ani ne za půl hodiny můžeme přejít na pevninu tak bezpečně jako po mostě."

Naši trosečníci narazili sud, usadili se na místě nejlépe chráněném před poletujícím sněhem a stříkající pěnou, podávali si kolem dokola pohár vína a snažili se zahřát na těle a osvěžit na duchu.

Dick se zatím vrátil k lordu Foxhamovi, kterého se zmocnila velká úzkost a strach, neboť jeho kajuta se naplnila po kolena vodou a lampa, která byla jeho jediným světlem, se při prudkém nárazu rozbila a zhasla.

„Mylorde," uklidňoval jej Shelton, „nebojte se. Moře nás vrhlo na mělčinu, a jakmile nastane odliv, přejdeme na pevninu."

Trvalo skoro hodinu, než moře dostatečně ustoupilo od lodi a než se trosečníci mohli vydat na pevninu, která se před nimi nejasně rýsovala závojem sněhové metelice.

Na malém pahorku po jedné straně cesty se krčila skupina mužů, kteří podezřívavě pozorovali pohyby ztroskotanců.

„Mohli by přijít blíž a nabídnout nám pomoc," poznamenal Dick.

„Nepřijdou-li oni k nám, zajdeme si my k nim," řekl Hawksley. „Čím dříve se dostaneme k pořádnému ohni a do suché postele, tím lépe pro mého pána."

Sotva však ušli několik kroků směrem k pahorku, muži se jako na povel náhle vztyčili a zasypali trosečníky rojem dobře mířených šípů.

„Zpátky, zpátky!" vykřikl lord. „Proboha, chraňte se odpovědět střelbou!"

„Ne," zvolal Zelenáč a vytáhl zpod kožené kazajky šíp. „Nejsme schopni bojovat, to je jisté, vždyť jsme na kůži promočeni, vyčerpáni a ze tří čtvrtin zmrzlí. Ale pro lásku k staré Anglii, co je přimělo, že tak nemilosrdně střílejí na své ubohé krajany, kteří se octli v tísni?"

„Mají nás za francouzské piráty," odpověděl lord Foxham. „V této tak neklidné a rozvrácené době nejsme s to obhájit své vlastní anglické pobřeží, a naši staří nepřátelé, které jsme kdysi proháněli na moři i na souši, tu nyní

řádí, jak se jim zlíbí, loupí, vraždí a pálí. Je to neštěstí a urážka této ubohé země.“

Muži zůstali na pahorku a bedlivě zbrojníky pozorovali, jak se vlečou po strmém pobřeží a jak se proplétají pustými písečnými přesypy. Dokonce je sledovali asi míli cesty, připraveni zasypat unavené a na duchu skleslé trosečníky při nejmenším podezřelém hnutí novým deštěm šípů. Teprve když dorazili na tvrdou silnici a Dick začal vybízet své lidi k poněkud vojenštějšímu pořádku, zmizeli tito žárliví strážci anglického pobřeží tiše ve sněhové vánici. Dokázali, co chtěli. Uhájili své vlastní domovy a usedlosti, své vlastní rodiny a dobytek, a když zajistili svůj vlastní zájem, už žádnému z nich nezáleželo ani trochu na tom, že Francouzi mohou vnést krveprolití a oheň do některé jiné osady anglického království.

KNIHA IV.

PŘESTROJENÍ

I. DOUPĚ

Místo, kde Dick dorazil k silnici, nebylo daleko od Holywoodu a od Shoreby bylo vzdáleno asi devět až deset mil. A zde, když si byli jisti, že už nejsou pronásledováni, se Dickovi a Foxhamovi lidé rozešli. Družina lorda Foxhama se odebrala do pohodlí a bezpečí velkého opatství, odnášejíc s sebou svého zraněného pána, a Dick, když zmizeli za hustou clonou padajícího sněhu, zůstal sám asi s dvanácti psanci. To bylo všechno, co zbylo z jeho čety.

Někteří byli raněni. Všichni do jednoho byli roztrpčeni nezdarem a dlouhým strádáním, a poněvadž byli příliš promrzlí a hladoví, aby se zmohli na něco horšího, reptali a vrhali nepřátelské pohledy na svého velitele. Dick mezi ně rozdělil obsah svého měšce a sám si nenechal nic. Poděkoval jim za odvahu, kterou projevili, ačkoli nejraději by jim byl vyčinil za zbabělost. Když takto poněkud zmírnil účinek neúspěchu, který se mu lepil na paty, propustil je, aby si buď jednotlivě, nebo ve dvojicích našli cestu do Shoreby a do krčmy *U kozy a dud.*

Sám pak pod dojmem zkušeností na palubě *Dobré naděje* si vybral Psance, aby ho doprovázel na další cestě. Sníh padal bez přestávky a beze změny jako jediný, neproměnný, oslepující oblak. Vítr se utišil a už nevál. Celý svět zmizel, ukryt pod touto tichou záplavou. Hrozilo jim nebezpečí, že sejdou z cesty a zahynou v závějích. Psanec šel půl kroku před svým

druhem, natahoval hlavu dopředu jako lovecký pes, který větří, hledal cestu podle každého stromu a určoval její směr tak, jako by řídil loď, která se octla v nebezpečí.

Když ušli lesem asi míli, přišli k místu, kde se pod skupinou velkých pokroucených dubů sbíhalo několik cest. Bylo to místo, které nebylo možno nepoznat, i když byl rozhled tak ztížen vánicí. Psanec je zřejmě hned poznal a velmi se zaradoval.

„Pane Richarde," řekl, „nejste-li příliš pyšný, abyste byl hostem muže, který není ani vznešeného rodu, ani příliš dobrý křesťan, mohu vám nabídnout pohár vína a pořádný oheň, aby nám v zmrzlých kostech roztál morek."

„Veď mě, Viléme," odpověděl Dick. „Pohár vína a pořádný oheň! Sel bych za nimi kraj světa."

Psanec odbočil pod holé větve dubů a po chvíli rychlé chůze přišel k srázné díře v zemi nebo k doupěti, nyní do jedné čtvrtiny zaváté sněhem. Na jeho okraji stál velký, povážlivě nakloněný buk. Starý zbojník odhrnul stranou husté mlází a úplně zmizel v zemi.

Buk byl při nějaké prudké vichřici napolo vyvrácen z kořenů a vyrval značný kus drnu. Pod tímto vývratem si starý Psanec vykopal svou lesní skrýši. Kořeny mu byly krovem, drn střechou, a stěnami a podlahou mu byla matka země. I když to bylo doupě velmi prosté, podle začouzeného ohniště v jednom rohu a podle dubové, důkladně okované truhly v druhém, bylo na první pohled patrno, že je to doupě člověka, nikoli brloh vyhrabaný zvířetem.

Ačkoli se před vchodem nakupil sníh a poprášil i podlahu této podzemní jeskyně, přece tam bylo tepleji než venku. A když Psanec vykřesal jiskru a na ohništi zaplápolal a zapraskal suchý vřes, doupě i na pohled nabylo útulného a domáckého vzhledu.

Psanec s povzdechem hluboké spokojenosti natáhl své velké ruce k ohni a zdálo se, že s rozkoší vdechuje kouř.

„Tak tohle je králičí nora starého Psance," řekl. „Dej bůh, aby sem nepřišel žádný teriér! Co jsem se od svých čtrnácti let neplahočil světem sem a tam! Nejdříve jsem utekl z kláštera se zlatým řetězem kněze sakristiána a s mešní knihou. Prodal jsem to všechno za čtyři marky. Byl jsem v Anglii, ve Francii, v Burgundsku, i do Španělska jsem podnikl pouť pro spásu své hříšné duše. I na moři, které nepatří nikomu, jsem byl. Ale tohle místečko je moje, pane Sheltone. To je moje rodná země, tenhle podzemní brloh. Ať prší, nebo fičí vítr — ať je duben, kdy všichni ptáci zpívají a květy padají na mé lůžko, nebo ať je zima a já sedím sám u svého

dobrého kamaráda ohně a čermáček cvrliká v lese — tohle je můj chrám, mé tržiště, má žena i moje dítě. Sem se vracím a zde, zlíbí-li se nebi, bych i rád zemřel.“

„Je to teplý koutek, jen co je pravda,“ odpověděl Dick, „a je příjemný a dobře ukrytý.“

„Je to také třeba,“ přisvědčil Psanec, „protože kdyby to mé doupě vypátrali, pane Sheltone, srdce by mi puklo. A zde,“ pokračoval a zabořil mohutné prsty do písčité půdy, „je můj vinný sklep. Teď vám dám napít znamenitého silného vína.“

A opravdu, nemusel ani dlouho hrabat a vytáhl velkou, koženou, asi galonovou láhev, asi do tří čtvrtin naplněnou těžkým, sladkým vínem. Když si navzájem přátelsky připili a když přiložili na oheň, takže zase vzplál, oba se natáhli na zem, roztávali, až se z nich kouřilo, a bylo jim božsky teplo.

„Pane Sheltone,“ ozval se zbojník, „stihl vás právě dvojí nezdar a zdá se, že byste mohl dívku ztratit — je to tak?“

„Je,“ přikývl Dick.

„Tak tedy poslouchejte, co vám poví starý hlupák, který byl skoro vším a viděl téměř všechno,“ pokračoval Psanec. „Věnujete se příliš záležitostem jiných lidí, pane Dicku. Pomáháte Ellisovi, ale tomu záleží hlavně na tom, aby dostal sira Daniela na onen svět. Pomáháte lordu Foxhamovi — ten to myslí nepochybně dobře. Ale hleďte si svých vlastních záležitostí, milý Dicku! Jděte rovnou k děvčeti. Dvořte se jí, nebo na vás zapomene. Buďte připraven, a jakmile se naskytne příležitost, na koně s ní a pryč!“

„Ale vždyť ona je teď jistě v domě sira Daniela,“ namítl Dick.

„Tak tam pojďme,“ navrhl zbojník.

Dick na něho vyvalil oči.

„Myslím to vážně,“ kývl hlavou psanec. „A jste-li tak malověrný, že se leknete slova, podívejte!“

A zbojník vzal klíč, který měl zavěšený na krku, otevřel dubovou truhlu, ponořil se do ní a hrabal hluboko v jejích útrobách. Nejdříve vytáhl mnišskou kutnu, potom provaz na opásání a nakonec obrovský dřevěný růženec, dosti těžký, aby mohl sloužit i jako zbraň.

„Tak,“ řekl, „to je pro vás. Oblečte si to!“

A potom, když Dick vzal na sebe toto mnišské přestrojení, Psanec vytáhl barvy a tuhu a dal se s velkou zručností do líčení jeho obličeje. Obočí zesílil a prodloužil. Knír, který byl dosud sotva viditelný, prokázal stejnou službu. Několika čarami kolem očí změnil výraz a zvýšil věk tohoto mladého mnicha.

„Tak,“ řekl, když své dílo dokončil, „až se sám stejně upravím, bude z

nás k pohledání hezký párek žebravých mnichů. Půjdeme směle do domu sira Daniela a tam z lásky k matce církvi nás pohostinně přivítají.“

„Drahý Psanče,“ zvolal chlapec, „jak se ti odměním?“

„Ale co, bratře,“ odpověděl zbojník, „dělám to jenom pro svou zábavu. O mne se nestarejte. Jsem namouvěru člověk, který se sám o sebe postará. A když se mi něčeho nedostává, mám dlouhý jazyk a hlas jako klášterní zvon — žebrám, můj synu! A kde mi nedají, obyčejně si vezmu.“

Starý taškář udělal posměšný posunek. a ačkoliv se Dickovi nelíbilo, že je v tak velké přízni člověka tak pochybného, musel se usmát.

Psanec se vrátil k truhle a za chvíli byl přestrojen jako Dick. Ten se však podivil, když zpozoroval, že pod kutnu ukrývá svazek černých šípů.

„Proč to děláš?“ zeptal se chlapec. „Nač šípy, když s sebou nebereš luk?“

„Víte.“ odpověděl Psanec, „než my dva se ve zdraví vrátíme odtamtud, kam teď jdeme, bude rozbito několik hlav — neřku-li hřbetů. A padne-li někdo, chtěl bych, aby zásluha byla přiřčena naší družině Černého šípu. Černý šíp, pane Dicku, je pečeť našeho opatství. Dokazuje, kdo účtoval.“

„Když děláš tak důkladné přípravy,“ podotkl Dick, „mám tu nějaké listy, které jednak kvůli mně samému, jednak v zájmu těch, kteří mi důvěřují, by bylo lépe nechat zde, než aby byly nalezeny u mé mrtvoly. Kam je schovat, Viléme?“

„Víte co?“ odpověděl Psanec. „Půjdu do lesa a odhvízdám tři verše nějaké písničky, a vy je zatím zahrabete, kam budete chtít. A dobře na tom místě uhlaďte písek!“

„Nikdy!“ zvolal Dick. „Důvěřuji ti. Byl bych opravdu bídák, kdybych ti nedůvěřoval.“

„Jste ještě dítě,“ odpověděl starý zbojník, zastavil se na pokraji doupěte a obrátil se k Dickovi. „Jsem hodný starý křesťan a nejsem zrádce lidské krve, a nelituji ani své, je-li v nebezpečí přítel. Ale, bláhové dítě, jsem povoláním, rodem i zvykem zloděj. Kdyby má láhev byla prázdná a má ústa vyprahlá, okradl bych vás, drahé dítě, přestože vás miluji, ctím a obdivuji. Je to možno říci ještě jasněji? Není.“

A lusknuv prsty, prodral se ven.

Když Dick zůstal o samotě, podivil se v duchu nedůslednostem povahy svého druha. Rychle vytáhl listy, prohlédl je a zahrabal. Pouze jediný si nechal u sebe, poněvadž nijak nekompromitoval jeho přátele a v případě potřeby mu mohl posloužit proti siní Danielovi. Byl to rytířův dopis, poslaný po Thormongtonovi den po porážce u Risinghamu, který Dick našel u poslovy mrtvoly.

Potom udupal žhavý popel na ohništi, opustil doupě a dohonil starého zbojníka, který, pokryt už sněhovým popraškem, na něho čekal pod bezlistým dubem. Pohlédli na sebe a oba se zasmáli, tak důkladné a směšné bylo jejich přestrojení.

„Chtěl bych, aby byl jasný den," přál si zbojník, „abych se mohl podívat do jezera jako do zrcadla. Z lidí sira Daniela mě jich mnoho zná. a kdyby nás náhodou poznali, někdo by se za vás, bratře, už přimluvil, ale já bych se zmítal na konci provazu, dřív než bych se pomodlil otčenáš."

A tak se spolu vydali po cestě, která se v těchto místech přidržovala okraje lesa a chvílemi běžela otevřenou krajinou, kde míjela domky chuďasů a malé usedlosti.

Při pohledu na jednu z nich se Psanec zastavil.

„Bratře Martine," pravil hlasem dokonale změněným, který se dobře hodil k mnišské kutně, „vstupme tam a požádejme ty ubohé hříšníky o almužnu. Pax vobiscum! Ach," dodal přirozeným hlasem, „toho jsem se bál. Ztratil jsem jaksi ten fňukavý přízvuk. Milý pane Sheltone, musíte dovolit, abych se v něm pocvičil v těchto selských chalupách, dříve než dám v sázku svůj tučný krk v domě pana Daniela. Ale jen si představte, jaká je to výhoda, když má někdo devatero řemesel! Kdybych nebyl býval námořníkem, byl byste se s *Dobrou nadějí* určitě potopil, a kdybych nebyl býval zlodějem, nebyl bych vám dovedl nalíčit obličej. A nebýt toho, že jsem býval františkánem, že jsem zpíval zplna hrdla na kůru a jedl co hrdlo ráčí u klášterního stolu, nemohl bych nosit toto přestrojení, aniž by nás poznal první pes a štěkal na nás jako na podvodníky."

Zatím došel těsně pod okno usedlosti, stoupl si na špičky a nahlédl dovnitř.

„Namouvěru," zvolal, „je to čím dál tím lepší. Tady si vyzkoušíme své přestrojení, pomstíme se a nádavkem si ztropíme žert z bratra Čepičkáře."

Po těch slovech otevřel dveře a vstoupil první do domu.

U stolu seděli tři z jejich družiny a hltavě jedli. Dýky, které si zabodli vedle sebe do stolu, a mračné, hrozivé pohledy, jež nepřestávali vrhat na obyvatele domu, svědčily, že za pohostinství děkují spíše násilí než přízni. Na dva mnichy, kteří právě vstoupili do kuchyně statku s jakousi pokornou důstojností, pohlédli, jak se zdálo, se zvláštní nelibostí. Jeden z nich, byl to sám Jan Čepičkář, který tu patrně hrál hlavní úlohu, jim okamžitě hrubě poručil, aby se klidili.

„Nepotřebujeme tu žebráky!" vykřikl.

Jiný však, ačkoli ani on Dicka a Psance nepoznal, jednal mírněji.

„Nemluv tak," zvolal. „My jsme silní a bereme, oni jsou slabí a žebrají,

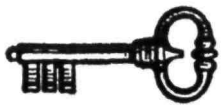
ale na konci všech věcí oni budou nahoře a my dole. Nevšímejte si ho, otče, pojďte, napijte se z mého poháru a dejte mi požehnání!“

„Jste lidé lehkomyslní, smyslní a prokletí.“ pravil mnich. „Kéž mě svatí chrání, abych někdy pil s takovými společníky! Ale ze soucitu, který chovám k hříšníkům, vám zde zanechám posvátný ostatek a vyzývám vás, abyste jej pro spásu své duše líbali a chovali v úctě.“

Až do této chvíle Psanec na ně hřměl jako mnich při kázání. Avšak při posledních slovech vytáhl zpod kutny černý šíp a hodil jej na stůl před tři užaslé zbojníky. Otočil se, vyšel s Dickem ven a zmizel ve vánici, dříve než ti uvnitř měli kdy pronést jediné slovo nebo hnout prstem.

„Tak,“ řekl, „vyzkoušeli jsme své přestrojení, pane Sheltone. Teď už se bez obav o svou kostru pustím do všeho, co budete chtít.“

„Dobrá,“ odpověděl Richard. „Už se nemohu dočkat, abychom něco dělali. Vzhůru do Shoreby!“

II. V DOMĚ NEPŘÁTEL

Sir Daniel sídlil v Shoreby ve vysokém, pohodlném, omítnutém domě, který byl obložen řezbami z dubového dřeva a pokryt nízkou doškovou střechou. Vzadu se rozkládala zahrada plná ovocných stromů, cestiček a hustě porostlých besídek. Nad jejím nejzazším koncem se vypínala věž chrámu opatství.

Dům mohl pojmout v případě potřeby celý vojenský oddíl i znamenitější osobnosti, než byl sir Daniel, ale i nyní byl pln hluku. Na nádvoří řinčely zbraně a zvonily podkovy. V kuchyni šumělo jako v úle, ze síně zaznívaly písně a hudební nástroje potulných pěvců a hudců a křik kejklířů. Sir Daniel soupeřil v marnotratnosti, v radovánkách a v nádheře svého domu s lordem Shorebym a lorda Risinghama předčil.

Každý host byl vítán. Potulní pěvci, kejklíři, hráči šachu, prodavači ostatků, léků, voňavek a čarovných prostředků spolu s kněžími, mnichy a poutníky všeho druhu byli vítáni u postranního stolu a spali společně v prostorném podkroví nebo na holé podlaze dlouhé jídelny.

Toho odpoledne po ztroskotání *Dobré naděje* byly špižírny, kuchyně, stáje i kryté kůlny pro vozy, které obklopovaly nádvoří ze dvou stran,

přeplněny zahálejícími lidmi. Ti jednak patřili k čeledi sira Daniela a byli oblečeni v jeho barvy, rudohnědou a modrou, jednak to byli cizinci neurčitého původu, přilákaní do města hrabivostí a přijímaní sirem Danielem z vypočítavosti. Tak to bylo tehdy zvykem.

Sníh, který bez přestání padal, neobyčejně studený vzduch a blížící se noc je přiměly, aby se zdržovali pod střechou. Vína, piva a peněz byla hojnost. Mnozí se uložili ve stodole na slámu a hráli v kostky, mnozí byli ještě od oběda opilí. Moderní člověk, kdyby to viděl, by si myslel, že se tu drancuje, ale tehdy to tak vypadalo v každém bohatém šlechtickém domě v době radovánek.

Dva mniši, jeden mladý a jeden starý, přišli pozdě, a teď se hřáli u ohně v koutě kůlny. Kolem nich byla pestrá společnost — kejklíři, mastičkáři a vojáci. Starší mnich s nimi navázal živý rozhovor a střídal výbuchy smíchu s narážkami na místní poměry, že hlouček kolem něho každým okamžikem vzrůstal.

Jeho mladší druh, v němž čtenář už poznal Dicka Sheltona, se od počátku držel poněkud stranou a kousek po kousku se sunul stále dál. Naslouchal bedlivě všemu, co se mluvilo, ale sám ústa neotevřel. Vážný výraz jeho tváře svědčil o tom, že si málo cení žertů svého druha.

Konečně jeho zrak, jenž neustále těkal sem a tam a střežil všechny vchody do domu, se zaleskl při pohledu na malý průvod, který přicházel hlavní bránou a šikmo přecházel nádvoří. V čele kráčely dvě dámy zahalené v bohatých kožešinách a za nimi šly dvě služebné a čtyři statní ozbrojenci. Za chvíli zmizeli v domě. Dick, proklouznuv davem povalečů v kůlně, je dychtivě sledoval.

Ta větší je lady Brackleyová, pomyslil si. A kde je lady Brackleyová, tam není daleko Jana.

U dveří domu se čtyři ozbrojenci zastavili a dámy nyní stoupaly po schodišti z leštěného dubového dřeva pouze v doprovodu služebných. Dick šel těsně za nimi. Již se stmívalo a v domě bylo už téměř tma. Na odpočívadlech schodiště planuly pochodně v železných držácích a v dlouhých vyčalouněných chodbách svítila u každých dveří lampa. Kde byly dveře otevřené, Dick zahlédl stěny ověšené koberci a podlahu pokrytou sítinou, která se leskla v záři hořících polen v krbu.

Přešly dvě poschodí, a na každém odpočívadle se mladší a menší dáma ohlédla a šibalsky se podívala na mnicha. Ten, maje oči sklopeny a předstíraje skromné chování, jež patřilo k jeho přestrojeni, se na ni podíval jen jednou a netušil, že vzbudil její pozornost. Ve třetím poschodí se společnost rozdělila. Mladší dáma stoupala dál sama a druhá, provázená

služebnými, zahnula chodbou doprava.

Dick rychle vyběhl po schodech, přikrčil se do kouta, vystrčil hlavu a sledoval tři ženy pohledem. Šly dál chodbou, aniž se ohlédly.

Výborně, pomyslil si. Až se dovím, kde je komnata lady Brackleyové, byl by v tom ďas, abych nepotkal paní Halchovou na nějaké její pochůzce.

Vtom na jeho rameni spočinula čísi ruka. S tlumeným výkřikem se prudce otočil a popadl útočníka.

Poněkud se zarazil, když shledal, že osoba, kterou tak hrubě uchopil, je ona mladá dáma v kožešinách. Ona zase byla nevýslovně pohoršena a zděšena a chvěla se v jeho rukou:

„Madam," pravil Dick a pustil ji, „prosím vás tisíckrát za odpuštění. Ale nemám oči vzadu a přisámbůh, nemohl jsem vědět, že jste žena."

Dívka z něho nespouštěla oka, ale její hrůza se už začala měnit v překvapení a překvapení v podezření. Dick, který četl v její tváři všechny změny, se začal bát o svou bezpečnost v tomto nepřátelském domě.

„Krásná dívko," řekl předstíraje nenucenost, „na znamení, že mi odpouštíte mou hrubost, dovolte, abych vám políbil ruku, a já klidně odejdu."

„Jste podivný mnich, mladíku," odpověděla mladá dáma a pohlédla mu směle a pronikavě do tváře. „Nyní když můj první úžas pominul, slyším z každého vašeho slova, že nejste mnich. Co tu děláte? Proč jste oblečen tak svatokrádežně? Přišel jste jako přítel nebo jako nepřítel? A proč slídíte za lady Brackleyovou jako zloděj?"

„Madam," pravil Dick a pustil ji, „prosím vás, abyste jednou věcí byla jista: nejsem zloděj. A i když jsem sem přišel jako nepřítel, což je do jisté míry pravda, nejsem nepřítelem krásných dívek, a proto je prosím, aby v tom následovaly mého příkladu a neubližovaly mi. Vždyť opravdu stačí, krásná paní, abyste vykřikla, zlíbí-li se vám, abyste vykřikla jen jednou, a ubožák, který stojí před vámi, bude mrtev. Nedovedu si představit, že byste byla krutá," dodal Dick, jemně uchopil dívčinu ruku do obou rukou a pohlížel na ni s dvorným obdivem.

„Jste tedy špeh — Yorkův přívrženec?" zeptala se dívka.

„Madam," odpověděl, „jsem skutečně přívrženec Yorkův a v jistém smyslu i špeh. Ale to, co mě přivedlo do tohoto domu a co mi jistě získá soucit a zájem vašeho laskavého srdce, nemá co dělat ani s Yorkem, ani s Lancasterem. Vkládám svůj život zcela do vašich rukou. Miluji — a jmenuji se ..."

Vtom však mladá dáma náhle položila Dickovi ruku na ústa, rozhlédla se rychle nahoru a dolů, napravo i nalevo, a když viděla, že nehrozí

nebezpečí, vzala Dicka za ruku a vší silou ho prudce táhla vzhůru po schodech.

„Mlčte," řekla, „a pojďte. Promluvíme si později."

Dick, poněkud užaslý, se dal vytáhnout nahoru, dovolil, aby ho vlekla chodbou a konečně aby ho strčila do jedné komnaty osvětlené, tak jako mnoho jiných, hořícím polenem v krbu.

„Tak," řekla mladá dáma a posadila ho násilím na sedátko, „tady seďte a podřiďte se mým pokynům. Jsem paní vašeho života a smrti, a této své moci nebudu váhat použít. Dejte si pozor! Krutě jste mi zmáčkl paži. Prý nevěděl, že jsem žena! Kdyby to byl věděl, byl by na mne určitě vzal opasek!"

Po těchto slovech vyběhla rychle z komnaty a nechala Dicka s ústy otevřenými úžasem a v nejistotě, bdí-li či sní.

„Byl bych na ni vzal opasek," opakoval. „Byl bych na ni vzal opasek!" A na mysli mu zatanula vzpomínka na onen večer v lese a znovu viděl Matchamovo přikrčené tělo a prosebný pohled.

Vtom se mu však znovu přihlásila přítomnost a její nebezpečí. Z vedlejší komnaty zaslechl šum, jako by tam někdo chodil. Následoval vzdech, který mu připadal podivně blízký, potom šustot sukní. Opět se ozvaly kroky. Jak stál a naslouchal, spatřil, jak se zavlnil na stěně koberec. Ozval se zvuk otvíraných dveří, závěsy se rozhrnuly a Jana Sedleyová s lampou v ruce vstoupila do komnaty.

Byla oblečena v šaty z drahocenných látek tmavých a teplých barev, jak to vyžaduje zima a sníh. Vlasy měla na temeni sepnuty a slušely jí jako koruna. A ta, která mu připadala v Matchamově obleku tak malá a neobratná, byla nyní urostlá jako mladá vrba a vznášela se, jako by pro ni bylo příliš obyčejné dělat kroky.

Aniž se lekla, pozvedla lampu a pohlédla na mladého mnicha.

„Co tu děláte, milý bratře?" zeptala se. „Patrně jste se zmýlil. Koho hledáte?" A postavila lampu na podstavec.

„Jano," řekl Dick a hlas mu selhal. „Jano," začal znovu, „řekla jsi mi, že mě miluješ. Snad jsem blázen, ale věřil jsem ti!"

„Dicku!" zvolala. „Dicku!"

A vtom už se tato krásná, urostlá mladá dáma k chlapcovu úžasu octla jedním krokem u něho, ovinula mu paže kolem krku a vroucně ho políbila.

„Ach ty pošetilý chlapče!" zvolala. „Ach drahý Dicku! Kdyby ses viděl! Proboha," dodala a couvla, „zkazila jsem ti masku, Dicku. Setřela jsem ti trochu líčidla. Ale to se dá napravit. Co se však nedá napravit, Dicku — alespoň se bojím, že ne — je můj sňatek s lordem Shorebym."

„Má tedy k němu dojít?“ zeptal se chlapec.

„Zítra dopoledne, Dicku, v chrámu opatství skončí bídně Jan Matcham i Jana Sedleyová. Kdyby slzy pomohly, oči bych si ráda vyplakala. Nepřestávala jsem se modlit, ale nebesa se odvracejí od mých proseb. Drahý Dicku, milý Dicku, nedostaneš-li mě do rána z tohoto domu, musíme se políbit a říci si sbohem.“

„Nikoli,“ odpověděl Dick, „to neudělám. To slovo nikdy nevyřknu, je tak zoufalé! Ale dokud člověk žije, Jano, má naději. Proto budu doufat. Budu, přisámbůh, a zvítězím! Když jsi pro mne byla ještě pouhým jménem, nešel jsem za tebou, nepřiměl jsem k činnosti statečné muže, nedal jsem v boji v sázku svůj život? A teď, když jsem tě viděl takovou, jakou skutečně jsi — nejkrásnější a nejvznešenější dívka celé Anglie — myslíš, že bych ustoupil? Kdyby tu bylo hluboké moře, šel bych přes ně, kdyby byla cesta plná lvů, rozehnal bych je jako myši.“

„Ach,“ podotkla suše, „děláš příliš mnoho povyku pro blankytně modré šaty.“

„Nikoli, Jano,“ odporoval Dick, „nejsou to jen šaty. Děvče, ty jsi přece byla přestrojena. Teď jsem přestrojen já — zde máš důkaz, že to nedělají šaty. Což nevypadám směšně? Jako učiněný šašek?“

„Vypadáš, Dicku,“ odpověděla s úsměvem.

„Tak vidíš!“ odpověděl vítězoslavně. „A s tebou to bylo v lese zrovna tak. Byla jsi, děvče, k popukání. Ale teď!“

A tak pokračovali, drželi se za ruce, usmívali se a zamilovaně se na sebe dívali, rozdrobujíce minuty na vteřiny. A byli by tak pokračovali po celou noc. Vtom se však za nimi ozval šelest. Objevila se mladá dáma s prstem na ústech.

„Nebesa!“ zvolala, „vy ale tropíte hluk! Nemůžete mluvit tišeji? — A ty, Jano, má lesní krasavice, co dáš své přítelkyni, že ti přivedla tvého miláčka?“

Jana se k ní místo odpovědi rozběhla a vřele ji objala.

„A vy, pane,“ pokračovala mladá dáma, „co vy mi dáte?“

„Madam,“ odpověděl Dick, „rád bych vám nabídl, že svůj dluh splatím stejnou mincí.“

„Pojďte tedy,“ řekla dáma, „dovoluji vám to.“

Avšak Dick se začervenal jako pivoňka a políbil jí jenom ruku.

„Co se vám nelíbí na mé tváři, ctný pane?“ zeptala se a. udělala poklonu až k zemi. A potom, když ji Dick váhavě a nanejvýš vlažně objal, dodala: „Jano, tvůj miláček je před tebou velmi ostýchavý. Ujišťuji tě, že když jsme se setkali ponejprv, byl mnohem smělejší. Jsem samá modřina, děvče! Nikdy mi už nic nevěř, nejsem-li samá modřina! A teď,“ pokračovala, „už jste si všechno pověděli? Protože musím rytíře rychle odvést.“

Nato oba vykřikli, že si ještě nic neřekli, že noc teprve začíná a že se tak brzy nerozejdou.

„A večeře?“ zeptala se mladá dáma. „Přece musíme jít dolů k večeři.“

„Opravdu!“ zvolala Jana. „Zapomněla jsem.“

„Schovejte mě tedy,“ řekl Dick. „Strčte mě za čaloun, zavřete mě do truhly, nebo kam chcete, abych tu byl, až se vrátíte. Uvažte, jak krutý je náš osud a že od tohoto večera až do smrti snad už nikdy nepohlédneme jeden druhému do tváře.“

To mladou dámu obměkčilo, a když za chvíli zvon svolával dům sira Daniela ke stolu, Dick byl velmi nepohodlně přitisknut ke stěně na místě, kde byla mezi čalouny mezera, která mu umožňovala volněji dýchat a dokonce vidět, co se děje v komnatě.

Nebyl za čalounem dlouho, když byl podivně vyrušen. Ticho v tomto nejvyšším poschodí domu bylo rušeno pouze plápoláním ohně a syčením syrového polena v krbu. Najednou však dolehl k Dickovu napjatému sluchu zvuk velmi opatrných kroků. Brzy poté se otevřely dveře a jakýsi malý, zakrslý chlapík se začerněnou tváří, oblečený v barvách lorda Shorebyho, strčil do komnaty nejdříve hlavu a polom celé hrbaté tělo. Ústa měl otevřená, jako by chtěl lépe slyšet, a jeho bystré oči neustále rychle těkaly sem a tam. Obcházel komnatu kolem dokola, tu a tam uhodil do čalounu,

avšak Dick jakýmsi zázrakem unikl jeho pozornosti. Potom se díval pod nábytek a prohlížel lampu. Konečně se s výrazem krutého zklamání chystal odejít právě tak tiše, jak přišel.

Vtom klekl na zem, zvedl něco, co zapadlo do sítiny na podlaze, prohlédl si to a se známkami uspokojení schoval do váčku u pasu.

Dickovi se zastavilo srdce, neboť to byl střapec od provazu, kterým byl opásán, a bylo mu jasné, že tento trpasličí špeh, který provádí své řemeslo se zlomyslnou rozkoší, nebude ztrácet čas a zanese jej ihned baronovi, svému veliteli. Byl napolo v pokušení odhrnout čaloun, vrhnout se na padoucha a s nasazením života mu odejmout zrádný důkaz. A zatímco ještě váhal, jeho neklid zvýšila další událost. Ze schodiště zazněl hlas, opile chraptivý a nakřáplý, a vzápětí se venku na chodbě ozvaly nestejné, vrávoravé a těžké kroky.

„Co děláte tu, junáci, v těch lesních houštinách?“ zpíval hlas: „Co tu děláte? Hej! Hlupáci, co tu děláte?“ pokračoval a opile se zachechtal. Potom se znovu dal do zpěvu:

„Budeš-li holdovat perlivému vínu,
můj tlusťoučký církevní synu,
budeš-li pít a já jíst, co myslíš,
kdo za nás bude mši číst?“

Běda! Opilý Psanec se potloukal po domě a hledal koutek, kde by se z opilosti vyspal. Dick v duchu zuřil. Špeh, zprvu zděšený, nabyl zase klidu, když zjistil, že má co dělat s opilcem. S kočičí mrštností vyklouzl z komnaty a zmizel Richardovi z očí.

Co měl dělat? Kdyby ztratil na celou noc s Psancem spojení, byl by bezmocný a nebyl by s to ani připravit, ani provést únos Jany. A kdyby se odvážil opilého zbojníka oslovit, špeh, který se tu možná stále ještě potlouká, by ho mohl slyšet. A to by mohlo mít nejosudnější následky.

Přesto se však Dick rozhodl, že se toho odváží. Vyklouzl z úkrytu za čalounem, postavil se do dveří komnaty a zvedl varovně ruku. Psanec, v obličeji rudý, s uslzenýma očima, sotva se drže na nohou, se stále blížil. Konečně spatřil jakoby mlhou svého velitele a přes Dickovy velitelské posunky na něho hlasitě zavolal jménem.

Dick po něm skočil a zuřivě jím zatřásl.

„Zvíře,“ sykl, „jsi zvíře, a ne člověk! Taková nechápavost je horší než zrada. Tvoje hloupost nás může stát život.“

Ale Psanec se jenom zasmál, zapotácel, a pokusil se plácnout mladého

Sheltona do zad.

Vtom Dickovo bystré ucho zachytilo zašustění čalounu. Skočil po zvuku; v příštím okamžiku byla část závěsu stržena na zem a Dick se špehem se váleli v záhybech závěsu. Převalovali se sem a tam a snažili se popadnout jeden druhého za hrdlo. Čaloun jim však stále překážel a oni ve smrtelné zuřivosti ze sebe nevydali ani slova. Dick byl však silnější, takže špeh brzy ležel pod jeho koleny a po jediném bodnutí dýkou přestal dýchat.

III. MRTVÝ ŠPEH

Celé té zuřivé a krátké potyčce Psanec bezmocně přihlížel, a i když už bylo všechno skončeno a Dick opět vstal a napjatě naslouchal vzdálenému hluku v nižších poschodích domu, starý zbojník se stále ještě kymácel jako keř ve větru a tupě civěl na tvář mrtvého.

„Je to v pořádku," řekl Dick, „neslyšeli nás, buďtež svatí za to pochváleni! Ale co uděláme s tím ubohým špehem? Vezmu si alespoň z jeho váčku svůj střapec."

S těmi slovy Dick otevřel váček. Bylo v něm několik mincí, střapec a dopis adresovaný lordu Wensleydalovi a zapečetěný pečetí lorda Shorebyho. To jméno probudilo v Dickovi vzpomínku. Ihned rozlomil pečeť a dopis si přečetl. Byl krátký, avšak k Dickově radosti podával jasný důkaz, že lord Shoreby si zrádně dopisuje s yorským rodem.

Mladík stále u sebe nosil nádobku s inkoustem a psací potřeby, a proto teď, když poklekl na jedno koleno vedle mrtvého špeha, mohl napsat na útržek papíru tato slova.

Lorde ze Shoreby, vy, jenž jste psal dopis lordu Wensleydalovi, víte, proč je váš sluha mrtev. Dovolte, abych vám poradil — nežeňte se.

Jan Napravovač.

Položil papír mrtvému na prsa, a tu Psanec, jenž pozoroval Dickovo počínání s jistými záblesky vracející se inteligence, vytáhl zpod kutny černý šíp a papír jím přibodl. Pohled na tuto neúctu, ba téměř krutost k mrtvému vynutil mladému Sheltonovi výkřik hrůzy. Ale starý zbojník se pouze zasmál.

„Chci, aby se vědělo, že se to stalo zásluhou mého řádu," škytl. „Moji veselí chlapci musí mít o to zásluhu — zásluhu, bratře." Potom pevně

zavřel oči, otevřel ústa jako předříkávač a začal řvát hromovým hlasem:

„Budeš-li holdovat perlivému vínu ...“

„Ticho, hlupáku!“ vykřikl Dick a přirazil ho vší silou ke zdi. „Poslouchej, co ti povím — jestli mi vůbec může rozumět člověk, který má v sobě víc vína než rozumu — při svaté Panně, odejdi z tohoto domu! Jestli tu ještě zůstaneš, nebudeš viset jenom ty, ale i já. Už ať jsi pryč! Pospěš si, nebo přisámbůh, mohl bych zapomenout, že jsem do jisté míry tvým velitelem a do jisté míry tvým dlužníkem! Jdi!“

Nepravý mnich nyní už začal nabývat schopnosti užívat rozumu a zvuk Dickova hlasu a blesky v jeho očích mu pomohly pochopit smysl jeho slov.

„Přisámbůh,“ zvolal Psanec, „když o mě nestojíte, mohu jít.“ Odvrávoral chodbou a začal neohrabaně sestupovat po schodech a přitom vrážel do zdi.

Jakmile zmizel, Dick se vrátil do své skrýše, pevně rozhodnut zůstat, aby viděl, co se bude dít. Rozum mu radil, aby odešel, ale láska a zvědavost byly silnější.

Mladému muži stojícímu za čalounem čas ubíhal pomalu. Oheň v krbu dohasínal. lampa dohořívala a čadila. Stále ještě se nikdo nevracel do hořejších poschodí domu; stále ještě zaznínval zdola z jídelny slabý bzukot

hlasů a řinkot nádobí a stále ještě bylo město Shoreby v husté vánici na všech stranách tiché.

Konečně se začaly blížit po schodech kroky a hlasy a za chvíli nato vystoupilo nahoru několik hostů sira Daniela. Když zahnuli do chodby, spatřili stržený čaloun a špehovu mrtvolu.

Někteří se rozběhli dopředu, jiní zpět, a všichni začali hlasitě křičet.

Na jejich pokřik se ze všech stran začali sbíhat hosté, ozbrojenci, dámy. sluhové, zkrátka všichni obyvatelé tohoto velkého domu, a svými hlasy jen zesílili povyk.

Po chvíli začali uvolňovat cestu, neboť přicházel sám sir Daniel, provázen Janiným ženichem, lordem Shorebym.

„Mylorde.“ pravil sir Daniel, „nevypravoval jsem vám o darebáctví Černého šípu? Tady máte důkaz! Tady trčí, můj příteli, a k tomu, u sta hromů, z vašeho člověka, anebo z někoho, kdo ukradl vaše barvy!“

„Opravdu, to byl můj člověk,“ odpověděl lord Shoreby a couvnul. „Kéž bych měl více takových! Byl ostrý jako ohař a tichý jako krtek.“

„Opravdu, příteli?“ zeptal se břitce sir Daniel. „A co přišel po tolika schodech vyčenichat v mém ubohém domě? Ale už nevyčenichá nic.“

„S vaším dovolením, sire Danieli,“ řekl někdo, „má na prsou přibodnutý nějaký popsaný papír.“

„Dej mi ho i s šípem,“ rozkázal rytíř. A když vzal šíp do ruky, dlouho se naň díval v pochmurném zamyšlení. „Vidíte,“ řekl a obrátil se na lorda Shorebyho, „taková je nenávist, jež je mi všude neúprosně v patách. Tato černá tříska anebo jí podobná mě jednou zahubí. Příteli, dovolte prostému rytíři, aby vám dal radu: Jestli vás tito psi jednou zvětří, prchněte! Je to jako nemoc — lepí se, lepí se vám na tělo. A podívejme se, co napsali. Je to tak, jak jsem se domníval — jste označen jako starý dub, který se dřevorubec chystá porazit. Zítra nebo pozítří přijde se sekerou. Ale co jste psal v tom dopise?“

Lord Shoreby strhl papír se šípu, přečetl jej, zmačkal, a když překonal odpor, který mu dosud bránil, aby se přiblížil, poklekl k mrtvole a horlivě prohlížel váček.

Vstal poněkud zneklidněn.

„Příteli,“ řekl, „skutečně se mi ztratil velmi důležitý dopis. Kdybych mohl dopadnout toho darebáka, který ho ukradl, dal bych ho na místě pověsit. Ale zabezpečme nejdříve všechny východy z domu. Už tu bylo napácháno dost zlého, při svatém Jiří!“

Těsně kolem domu a zahrady byly postaveny stráže. Hlídka stála na každém odpočívadle schodiště; celý oddíl byl v pohotovosti v hlavní vstupní

bráně, jiný u ohně v kůlně. Oddíl sira Daniela byl posílen lidmi lorda Shorebyho, nebyl tedy nedostatek ani mužů. ani zbraní k zabezpečení domu a k polapení skrývajícího se nepřítele, kdyby tu nějaký byl.

Zatím odnesli špehovu mrtvolu sněhovou vánicí do chrámu opatství a tam ji uložili.

Teprve když všechna tato opatření byla vykonána a všechno nabylo zase důstojného klidu, obě dívky vytáhly Richarda Sheltona z jeho skrýše a podrobně mu vylíčily, co se stalo. On jim zase vypravoval o špehově návštěvě, o jeho nebezpečném nálezu a o náhlém špehově konci.

Jana se v návalu slabosti opřela o vyčalouněnou stěnu.

„To málo pomůže," řekla. „Přesto budu zítra provdána."

„Jakže!" zvolala její přítelkyně. „Vždyť je tu náš rytíř, který rozhání lvy jako myši! Máš v něho opravdu tak malou důvěru? Nu tak, příteli, rozháněči lvů, potěšte nás trochu! Mluvte, ať slyšíme vaše smělé rady."

Dick přišel do rozpaků, když uslyšel opakovat svá vlastní nabubřelá slova, ale ačkoli se začervenal, mluvil odhodlaně.

„Opravdu," přiznal, „jsme v úzkých. Přesto však, kdybych se mohl dostat z tohoto domu alespoň na půl hodiny, všechno by se obrátilo k dobrému. I sňatku by se zabránilo."

„A pokud jde o lvy," napodobila ho dívka, „ti by se rozesmáli."

„Prosím vás za prominutí," omlouval se Dick. „Nejsem teď v chvástavé náladě, mluvím spíš jako někdo, kdo hledá pomoc a radu. Nedostanu-li se z tohoto domu všemi těmi strážemi, budu moci udělat méně než nic. Prosím, abyste mě správně pochopila!"

„Proč jsi říkala. Jano, že je neotesaný?" zeptala se dívka. „Ujišťuji tě, že má ohebný jazyk. Jeho řeč je, když je třeba, pohotová, mírná i smělá. Co chceš víc?"

„Ach," vzdychla Jana a usmála se, „změnili mi mého přítele Dicka, to je jisté. Když jsem ho poznala, byl opravdu hrubý. Ale na tom málo záleží. Není mi pomoci v mém trápení a musím se stát lady Shorebyovou."

„Tak tedy," řekl Dick, „já se o to dobrodružství pokusím. Mnicha si nikdo příliš nevšimne, a našel-li jsem dobrou vílu, která mě dovedla nahoru, snad najdu jinou, stejně dobrou, která mě dovede dolů. Jak se jmenoval ten špeh?"

„Stopař," odpověděla mladá dáma, „a bylo to pro něho velmi vhodné jméno. Ale co máte v úmyslu, rozháněči lvů? Co chcete udělat?"

„Odvážím se prostě vyjít z domu," odpověděl Dick, „a jestli mě někdo zastaví, klidně mu řeknu, že se jdu modlit za Stopaře. Jistě se už někdo modlí nad tím ubohým tělem."

„Je to plán poněkud prostý, ale může se podařit.“

„Ve velkém nebezpečí prostá smělost bývá užitečnější než plán,“ odpověděl mladý Shelton.

„Máte pravdu,“ pravila. „Nuže jděte, a kéž vás nebe provází! Zanecháváte tu ubohou dívku, která vás vroucně miluje, a druhou, která je z celého srdce vaší přítelkyní. Buďte kvůli nim opatrný a zbytečně nedávejte svůj život všanc!“

„Jdi, Dicku,“ dodala Jana. „Nevydáváš se ve větší nebezpečí, než kdybys zůstal zde. Moje srdce odnášíš s sebou. Kéž tě svatí chrání!“

Dick minul první hlídku s tak sebevědomým výrazem, že chlapík pouze přešlápl z jedné nohy na druhou a civěl na něho. Ale na druhém odpočívadle schodiště mu stráž zatarasila cestu kopím a vyzvala ho, aby řekl, za jakou záležitostí a kam jde.

„Pax vobiscum,“ odpověděl Dick. „Jdu se modlit nad tělesnými pozůstatky toho ubohého Stopaře.“

„To je možné,“ odpověděl strážný, „ale nesmíte jít sám.“ Nahnul se přes dubové zábradlí a pronikavě zahvízdl. „Někdo jde!“ vykřikl a pokynul Dickovi, aby šel.

Na konci schodiště našel hlídku v pohotovosti, která už na něho čekala. Když znovu vyložil, kam jde, velitel stráže nařídil čtyřem mužům, aby ho doprovodili do chrámu.

„Ať vám neupláchne, hoši,“ řekl. „Odveďte ho k siru Oliverovi, je-li vám život milý.“

Potom otevřel dveře. Z každé strany ho vzal jeden muž za paži, jiný šel vpředu s pochodní a vzadu kráčel čtvrtý s napnutou kuší a s lukem na tětivě. Tak prošli zahradou za hluboké noční tmy a padajícím sněhem a blížili se k matně osvětleným oknům chrámu opatství.

U západního vchodu stála hlídka lučištníků, která se sice snažila ukrýt před sněhem pod klenutím dveřního oblouku, přesto však byla celá zasněžená. Teprve když Dickovi průvodci vyměnili s hlídkou heslo, dovolila, aby vstoupili do lodi svatyně.

Chrám byl spoře osvětlen svícemi na hlavním oltáři a asi dvěma lampami, které visely s klenutého stropu před soukromými kaplemi urozených rodin. Uprostřed chrámu ležel na márách mrtvý špeh s rukama zbožně složenýma na prsou.

Pod oblouky klenby zněl rychlý šepot modliteb. V lavicích chóru klečely postavy v mnišských kutnách a u hlavního oltáře sloužil mši kněz v bohoslužebném rouchu.

Když se chrámové dveře otevřely, jedna postava v mnišské kutně vstala,

sestoupila po stupních, které vyvyšovaly chór nad úroveň chrámové lodi, a zeptala se velitele čtyř mužů, co je přivádí do chrámu. Z úcty k bohoslužbě i k mrtvému mluvili tlumenými hlasy. Ale ozvěna této ohromné prázdné budovy zachytila jejich slova a dutě je znovu a znovu opakovala v prostorách postranních lodí.

„Mnich!“ pravil sir Oliver (neboť on to byl), když vyslechl lučištníkovo hlášení. „Bratře, neočekával jsem vás,“ dodal a obrátil se k mladému Sheltonovi. „Kdo jste, prosím? A na čí podnět se připojujete k našim modlitbám?“

Dick si zaclonil obličej kapuci a naznačil siru Oliverovi, aby se s ním vzdálil asi na dva kroky od lučištníků. Když to kněz učinil, řekl mu: „Nemohu doufat, že oklamu vás. Můj život je ve vašich rukou.“

Sir Oliver sebou prudce trhl. Jeho kulaté tváře zbledly a chvíli mlčel.

„Richarde,“ řekl, „nevím, co tě sem přivádí, ale mám silné podezření, že je to něco zlého. Přesto však, pro naše dávné přátelství, tě z vlastní vůle nevydám zkáze. Budeš celou noc sedět v lavici vedle mne. Budeš tam sedět, dokud nebudou skončeny oddavky lorda ze Shoreby a dokud svatebčané bezpečně neodejdou domů. A jestliže všechno dobře dopadne a ukáže se, že jsi neměl zlý úmysl, budeš moci odejít, kam budeš chtít. Chceš-li však prolévat krev, padne na tvoji hlavu. Amen!“

Kněz se zbožně pokřižoval, obrátil se a poklonil před oltářem.

Potom promluvil s vojáky několik slov, vzal Dicka za ruku, odvedl ho do chóru a posadil do lavice vedle sebe, kde jinoch musel ze slušnosti ihned pokleknout a tvářit se, jako by se pohroužil do modliteb.

Jeho mysl a oči však neustále těkaly. Zpozoroval, že tři vojáci, místo aby se vrátili do domu sira Daniela, se postavili na příhodné místo v postranní lodi. Neměl pochyby, že tak učinili na rozkaz sira Olivera. Byl tedy v pasti. Musí strávit noc v ponurém přítmí kostela a pohlížet na bledou tvář toho, jejž zabil. A ráno se bude muset dívat, jak dívka, kterou miluje, se v jeho přítomnosti stane ženou jiného.

Přesto se však opanoval a pevně si umínil, že trpělivě vyčká příštích událostí.

IV. V CHRÁMĚ OPATSTVÍ

V chrámě shorebyského opatství trvala pobožnost bez přestání po celou noc. Zpěv žalmů se střídal s údery zvonu.

K špehovi Stopaři postavili velkolepou posmrtnou stráž. Ležel zde tak.

jak ho uložili. Bezvládné ruce zkříženy na prsou, mrtvé oči upřeny na strop. A v lavici těsně vedle něho očekával v mučivém neklidu příchod rána jinoch, který ho zabil.

Jen jednou během těch dlouhých hodin se sir Oliver naklonil k svému zajatci.

„Richarde," zašeptal, „můj synu, máš-li vůči mně zlý úmysl, ujišťuji tě při spáse své duše, že strojíš úklady člověku nevinnému. Přiznávám se, že jsem hřešil proti nebi, proti tobě však nehřeším a nikdy jsem nezhřešil."

„Otče." odpověděl Dick právě tak tiše, „věřte mi, nestrojím žádné úklady. Pokud však jde o vaši nevinnost, nemohu zapomenout, že jste se jen velmi chabě ospravedlnil."

„Člověk může být viníkem bez viny," bránil se kněz. „Může slepě splnit svěřený úkol, o jehož pravé povaze nemá tušení. Tak to bylo se mnou. Vlákal jsem tvého otce do záhuby, ale tak jako že bůh mě vidí na tomto posvátném místě, nevěděl jsem, co činím."

„To je možné," odpověděl Dick. „Uvědomte si však, jakou podivnou síť jste na mne upletl. Jsem teď zároveň vaším zajatcem i soudcem, vyhrožujete mi smrtí a přitom usmiřujete můj hněv. Myslím, že kdybyste byl po celý život spravedlivým člověkem a dobrým knězem, nemusel byste se mě tolik bát ani mě tak nenávidět. Ale teď se vraťte ke svým modlitbám. Poslouchám vás, protože musím, ale nepřeji si být obtěžován vaší společností."

Kněz povzdechl tak ztěžka, že Dick k němu pocítil takřka soucit, a

položil hlavu na sepjaté ruce jako člověk, na něhož krutě doléhají starosti. Už nezpíval žalmy s ostatními, ale Dick slyšel, jak mu mezi prsty chřestí kuličky růžence a jak mu se rtů splývají modlitby.

Zanedlouho se ranní šero začalo prodírat barevnými okny chrámu a zahanbovat blikavou záři svíček. Světlo se pomalu šířilo a jasnilo, až konečně vnikl dovnitř okny na jihovýchodní straně chrámové lodi růžový sluneční paprsek a zachvěl se na protější zdi. Sněhová bouře minula. Velké mraky vysypaly sníh a odpluly dál, a nad veselou, bíle oděnou zimní krajinou se rozbřeskl nový den.

Chrámoví sluhové se dali do práce. Máry odnesli do umrlčí komory a smyli z dlaždic krvavé skvrny, aby takové zlověstné znamení nerušilo svatbu lorda Shorebyho. Zároveň kněží, kteří celou noc probděli v zbožném rozjímání, s příchodem rána změnili výraz tváří na počest veselejšího obřadu, který měl následovat. A konečně se počátek nového dne projevil tím. že začali přicházet zbožní obyvatelé města, aby buď poklekli před svými oblíbenými oltáři, anebo aby čekali u zpovědnice, až na ně přijde řada.

Díky tomuto ruchu bylo ovšem komukoli snadné uniknout pozornosti stráží sira Daniela, které stály u dveří. Když se Dick jednu chvíli unaveně rozhlédl, zachytil k svému překvapení pohled Viléma Psance, který byl stále ještě oblečen v mnišskou kutnu.

Zbojník rovněž poznal svého velitele a tajně mu dával rukou i očima znamení.

Ačkoliv Dick nepomýšlel na to, aby starému darebovi odpustil jeho nanejvýš nemístnou opilost, nechtěl ho zaplést do vlastního nebezpečného postavení, a proto mu tak srozumitelně, jak to jen okolnosti dovolovaly, dal znamení, aby odešel.

Psanec, jako by byl porozuměl, ihned zmizel za sloupem a Dick si oddechl.

Jak se však zděsil, když pocítil, že ho někdo zatahal za rukáv a spatřil, že se starý lupič usadil v lavici vedle něho a tváří se, že je pohroužen v modlitbách.

Sir Oliver okamžitě vstal, proklouzl za lavicemi a zamířil k vojákům v chrámové lodi. Bylo-li vzbuzeno jeho podezření, neštěstí bylo hotovo. Psanec se stal v chrámě zajatcem.

„Nehýbej se," zašeptal Dick. „Jsme v nejstrašnější bryndě, hlavně díky tomu darebáctví, které jsi mi včera provedl. Když jsi mě tu viděl sedět na tak podivném místě, na které nemám právo a o které nemám zájem, proč, u sta hromů, sis nedomyslel, že jsem v nebezpečí, a proč jsi neutekl?"

„Myslel jsem si," odpověděl Psanec, „že jste se dohodli s Ellisem a že jste tu s nějakým posláním."

„S Ellisem?" opakoval Dick. „Ellis se tedy vrátil?"

„Ovšem," odpověděl zbojník. „Přišel včera v noci a ukrutně mě spráskal za to, že jsem byl opilý — jste tedy pomstěn, pane. Ellis Duckworth je zuřivec! Štval mě sem z Cravenu, aby zabránil tomu sňatku. A znáte ho přece, pane Dicku, provede vždycky svou."

„Pak jsme tedy, můj ubohý příteli," odpověděl klidně Dick, „oba propadli smrti. Sedím tu jako zajatec, protože jsem byl podezřelý a krk dám na to, že bude uzavřen sňatek, který Ellis chce zmařit. Přisámbůh, mám to pěknou volbu! Když nepřijdu o milovanou dívku, přijdu o hlavu! Kostky jsou vrženy — bude to hlava."

„U sta hromů," zvolal Psanec, „já jdu pryč!"

Avšak Dick mu položil okamžitě ruku na rameno.

„Příteli," zašeptal, „jen klidně seď. Máš-li oči, podívej se tamhle k tomu sloupu u kněžiště. Nevidíš, že sotva ses pohnul, ozbrojenci se chystali tě zadržet? Vzdej se, příteli. Byl jsi statečný na lodi, když jsi myslel, že zemřeš smrtí námořníka, buď statečný i nyní, když máš zemřít na šibenici."

„Pane Dicku," vyjekl Psanec, „přišlo to trochu znenadání. Jen chvilku počkejte, až zase popadnu dech, a budu mít právě tolik odvahy jako vy."

„Jsi už opět ten odvážný chlapík," odpověděl Dick. „A přece, Psanče, hrozně se mi nechce zemřít. Kde však nářek nic nepomůže, proč naříkat?"

„To je správné," souhlasil Psanec. „Co konec konců záleží na smrti? Jednou k ní musí dojít, dřív nebo později. A viset pro dobrou věc je lehká smrt, říká se, ačkoliv jsem ještě neslyšel o nikom, kdo by se vrátil, aby to potvrdil."

A po těch slovech se statečný starý ničema opřel zády o lenoch lavice, založil ruce a začal se drze a lhostejně rozhlížet.

„A právě proto," dodal Dick, „uděláme nejlépe, když se budeme chovat klidně. Ještě nevíme, co má Duckworth za lubem, a až bude po všem, dojde-li k tomu nejhoršímu, snad se nám podaří uniknout se zdravou kůží."

Když přestali hovořit, zaslechli velmi vzdálené slabé zvuky veselé hudby, která se stále blížila a stávala se hlasitější a veselejší. Zvony na věži se dvojhlasně rozezvučely a do chrámu se začal hrnout stále větší a větší dav. Lidé si stírali s nohou sníh, plácali rukama a dýchali si do nich, aby je zahřáli. Západní dveře se otevřely dokořán. Bylo jimi vidět zasněženou ulici ozářenou sluncem a do chrámu vnikl proud ostrého ranního vzduchu. Všechno nasvědčovalo tomu, že lord Shoreby chce být oddán velmi časně a že se blíží svatební průvod.

Několik ozbrojenců lorda Shorebyho zatlačilo žerděmi kopí věřící dozadu a tak uvolnilo cestu uprostřed hlavní chrámové lodi; zároveň bylo chrámovými dveřmi vidět, jak se světští hudebníci blíží po umrzlém sněhu. Objevili se pištci a trubači, rudí v obličeji od bujarého foukání, bubeníci a cimbálníci, bijící do svých nástrojů jako o závod.

Když došli k chrámovým dveřím, rozdělili se do dvou řad, zůstali stát na jednom místě a dupáním ve sněhu si dávali takt k břeskné hudbě. Na konci utvořeného špalíru se objevilo čelo vznešeného svatebního průvodu. Taková to byla rozmanitost a pestrost rouch, taková skvělá přehlídka hedvábí a sametu, kožešin a atlasu, výšivek a krajek, že průvod vypadal na sněhu jako květinový záhon uprostřed cesty nebo jako malované okno ve zdi.

První šla nevěsta — byla na ni žalostná podívaná — bílá jako sníh opírala se o rámě sira Daniela. Jako družička ji provázela malá mladá dáma, která se předešlého večera ujala Dicka. Těsně za nimi kráčel ženich ve skvělém oděvu. Trochu napadal na nohu — trápila ho dna, a když překračoval práh chrámu a sňal klobouk, bylo vidět, jak je jeho lysá hlava celá zčervenalá vzrušením.

A nyní nadešla chvíle Ellise Duckwortha.

Dick, který seděl pln zmatených dojmů a křečovitě svíral rukama pult lavice, postřehl v davu ruch. Lidé se tlačili zpět a oči a paže se zvedaly. Když se podíval ve směru, kam lidé ukazovali, uviděl asi čtyři muže s napjatými luky, jak se nahýbají z ochozu nad hlavní chrámovou lodí. Vtom vypustili šípy, a dříve než mohl křik a nářek zděšeného lidu plnou silou narazit na ušní bubínky, odskočili a zmizeli.

Chrámová loď byla plná kývajících se hlav a ječících hlasů. Kněží v hrůze utíkali ze svých míst. Hudba zmlkla, a třebaže zvony na věži ještě několik chvil hlaholily, zdálo se, že zvěst o pohromě našla konečně cestu i do věže, kde zvoníci vyskakovali zavěšeni na provazech zvonů, neboť i ony ustaly ve svém veselém hlaholu.

V samém středu hlavní lodi ležel mrtvý ženich proklán dvěma černými šípy. Nevěsta omdlela. Sir Daniel vztyčen nad davem stál užaslý a pln hněvu. Šíp loket dlouhý se chvěl v jeho levém předloktí a po obličeji se mu řinula krev z rány způsobené jiným šípem, jenž mu poranil čelo.

Dávno předtím než mohla být zahájena honba, původci tragického přerušení svatby seběhli po točitých schodech a prchli postranní brankou.

Avšak Dick a Psanec tu zůstali jako rukojmí. Při prvním poplachu sice vstali a odhodlaně se snažili dostat ke dveřím, avšak lavice byly příliš úzké a tlačenice poděšených kněží a zpěváků tak neprostupná, že jejich pokus selhal a oni opět klidně usedli na svá místa.

Vtom povstal sir Oliver, hrůzou bledý, a volal na sira Daniela, ukazuje rukou na Dicka.

„Zde," křičel, „je Richard Shelton — běda mu! — on je odpovědný za prolitou krev! Chopte se ho! Rozkažte svým lidem, aby se ho chopili! Pro záchranu života nás všech, chopte se ho a pevně ho svažte! Přísahal, že nás zničí."

Sir Daniel byl zaslepen hněvem, zaslepen teplou krví, která se mu stále ještě řinula po tváři.

„Kde?" zařval. „Přivlečte ho sem! Při svatém kříži holywoodském, této hodiny bude litovat!"

Dav ustoupil a několik lučištníků vtrhlo do chrámu. Chopili se surově Dicka, vytáhli ho po hlavě z lavice, chytili za ramena a shodili se stupňů kněžiště. Psanec seděl tiše jako myška.

Sir Daniel si setřel krev s očí a mžoural na svého zajatce.

„Tak," řekl, „ty zrádče a opovážlivče, konečně tě mám! A slavnostně přísahám, že každou kapku krve, která mi teď stéká do očí, mi zaplatíš jedním zasténáním, které z tebe vyrazím. — Pryč s ním!" dodal. „Zde na to není místo. Odveďte ho do mého domu. — Každý kloub tvého těla pozná, co to jsou muka."

Dick setřásl pochopy a vykřikl.

„Jsme na posvátném místě!" křičel. „Jsme na posvátném místě! Pomozte, otcové! Chtějí mě odvléci z chrámu!"

„Z chrámu, který jsi znesvětil vraždou, hochu," odpověděl vysoký muž, nádherně oděný.

„Kdo mi to dokáže?" vykřikl Dick. „Obviňují mě z jakési spoluviny, ale nic mi neprokázali. Je pravda, že jsem se ucházel o ruku této dívky a mám odvahu říci, že ona na mé ucházení pohlížela příznivě. Ale co z toho? Myslím, že milovat dívku ani získat její lásku není hřích. A ničím jiným nejsem vinen."

Mezi okolostojícími se ozvalo souhlasné mručení, tak směle prohlásil Dick svou nevinu. Zároveň se však ozval z druhé strany zástup žalobců, kteří křičeli, že byl v noci nalezen v domě sira Daniela, a to ve svatokrádežném přestrojení. A uprostřed tohoto zmatku sir Oliver obvinil posunkem ze spoluviny i Psance. Nyní i toho vyvlekli z lavice a postavili ho vedle jeho velitele. Rozčilení davu na obou stranách rostlo. Zatímco jedni postrkovali zajatce sem a tam, aby jim umožnili útěk, jiní je proklínali a tloukli pěstmi. Dickovi zvonilo v uších a v hlavě se mu všechno točilo jako člověku zápasícímu s víry rozběsněné řeky.

Avšak vysoký muž, který už jednou Dickovi odpověděl, podivuhodným

hlasovým výkonem dokázal, že mezi davem nastalo ticho a pořádek.

„Prohledejte je," řekl, „mají-li zbraně. Pak můžeme posoudit jejich úmysl."

U Dicka nenašli jiné zbraně kromě dýky, což mluvilo v jeho prospěch, dokud ji kdosi příliš horlivý nevytáhl z pochvy a nezjistil, že je dosud potřísněna Stopařovou krví. Nato se ozval veliký pokřik mezi přívrženci sira Daniela. Vysoký muž je umlčel posunkem a velitelským pohledem. Když však přišla řada na Psance, našli u něho pod kutnou svazek šípů navlas podobných těm, které byly prve vystřeleny.

„Co tomu říkáte?" zeptal se Dicka vysoký muž a zamračil se.

„Pane," odpověděl Dick, „jsem zde v domě božím, není-li pravda? Podle vašeho chování vidím, že jste muž vysokého postavení a ve vašich rysech čtu známky zbožnosti a spravedlnosti. Vám se chci vzdát jako zajatec, a to rád, a chci se zříci výhody, kterou mi poskytuje toto posvátné místo. Ale než bych se vydal do rukou tohoto muže — kterého zde před všemi obviňuji, že je vrahem mého vlastního otce a neoprávněným držitelem mých statků a důchodů — raději požádám vás o milost, abyste mě na místě zabil svou šlechetnou rukou. Na vlastní uši jste ho slyšel, jak mi vyhrožoval mučením, dříve než jsem byl usvědčen z viny. Nesrovnává se s vaší ctí, abyste mě vydal mému zapřísáhlému nepříteli a starému utiskovateli. Sluší se, abyste mě slušně soudil podle zákona, a dokáže-li se mi vina, abyste mě milosrdným způsobem sprovodil ze světa."

„Mylorde," vykřikl sir Daniel, „nebudete přece poslouchat toho vlka?! Krev na jeho dýce ho usvědčuje ze lži!"

„Dovolte, milý rytíři," odpověděl vysoký muž, „vaše vlastní prudkost svědčí poněkud proti vám."

Vtom nevěsta, která se před několika minutami vzpamatovala a sledovala vytřeštěnýma očima celý výjev, se vytrhla těm, kteří ji drželi, a vrhla se na kolena.

„Lorde z Risinghamu," zvolala, „vyslechněte mě spravedlivě. Stala jsem se schovankou tohoto muže jedině násilím, když mě vyrval ze středu mých příbuzných. Od té chvíle se mi nedostalo od nikoho ani soucitu, ani vlídnosti, ani útěchy, až od tohoto mladého muže — Richarda Sheltona — kterého nyní obviňují a snaží se ho zničit. Mylorde, byl-li včera v noci v domě sira Daniela, přišel tam za mnou, na mou žádost, a nezamýšlel nic zlého. Dokud mu byl sir Daniel dobrým pánem, věrně bojoval proti družině Černého šípu. Ale když mu jeho poručník lstivě ukládal o život a on musel pro spásu své duše uprchnout v noci z toho prokletého domu, kam se měl obrátit — bez pomoci a bez peněz? A jestliže upadl do špatné společnosti,

kdo je tím vinen — chlapec, s nímž bylo nespravedlivě nakládáno, anebo poručník, který zneužil své moci?“

Vtom i malá mladá dáma padla na kolena vedle Jany.

„A já, mylorde a můj milý strýče,“ pravila, „mohu dosvědčit na své svědomí a před tváří všech, že tato dívka mluví pravdu. Byla jsem to já, nehodná, která jsem přivedla toho mladého muže do domu.“

Earl Risingham poslouchal, a když nastalo ticho, chvíli mlčel. Potom pomohl Janě vstát. Bylo nápadné, že neprokázal stejnou zdvořilost té, která prohlásila, že je jeho neteří.

„Sire Danieli,“ řekl, „je to zamotaná záležitost, kterou s vaším laskavým dovolením sám vyšetřím a vyřídím. Buďte tedy klidný, vaše věc je ve spolehlivých rukou. Stane se vám po spravedlnosti. A zatím se vraťte bez průtahů domů a dejte si ošetřit své zranění. Vzduch je ostrý a nechtěl bych, aby vám rány nastydly.“

Pokynul rukou. Jeho příkaz byl po celé délce chrámové lodi předáván dál horlivými sluhy, kteří čekali na každý jeho pohyb. Hned nato před kostelem pronikavě zazněla trubka a otevřenými dveřmi začali do kostela proudit lučištníci a ozbrojenci, všichni v barvách lorda Risinghama a označení jeho erbem. Odňali Dicka a Psance těm, kteří je stále ještě drželi, vzali je do svého středu, vyšli opět ven a zmizeli.

Když míjeli Janu, dívka vztáhla obě ruce k Dickovi a zavolala na něho své sbohem. A družička, naprosto nezdrcena zřejmou nelibostí svého strýce, mu poslala rukou polibek a zavolala na něho: „Hlavu vzhůru, rozháněči lvů!“, což poprvé od nešťastné příhody vyloudilo úsměv na tvářích davu.

V. EARL RISINGHAM

Ačkoli byl earl Risingham tehdy v Shoreby nejvýznačnější osobou, byl skromně ubytován u jednoho soukromníka a na nejzazším obvodu města. Pouze ozbrojenci u dveří a neustále přijíždějící a odjíždějící jízdní poslové svědčili o tom, že dům je dočasným sídlem vznešeného pána.

Tak se stalo, že pro nedostatek místa byli Dick a Psanec zavřeni do jedné místnosti.

„Dobře jste mluvil, pane Richarde,“ řekl zbojník. „Neobyčejně dobře jste mluvil, a já vám za sebe srdečně děkuji. Tady jsme v dobrých rukou, budeme spravedlivě souzeni, a dnes někdy k večeru nás oba pěkně pověsí na jeden strom.“

„Opravdu, můj ubohý příteli, také si to myslím,“ odpověděl Dick.

„Ale ještě máme na luku jednu tětivu,“ pokračoval Psanec. „Ellis Duckworth je chlapík, kterému se nikdo nevyrovná. Je vám nakloněn kvůli vašemu otci. A poněvadž ví, že jste v téhle věci nevinen, pohne nebem i zemí, aby vás vysvobodil.“

„To se nepodaří,“ zapochyboval Dick. „Co může udělat? Má jen hrstku lidí. Kdyby se to bylo stalo alespoň o den později! Kdybych se zítra mohl dostavit jen na jistou schůzku, všechno by bylo, myslím, jiné. Ale takhle nám není pomoci.“

„Budete-li svědčit o mé nevině,“ prohlásil Psanec, „já budu svědčit o vaší, a to důkladně. Nic nám to sice nepomůže, ale máme-li viset, ať to není alespoň bez boje.“

A potom, zatímco Dick usilovně přemýšlel, starý taškář se schoulil do koutka, stáhl si mnišskou kápi přes obličej a uložil se ke spánku. Za chvíli hlasitě chrápal, tak dokonale v něm dlouhý život plný strádání a dobrodružství otupil schopnost připouštět si obavy.

Poledne už dávno minulo a den se chýlil ke konci, když se otevřely dveře a Dick byl odveden do teplého pokojíku, kde earl Risingham seděl zamyšlen nad ohněm.

Když zajatec vstoupil, earl Risingham vzhlédl.

„Pane," řekl, „znal jsem vašeho otce. Byl to čestný muž, a to mě vede k větší shovívavosti k vám. Ale nebudu před vámi skrývat, že vaše počínání vyvolává proti vám těžké obvinění. Spolčujete se s vrahy a lupiči. Je jasně dokázáno, že jste porušil zákon. Jste v podezření, že jste se pirátsky zmocnil lodi. Byl jste přistižen, když jste se v přestrojení potloukal po domě svého nepřítele, a téhož večera tam byl zabit jistý muž ..."

„Dovolíte-li, mylorde," přerušil ho Dick, „přiznám se ihned ke své vině podle pravdy. Zabil jsem Stopaře, a na důkaz toho," sáhl do záňadří, „zde máte dopis z jeho váčku."

Lord Risingham vzal dopis, otevřel jej a dvakrát přečetl.

„Četl jste to?" zeptal se.

„Četl," odpověděl Dick.

„Jste pro Yorka nebo pro Lancastera?" tázal se earl.

„Mylorde, nedávno mi byla položena stejná otázka a já jsem nevěděl, jak na ni odpovědět," pravil Dick. „Poněvadž jsem však na ni už jednou odpověděl, nebudu svou odpověď měnit. Mylorde, jsem pro Yorka."

Earl pochvalně přikývl.

„Poctivá odpověď," řekl. „Ale proč mi tedy odevzdáváte tento dopis?"

„Což nejsou všechny strany zajedno proti zrádcům?" zvolal Dick.

„Kéž by byly, mladý muži," odpověděl earl. „Já osobně souhlasím s vaším názorem. Je ve vás víc mládí než lstivosti, jak vidím, a kdyby sir Daniel nebyl tak mocným přívržencem naší strany, byl bych napolo v pokušení zastat se vás. Vyptával jsem se na vás a zdá se, že s vámi krutě zacházeli a že máte nejednu omluvu. Ale jsem, milý pane, především velitelem ve službách královny, a ačkoli jsem povahou spravedlivý, jak doufám, a ochoten jít v milosrdenství do krajnosti, přece jen musím své počínání podřídit zájmu své strany a jsem ochoten učinit mnoho, aby sir Daniel zůstal při nás."

„Mylorde," odpověděl Dick, „budete považovat za velkou smělost, že vám radím — ale vy skutečně spoléháte na věrnost sira Daniela? Myslím, že měnil strany neodpustitelně často."

„Ach, to je v Anglii obvyklé. Co chcete?" otázal se earl. „Jste nespravedlivý k rytíři z Tunstallu. A pokud lze mluvit v těchto nevěrných dobách o věrnosti, choval se k nám, lancastrovcům, v poslední době čestně. Ani po našich posledních porážkách od nás neodpadl."

„Kdybyste nahlédl do tohoto dopisu," pravil Dick, „snad o něm změníte své mínění," a podal earlovi dopis sira Daniela lordu Wensleydalovi.

Účinek v earlově chování byl okamžitý. Zařval jako rozzuřený lev a jeho ruka prudce sevřela rukojeť dýky.

„Tohle jste také četl?“ zeptal se.

„Ano,“ odpověděl Dick. „Nabízí lordu Wensleydalovi vlastní statky vašeho lordstva.“

„Moje vlastní statky, jak říkáte,“ opakoval earl. „Za tento dopis jsem vám vděčen. Odhalil liščí doupě. Jsem vám k službám, pane Sheltone. Nebudu skrblit vděčností a pro začátek, ať jste pro Yorka, nebo pro Lancastera, čestný muž nebo zloděj, propouštím vás na svobodu. Uznejte však, že bude správné, když dám pověsit vašeho druha Psance. Zločin byl příliš těžký a je třeba, aby následoval i těžký trest.“

„Mylorde, moje první prosba k vám je, abyste propustil i jeho,“ prosil Dick.

„Je to starý zavrženíhodný darebák, zloděj a pobuda, pane Sheltone,“ odpověděl earl. „Už dvacet let je zralý pro šibenici. A má-li viset pro to či ono, jaký je v tom rozdíl?“

„A přece, mylorde, přišel sem jenom z příchylnosti ke mně,“ vysvětloval Dick, „a byl bych podlý a nevděčný, kdybych ho opustil.“

„Pane Sheltone, s vámi je potíž,“ odpověděl přísně earl. „Jdete po špatné cestě, která vás v tomto světě nedovede k úspěchu. Nicméně, abych se zbavil vaší dotěrnosti, vyhovím vám ještě jednou. Odejděte tedy spolu. Jděte však opatrně a hleďte se dostat co nejrychleji ze Shoreby, neboť sir Daniel (ať ho nebe zatratí) zle žízní po vaší krvi.“

„Mylorde, zatím vás ujišťuji o své vděčnosti pouze slovy a doufám, že v krátké době vám ji budu moci dokázat i skutkem,“ odpověděl Dick a vyšel z pokoje.

VI. OPĚT ARBLASTER

Když bylo Dickovi a Psanci umožněno, aby se zadní brankou vykradli z domu, kde byl lord Risingham ubytován, byl už večer.

Zastavili se, ukryti pod zahradní zdí, a radili se, kterým směrem by bylo nejlépe se dát. Nebezpečí bylo nesmírné. Kdyby je zahlédl někdo z lidí sira Daniela, byli by okamžitě dostiženi a zabiti. Ale nejen město Shoreby bylo

pro ně sítí smrtelných nebezpečí; aby se dostali do otevřeného kraje, museli projít hlídkami.

Nedaleko na volném prostranství uviděli větrný mlýn a těsně u něho velkou sýpku s otevřenými vraty.

„Což kdybychom se tam ukryli a počkali, až se setmí?“ navrhoval Dick.

Poněvadž se Psanec nezmohl na lepší návrh, rozběhli se přímo k sýpce a za vraty se schovali do slámy. Denní světlo rychle zhaslo a měsíc postříbřil zmrzlý sníh. Teď — anebo nikdy — se jim naskytovala příležitost dostat se nepozorovaně do hostince *U kozy a dud* a svléci oděv, který je mohl prozradit. Bylo lépe držet se obvodu města a vyhnout se tržišti, kde mezi tolika lidmi jim hrozilo nebezpečí, že budou poznáni a ubili.

Byla to dlouhá cesta. Zavedla je do blízkosti domu na pobřeží, teď potemnělého a tichého, a konečně až k samému přístavu. Nejedna loď, jak viděli při jasném měsíčním světle, zvedla kotvu, a využívajíc klidného počasí, chystala se na další cestu. Proto také nevzhledné krčmy podél pobřeží (bez ohledu na nařízení o zavírací hodině v nich planul oheň a svítily svíčky) nebyly už přeplněny hosty a nehlaholily zpěvem námořnických písniček.

Rychle, napolo běžíce, mnišské kutny vykasány po kolena, brouzdali se vysokým sněhem a proplétali se bludištěm lodního haraburdí. Když oběhli už téměř polovinu přístavu a míjeli jednu krčmu, její dveře se náhle otevřely a proud světla padl na jejich utíkající postavy.

Okamžitě se zastavili a předstírali, že jsou zabráni ve vážný rozhovor.

Z krčmy vyšli tři muži za sebou a poslední zavřel dveře. Všichni tři byli nejistí v nohách, jako by celý den pili, a teď tu stáli a kymáceli se, jako by nevěděli, kam mají jít. Největší z nich mluvil silným naříkavým hlasem:

„Sedm sudů nejlepšího gaskoňského vína, jaké kdy nějaký šenkýř načínal,“ říkal, „nejlepší loď z celého dartmouthského přístavu, Panna Marie částečně pozlacená, třináct liber ve zlatě ...“

„I já měl velkou škodu,“ přerušil ho jeden z ostatních dvou mužů. „I já měl škodu, kmotře Arblastere. Na svatého Martina mě okradli o pět šilinků a o kožený měšec, který sám měl cenu nějakých devět a čtvrt pence.“

Při této řeči se Dickovi rozbušilo srdce. Až dosud si snad ani nevzpomněl na ubohého majitele lodi. který ztrátou *Dobré naděje* přišel na mizinu. Tak málo v těch dobách dbali muži, kteří nosili zbraň, o majetek a zájmy lidí. které nepovažovali za sobě rovné. Avšak toto nenadálé setkání mu živě připomnělo násilný způsob, jímž se zmocnil lodi. a neblahý konec celého podniku; a oba, on i Psanec, odvrátili hlavu, aby náhodou nebyli poznáni.

Avšak lodní pes ze ztroskotané lodi se zachránil a našel si cestu do Shoreby. Arblaster ho měl nyní u nohou. Pes náhle zavětřil a postavil uši, vrhl se kupředu a začal zuřivě štěkat na nepravé mnichy.

Jeho pán šel vrávoravě za ním.

„Hej. kamarádi!“ zvolal, „neměli byste penny pro chudého starého námořníka, kterého piráti úplně zničili? Jsem člověk, který by byl ještě ve čtvrtek platil za vás oba, a teď, v sobotu večer, žebrám u vás na láhev piva. Zeptejte se mého pomocníka Toma, nevěříte-li mi. Sedm sudů dobrého gaskoňského vína. Loď, která patřila mně a předtím mému otci. Panna Maria z platanového dřeva, částečně pozlacená, a třináct liber ve zlatě a stříbře. Hej, co tomu říkáte? Bojoval jsem také s Francouzi. Ano, bojoval jsem s Francouzi. Podřízl jsem na širém moři víc Francouzů než kterýkoli jiný člověk, který kdy vyplul z Darthmouthu. Dejte mi penny!“

Ani Dick. ani Psanec se neodvážili odpovědět, aby je nepoznal po hlase. Stáli tu tak bezmocně jako loď na souši a nevěděli, kam se obrátit, ani co se stane dál.

„Jste němí chlapci?“ zeptal se kapitán. — „Kamarádi, dodal a škytl, „oni jsou němí. Nemám rád takovéhle nezdvořáctví, protože když je někdo němý a je přitom zdvořilý, myslím, že promluví, když s ním někdo mluví.“

Zatím námořník Tom, který vynikal velkou osobní silou, pojal, jak se zdálo, podezření proti těmto dvěma bezhlesým postavám. Poněvadž byl méně opilý než jeho kapitán, přistoupil náhle k nim, uchopil Psance surově za rameno a s nadávkou se ho zeptal, co mu je, že mlčí. Na to zbojník v domnění, že nic jiného nezbývá, odpověděl zápasnickým hmatem, kterým položil námořníka na písek, vzkřiknul na Dicka, aby ho následoval, a dal se lodním haraburdím na útěk.

Za vteřinu bylo vše odbyto. Dřív než se Dick mohl vůbec rozběhnout, Arblaster ho sevřel pažemi, Tom se připlazil po břiše a chytil ho za nohu, a třetí muž mu zamával nad hlavou tesákem.

Nebylo to ani nebezpečí, ani zklamání, co teď podlomilo bojovnost mladého Sheltona. Byl to pocit hlubokého ponížení, že poté, co unikl siru Danielovi a přemluvil lorda Risinghama, upadl nyní bezmocně do rukou tohoto opilého námořníka. A nejen bezmocně, ale i — jak mu nyní důtklivě připomínalo svědomí, když už bylo příliš pozdě — jako skutečný viník, jako placení neschopný dlužník člověka, jemuž ukradl a zničil loď.

„Zaneste ho do krčmy, ať se mu podívám do obličeje,“ řekl Arblaster.

„Dobře, dobře,“ odpověděl Tom, „ale nejdříve mu vyprázdníme měšec, aby se ostatní s námi nechtěli dělit.“

Ačkoli ho prohledali od hlavy k patě, nenašli u něho ani penny. Nenašli

nic kromě pečetního prstenu lorda Foxhama, který mu surově stáhli s prstu.

„Dejme si na něho posvítit měsícem," řekl Arblaster, vzal Dicka za bradu a neurvale mu zvedl hlavu. „Svatá Panno," zvolal, „vždyť je to ten pirát!"

„Ha!" vykřikl Tom.

„Při svaté Panně Bordeauxské, je to opravdu on!" opakoval Arblaster. „Tak co? Ty mořský lupiči, máme tě!" křičel. „Kde je má loď? Kde je mé víno? Hej, konečně tě mám! Tome, podej mi konec tamhletoho lana! Toho mořského lupiče si sešněruji na nikách i na nohách jako krocana na rožni — namouvěru, tak si ho svážu! — a potom ho budu mlátit, ach, jak ho budu mlátit!"

A tak pokračoval a stále ovíjel lano kolem Dickových údů se zručností vlastní námořníkům. Po každém ovinutí a zkřížení udělal uzel, který ještě utáhl surovým škubnutím.

Když skončil, chlapec se stal v jeho rukou pouhým balíkem, tak bezmocným, jako kdyby byl mrtev. Lodník si ho podržel před sebou na délku paže a hlasitě se zasmál. Potom mu dal omračující ránu na ucho, obrátil ho a zuřivě do něho kopal a kopal. V Dickových prsou se zvedal hněv jako bouře, hněv ho dusil, a myslil, že je po něm. Ale když námořník unaven touto krutou hrou ho nechal na písku a obrátil se ke svým druhům, aby se s nimi radil, okamžitě se ovládl. Mohl si na chvíli oddechnout. Než ho zase začnou mučit, snad přijde na nějaký nápad, jak uniknout z tohoto ponižujícího a nebezpečného postavení.

A skutečně. Za chvíli, když jeho věznitelé se stále ještě dohadovali, co s ním mají udělat, dodal si odvahy a oslovil je dokonale klidným hlasem.

„Pánové," začal, „zbláznili jste se? Nebe vám poskytlo tak krásnou příležitost zbohatnout, jakou snad ještě neměl žádný námořník, příležitost, která vám může vynést tolik, kolik vyděláte na třiceti zámořských plavbách, a nikdy se už neopakuje — a co vy, u sta hromů, děláte? Bijete mě. To dokáže každé zlostné dítě. Myslím, že na prozíravé námořníky, kteří se nebojí ani ohně, ani vody a milují zlato právě tak jako hovězinu, si moudře nepočínáte."

„Podívejme se," řekl Tom, „teď, když jste sešněrovaný, nás chcete napálit?"

„Vás napálit?" opakoval Dick. „Jste-li hloupí, bylo by to snadné. Jste-li však chytří, a to myslím jste, musí vám být jasné, kde je váš prospěch. Když jsem vám vzal loď, bylo nás mnoho, byli jsme dobře oblečeni a dobře ozbrojeni. Uvažujte chvilku, kdo toto mužstvo vybavil? Nesporně někdo,

kdo má hodně zlata. A jestliže — když je tak bohat — je nepřestává hledat dál, a přitom se vydává všanc bouřím, uvažte, zda to nedokazuje, že je někde ukryt poklad?“

„Co tím myslí?“ zeptal se jeden ze tří mužů.

„Hleďte, jestli jste přišli o starou kocábku a několik džbánků kyselého vína,“ pokračoval Dick, „zapomeňte na to, protože je to maličkost, a pusťte se raději do podniku, který za to stojí a který z vás za dvanáct hodin udělá buď boháče, nebo vás navždy zničí. Ale zvedněte mě, pojďme si sednout někam blízko a pohovořme si nad lahví, neboť jsem celý bolavý a zmrzlý a ústa mám napolo ve sněhu.“

„Chce vás jenom napálit,“ řekl pohrdavě Tom.

„Napálit! Napálit!“ zvolal třetí muž. „Rád bych viděl toho, kdo by mě dovedl napálit! To by už musel být nějaký výtečník! Nejsem dnešní. Poznám kostel, když je na něm věž. A myslím si. kmotře Arblastere, že ten mladík má pravdu. Vyslechneme ho? Co říkáte, vyslechneme ho?“

„Nepohrdl bych korbelem silného piva, milý pane Pirrete,“ odpověděl Arblaster. „Co tomu říkáš, Tome? Ale měšec je prázdný.“

„Já to zaplatím,“ řekl Pirret, „já to zaplatím. Rád bych měl v té věci jasno. Namouduši, věřím, že je v tom zlato.“

„Nechoďte! Dáte-li se znovu do pití, všechno bude ztraceno,“ zvolal Tom.

„Kmotře Arblastere, váš pomocník si příliš mnoho dovoluje,“ odpověděl pan Pirret. „Dáte si poroučet najatým člověkem? Fuj!“

„Ticho, brachu!“ domlouval Arblaster Tomovi. „Co se do toho pleteš? To by bylo pěkné, aby posádka předpisovala kapitánovi!“

„Tak si dělejte, co chcete,“ odsekl Tom. „Já si myju ruce!“

„Postavte ho tedy na nohy,“ řekl pan Pirret. „Vím o klidném místečku, kde můžeme pít a hovořit.“

„Mám-li jít, přátelé, musíte mi rozvázat nohy,“ namítl Dick, když ho postavili zpříma jako kůl.

„Má pravdu,“ zasmál se Pirret. „Opravdu, takhle vyšňořený neudělá ani krok. Přeřízněte to, vytáhněte nůž a přeřízněte to, kmotře!“

Nad tímto návrhem se pozastavil i Arblaster, ale když jeho druh nepřestával naléhat a Dick měl dost rozumu, aby zachoval nejlhostejnější výraz a jenom pokrčil rameny nad jejich otálením, lodník konečně svolil a přeřízl lano, kterým měl zajatec svázány nohy. To nejen umožnilo Dickovi chůzi, ale — poněvadž celá síť jeho pout se tím poměrně uvolnila — také cítil, že jednou paží za zády může volněji pohybovat a doufal, že časem, dá-li si práci, bude ji mocí úplně vyprostit. Měl za to co děkovat zaslepené

pošetilosti a chamtivosti pana Pirreta.

Tento výtečník se nyní ujal velení a zavedl je do téže nevzhledné krčmy, kam Psanec zavedl Arblastera onoho větrného dne. Krčma byla teď úplně prázdná. Z ohně zbyla hromada řeřavých oharků, které vydávaly prudký žár. Když se usadili a krčmář před ně postavil korbel piva, Pirret a Arblaster natáhli nohy a opřeli se lokty o stůl jako lidé, kteří se chystají přátelsky porozprávět.

Stůl, u kterého seděli, tak jako všechny ostatní stoly v kromě, představovala těžká, čtverhranná, dřevěná deska položená na dva sudy. Každý člen této podivně sestavené společnosti seděl po jedné straně stolu, Pirret proti Arblasterovi a Dick proti námořníkovi.

„A teď, mladý muži," pobídl jej Pirret, „mluvte! Skutečně se zdá, že jste se zachoval poněkud nepěkně k našemu příteli Arblasterovi, ale co na tom? Napravte to — stačí, když mu dáte příležitost, aby zbohatl, a ručím vám za to, že vám odpustí."

Až doposud Dick mluvil, co mu slina na jazyk přinesla, avšak nyní, pod pátravými pohledy šesti očí, bylo nutné, aby si vymyslel a vypravoval nějaký podivuhodný příběh, a bude-li to možné, aby získal opět předůležitý pečetní prsten. Především musí získat čas. Čím déle tu zůstanou, tím více budou jeho věznitelé pít, a tím spíše se mu podaří pokus o útěk.

Dick si však nedovedl příliš dobře vymýšlet, a to. co jim vypravoval, byla hlavně pohádka o Ali Babovi, v níž Východ byl nahrazen Shorebym a tunstallským lesem a poklad v jeskyni byl ještě zveličen. Jak čtenář ví, je to znamenitá pohádka a má pouze jedinou vadu — není pravdivá. A poněvadž ji tito tři prostoduší námořníci slyšeli ponejprv, oči jim vylézaly z důlků a ústa se jim otevřela jako tresce v rybím krámě.

Velmi brzy požádali o druhý korbel, a zatímco Dick dál umně spřádal své příběhy, po druhém korbelu následoval třetí.

Nakonec to vypadalo takto:

Arblaster, ze tří čtvrtin opilý a napolo spící, seděl na stoličce bezvládně rozvalen. I Tom našel v pohádce zalíbení a jeho ostražitost už ochabovala. Mezitím Dick kousek po kousku vykroutil pravou paži z pout a byl připraven odvážit se všeho.

„Tak vy jste jeden z nich?" zeptal se Pirret.

„Stal jsem se jím proti své vůli," odpověděl Dick. „Kdybych mohl dostat jako svůj podíl jeden nebo dva pytle zlatých mincí, byl bych blázen, abych ještě zůstával v té hnusné jeskyni a abych se vystavoval střelám a ranám jako nějaký voják. Jsme čtyři, dobrá! Pojďme tedy ráno, jakmile vyjde slunce, do lesa. Kdybychom mohli poctivým způsobem získat mezka, bylo

by to lepší, ale kdyby to nešlo, máme čtvero silných zad, a já vám za to ručím, že půjdeme odtamtud ohnuti až k zemi.“

Pirret si olízl rty.

„A ta kouzelná průpověď,“ řekl, „to slovo, na které se jeskyně otvírá, jak ta zní, příteli?“

„To slovo znají pouze tři velitelé,“ odpověděl Dick, „ale máte velké štěstí, že právě dnes večer jsem měl u sebe kouzelný předmět, který jeskyni otvírá. Takovou věc kapitán dvakrát do roka ze svého měšce nevyndává.“

„Kouzelný předmět?“ zamumlal Arblaster, napolo se probudil a zašilhal na Dicka jedním okem. „Odstup satane. Jen žádná kouzla! Jsem dobrý křesťan. Ostatně, můžete se na to zeptat Toma.“

„Je to bílá magie,“ pokračoval Dick. „Nemá nic společného s ďáblem. Působí pouze mocí čísel, bylin a planet.“

„Ano, ano.“ zvolal Pirret, „je to jenom bílá magie, kmotře. Není v tom nic hříšného, to ti říkám. Ale pokračujte, milý mladíku. V čem spočívá to kouzlo?“

„Hned vám to ukážu,“ odpověděl Dick. „Máte ten prsten, který jste mi stáhli s prstu? Dobrá! Vezměte ho špičkami prstů, natáhněte ruku a podržte jej tak, aby se na něm odrážela zář tamtoho řeřavého uhlí. Takhle! Tak, to je to kouzlo.“

Jediným rychlým pohledem Dick zjistil, že mezi ním a dveřmi není

překážky. V duchu se krátce pomodlil. Potom vymrštil paži, popadl prsten a zároveň nadzvedl stůl a hodil ho na námořníka Toma. Ten, ubožák, spadl s nářkem pod trosky stolu. Dříve než Arblaster pochopil, že něco není v pořádku, a než se Pirret mohl vzpamatovat, Dick skočil ke dveřím a zmizel v noci zalité měsíčním světlem.

Měsíc, který zatím dostoupil vrcholu nebeské klenby, a běloučký sníh způsobily, že na volném prostranství kolem přístavu bylo světlo jako ve dne, a mladého Sheltona ve vykasané kutně bylo zdaleka vidět, jak utíká mezi lodním haraburdím.

Tom a Pirret běželi s křikem za ním. Z každé krčmy se k nim přidalo několik dalších, které jejich křik vyburcoval, a za chvíli Dicka pronásledoval celý zástup námořníků. Ale i v patnáctém století byl námořník na souši špatný běžec a Dick měl kromě toho náskok, který se rychle zvětšoval, takže když doběhl k malé úzké uličce, mohl se dokonce zastavit a se smíchem se ohlédnout.

Na sněžné bílé ploše se všichni námořníci ze Shoreby srazili v inkoustovou hmotu, která se vzadu drolila v jednotlivé hloučky. Všichni ti muži hulákali a ječeli, všichni mávali rukama ve vzduchu, někteří neustále padali, a aby byl obraz úplný, když upadl jeden, svalilo se na něho tucet jiných.

Změť hlasů, která se zvedala až k měsíci, připadala uprchlíkovi, kterého honili, jednak směšná, jednak děsivá. Sama o sobě byla bezmocná, protože Dick věděl, že v přístavu ho žádný námořník nedohoní. Avšak ohlušující řev, který musel probudit všechny spáče v Shoreby a přivolat do uličky všechny skryté hlídky, hrozil, že bude zaskočen zpředu. Proto když spatřil na jednom rohu tmavý průjezd, rychle do něho skočil a nechal nemotorné pronásledovatele přeběhnout. Stále křičeli a gestikulovali, zarudlí spěchem a bílí sněhem, který se na ně při pádu nalepil.

Trvalo dlouho, než vpád přístavu do města skončil a ještě dlouho nebyl obnoven klid. Dlouho bylo slyšet námořníky, jak pobíhají a povykují po všech ulicích a čtvrtích města. Strhly se rvačky, někde mezi námořníky samými, jinde s hlídkami. Vytahovaly se nože, rozdávaly a tržily se rány, a na sněhu zůstal ležet nejeden mrtvý.

Když se za hodinu poslední námořník mrzutě vracel do přístavu, bylo pochybné, zda věděl, koho vlastně pronásledoval, ale zcela jisté bylo, že nyní to už zapomněl. Ráno kolovalo po městě mnoho podivných historek, a za chvíli všichni kluci v Shoreby přijali za článek víry pověst, že v noci navštívil město ďábel.

Ale ani odchod posledního námořníka nevysvobodil mladého Sheltona z

jeho studeného vězení v průjezdu.

Nějakou dobu ještě trvala zvýšená činnost hlídek a byly vyslány zvláštní oddíly, aby prohledaly město a podaly hlášení tomu nebo onomu velmoži, který byl tímto neobvyklým způsobem vyrušen ze spánku.

Noc už téměř minula, když se Dick odvážil vyjít z úkrytu a když se zastavil, živ a zdráv, avšak celý zmrzlý a potlučený, u dveří hostince *U kozy a dud!* Jak zákon vyžadoval, nebyl v domě ani oheň, ani světlo. Protápal se do kouta ledové místnosti, nahmatal konec pokrývky, kterou si ovinul kolem ramenou, přitisknul se těsně k nejbližšímu nocležníkovi a brzy usnul.

KNIHA V.

HRBÁČ

I. HLAS POLNICE

Dick vstal druhý den velmi časně, ještě ani nesvítalo, převlékl se, ozbrojil podle zvyku šlechticů a vydal se k Psancovu lesnímu doupěti. Tam, jak se čtenář pamatuje, zanechal listy lorda Foxhama. Aby si je mohl vzít a dostavit se včas na schůzku s vévodou z Gloucesteru, musel se dát na cestu časně a rázným krokem.

Mráz byl krutější než jindy. Nehybný, suchý vzduch bodal do chřípí. Měsíc zašel, ale stále ještě zářily mnohé hvězdy a odlesk sněhu byl světlý a radostný. Nebylo třeba, aby si svítil na cestu, a klidný, ale ostrý vzduch nijak nesváděl k pomalé chůzi.

Dick přešel větší část otevřené krajiny mezi Shoreby a lesem a dorazil k úpatí nízkého pahorku, asi sto kroků od kříže svaté Brigity, když tišinou ranní tmy zazněl hlas polnice. Byl tak ostrý, jasný a pronikavý, že si Dick pomyslel, že ještě nikdy neslyšel nic zvučnějšího. Polnice zazněla jednou, potom rychle podruhé, a najednou se ozval třesk oceli.

Mladý Shelton napjal sluch, vytasil meč a rozběhl se vzhůru na pahorek.

Za chvíli uviděl kříž a poznal, že na cestě před křížem zuří prudká bitka. Útočníků bylo sedm nebo osm a čelil jim jediný člověk. Ten však byl

tak hbitý a obratný, tak zoufale bil a odrážel své protivníky, tak dovedně se držel na kluzké půdě, že dříve než mohl Dick zakročit, jednoho zabil, druhého zranil a ostatní držel v šachu.

Přesto však odolával pouhým zázrakem a každou chvíli sebenepatrnější nehoda, nejmenší uklouznutí nohy nebo chybný pohyb ruky ho mohly stát život.

„Držte se, pane! Přichází pomoc!“ zvolal Richard; zapomněl, že je sám a že jeho výkřik je za takových okolností poněkud nezvyklý a křičel: „Střílejte! Střílejte!“ a vpadl útočníkům do týlu.

Byli to také stateční chlapíci, neboť nedbali ani za mák tohoto překvapení. Obrátili se a vrhli se s úžasnou zuřivostí na Dicka. Byli tři na jednoho, ocel kolem něho se blýskala ve světle hvězd, jiskry prudce sršely, jeden z protivníků upadl — v zápalu boje ani nevěděl proč. Potom sám dostal ránu do hlavy, a přestože ho ocelová přílba pod kápí chránila, rána ho srazila na kolena a mozek mu vířil jako lopaty větrného mlýna.

Mezitím muž, kterému přispěchal na pomoc, místo aby se účastnil boje, při prvním Dickově zásahu uskočil zpět a znovu zatroubil ještě naléhavěji a hlasitěji na břesknou polnici, na niž prve zatroubil na poplach. V příštím okamžiku se na něho jeho nepřátelé vrhli a on znovu útočil a ustupoval, skákal, bodal, klekal na jedno koleno a užíval se stejnou zručností, neohroženou odvahou a horečnou energií a rychlostí meče i dýky, nohou i rukou.

Ale pronikavé troubení bylo konečně zaslechnuto. Na sněhu se ozval tlumený dusot a ve šťastnou chvíli pro Dicka, který už viděl hrot meče zalesknout se na svém hrdle, vyrazil po obou stranách houf ozbrojenců na koních. Všichni byli v brnění, hledí měli spuštěné, každý z nich měl buď připraveno kopí, nebo tasený meč pozvednutý k ráně, a každý z nich vezl, abychom tak řekli, cestujícího v podobě lučištníka nebo pážete. Ti seskákali jeden po druhém s koní a okamžitě zdvojnásobili počet vojáků.

Když útočníci viděli, že jsou v menšině a obklíčeni, beze slova zahodili zbraně.

„Chopte se těch chlapů!“ řekl trubač, a když byl jeho rozkaz vyplněn, přiblížil se k Dickovi a podíval se mu do tváře.

Dick opětoval pátravý pohled a byl překvapen, když viděl, že ten, kdo projevil takovou sílu, zručnost a energii, je chlapec ne starší než on sám, poněkud znetvořený, s jedním ramenem vyšším než druhé a s bledou, bolestnou, pokřivenou tváří.*) Jeho oči však byly velmi jasné a smělé.

*** Ve skutečnosti byl v té době Richard Hrbáč mnohem mladší.**

„Pane,“ řekl, „přišel jste právě včas.“

„Mylorde,“ odpověděl Dick, který měl nejasný dojem, že mluví s vysoce postavenou osobností, „vy jste tak podivuhodný a dobrý šermíř, že byste si s nimi byl poradil sám. Nicméně bylo pro mne rozhodně dobře, že vaši lidé neotáleli s příchodem.“

„Jak jste poznal, kdo jsem?“ zeptal se neznámý.

„Ještě ani teď, mylorde, nevím, s kým mluvím,“ odpověděl Dick.

„Opravdu?“ zeptal se druhý. „A přece jste se střemhlav vrhl do nerovného boje.“

„Viděl jsem, že jeden muž bojuje proti několika,“ vysvětloval Dick, „a pomyslel jsem si, že by bylo nečestné nepřijít mu na pomoc.“

Podivný úsměšek pohrával na rtech mladého šlechtice, když odpověděl:

„To jsou velmi statečná slova. Ale co je důležitější — jste pro Lancastera nebo pro Yorka?“

„Mylorde, netajím se tím. Rozhodně jsem pro Yorka,“ odpověděl Dick.

„Přisámbůh,“ zvolal druhý, „to máte štěstí!“

Po těch slovech se obrátil k jednomu ze svých lidí.

„Odkliďte mi tyhle statečné pány,“ pokračoval stejně posměšným a krutým hlasem. „Pověste je!“

Útočníků zbylo jen pět. Lučištníci je uchopili za paže, každého postavili pod strom vhodných rozměrů a navlekli jim na krk provaz. Jeden lučištník, který držel konec provazu, rychle vylezl na strom, a než uplynula minuta, aniž padlo z jedné či druhé strany jedno jediné slovo, pět mužů se houpalo pověšeno za krk.

„A teď,“ zvolal hrbatý velitel, „zpátky na svá místa, a až vás příště zavolám, buďte rychlejší!“

„Vaše vévodská výsosti,“ zaprosil jeden muž, „zapřísahám vás, nezůstávejte tu sám. Nechte si po ruce alespoň hrstku kopiníků.“

„Chlape,“ rozzlobil se vévoda, „odpustil jsem vám vaši pomalost a nepokáral jsem vás, tak mě nedráždi! Důvěřuji své ruce a své paži, ačkoli jsem hrbatý. Otáleli jste, když zazněla polnice, a nyní jste příliš pohotoví se svými radami. Ale tak je tomu vždycky. Poslední kopím, první jazykem. Hleďte, aby tomu bylo naopak.“

A posunkem, v němž byla nebezpečná povýšenost, je propustil.

Pěšáci opět vyskočili na svá místa za jezdci a celý oddíl pomalu odjížděl, až zmizel dvaceti různými směry za clonou lesa.

Zatím se rozbřesklo a hvězdy bledly. První šerý úsvit osvětlil obličeje

---

(Pozn. autora.)

obou mladých mužů, kteří se teď znovu obrátili k sobě tváří v tvář.

„Viděl jste mou pomstu," řekl vévoda, „je stejně pádná a rychlá jako ostří mého meče. Ale nechtěl bych za celé křesťanstvo, abyste mě měl za nevděčníka. Vy, který jste mi přišel na pomoc s dobrým mečem a s ještě lepší odvahou — neodpuzuje-li vás moje znetvoření — pojďte na mé srdce!"

A po těch slovech rozevřel mladý velitel náruč.

Dick už choval ve svém srdci velikou hrůzu a kus nenávisti k muži, kterého zachránil. Ale vyzvání bylo proneseno takovým způsobem, že by bylo prostě nezdvořilé, ba kruté, odmítnout nebo váhat, a Dick si pospíšil, aby mu vyhověl.

„A teď, vaše výsosti," řekl Dick, když ho vévoda pustil z objetí, „povězte mi, hádám správně? Jste vévoda z Gloucesteru?"

Dick mu řekl své jméno a ukázal mu pečetní prsten lorda Foxhama, který vévoda okamžitě poznal.

„Přicházíte příliš brzy," řekl, „ale proč bych vám to vytýkal? Jste jako já, i já jsem tu byl na stráži už dvě hodiny před svítáním. Viděl jste první zásah mého vojska. Toto dobrodružství rozhodne, zda své jméno pokryji slávou či hanbou. Tamhle jsou rozloženi nepřátelé vedení dvěma zkušenými vojevůdci, Risinghamem a Brackleyem. Pokud se týče síly, myslím, že jejich postavení je dobré, přesto však jim ze dvou stran schází možnost ústupu. Jsou zavřeni mezi mořem, přístavem a řekou. Myslím, Sheltone, že bychom jim zde mohli zasadit drtivou ránu, kdybychom je znenadání překvapili."

„Jsem stejného mínění," zvolal Dick pln nadšení.

„Máte poznámky lorda Foxhama?" zeptal se vévoda.

Když mu Dick vysvětlil, proč je zatím nemá, dodal si odvahy a nabídl, že mu podle vlastních vědomostí podá zprávy právě tak dobré.

„Podle mého mínění, výsosti," pokračoval, „máte-li dost lidí, měl byste zaútočit hned, neboť na úsvitě končí služba nočních hlídek. Ve dne nemají ani hlídky, ani stráže — pouze na obvodu města občas projíždí jízdní hlídka. Nyní tedy, když noční hlídky už odložily zbraně a ostatní sedí u své ranní číše — nyní by byla vhodná chvíle rozdrtit je."

„Kolik jich je?" zeptal se Gloucester.

„Sotva dva tisíce," odpověděl Dick.

„V lese za námi mám sedm set lidí, sedm set jich přijde z Kettley, a budou tu co nevidět. Za nimi jich táhne ještě čtyři sta a lord Foxham má pět set lidí v Holywoodu, což je odtud půl dne cesty. Máme čekat na jejich příchod nebo vyrazit?"

„Mylorde," odpověděl Dick, „když jste dal pověsit těch pět bídáků, už

jste tu otázku zodpověděl. Ačkoli to byli pouzí žoldnéři, v této nejisté době je budou postrádat a hlodat a mohou strhnout poplach. Proto, mylorde, počítáte-li s výhodou překvapení, nesmíte, podle mého skromného mínění, otálet už ani hodinu.“

„Jsem stejného mínění,“ souhlasil Hrbáč. „Nu, než uplyne hodina, budete v boji a budete si dobývat ostruhy. Pošlu jednoho rychlého posla do Holywoodu s pečetním prstenem lorda Foxhama, druhého po silnici, aby popohnal mé loudaly. Nuže, Sheltone, při svatém kříži, musí se to podařit!“

Po těch slovech znovu přiložil polnici k ústům a zatroubil.

Tentokrát nemusel dlouho čekat. V okamžiku bylo volné prostranství před křížem plné jezdců i pěších. Richard z Gloucesteru stál na stupních kříže a vysílal jednoho posla za druhým, aby urychlil soustředění sedmi set mužů ukrytých v nedalekém lese. Než uplynula čtvrthodina, všechny přípravy byly provedeny a vévoda se v čele vojska dal na pochod dolů do Shoreby.

Jeho plán byl prostý. Chtěl se zmocnit té části města Shoreby, která ležela po pravé straně silnice, a upevnit své postavení v jejích úzkých uličkách, než přijdou posily.

Kdyby se lord Risingham dal na ústup, Richard ho chtěl pronásledovat a vehnat mezi dva ohně; anebo, kdyby se rozhodl město hájit, sevřel by ho do pasti, v níž by postupně podlehl početní převaze.

Bylo zde pouze jedno nebezpečí — bezprostřední a velké — že Gloucesterových sedm set vojáků by mohlo být v první srážce rozdrceno a rozsekáno na kusy, a aby k tomu nedošlo, bylo nutné, aby překvapení přepadu bylo pokud možno dokonalé.

Všichni pěšáci byli posazeni za jezdce a Dickovi byla prokázána nevšední pocta, že si směl sednout za Gloucestera. Dokud vojsko bylo kryto, postupovalo pomalu, a když dorazilo ke konci stromořadí, které lemovalo silnici, zastavilo se, aby si odpočinulo a provedlo průzkum.

Slunce už vyšlo. Jeho mrazivě zářivé paprsky prorážely žlutým oparem a na pozadí tohoto světelného zdroje město Shoreby, pole zasněžených střech a červených lomenic, vysílalo k nebi sloupy ranního kouře.

Gloucester se otočil na Dicka.

„V tomto ubohém městě,“ řekl, „kde lidé právě vaří snídani, si buď vysloužíte ostruhy a pro mne tam začne život plný cti a slávy v očích světa, anebo — tak si to myslím — oba padneme a nikdo už o nás neuslyší. Jsme dva Richardi. Nuže, Richarde Sheltone, o těch dvou Richardech svět uslyší! Jejich meče nebudou zvonit o přílby hlasitěji než jejich jména v uších lidu.“

Dick užasl nad jeho neskrývanou slávychtivostí. Odpověděl rozšafně a

klidně, že pokud jde o něho, slibuje, že vykoná svou povinnost a že ani dost málo nepochybuje o vítězství, učiní-li tak všichni.

Zatím si koně odpočinuli, a když velitel pozvedl meč a popustil uzdu, celý oddíl koní se rozjel tryskem a hnal se s dvojitým nákladem bojovníků dolů s vrchu a zasněženou rovinou, která je ještě oddělovala od Shoreby.

II. BITVA U SHOREBY

Vzdálenost, kterou museli ujet, nepřevyšovala čtvrt míle. Sotva však vyrazili z úkrytu stromů, zpozorovali, že po obou stranách zasněžených luk s křikem utíkají lidé. Téměř současně se začal v městě ozývat velký hluk, který se stále více šířil a mohutněl. Ještě nebyli ani v polovici cesty k nejbližšímu domu, když se na věži rozezvučely zvony.

Mladý vévoda zaskřípal zuby. Tyto příznaky předčasného poplachu ho naplnily obavou, že najde své nepřátele připraveny. Kdyby se mu nepodařilo uchytit se ve městě, bude jeho malý oddíl na otevřeném prostranství brzy odražen a pobit.

Avšak ve městě nebyli lancasterovci zdaleka v tak dobrém postavení. Bylo tomu tak, jak Dick předvídal. Noční hlídky už odložily výzbroj, a ostatní muži se stále ještě potloukali neobutí, bez výzbroje, zcela nepřipraveni k boji — po svých ubikacích. A v celém Shoreby nebylo snad ani padesát mužů plně ozbrojených nebo padesát osedlaných koní.

Dunění zvonů a děsivé volání mužů, kteří pobíhali po ulicích, křičeli na poplach a tloukli na vrata, vyburcovalo v neuvěřitelně krátké době nejméně čtyřicet z těch padesáti. Ti rychle vyskočili na koně, a poněvadž rozkazy byly zmatené a odporovaly si, rozjeli se různými směry.

Tak se stalo, že když Richard z Gloucesteru dojel k prvnímu domu v Shoreby, narazil na začátku ulice jen na hrstku kopiníků, kterou jeho útok zahnal jako bouře zahání bárku.

Když vnikli na sto kroků do města, Dick Shelton se dotkl vévodova ramene. Vévoda v odpověď přitáhl otěže, přiložil k ústům polnici, zatroubil smluvený signál a uhnul z přímého směru doprava. Celý oddíl se stočil jako jediný jezdec, zahnul za ním a tryskem se hnal úzkou postranní ulicí. Jen posledních dvacet jezdců přitáhlo uzdu, obrátilo se čelem vzad a zatarasilo přístup do ulice. Pěšáci, které vezli za sebou, seskákali ihned na zem. Někteří z nich začali napínat luky a jiní vnikli do domů po obou stranách, aby je obsadili. Hrstka lancasterských, překvapena náhlou změnou směru a

zaleknuta sevřenou řadou zadního voje, se po kratičké poradě obrátila a odjela do města pro posily.

Část města, které se Richard z Gloucesteru na Dickovu radu právě zmocnil, se skládala z pěti ubohých domů na mírném návrší. Bydlela tu chudina. Za domy bylo volné prostranství.

Těchto pět uliček bylo důkladně zajištěno strážemi, takže záloha mohla obsadit střed, kde byla z dostřelu, a přece mohla kdykoli přispěchat na pomoc.

Byla to čtvrť tak nuzná, že tam nebyl ubytován ani jeden z lancasterských pánů a jenom málo jejich žoldnéřů. Obyvatelé do jednoho opouštěli své domy a s nářkem prchali ulicemi a přes zahradní zdi.

Uprostřed, kde se sbíhalo všech pět ulic, stála neúhledná krčma, která měla na štítu šachovnici. A tu si vévoda z Gloucesteru vybral pro dnešek za svůj hlavní stan.

Dickovi svěřil velení nad oddílem v jedné z pěti ulic.

„Jděte," řekl. „a získejte sobě ostruhy a mně slávu. Richard pro Richarda. Říkám vám, jestli se dostanu vysoko, vy vystoupíte po témž žebříku. Jděte," dodal a podal mu ruku.

Avšak jakmile Dick odešel, obrátil se na malého nenápadného lučištníka, který stál vedle něho.

„Běž za ním, Duttone," řekl, „a pospěš si! Nespouštěj toho chlapce z očí. Shledáš-li, že je věrný, odpovídáš mi za jeho život; hlava za hlavu. Běda ti, vrátíš-li se bez něho. Ale kdyby chtěl zradit anebo kdybys jen na okamžik o něm zapochyboval, bodni ho do zad!"

Dick zatím pospíchal na své stanoviště. Ulice, kterou měl střežit, byla velmi úzká, sevřená z obou stran domy, které vybíhaly do cesty a trčely nad ní svými výstupky. Ale ať byla sebeužší a sebetmavší, ústila na tržiště, a proto bylo pravděpodobné, že v ní bude svedena rozhodná bitva.

Tržiště bylo plné lidí, kteří ve zmatku prchali, ale nebylo nikde známky po tom, že by se nepřítel chystal k útoku. Dick usoudil, že má dost času, aby připravil obranu.

Dva domy na konci ulice byly opuštěné, s dveřmi dokořán, jak je při útěku zanechali jejich obyvatelé. Nábytek z těchto domů dal Dick rychle vynést; navršili z něho barikádu při vstupu do ulice. Měl k dispozici sto mužů, z nichž většinu poslal do domů, kde byli chráněni a mohli z oken vystřelovat šípy. Zbytek si nechal pod vlastním velením a obsadil jím barikádu.

Zatím se po celém městě rozšířil strašný povyk a zmatek. Spolu s kvapnými údery zvonů, se zvukem polnic, s rychlými pohyby jízdních

oddílů, s křikem velitelů a jekem žen to byla vřava téměř ohlušující. Potom však hluk pozvolna ustával a hned nato se začali shromažďovat muži v brnění a čety lučištníků a tvořit na tržišti bojový šik.

Velká část tohoto útvaru byla v barvách rudohnědé a modré, a v rytíři na koni, který mu velel, poznal Dick sira Daniela Brackleye.

Potom nastala dlouhá přestávka, po které téměř současně zazněly čtyři polnice ze čtyř různých částí města. Pátá odpověděla z tržiště a zároveň se daly řady do pohybu; prška šípů zasvištěla nad barikádou a zněla jako údery, když šípy narazily na zdi dvou domů, jež stály po jejich stranách.

Útok začal na společný signál ve všech pěti východech této městské čtvrti. Gloucester byl obklíčen ze všech stran a Dick usoudil, že má-li své postavení udržet, musí se úplně spolehnout na těch sto mužů, kterým velel.

Sedm salv šípů následovalo jedna za druhou, a uprostřed nejhustšího deště střel se kdosi zezadu dotkl Dickovy paže; spatřil, jak mu páže podává kožené krzno vyztužené železnými pláty.

„To je od lorda z Gloucestoru," řeklo páže. „Zpozoroval, sire Richarde, že nemáte brnění."

Dick, kterému při tomto oslovení zaplesalo srdce, vstal a s pomocí pážete si oblékl krunýř. Ještě nebyl hotov, když dva šípy neškodně narazily na pláty jeho krunýře a třetí srazil páže, smrtelně raněné, k jeho nohám.

Celý nepřátelský oddíl se mezitím přibližoval přes tržiště; nyní byl tak blízko, že Dick dal rozkaz, aby střelba byla opětována. Za barikádou a z oken domů okamžitě vyletělo mračno smrtonosných šípů. Avšak lancasterští, jako by jen čekali na znamení, vyrazili v odpověď mohutný křik a rozběhli se úprkem k barikádě. Jezdci, hledí spuštěna, zůstali na místě.

Rozpoutal se úporný a smrtelný boj muže proti muži. Útočníci jednou rukou máchali krátkými meči, druhou se snažili strhnout nakupenou barikádu. Na druhé straně se úlohy vyměnily. Tam obránci bojovali jako šílení, jen aby ubránili svou hradbu. Boj zuřil několik minut téměř v úplném tichu, přítel i nepřítel se kácel jeden na druhého. Ale vždycky je snazší bořit, a když hlas polnice odvolal útočníky z boje, mnoho předmětů, z nichž byla barikáda vystavěna, bylo vytrháno a celá stavba se snížila o polovinu a hrozila sesutím.

Pěšáci nyní ustoupili a na tržišti se rozutekli na všechny strany. Jezdci, kteří stáli ve dvou řadách, se náhle otočili bokem a rychle, jako útočící had, se celý dlouhý, v železo oděný oddíl vrhl na polozřícenou barikádu.

Z prvních dvou jezdců jeden padl i s koněm a byl svými druhy rozdupán. Druhý skočil přímo na vrcholek barikády a probodl jednoho

lučištníka. Vzápětí byl stržen ze sedla a jeho kůň zabit.

A potom celá jízda prudce a plnou silou zaútočila a rozprášila obránce. Ozbrojenci, ženoucí se přes mrtvé druhy a unášení zuřivostí útoku, prorazili Dickovým prolomeným obranným postavením a hnali se dál ulicí, jako když řeka přeteče prolomenou hráz a valí se přes ni. Boj však dosud neskončil. V úzkém svěráku na začátku ulice Dick a jeho několik lidí, kteří srážku přežili, pracovali halapartnami jako dřevorubci. A již se po celé šířce ulice tvořila druhá, vyšší a účinnější hradba z padlých mužů a koní s rozpáraným břichem, zmítajících se v smrtelném zápase.

Zbytek jízdy, zmaten novou překážkou, couvl, a poněvadž se při pohledu na toto zaváhání déšť střel z oken domů zdvojnásobil, ústup jízdy se na okamžik změnil skoro v útěk.

A když ti, kteří se dostali přes barikádu a hnali se dál ulicí, téměř současně narazili u vrat krčmy „U šachovnice“ na strašného hrbáče a na celou zálohu yorských, začali v naprostém zmatku a zděšení ustupovat.

Dick a jeho druhové se obrátili a svěží vojsko se vyhrnulo z domů. Ničivý mrak šípů udeřil prchající rovnou do tváře, zatímco Gloucester už drtil jejich týl. Za půldruhé minuty nebylo v ulici ani jediného živého lancasterského vojáka.

Teprve potom pozvedl Dick meč, z něhož se kouřilo, a dal povel k jásotu.

Zatím Gloucester seskočil s koně a přistoupil, aby si prohlédl bojiště. Jeho tvář byla bledá jako plátno, ale oči mu hořely jako dva podivné drahokamy, a když promluvil, byl jeho hlas chraptivý a chvěl se přemírou radosti z boje a úspěchu. Pohlédl na barikádu, ke které se teď nemohl neopatrně přiblížit ani přítel, ani nepřítel, lak zuřivě se zmítali koně ve smrtelném zápase, a při pohledu na ty hrozné jatky se jedním koutkem úst usmál.

„Dorazte ty koně," poručil, „jsou vám na překážku. — Richarde Sheltone," pokračoval, „jsem s vámi spokojen. Poklekněte!"

Lancasterští už opět shromáždili své lučištníky a na kraj ulice padaly husté šípy, avšak vévoda si jich vůbec nevšiml, vytasil pomalu meč a na místě pasoval Richarda na rytíře.

„A teď, sire Richarde," pokračoval, „uvidíte-li lorda Risinghama, ihned ke mně pošlete rychlého posla. I kdyby to byl váš poslední muž, dejte mi bez meškání zprávu. Raději dám v sázku ztrátu uhájeného postavení, než bych si dal ujít příležitost zabít ho vlastní rukou. Pamatujte si všichni," dodal zesíliv hlas, „padne-li earl Risingham jinou rukou než mou, budu považovat toto vítězství za porážku."

„Vaše výsosti," odpověděl jeden z jeho pobočníků, „což vaše milost neustane zbytečně vystavovat svůj drahocenný život nebezpečí? Na co tu čekáme?"

„Catesby," odpověděl vévoda, „bitva se odehrává zde, a ne jinde. To ostatní jsou jenom předstírané útoky. Zde musíme zvítězit. A pokud jde o to, že se vydávám v nebezpečí — kdybyste byl ošklivý hrbáč, kterému se děti na ulici pošklebují, cenil byste své tělo méně a chvilka slávy by vám stála za to, abyste ztratil třeba i život. Chcete-li však, jeďme se podívat na ostatní postavení. Sir Richard, můj jmenovec, bude dál držet tento vstup do ulice, kde se po kotníky brodí v teplé krvi. Jemu můžeme důvěřovat. Ale pamatujte si, sire Richarde, ještě není konec. To nejhorší teprve přijde. Buďte bdělý."

Přistoupil k mladému Sheltonovi, pohlédl mu tvrdě do očí, uchopil ho oběma rukama za ruku a tak mocně mu ji stiskl, že mu z ní div krev nevytryskla. Dick se zachvěl pod jeho pohledem. Nepříčetné rozčilení, odvaha a krutost, které v něm četl, ho naplnily obavami z budoucnosti. Tento mladý vévoda byl skutečně chrabrého ducha, když jel v čele řad svých bojovníků, avšak bylo se obávat, že po bitvě, v době míru a v kruhu důvěrných přátel, nadále ponese tento duch plody smrti.

III. BITVA U SHOREBY (závěr)

Když byl Dick znovu odkázán sám na sebe, začal se rozhlížet kolem. Šípy dopadaly řidčeji. Nepřítel na všech stranách ustupoval a tržiště bylo nyní prázdné. Sníh byl rozdupán v oranžové bláto, místy na něm byly kaluže sedlé krve, byl poset mrtvolami mužů a koní a hustě se ježil strništěm opeřených šípů.

Ztráty na Dickově straně byly kruté. U úzkého kraje uličky a na sesuté barikádě ležely hromady mrtvých a umírajících. Ze stovky mužů, s nimiž začal bitvu, jich nyní sotva sedmdesát bylo schopno vládnout zbraní.

Čas zatím utíkal. První posily bylo možno čekat každou chvíli, a lancasterští, otřesení výsledkem svého zoufalého, ale neúspěšného útoku, byli sotva s to čelit novému útoku.

Na zdi jednoho ze dvou krajních domů byly sluneční hodiny.

V mrazivém svitu zimního slunce ukazovaly deset hodin dopoledne.

Dick se obrátil k muži, který stál vedle něho, k malému nepatrnému lučištníkovi, který si obvazoval zranění na paži.

„Byl to dobrý boj," řekl, „a už jim asi zašla chuť vrhnout se na nás podruhé."

„Pane," odvětil malý lučištník, „bojoval jste velmi dobře pro Yorka, a ještě lépe pro sebe. Ještě nikdo si v tak krátké době nezískal u vévody tak velkou náklonnost. Ze svěřil takové stanoviště někomu, koho nezná, je div. Ale dejte si pozor na krk, sire Richarde! Budete-li poražen — ba, ustoupíte-li jen o píď, budete za to ztrestán sekerou nebo provazem. A řeknu vám poctivě, že mě sem postavil, abych vás bodl do zad, kdybyste se choval podezřele."

Dick pohlédl užasle na malého lučištníka.

„Ty," zvolal. „A do zad!"

„Tak, tak," odpověděl lučištník. „Říkám vám to proto, že se mi to nelíbí. Musíte uhájit své stanoviště stůj co stůj, sire Richarde, jinak si nebudete jist životem. Ach, náš Hrbáč je odvážný chlapík a dobrý bojovník. Ale ať je v dobré náladě, nebo ať v něm krev vře, chce, aby se všechny jeho rozkazy plnily přesně. Nedokáže-li to někdo nebo odmlouvá-li, zemře."

„Při všech svatých!" zvolal Richard, „opravdu? A lidé jdou za takovým vůdcem?"

„Jdou za ním nadšeně," odpověděl lučištník. „Neboť tak, jak dovede přísně trestat, dovede i štědře odměňovat. A nešetří-li krve a potu jiných, je vždycky ochoten prolévat svou vlastní krev.

V bitvě je vždycky první a spát jde poslední. Dotáhne to daleko, ten hrbáč Dick z Gloucesteru!“

Mladý rytíř, který byl vždy statečný a ostražitý, viděl, že musí být ještě bdělejší a statečnější. Začal chápat, že vévodova náhlá přízeň s sebou přináší i nebezpečí. Odvrátil se od lučištníka a znovu si starostlivě prohlížel tržiště. Bylo stejně prázdné jako prve.

„Ten klid se mi nelíbí,“ řekl. „Určitě nám chystají nějaké překvapení.“

A jako v odpověď na jeho poznámku začali lučištníci opět postupovat proti barikádě a šípy začaly hustě padat. Ale v útoku bylo cosi váhavého. Nepřicházeli rychle, spíše se zdálo, že čekají na další znamení.

Dick se neklidně rozhlížel. Pátral po nějakém skrytém nebezpečí. A skutečně, asi v polovině uličky se náhle otevřely zevnitř dveře a z domu se po několik vteřin valil dveřmi i okny příval lancasterských lučištníků. Jakmile byli venku, rychle se seřazovali, napjali luky a zasypávali týl Dickova oddílu rojem šípů.

Současně útočníci na tržišti zdvojnásobili rychlost a zahájili prudký postup k barikádě.

Dick přivolal z domů celý svůj oddíl, obrátil jej čelem k jedné i druhé straně, a povzbuzuje jejich statečnost slovem i posunkem, opětoval co nejvydatněji dvojitou pršku šípů, která padala na jeho stanoviště.

Zatím se v uličce otvíral jeden dům za druhým. Lancasterští se neustále valili ze dveří a skákali z oken a vyráželi vítězný pokřik, až se počet nepřátel v Dickově týle téměř vyrovnal jejich počtu v čele. Bylo jasné, že stanoviště už neudrží. Ještě horší bylo, že i kdyby je udržel, nebylo by mu

už nic platné. Celé yorské vojsko se octlo v bezmocném postavení na pokraji úplné záhuby.

Nepřátelští vojáci prorazili zezadu hlavní obranné postavení. A na ty se Dick vrhl v čele svých lidí. Útok byl tak prudký, že lancasterští lučištníci ustoupili a zakolísali, a konečně opouštěli řady a hrnuli se zpět do domů, z nichž před chvílí tak vítězoslavně vyrazili.

Mezitím se nepřátelské vojsko z tržiště valilo přes nehájenou barikádu a prudce útočilo na její druhé straně. A Dick se musel znovu otočit a zahánět je zpět. Opět zvítězila odvaha jeho lidí. Vítězoslavně vyklízeli ulici, ale ještě než skončili, z domu opět vyrazili jiní a potřetí je zaskočili z týlu.

Yorští začali povolovat. Dick se několikrát octl sám uprostřed nepřátel a musel bránit svůj život rozmachy blýskajícího se meče. Uvědomil si, že je raněn. A boj v ulici se zatím přesunoval sem a tam bez rozhodného výsledku.

Dick náhle zaslechl odněkud z okraje města mocné troubení. Válečný pokřik yorských se zvedal až k nebi, jako by se na něm podílelo mnoho vítězoslavných hlasů. A zároveň nepřítel vpředu začal rychle ustupovat a hrnul se ulicí zpět na tržiště. Na čísi pokřik se dal na úprk. Polnice dávaly zmatené pokyny, některé vyzývaly k sešikování, jiné troubily k ústupu. Bylo jasné, že nepříteli byla zasazena mohutná rána a že lancasterští, alespoň prozatím, byli uvedeni ve zmatek a zmocnila se jich panika.

A potom, jako na divadle, následovalo poslední jednání bitvy v Shoreby. Nepřítel se před Richardem obrátil jako pes, na něhož někdo hvízdl, aby šel domů, a utíkal jako vítr. Současně proletěla tržištěm jako vichřice prchající i pronásledující jízda. Lancasterští se obraceli, aby bojovali meči, yorští je sráželi s koní hrotem kopí.

V této řeži Dick zřetelně rozeznal Hrbáče. V jeho počínání už byla předzvěst oné zuřivé odvahy a obratnosti, s jakou si po letech, už poskvrněn zločiny, prosekal cestu nepřátelskými řadami na bojišti u Bosworthu, a která málem změnila štěstí toho dne i osud anglického trůnu. Unikal, rozdával rány a rozrážel šiky nepřítele, tak řídil a ovládal svého silného koně, tak obratně se bránil a tak hojně rozséval smrt mezi své protivníky, že předhonil i ty své rytíře, kteří se dostali nejdále dopředu. Prosekával si zkrvaveným mečem cestu k místu, kde lord Risingham shromáždil své nejstatečnější. Netrvalo dlouho a oba se srazili. Urostlý, skvělý, slavný bojovník se znetvořeným, churavým chlapcem.

Avšak Shelton ani na chvíli nepochyboval o výsledku, a když se řady opět na chvíli rozevřely, earlovu postavu už nebylo vidět.

Hrbáč Dick však nadále štval svého koně a rozháněl se mečem tam, kde

hrozilo největší nebezpečí.

Tak dík odvaze, s jakou Shelton uhájil přístup do ulice proti prvnímu útoku, a díky včasnému příchodu svých sedmi set vojáků, kteří přišli jako posila, jinoch, který se později jako Richard III. měl stát předmětem opovržení příštích pokolení, vyhrál svou první důležitou bitvu.

IV. DRANCOVÁNÍ MĚSTA SHOREBY

Nebylo již ani jediného nepřítele na dosah meče, a Dick, když se lítostivě rozhlížel po zbytku svého statečného oddílu, začal uvažovat, jakou cenu bylo třeba za vítězství zaplatit. Sám byl, nyní když nebezpečí minulo, tak strnulý a obolený, tak pohmožděn, posekán a ochromen, tak naprosto vyčerpán zoufalou a nepřetržitou námahou boje, že už nebyl schopen ničeho.

Avšak hodina odpočinku ještě nenadešla. Shoreby bylo vzato útokem, a ačkoli to bylo otevřené město a rozhodně je nebylo možno obvinit, že by se bylo postavilo na odpor, bylo zřejmé, že tito suroví bojovníci nebudou méně suroví nyní, když bylo po boji, a že teď bude následovat nejhorší stránka bitvy. Richard z Gloucesteru nebyl z velitelů, kteří chrání občany před rozběsněnou soldateskou, a i kdyby měl takovou vůli, je otázka, zda by byl měl i dostatečnou moc.

Dickovi proto záleželo na tom, aby našel a ochránil Janu. S tímto cílem na mysli zkoumal tváře svých lidí. Vybral si tři čtyři, kteří podle jeho mínění byli nejvíce schopni poslechnout a zůstat střízliví. Když jim slíbil bohatou odměnu a zvláštní doporučení u vévody, vedl je přes tržiště, na němž už nebyli jezdci, do ulic na druhé straně města.

Tu a tam na ulici ještě zuřily drobné šarvátky mezi dvěma i více muži, tu a tam byl ještě obléhán nějaký dům, jehož obránci házeli na hlavy útočníků židle a stoly. Sníh byl poset zbraněmi a mrtvolami. Avšak kromě těchto ojedinělých půtek byly ulice pusté a z komínů domů, z nichž některé byly otevřené a jiné měly zavřené okenice a byly zabarikádované, se už většinou nekouřilo.

Dick se vyhýbal těmto potýkajícím se vojákům a rychle kráčel se svými lidmi k chrámu opatství. Když se však dostal na konec hlavní ulice, vydral se mu z úst výkřik hrůzy. Velký dům sira Daniela byl dobyt útokem. Rozsekaná vrata visela ze stěžejí a zástup lidí vcházel a vycházel, hledaje a odnášeje kořist. V hořejších poschodích byl však ještě drancujícím kladen odpor, neboť právě když se Dick přiblížil na dohled domu, otevřelo se

prudce zevnitř okno a jakýsi křičící a vzpírající se ubožák v barvách rudohnědé a modré byl prostrčen okenním rámem a shozen na ulici.

Dicka se zmocnily nejstrašnější obavy. Rozběhl se jako posedlý, prodral se do domu a bez meškání vystoupil po schodech do komnaty ve třetím poschodí, kde se posledně rozloučil s Janou. Komnata byla úplně zpustošená. Nábytek byl zpřevracen, skříně vypáčeny a na oharcích v krbu ležel cíp strženého závěsu.

Dick bezmyšlenkovitě udupal zárodek požáru a zůstal stát. Nevěděl, co počít. Sir Daniel, sir Oliver, Jana, všichni byli ti tam. Ale kdo mohl říci, zda byli při krveprolití zavražděni nebo zda se jim podařilo šťastně se dostat ze Shoreby?

Chytil mimojdoucího lučištníka za kazajku.

„Příteli," zeptal se, „byl jsi zde, když byl dům dobyt?"

„Nech mě," odpověděl lučištník. „Hrom do tebe! Nech mě, nebo tě praštím."

„Dej si pozor," pohrozil Dick, „k tomu je třeba dvou. Stůj a mluv!"

Ale muž rozpálen pitím i bojem jednou rukou udeřil Dicka do ramene a druhou s něho škubal oblek. Teď hněv mladého velitele překypěl. Sevřel muže mocným objetím a drtil ho o svá prsa obrněná železnými pláty jako dítě. Potom ho podržel na délku paže od sebe a poručil mu, aby mluvil, je-li mu život milý.

„Smilujte se," vyjekl lučištník. „Kdybych byl věděl, že jste tak zlostný, byl bych si dal pozor, abych vás nerozzlobil. Byl jsem tu."

„Znáš sira Daniela?" vyptával se Dick.

„Dobře ho znám," odpověděl muž.

„Byl v domě?"

„Ano, pane, byl," odpověděl lučištník, „ale právě když jsme vstupovali bránou do dvora, ujel zahradou."

„Sám?" vykřikl Dick.

„Mohlo s ním být tak dvacet kopiníků," řekl muž.

„Kopiníci! Tedy žádné ženy?" otázal se Shelton.

„Namouvěru, žádné jsem neviděl," odpověděl lučištník. „Ale v domě také žádné nejsou, jestli nějaké hledáte."

„Děkuji ti," odpověděl Dick. „Tady máš něco na bolest." Když však sáhl do měšce, zjistil, že v něm nic není. „Vyhledej mě zítra," dodal, „ptej se po Richardu Shel — siru Richardu Sheltonovi," opravil se, „a dostaneš slušnou odměnu."

Vtom Dicka něco napadlo. Rychle seběhl na nádvoří a utíkal zahradou k hlavním chrámovým dveřím. Byly otevřeny dokořán. Všechny kouty

chrámu byly přeplněny uprchlými měšťany obklopenými rodinami a obtíženými nejdrahocennějším majetkem, zatímco u hlavního oltáře kněží v slavnostním bohoslužebném rouchu prosili boha o smilování. Právě když Dick vstoupil, zaduněla chrámová klenba mohutným sborovým zpěvem.

Proběhl skupinami uprchlíků a přišel ke dveřím schodiště, jež vedlo na věž. Tam mu zastoupil cestu kněz vysoké postavy.

„Kampak, synu?“ zeptal se přísně.

„Otce,“ odpověděl Dick, „jsem zde za naléhavou záležitostí. Nezdržujte mě. Mluvím teď jménem lorda z Gloucesteru.“

„Lorda z Gloucesteru?“ opakoval kněz. „Což bitva dopadá tak zle?“

„Je po bitvě, otče. Lancaster je na hlavu poražen a lord z Risinghamu — dej bůh pokoj jeho duši! — zůstal na bojišti. A nyní, dovolíte-li, půjdu.“ Dick odstrčil kněze ohromeného zprávou, otevřel dveře, a bera čtyři schody najednou, hnal se bez zastávky a bez zakopnutí vzhůru, až se zastavil na otevřené plošině na vrcholku věže.

Z věže shorebyského chrámu bylo nejen vidět celé město jako na dlani, ale naskýtal se i daleký pohled na obě strany, k moři i k pevnině. Blížilo se poledne. Den byl neobvykle jasný, sníh oslňoval. Teprve když se Dick rozhlédl, mohl změřit následky bitvy.

Z ulic sem stoupal zmatený, dunivý řev, a chvílemi, ale to bylo velmi zřídka, třesk oceli. Na moři nezůstala ani jediná loď, ba ani jediná bárka. Moře však bylo poseto plachetnicemi a čluny, přeplněnými uprchlíky; čluny byly poháněny vesly. I na pevnině byla zasněžená plocha luk místy přerušena skupinami jezdců, z nichž si některé prosekávaly cestu k okraji lesa a jiné, které zřejmě patřily k yorské straně, stavěly se jim v cestu a hnaly je zpět do města. Země byla pokryta spoustou padlých mužů i koní, jež bylo na sněhu zřetelně vidět.

Aby byl obraz úplný, pěšáci, na které nezbylo místo na některé lodi, dosud udržovali lukostřelecký souboj na okraji přístavu a z úkrytu přístavních krčem. V této městské čtvrti hořely asi dva domy a dým stoupal do mrazivého slunečního svitu a valil se k moři v obrovských chuchvalcích.

Na samém okraji lesa, skoro v přímé čáře s Holywoodem, upoutal pozornost mladého pozorovatele na věži hlouček prchajících jezdců. Byl dost početný, nikde jinde po okolí se už tolik lancasterských nedrželo pohromadě. Hlouček po sobě zanechal na sněhu širokou, od bílé plochy se odrážející stopu, kterou Dick mohl krok za krokem sledovat až k místu, odkud jezdci vyjeli z města.

Zatímco je Dick pozoroval, dojeli, aniž narazili na odpor, k prvním stromům bezlistého lesa, a když se poněkud uhnuli od původního směru,

jasná záře slunce na okamžik osvětlila jejich oděv a jasně ho odlišila od šerého pozadí lesa.

„Hnědočervená a modrá," vykřikl Dick. „Přísahal bych na to — rudohnědá a modrá."

V příštím okamžiku už běžel po schodech dolů.

Nyní musel vyhledat vévodu z Gloucesteru, který mu jediný ve zmatku, v jakém se octlo vojsko, mohl poskytnout dostatečný počet mužů. Boj ve středu města už vlastně skončil, a když Dick běhal sem a tam a hledal velitele, viděl ulice plné potulujících se vojáků. Někteří z nich se potáceli pod tíhou kořisti, jíž si nabrali víc, než mohli unést, a jiní opile hulákali. Ať se ptal, koho chtěl, nikdo nevěděl, kde je vévoda. Konečně ho Dick čirou náhodou našel, jak ze sedla řídí vyčišťování přístavu od lučištníků.

„Sire Richarde Sheltone," řekl, „jsem rád, že vás vidím. Jsem vám zavázán za jednu věc, jíž si pramálo vážím — za svůj život; a za druhou, za niž se vám nikdy nebudu moci dost odvděčit — za toto vítězství. — Catesby, kdybych měl deset takových velitelů, jako je sir Richard, pustil bych se rovnou na Londýn! — A nyní, pane, žádejte svou odměnu."

„Mylorde," odpověděl Dick, „budu mluvit bez ostychu. Unikl mi někdo, s nímž mám jisté nevyřízené účty, a vzal s sebou někoho, koho miluji a jemuž sloužím. Dejte mi padesát kopiníků, abych ho mohl pronásledovat, a tím se vaše milost zprostí všech závazků vůči mně, jež laskavě uznává."

„Jak se jmenuje?" zeptal se vévoda.

„Sir Daniel Brackley," odpověděl Dick.

„Na něho! Na toho ramenáře!" zvolal Gloucester. „To však není odměna, sire Richarde, prokazujete mi tím jen další službu, a přinesete-li mi jeho hlavu, budu mít nový dluh. — Catesby, opatři mu ty kopiníky! — A vy, pane, si zatím rozmyslete, o jaké potěšení, poctu nebo zisk mě požádáte."

V té chvíli se zmocnili yorští vojáci jedné pobřežní krčmy, obklopili ji ze tří stran a vyhnali z ní nebo zajali její obránce. Hrbáč Dick s potěšením přihlížel jejich počínání, a popohnav koně blíže, volal, aby mu ukázali zajatce.

Bylo jich asi pět; dva z nich byli z družiny lorda Shorebyho, jeden z lidí lorda Risinghama a poslední, avšak v Dickových očích nikoli nejmenší, byl vysoký, při chůzi se kolébající, prošedivělý starý námořník. Nebyl ani opilý, ani střízlivý. U nohou mu poskakoval kňučící pes.

Mladý vévoda si je chvíli prohlížel přísným pohledem.

„Dobrá," řekl, „pověste je!"

A obrátil se, aby sledoval průběh boje.

„Mylorde,“ pravil Dick, „dovolte, už vím, o jakou odměnu vás požádám. Darujte mi život a svobodu tohoto starého námořníka.“

Gloucester se obrátil a pohlédl Dickovi do tváře.

„Sire Richarde,“ řekl, „nebojuji pavími pery, ale ocelovými šípy. Své nepřátele zabíjím bez ohledu a bez milosti. Uvažte, že v tomto anglickém království, které je roztrháno na kusy, není mezi lidmi člověka, který by na nepřátelské straně neměl bratra nebo přítele. Kdybych jim začal promíjet, mohl bych zastrčit meč do pochvy.“

„To je možné, mylorde, ale přesto jsem tak neslýchané smělý, že i za cenu vaší nemilosti připomínám vašemu lordstvu jeho slib,“ odpověděl Dick.

Richard z Gloucesteru zrudl.

„Rozmyslete si to,“ řekl drsně. „Nemiluji milosrdenství, tím méně ty, kteří s ním kupčí. Dnešního dne jste si položil základy k skvělé životní dráze. Budete-li trvat na splnění slova, které jsem vám dal, vyhovím vám. Ale při slávě nebes, tím moje přízeň končí.“

„Budiž,“ odpověděl Dick.

„Dejte mu jeho námořníka,“ poručil vévoda, otočil koně a obrátil se k Dickovi zády.

Dick nebyl rád, ani nerad. Poznal mladého vévodu už příliš dobře, aby spoléhal na jeho náklonnost; vznik i růst jeho obliby u vévody byl příliš náhlý a příliš rychlý, aby v něm budil velkou důvěru. Jedné věci se obával

— že mstivý velitel odvolá kopiníky, které mu slíbil. Ale v tom nebyl spravedlivý ani ke Gloucesterově cti (neboť vévoda byl čestný), a hlavně ani k jeho rozhodnutí. Jestliže jednou uznal, že Dick se hodí k pronásledování sira Daniela, nehodlal své mínění změnit. A také to hned dokázal tím, že vykřikl na Catesbyho, aby si pospíšil, že rytíř čeká.

Dick se zatím obrátil k starému námořníkovi, který projevoval stejnou lhostejnost jak k svému odsouzení, tak k svému osvobození.

„Arblastere," řekl Dick, „ublížil jsem vám. Ale při svatém kříži, myslím, že jsem svou vinu nyní smyl."

Starý námořník na něho pouze netečně pohlédl a mlčel.

„Hleďte," pokračoval Dick, „život je život, a znamená víc než lodi a víno. Řekněte, že mi odpouštíte, neboť i když pro vás život nic neznamená, mne stál počátek mé slávy. Zaplatil jsem jej draho, nebuďte tak umíněný."

„Kdybych nebyl přišel o svou loď," pravil Arblaster, „byl bych teď daleko a v bezpečí na širém moři — já i můj pomocník Tom. Ale vzal jste mi loď, kmotře, já jsem žebrák, a mého pomocníka Toma zastřelil pacholek v haleně. ‚Hrom do něho!' řekl. a pak už nepromluvil. 'Hrom do něho' bylo jeho poslední slovo a vypustil, ubožák, duši. Můj Tom už nikdy, nikdy nevypluje na moře."

Dicka se zmocnil pocit marné kajícnosti a lítosti. Pokusil se vzít námořníka za ruku. ale Arblaster před jeho dotykem uhnul.

„Ne," řekl, „nechte toho. Provedl jste mi ďábelský kousek, a to ať vám stačí."

Richardovi uvázla slova v hrdle. Viděl závojem slz ubohého starce zmoženého pitím a lítostí, jak odchází kolébavým krokem po sněhu, s hlavou skloněnou a s kňučícím psem v patách. A poprvé začal chápat zoufalou hru, jakou hrajeme v životě: viděl, že to. čeho se jednou dopustíme, nelze změnit ani napravit žádným pokáním.

Ale nezbýval mu čas na marnou lítost. Catesby už shromáždil jezdce. Popojel k Dickovi, seskočil a nabídl mu svého vlastního koně.

„Dnes ráno." řekl. „jsem na vás pro vévodovu přízeň poněkud žárlil, avšak neměla dlouhý život. Teď. sire Richarde, vám z nejupřímnějšího srdce nabízím tohoto koně. abyste na něm ujel."

„Prosím vás." zeptal se Dick, „řekněte mi, na čem se zakládala vévodova přízeň ke mně?"

„Na vašem jménu." odpověděl Catesby. „To je vévodova největší slabost. Kdybych se jmenoval Richard, byl bych dnes earlem."

„Děkuji vám. pane." poděkoval Dick. ‚.a poněvadž je málo pravděpodobné, že půjdu touto cestou slávy, loučím se s vámi. Nebudu

předstírat, že se mi nelíbilo pomyšlení. že mě čeká skvělá budoucnost, ale nebudu ani předstírat lítost, že se tak nestane. Vysoké postavení a bohatství, to jsou jistě krásné věci, ale — mezi námi — ten váš vévoda je hrozný člověk.“

Catesby se zasmál.

„Máte pravdu,“ přisvědčil, „kdo se spolčí s hrbáčem Dickem, zabředne hluboko. Tak tedy, bůh vás chraň ode všeho zlého! Šťastnou cestu!“

Dick se postavil v čelo oddílu a rozjel se.

Dal se přímo přes město cestou, o níž předpokládal, že po ní jel sir Daniel; rozhlížel se kolem a pátral po nějakém znamení, které by jeho domněnku potvrdilo.

Ulice byly posety mrtvými a raněnými, jejichž osud právě proto, že byl krutý mráz. byl tím politováníhodnější. Tlupy vítězů táhly dům od domu a někdy si přitom zpívaly.

Cestou zaléhaly k sluchu mladého Sheltona zvuky z různých částí města, oznamující násilí; někde to byly rány perlíkem na zatarasené dveře, jinde žalostný nářek žen.

Dickovo srdce se před chvílí probudilo. Nedávno viděl kruté následky svého vlastního činu a myšlenka na celé to utrpení, které teď ovládlo Shoreby. ho naplňovala zoufalstvím.

Konečně vyjel z města; za městem skutečně spatřil onu širokou, ve sněhu ušlapanou stopu, kterou zpozoroval z vrcholku kostelní věže. Přidal proto do kroku, ale i potom si bedlivě všímal padlých mužů a koní. kteří leželi podél cesty. Ulevilo se mu, když viděl, že mnozí z nich jsou v barvách sira Daniela, a některé, kteří leželi na zádech, dokonce poznal.

Asi v polovině cesty mezi městem a lesem byli ti. které sledoval, zřejmě přepadeni lučištníky, neboť tu bylo hustě naseto mrtvol a každá byla proklána šípem. A mezi nimi Dick objevil tělo velmi mladého hocha, jehož tvář mu byla znepokojivě povědomá.

Zastavil své vojáky, seskočil s koně a zvedl chlapci hlavu. Přitom sklouzla chlapci s hlavy kápě a uvolnila záplavu dlouhých hnědých vlasů. Chlapec otevřel oči.

„Ach, rozháněči lvů,“ vydechl slabý hlas. „Ona je napřed. Jeďte — jeďte rychle!“

A potom ubohá mladá dáma opět omdlela.

Jeden z Dickových lidí přinesl láhev jakéhosi silného nápoje, kterým se Dickovi podařilo přivést ji opět k vědomí. Potom vysadil Janinu přítelkyni před sebe do sedla a znovu vyrazil k lesu,

„Proč mě berete s sebou?“ zeptala se dívka. „Jenom se tím zdržujete.“

„Ne, slečno Risinghamová,“ odpověděl Dick. „Shoreby je plné krve, opilců a násilníků. U mne jste v bezpečí. Uklidněte se.“

„Nechci být zavázána nikomu z vaší strany,“ zvolala. „Pusťte mě!“

„Nevíte, co mluvíte,“ řekl Dick. „Jste raněna ...“

„Nejsem,“ odpověděla, „mého koně zabili.“

„Na tom nezáleží,“ odpověděl Richard. „Jste zde uprostřed zasněžené krajiny, obklopena nepřáteli. Ať chcete, nebo ne, vezmu vás s sebou. Jsem rád. že se mi naskytla tato příležitost, alespoň vám splatím část svého dluhu.“

Chvíli mlčela. Potom se znenadání zeptala:

„Co se stalo s mým strýcem?“

„S lordem Risinghamem?“ opakoval Dick. „Byl bych rád, kdybych vám mohl dát dobrou zprávu, ale nevím nic. Jenom jsem ho během bitvy zahlédl. Jen jednou. Doufejme v nejlepší.“

V. NOC V LESE - ALICIE RISINGHAMOVÁ

Bylo téměř jisté, že sir Daniel směřuje do svého hradu. Poněvadž však bylo všude plno sněhu, připozdívalo se a také proto, že se bude muset vyhnout několika málo cestám a pustit se lesem, bylo málo pravděpodobné, že tam do rána dorazí.

Dick měl dvě možnosti: buď sledovat rytířovu stopu, a bude-li to možné, udeřit na něho ještě v noci v jeho ležení, anebo jít vlastní cestou a pokusit se postavit mezi sira Daniela a jeho cíl.

Oba plány měly vážné slabiny a Dick, který se bál vystavit Janu nebezpečí bitvy, když dojel na kraj lesa, nebyl ještě rozhodnut.

Na tomto místě se sir Daniel stočil trochu doleva a potom se ponořil přímo pod koruny velmi vysokých stromů. Jeho oddíl tu utvořil užší řadu, aby mohl projít mezi stromy, a stopa ve sněhu byla vyšlapána mnohem hlouběji. Oko ji mohlo sledovat pod bezlistou klenbou dubů, jak přímá a úzká běží kupředu; nad ní stály stromy s uzlovitými suky, jejichž husté větve vypadaly jako les vznášející se nad zemí. Nebylo slyšet ani hlásku, ani lidského, ani zvířecího, ba ani čermáček se nikde nehnul, a na zasněžené zemi ležel v síti stínů zlatý svit zimního slunce.

„Co říkáš,“ zeptal se Dick jednoho ze svých lidí, „máme je přímo sledovat, anebo si nadejet k Tunstallu?“

„Sire Richarde,“ odpověděl zbrojnoš, „jel bych pořád za nimi, dokud se

nerozdělí.“

„Máš bezpochyby pravdu,“ přisvědčil Dick, „ale vypravili jsme se s velkým spěchem, neboť času nebylo nazbyt. Zde nejsou domy, kde bychom se najedli nebo přespali, a na úsvitě budeme mít zmrzlé prsty a prázdné břicho. Co říkáte, chlapci? Máme snášet trochu strádání pro úspěch naší výpravy, anebo máme jet do Holywoodu a povečeřet jako hosté matky církve? Poněvadž je celá ta záležitost poněkud choulostivá, nechci nikoho nutit. Chcete-li se však svěřit mému velení, zvolíte si to první.“

Muži odpověděli téměř jedním hlasem, že půjdou za sirem Richardem, kam bude chtít.

A Dick, pobídnuv koně ostruhami, znovu vyrazil kupředu.

Sníh na stopě byl do tvrda udupán, takže pronásledovatelé byli proti pronásledovaným ve velké výhodě. Jeli dokonce poklusem, dvě stě kopyt bilo střídavě do sněhu a řičení zbraní a frkání koní šířilo válečný hluk pod klenbou tichého lesa.

Potom se široká stopa pronásledovatelů zkřížila se silnicí z Holywoodu. Tam ji na okamžik nebylo možno rozeznat, a když se opět zabořila do neušlapaného sněhu na druhé straně, Dicka překvapilo, že je užší a mělčí. Sir Daniel využil silnice a zřejmě začal svůj oddíl rozdělovat.

Poněvadž vyhlídky byly stejné, ať se pustí tím či oním směrem, rozhodl se sledovat přímou stopu. Vedla stále dál a dál do hloubi lesa a asi po hodině jízdy, jako když se náboj roztrhne, rozdělila se na dvanáct jiných, směřujících na všechny světové strany.

Dick přitáhl v zoufalství uzdu. Krátký zimní den se chýlil ke konci. Slunce, podobné kalně rudému pomeranči, zbavené paprsků, zapadalo do bezlistých houštin. Stíny na sněhu byly na míli dlouhé. Mráz krutě zacházel za nehty a s koní stoupaly oblaky dechu a páry.

„Vyzráli na nás. Jeďme přece jen do Holywoodu. Je blíž než Tunstall, alespoň by měl být, soudě podle slunce.“

Zahnuli tedy doleva, obrátili se zády k rudému kotouči slunce a pustili se lesem k opatství. Ale podmínky se nyní změnily. Už nemohli jet bystrým klusem po stopě do tvrda udupané nepřítelem k cíli, k němuž je vedla stopa. Nyní se museli namáhavě brodit vysokým sněhem, neustále se zastavovat, aby rozhodli, kudy se mají dát, a přitom stále zapadali do závějí. Slunce je již opustilo, zář na západě hasla. A najednou bloudili černou tmou pod hvězdami jiskřícími mrazem.

Za chvíli měl temena pahorků ozářit měsíc, a pak se zase budou moci vydat na cestu. Ale do té doby je každý neuvážený krok mohl odvést dál od jejich cíle. Nedalo se nic jiného udělat než utábořit se a čekat.

Byly rozestaveny hlídky. Na jednom místě odházeli sníh a po několika nezdařených pokusech zaplál uprostřed oheň. Ozbrojenci se sesedli těsně kolem tohoto krbu v lese, dělili se o zásoby a podávali si láhev od úst k ústům. A Dick vybral to nejjemnější z této hrubé a skrovné stravy a odnesl to neteři lorda Risinghama, která seděla stranou, opřena o strom.

Seděla na koňské pokrývce, druhou byla zahalena, a hleděla upřeně před sebe na ohněm ozářený výjev. Když jí Dick nabídl jídlo, trhla sebou, jako by se probudila ze sna, a potom mlčky odmítla.

„Madam," naléhal Dick, „prosím vás, netrestejte mě tak krutě! Jestli jsem vás urazil, nevím o tom. Je pravda, že jsem vás unesl, ale bylo to násilí, k němuž mě vedly city přátelství. Je pravda, že jsem vás vystavil útrapám noci, ale spěch, který mě žene, má za cíl zachránit jistou bytost, neméně křehkou a neméně opuštěnou, než jste vy. Alespoň, madam, netrestejte sama sebe a jezte, když ne z hladu, tak abyste se posilnila."

„Nepřijmu žádnou potravu z rukou člověka, který zabil mého příbuzného," odpověděla.

„Přísahám vám při svatém kříži," zvolal Dick, „že jsem se ho ani nedotkl."

„Přísahejte mi, že žije," žádala.

„Nebudu si s vámi hrát na schovávanou. Soucit mi velí, abych vás ranil. V hloubi srdce jsem přesvědčen, že je mrtev."

„A vy chcete, abych jedla!" zvolala. „A říkají vám *sire!* Dobyl jste si ostruh vraždou mého příbuzného. A kdybych nebyla bývala blázen a zrádce a nebyla vás zachránila, on — který měl cenu tuctu takových, jako jste vy — by žil."

„Konal jsem jenom svou povinnost, tak jako váš příbuzný ji konal na druhé straně. Kdyby žil — a přísahám, že bych si to přál — nekáral by mě, ale pochválil."

„Sir Daniel mi všechno řekl," odvětila, „viděl vás na barikádě. Říká, že ztroskotali o vás, že bitvu jste vyhrál vy. Byl jste to tedy vy, kdo zabil lorda Risinghama, tak jako byste ho byl uškrtil vlastníma rukama. A vy byste chtěl, abych s vámi jedla, když na vašich rukou ještě lpí krev? Ale sir Daniel přísahal, že vás zničí. Ten mě pomstí!"

Nešťastný Dick zesmutněl. Vzpomněl si na starého Arblastera a zasténal.

„Máte mě za takového provinilce?" zeptal se, „vy, která jste mě chránila, vy, která jste Janinou přítelkyní?"

„Proč jste se do té bitvy míchal? Nepatříte k žádné straně. Jste dosud chlapec, máte jenom nohy a tělo, kterým nevládne ani rozum, ani rozvaha!

Proč jste se bil? Bůhví — snad jenom pro pouhou rozkoš z rozdávání ran.“

„Sám nevím proč,“ zvolal Dick. „Ale jak to v anglickém království chodí, nebojuje-li nebohý šlechtic na jedné straně, chtěj nechtěj musí bojovat na druhé. Nemůže zůstat sám, to by bylo nepřirozené.“

„Kdo nemá zdravý úsudek, nemá tasit meč,“ odpověděla mladá dáma. „Vy, který jste bojoval, aniž jste věděl proč, co jiného jste než řezník? Válka je ušlechtilá jen tehdy, vede-li se z ušlechtilé příčiny, a vy jste ji zneuctil.“

„Madam,“ řekl nešťastný Dick, „částečně poznávám svůj omyl. Příliš jsem pospíchal. Jednal jsem dříve, než nadešel můj čas. I loď jsem ukradl v domnění — přísahám — že činím dobře, a tím jsem zavinil smrt mnoha nevinných lidí a uvalil bídu a zármutek na ubohého starce, jehož tvář právě dnes pronikla mým srdcem jako dýka. A dnes ráno jsem se chtěl vyznamenat a dobýt si slávy, abych se mohl oženit, a co se stalo? Způsobil jsem smrt vašeho drahého příbuzného, který byl ke mně dobrý. A nevím co ještě, neboť — běda! — možná že jsem pomohl na trůn Yorkovi, což může mít zlé následky a může Anglii poškodit. Ach madam, jsem si vědom svého hříchu, nejsem hoden, abych žil. Abych se kál a abych nespáchal ještě horší zlo, jakmile tuto záležitost skončím, vstoupím clo kláštera. Zřeknu se Jany a válečného řemesla. Stanu se mnichem a do konce života se budu modlit za duši vašeho dobrého příbuzného.“

Dickovi se zdálo, že při tomto vyvrcholení jeho pokory a kajícnosti se

mladá dáma zasmála.

Pozvedl hlavu a spatřil, že v záři ohně na něho pohlíží s poněkud podivným, nikoli však nelaskavým výrazem.

„Madam," zvolal v domnění, že smích byl pouhým sluchovým přeludem, a čerpaje z jejího změněného výrazu naději, že dojal její srdce, „madam, nestačí vám to! Udělám všechno, abych odčinil zlo. které jsem spáchal, zajistím lordu Risinghamovi nebe. A to všechno v den. kdy jsem získal ostruhy a kdy jsem se domníval, že jsem nejšťastnějším mladým šlechticem na světě!"

„Ach, chlapče," řekla, „milý chlapče!"

A potom k Dickovu krajnímu úžasu mu něžně setřela slzy s tváří, a jako by podlehla náhlému popudu, objala ho kolem krku. přitáhla si jeho obličej a políbila ho. Prostomyslného Dicka se z toho zmocnil trapný zmatek.

„Tak co." řekla vesele, „poněvadž jste velitel, musíte jíst. Proč nevečeříte?"

„Drahá slečno Risinghamová," odpověděl Dick, „posloužil jsem nejdříve své zajatkyni. Ale abych pravdu řekl, pokání mi už nedovolí snášet pohled na jídlo. Raději se budu postit, slečno, a budu se modlit."

„Říkejte mi Alicie," navrhla, „což nejsme staří přátelé? A teď se najím s vámi. Když vy si ukousnete, já si také ukousnu, když vy se napijete, já se napiji, takže když vy nebudete jíst, já také nebudu, najíte-li se však pořádně, já toho sním jako oráč."

A dala se do jídla. Dick, který měl znamenitý žaludek, se k ní přidal zprvu velmi zdrženlivě, ale postupně, jak se dostával do ráže, stále s větším a větším zápalem a horlivostí, až konečně zapomněl na svůj vzor a důkladně obnovil sílu, kterou ho stál dnešní den plný námahy a vzrušení.

„Rozháněči lvů," řekla konečně, „vy neobdivujete dívku v mužském kabátci?"

Měsíc už vyšel. Cekali jenom, až si unavení koně odpočinou. Stále ještě kající, avšak nyní sytý Richard v měsíčním světle viděl, že na něho pohlédla trochu koketně.

„Madam . . .," vykoktal poněkud překvapen tímto novým obratem v jejím chování.

„Ne," přerušila ho, „nic nepomůže zapírat. Jana mi všechno řekla. Podívejte se na mne, rozháněči lvů — jsem tak nehezká? — tak podívejte se!"

A zajiskřila na něho očima.

„Jste trochu malá, to je pravda," začal Dick.

A znovu ho přerušila, tentokrát zvonivým smíchem, který dovršil jeho

zmatek a překvapení.

„Malá!“ zvolala. „Kéž byste byl tak poctivý, jako jste smělý! Jsem trpaslík, nebo jen o trochu větší. Ale přesto — řekněte — přesto jsem dost hezká, ne?“

„Madam, jste neobyčejně krásná,“ přiznal nešťastný rytíř a zoufale se snažil zakrýt rozpaky.

„A oženil by se se mnou rád nějaký muž?“ pokračovala.

„Ach madam, velice rád!“ souhlasil Dick.

„Říkejte mi Alirie,“ vyzvala ho.

„Alicie.“ opakoval sir Richard.

„Tak tedy, rozháněči lvů. poněvadž jste zabil mého příbuzného a já zůstala bez opory, vaše čest vás zavazuje poskytnout mi náhradu, ne?“

„Zajisté, madam.“ souhlasil Dick. ..Ačkoli namouduši cítím, že jsem jen částečně vinen smrtí toho statečného rytíře.“

„Chcete se vykroutit?“ zvolala.

„Nikoli, madam. Už jsem vám to řekl. Budete-li si přát, jsem ochoten stát se mnichem.“

„Patříte tedy právem mně.“ usoudila.

„Právem — madam — myslím . . .,“ začal mladý muž.

„Pokračujte.“ přerušila ho. ..Jste samá vytáčka. Náležíte právem mně, dokud neodčiníte zlo. které jste spáchal?“

„Právem ano.“ odpověděl Dick.

„Poslyšte tedy.“ pokračovala, „myslím, že byste byl smutný mnich. A poněvadž s vámi mohu naložit podle libosti, vezmu si vás za muže. Mlčte, ani slovo!“ zvolala. „Nic vám nepomůže. Uznejte, že je spravedlivé, když jste mě připravil o jeden domov, abyste mi opatřil jiný. A co se týče Jany. věřte mi. ta bude první, která tu výměnu schválí. Nehoř konec konců, poněvadž jsme dobré přítelkyně. co na tom záleží, kterou si vezmete? Ani trochu na tom nezáleží!“

„Madam,“ řekl Dick, „půjdu do kláštera, nařídíte-li mi to. Ale na celém širém světě není kromě Jany Sedleyové žádná jiná, s kterou bych se chtěl oženit, a nepřinutí mě k tomu ani násilí muže, ani přemlouvání ženy. Promiňte mi, vyjadřuji-li prostou myšlenku prostě. Ale je-li dívka smělá, ubohý muž musí být ještě smělejší.“

„Dicku,“ zvolala, „vy zlatý hochu, za to mě musíte políbit! Ne, nebojte se, políbíte mě místo Jany, a až se sejdeme, vrátím jí ten polibek a řeknu jí, že jsem ho ukradla. A pokud jde o to, čím jste mi povinen — vždyť, drahý prosťáčku, jste nebyl v té bitvě sám. A i když York dosáhne trůnu, vy jste ho tam neposadil. Ale pokud jde o dobré, zlaté, poctivé srdce, to máte vy,

Dicku, a kdybych dovedla vaší Janě něco záviděl, záviděla bych jí vaši lásku.“

VI. NOC V LESE (dokončení) - DICK A JANA

Koně zatím dožrali malou zásobu obroku a setřásli ze sebe únavu. Na Dickův rozkaz byl oheň uhašen sněhem. A zatímco jeho lidé sedali opět unaveně do sedla, Dick, když si trochu pozdě vzpomněl na opatrnost, v lese nevyhnutelnou, vybral si vysoký dub a hbitě se vyšplhal do nejvyšší vidlice. Odtamtud měl daleký rozhled po lese pokrytém sněhem a ozářeném měsícem. Na jihozápadě, temně se rýsujíc na obzoru, se táhla pahorkovitá, vřesem porostlá část lesa, kde on a Jana zažili ono děsivé dobrodružství s malomocným. A tam upoutal jeho zrak červený zářivý bod, ne větší než ucho jehly.

Přísně se pokáral za svou nedbalost. Byla-li to, jak se zdálo, zář táborového ohně sira Daniela, měl ji už dávno vidět a vydat se k ní. A hlavně za žádných okolností neměl ohlásit svou přítomnost rozděláním vlastního ohně. Ale nyní už nesmí plýtvat drahocenným časem. Přímá cesta k pahorkatině byla asi dvě míle dlouhá, ale přetínala ji velmi hluboká, srázná rokle, pro jezdce neschůdná. Dick soudil, že v zájmu rychlosti bude vhodné, nechají-li koně být a pokusí-li se dostihnout sira Daniela pěšky.

Deset mužů nechali u koní na stráži. Umluvili si znamení, kterými se měli v případě potřeby dorozumět, a Dick se vydal v čele zbytku oddílu na cestu. Alicie Risinghamová statečně kráčela po jeho boku.

Muži odložili těžkou zbroj a kopí a šli teď ve velmi dobré náladě po umrzlém sněhu za svitu zářícího měsíce. Sestup do rokle, na jejímž dně si sněhem a ledem razila cestu bystřina, byl proveden tiše a v pořádku, a na druhé straně, kde byli sotva půl míle vzdáleni od místa, na němž Dick spatřil záři ohně, se oddíl zastavil, aby si před útokem odpočinul.

V hlubokém tichu lesa bylo slyšet i nejslabší zvuk přicházející z veliké dálky, a Alicie, která měla bystrý sluch, zvedla varovně prst a nachýlivši se trochu naslouchala. Všichni následovali jejího příkladu, avšak kromě vzdechů potoka rdoušeného ledem v rokli za nimi a liščího štěkotu z dálky několika mil, Dick přes sebevětší úsilí nic neslyšel.

„A přece jsem určitě zaslechla zařinčení zbraní,“ zašeptala Alicie.

„Madam,“ odpověděl Dick, který se této mladé dámy bál více než deseti chrabrých bojovníků, „nechci tvrdit, že jste se mýlila, ale ten zvuk mohl přicházet z našeho tábora právě tak jako z jejich.“

„Odtamtud to nebylo, přišlo to ze západu," prohlásila.

„Ať to bylo cokoli," řekl Dick, „nevšímejme si toho. Dejme se na rychlejší pochod a uvidíme, co to bylo. Vzhůru, přátelé, už jsme si dost odpočinuli!"

Na další cestě byl sníh čím dál tím více udupán koňskými kopyty a bylo zřejmé, že se přibližují k ležení početného jízdního oddílu. Za chvíli spatřili, jak mezi stromy vystupuje kouř, do ruda zbarvený sršícími žhavými jiskrami.

Zde se na Dickův rozkaz začali muži rozestupovat a potají se plížili lesem, aby obklíčili nepřátelské ležení ze všech stran. Dick svěřil Alicii ochraně mohutného dubu a sám se plížil přímo k ohni.

Konečně se mu podařilo mezerou mezi stromy obhlédnout celé ležení. Oheň byl rozdělán na návrší porostlém vřesem a obklopeném ze tří stran houštinou. Hořel teď velmi prudce, silně hučel a šlehaly z něho plameny. Kolem něho seděl necelý tucet lidí zahalených v pláštích. Ačkoli sníh v nejbližším okolí byl udupán, jako by tu tábořil celý jízdní pluk, Dick marně pátral po jediném koni. Zmocnilo se ho strašné tušení, že byl přelstěn. Zároveň ve vysokém muži v ocelové přilbě, který si hřál ruce nad ohněm, poznal svého někdejšího přítele a nynějšího vlídného nepřítele Benneta Hatche. A v jiných dvou postavách, které seděly poněkud stranou, poznal Janu Sedleyovou a ženu sira Daniela v mužském přestrojení.

I když ztratím své koně, pomyslil si, budu mít svou Janu. Co bych si mohl přát víc?

Vtom se z druhé strany ležení ozvalo tiché zahvízdnutí, oznamující, že se jeho lidé spojili a že obklíčení je úplné. Bennet na ten zvuk vyskočil, ale dříve než měl kdy chopit se zbraně, Dick na něho zavolal.

„Bennete, Bennete, starý příteli, vzdejte se! Postavíte-li se na odpor, budete jen zbytečně mrhat lidskými životy."

„Při svaté Barboře, to je pan Shelton!" zvolal Hatch. „Vzdát se? Žádáte ode mne příliš mnoho. Kolik máte lidí?"

„Říkám Bennete, že jsme v přesile a obklíčili jsme vás," odpověděl Dick. „Caesar i Karel Veliký by prosili o milost. Jediným hvízdnutím mohu přivolat čtyřicet mužů a jedinou salvou šípů vás mohu všechny pobít."

„Pane Dicku," řekl Bennet, „je mi to proti mysli, ale musím konat svou povinnost. Kéž vás chrání všichni svatí!" Po těch slovech přiložil k ústům trubku a zatroubil na poplach.

Na okamžik nastal zmatek, neboť Dick obávaje se o ženy stále váhal dát povel k střelbě; Hatchovi lidé se zatím chopili zbraní a zaujali postavení zády k sobě, jako by se chystali k zuřivému odporu. Jana využila ruchu,

který tím u ohně vznikl, vstala a přiletěla k svému milému jako šíp.

„Tu jsem, Dicku," zvolala a oběma rukama mu stiskla ruku.

Ale Dick stále ještě váhal. Byl příliš mlád, aby se smířil s politováníhodnými nevyhnutelnostmi boje, a pomyšlení na starou lady Brackleyovou mu zadržovalo rozkaz na jazyku.

Jeho vlastní lidé byli už nedočkaví. Někteří na něho volali jménem, jiní začali střílet na vlastní pěst. A při prvním výstřelu padl ubohý Bennet. Teprve tehdy se Dick vzpamatoval.

„Vzhůru!" vykřikl. „Střílejte, chlapci, a kryjte se, Anglie a York!"

Avšak právě v tom okamžiku se z nočního ticha ozval tlumený koňský dusot, s neuvěřitelnou rychlostí se blížil a stále mohutněl. Zároveň zahlaholily polnice a opakovaly Hatchovu výzvu.

„Do šiku, do šiku!" křičel Dick. „Do šiku ke mně! Do šiku, je-li vám život milý!"

Avšak jeho lidé, opěšalí, rozptýlení a překvapení ve chvíli, kdy počítali se snadným vítězstvím, začali naopak jednotlivě ustupovat. Buď nerozhodně zůstávali stát, anebo se rozutekli do houštin. A když se přihnali mezerami mezi stromy první jezdci a zuřivě štvali své koně do podrostu, několik opozdilců bylo podupáno nebo probodnuto v houštinách; jádro Dickova oddílu se prostě rozplynulo, jakmile zaslechlo blížícího se nepřítele.

Dick chvíli stál a trpce si uvědomoval následky své unáhlenosti a nemoudrého hrdinství. Sir Daniel uviděl oheň; vzdálil se s většinou svého oddílu, aby buď na své pronásledovatele podnikl útok, nebo aby je zaskočil z týlu, kdyby se pokusili o přepad. Jeho počínání bylo počínáním prozíravého velitele, kdežto Dick jednal jako ztřeštěný chlapec. A teď tu stál mladý rytíř, jehož milá ho sice držela pevně za ruku, ale jinak byl úplně sám. Celý jeho oddíl i s koňmi zmizel v noční tmě a v širém lese jako hrst špendlíků v kupě sena.

Kéž mně všichni svatí osvítí! pomyslil si. Dohře že jsem byl pasován na rytíře za činy, které jsem vykonal dnes ráno. Tohle mi dělá malou čest.

A potom, stále drže Janu za ruku, dal se do běhu.

Noční ticho bylo nyní porušeno křikem tunstallských vojáků, kteří cválali sem a tam a honili uprchlíky. Dick se odvážně prodral podrostem a běžel přímo kupředu jako jelen. Stříbrný jas měsíce na bílém sněhu činil temnotu houštin ještě neproniknutelnější a poražení byli tak dokonale rozptýleni, že honba za nimi zavedla pronásledovatele všemi široce se rozbíhajícími směry. Proto se Dick s Janou za chvilku v hustém podrostu zastavili a naslouchali, jak se zvuky, které byly znamením pronásledování,

rozbíhají do šíře všemi směry a zanikají v dálce.

„Kdybych si byl alespoň některé z nich ponechal v záloze," vyčítal si trpce Dick, „štěstí se mohlo ještě obrátit. Ale člověk se po celý život učí. Přisámbůh, příště to udělám lépe!"

„Dicku, co na tom záleží?" odpověděla Jana. „Jsme opět spolu."

Pohlédl na ni, a hle! Zase před ním stál Jan Matcham jako kdysi, v kalhotách a v kabátci. Ale nyní ji znal, nyní i v tomto nevzhledném obleku se na něho usmívala, zářic láskou, a jeho srdce bylo uchváceno radostí.

„Miláčku," řekl, „jestliže ty mi odpustíš mé omyly, co mi na nich záleží? Pojďme přímo do Holywoodu. Tam je tvůj dobrý poručník a můj ještě lepší přítel, lord Foxham. Tam budeme oddáni. Co na tom, jsem-li chudý nebo bohatý, slavný či neznámý? Dnes, má nejdražší, jsem si dobyl ostruh. Od vynikajících mužů se mi dostalo chvály za mé hrdinství. Pokládal jsem se za nejlepšího válečníka v celé širé Anglii. Pak jsem nejdřív pozbyl panské přízně, a teď jsem dostal výprask a ztratil do jednoho všechny své vojáky. Pýcha předchází pád! Ale nic si z toho nedělám, má drahá. Jestli mě stále miluješ a chceš si mě vzít, vzdal bych se i svého rytířského stavu a nelitoval bych toho ani za mák."

„Můj Dicku!" zvolala. „Pasovali tě na rytíře?"

„Ano, drahá, jsi nyní mou urozenou paní," odpověděl vroucně, „nebo jí budeš — zítra ráno — nechceš?"

„Chci, Dicku, z celého srdce," odpověděla.

„Jak to, pane? Myslela jsem, že se stanete mnichem," ozval se blízko nich čísi hlas.

„Alicie," zvolala Jana.

„Ano, jsem to já," odpověděla mladá dáma a přistoupila k nim. „Alicie, kterou jste opustili, když jste mysleli, že je mrtva, a kterou našel tvůj rozháněč lvů, zase jí vzkřísil a — věř mi nebo ne — vyznal jí lásku!"

„Nevěřím tomu!" vykřikla Jana. „Dicku!"

„Dicku!" napodobila ji Alicie. „Dicku, vida! — A vy, ctný pane, opouštíte ubohé dívky v neštěstí," pokračovala a obrátila se k mladému rytíři. „Necháváte je stát za duby. Ba, lidé mají pravdu, rytířský věk je ten tam."

„Madam," zvolal zoufale Dick, „namouduši, já na vás úplně zapomněl. Madam, musíte se pokusit odpustit mi. Víte, já jsem právě našel Janu."

„Nemyslela jsem, že jste to udělal schválně,“ odsekla. „Ale krutě se vám pomstím. Povím lady Sheltonové, totiž budoucí lady Sheltonové,“ dodala a udělala hlubokou poklonu, „tajemství. Jano,“ pokračovala, „opravdu jsem přesvědčena, že tvůj miláček je odvážný chlapík v boji, ale je také — dovol, abych ti to řekla upřímně — prosťáček s nejměkčím srdcem v celé Anglii. Uvidíš, že si s ním budeš moci dělat, co budeš chtít. A teď, pošetilé děli, oba polibte nejdřív mne pro štěstí a z dobroty srdce, a potom se polibte vy, ale polibek nesmí trvat ani o vteřinu déle než minutu; a potom všichni tři půjdeme do Holywoodu tak rychle, co nám nohy stačí, neboť tyto lesy, jak se mi zdá, jsou plny nebezpečí a je tu hrozná zima.“

„Opravdu ti můj Dick vyznal lásku?“ zeptala se Jana a přitulila se k svému milému.

„Ne, blázínku,“ smála se Alicie, „já jsem vyznala lásku jemu. Nabídla jsem mu, že se za něho provdám, ale on mě odbyl, abych prý si vzala někoho, kdo se ke mně hodí. To jsou jeho slova. Musím ti říci, že je spíš upřímný než příjemný. Ale teď, děti, mějme rozum a dejme se na cestu. Půjdeme zase přes rokli nebo přímo do Holywoodu?“

„Já bych si nejraději sedl na koně,“ řekl Dick, „neboť jsem dostal za poslední dny mnoho bití a ran ať tak či onak, a moje ubohé tělo je jedna

modřina. Ale co myslíte? Jestliže moji lidé utekli, když slyšeli, že se bojuje, šli bychom tam nadarmo. Do Holywoodu jsou to necelé tři míle a zvon ještě neodbil devátou. Sníh je na chůzi pěkně tvrdý a měsíc jasně svítí — což kdybychom šli pěšky?“

„Souhlasím,“ zvolala Alicie a Jana pouze stiskla Dickovo rámě.

Šli tedy pěšky řídkými, bezlistými háji a řadami stromů pokrytých sněhem, pod bílou tváří zimního měsíce. Dick a Jana kráčeli ruku v ruce, plni radosti a jejich lehkomyslná přítelkyně, snadno zapomenuvší na svůj zármutek, šla jeden nebo dva kroky za nimi. Chvílemi s nimi mlčela, chvílemi jim v radostných barvách líčila jejich budoucnost a společný život.

Z dálky bylo ještě slyšet, jak tunstallští jezdci neustávají v pronásledování, a chvílemi křik a třeskot oceli oznamovaly, že se nepřátelé střetli. Ale v těchto mladých lidech, vyrostlých za samého válčení, kteří právě unikli mnohonásobnému nebezpečí, nebylo snadné vzbudit strach nebo soucit. Spokojeni, že se hluk stále víc a více vzdaluje, oddávali se celým srdcem radosti chvíle a kráčeli, jak to vyjádřila Alicie, ve svatebním průvodu. Ani pustá lesní samota, ani chlad mrazivé noci nedovedly zkalit nebo zaplašit jejich štěstí.

Konečně z návrší spatřili dole v údolí Holywood. Velká okna opatství obklopeného lesem planula světlem pochodní a svící. Jeho vysoké vížky a věže se pnuly vzhůru jasné a tiché a zlatý kříž na nejvyšším vrcholku třpytivě zářil v měsíčním světle. Kolem dokola na pasekách hořely ohně a stály vojenské stany. A středem tohoto obrazu se vinula zamrzlá řeka.

„Přisámbůh,“ řekl Richard, „lidé lorda Foxhama tu stále ještě táboří. Posel jistě zabloudil. Nu, tím lépe. Máme alespoň po ruce dost vojska, abychom se mohli postavit siru Danielovi.''

Jestliže však vojsko lorda Foxhama stále ještě tábořilo v dlouhém holywoodském údolí, bylo to z jiného důvodu, než jak se domníval Dick. Skutečně se dalo na pochod do Shoreby. Avšak sotva urazilo polovinu cesty, potkal je jiný posel, který je vyzval k návratu do tábora, odkud ráno vyrazilo, aby zatarasilo cestu lancasterským uprchlíkům, a aby bylo blíže hlavní Yorkově armádě. Richard z Gloucesteru, když bitva skončila a nepřítel v té části země byl rozdrcen, byl již na pochodu, aby se spojil se svým bratrem. A nedlouho po návratu žoldnéřů lorda Foxhama Hrbáč sám zastavil koně před branou opatství. Bylo to na počest této vznešené návštěvy, že okna zářila světly, a ve chvíli, kdy přišel Dick se svou milou a její přítelkyní, celá vévodova družina seděla v refektáři u hostiny, která byla podávána s veškerou skvělostí tohoto mocného a bohatého opatství.

Dicka, který tím nebyl nijak nadšen, přivedli do refektáře. Unavený

Gloucester seděl u stolu, podpíraje si rukou bledou, děsivou tvář. Lord Foxham, napolo uzdravený ze svého zranění, zaujímal čestné místo po jeho levici.

„Tak co, pane?“ zeptal se Richard, „přinesl jste mi hlavu sira Daniela?“

„Vaše vévodská výsosti,“ odpověděl Dick dosti pevně, ale dušička v něm byla malá, „neměl jsem ani to štěstí vrátit se se svým oddílem. Byl jsem, s dovolením vaší milosti, dokonale poražen.“

Gloucester se na něho strašlivě zamračil.

„Dal jsem vám padesát kopí,*) pane,“ řekl.

„Vaše vévodská výsosti, měl jsem pouze padesát ozbrojenců,“ odpověděl mladý rytíř.

„Jak to?“ zeptal se Gloucester. „Žádal jste mě o padesát kopí.“

„S dovolením vaší milosti,“ řekl chlácholivě Catesby, „dali jsme mu k pronásledování sira Daniela pouze jezdce.“

„Dobrá,“ odpověděl Richard a dodal: „Sheltone, můžete jít.“

„Počkejte,“ zvolal lord Foxham. „1 já jsem toho mladého muže pověřil jistým posláním. Snad měl při něm větší úspěch. Povězte, pane Sheltone, našel jste tu dívku?“

„Mylorde,“ odpověděl Dick, „je v tomto domě.“

„Opravdu? Nuže, vaše vévodská výsosti,“ pravil lord Foxham, „navrhuji, abychom s vaším laskavým svolením zítra, než se vojsko dá na pochod, slavili svatbu. Tento mladý pán ...“

„Mladý rytíř,“ opravil ho Catesby.

„Co pravíte, sire Williame?“ zvolal lord Foxham.

„Já sám jsem ho za jeho dobré služby pasoval na rytíře,“ řekl Gloucester. „Dvakrát statečně zasáhl v můj prospěch. Není to chrabrost rukou, která mu schází, ale mužný, železný duch. Nikam to nepřivede, lorde Foxhame. Tento mladý muž bude statečně bojovat v každé bitvě, ale jeho srdce je srdcem kapouna. Nicméně, má-li se oženit, spánembohem ho ožeňte, já proti tomu nic nemám.“

„Ne, je to statečný chlapec, vím to,“ řekl lord Foxham. „Buďte klidný, sire Richarde. Tu záležitost s panem Hamleyem jsem urovnal a zítra se oženíte.“

Poté Dick považoval za moudré vzdálit se. Ještě však ani nevyšel z refektáře, když jakýsi muž, který právě seskočil u brány s koně, vyběhl po schodech, bera čtyři najednou, odstrčil klášterní sluhy a poklekl před

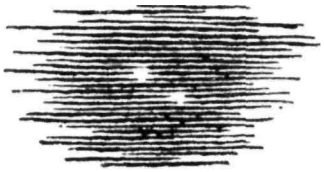

*** Technicky zahrnoval výraz „kopí“ ne zcela určitý počet pěšáků přidělených ozbrojencům.**

vévodou na koleno.

„Zvítězili jsme, mylorde!“ vykřikl.

A dříve než Dick došel do komnaty, kterou mu jako hostu lorda Foxhama vykázali, vojsko v údolí se rozjásalo kolem ohňů. Téhož dne, sotva dvacet mil odtud, byla Lancasterově moci zasazena druhá drtivá rána.

VII. DICKOVA POMSTA

Druhého dne vstal Dick před východem slunce, oblékl se co nejlépe s pomocí garderoby lorda Foxhama a po dobrých zprávách od Jany vyšel pěšky ven, aby chůzí zmírnil svou netrpělivost.

Chvíli se procházel mezi vojáky, kteří se v šeru zimního svítání a v záři pochodní chystali do zbraně. Avšak vzdaloval se čím dále tím více, až minul i poslední stráž a vešel sám do umrzlého lesa a čekal na východ slunce.

Jeho myšlenky byly klidné a šťastné. Ve svém srdci nenacházel smutku nad tím, že vévodova přízeň byla tak krátká. Radostně pohlížel do budoucnosti s Janou jako svou ženou a s lordem Foxhamem jako věrným ochráncem. A pokud šlo o minulost, bylo toho málo, čeho by litoval.

Když tak chodil a přemýšlel, začalo se slavnostně rozžíhat denní světlo, východ už byl zbarven sluncem a řezavý větřík rozfukoval zmrzlý sníh. Obrátil se a chtěl se vrátit. Vtom jeho zrak padl na jakousi postavu za stromem.

„Stůj!“ vykřikl. „Kdo lam?“

Muž vykročil a zamával rukou, jako by byl němý. Byl oblečen jako poutník, kapuci měl staženou přes obličej, avšak Dick v něm okamžitě poznal sira Daniela.

Dick šel k němu a tasil meč. Rytíř vsunul ruku do záňadří, jako by chtěl uchopit skrytou zbraň, a klidně čekal, až se přiblíží.

„Co to má znamenat, Dicku?“ zeptal se sir Daniel. „Chceš bojovat s poraženým?“

„Neukládal jsem vám o život,“ odpověděl jinoch. „Byl jsem vašim věrným přítelem, dokud jste mi nezačal ukládat o život vy. Velmi chtivě

jste toužil po mé krvi.“

„Tedy — sebeobrana,“ odpověděl rytíř. „Vidíš, chlapče, zprávy o té bitvě a přítomnost toho hrbatého ďábla zde, v mém vlastním lese, mě nadobro zlomily. Jdu do Holywoodu hledat útočiště a odjedu do zámoří s tím, co budu moci unést, a začnu nový život v Burgundsku nebo ve Francii.“

„Nesmíte do Holywoodu,“ odpověděl Dick.

„Cože?! Nesmím?“ zvolal rytíř.

„Sire Danieli, dnes je můj svatební den.“ řekl Dick, „a toto slunce, které právě vychází, rozsvítí nejzářivější den, jaký kdy pro mne vzešel. Propadl jste smrti, dvojnásobně jste jí propadl, pro smrt mého otce a pro své úklady o můj život. Ale i já jsem se provinil. Mám na svědomí smrt mnoha lidí, a v tento šťastný den nechci být ani soudcem, ani katem. Kdybyste byl sám ďábel, nevztáhl bych na vás ruku. Kdybyste byl sám ďábel, mohl byste si jít, kam byste chtěl. Proste boha, aby vám odpustil, já vám rád odpouštím. Ale něco jiného je jít do Holywoodu. Bojuji pro Yorka a nestrpím, aby se do řad jeho vojska vloudil špeh. Buďte tedy jist, že uděláte-li jediný krok směrem k Holywoodu, budu křičet a přivolám nejbližší hlídku, aby se vás zmocnila.“

„Posmíváš se mi,“ řekl sir Daniel. „Bezpečí nenajdu jinde než v Holywoodu.“

„Na tom mi už nezáleží,“ odpověděl Richard. „Nechám vás jít na východ, na západ nebo na jih — na sever vás nepustím. Holywood je pro vás uzavřen. Jděte a nepokoušejte se o návrat. Jakmile odejdete, upozorním všechny stráže tohoto vojska, a ty budou tak bedlivě pást po všech poutnících, že kdybyste byl sám ďábel, byla by to vaše smrt, kdybyste se pokusil projít.“

„Ženeš mě do záhuby,“ řekl smutně sir Daniel.

„Neženu,“ odpověděl Dick. „Chcete-li, abychom změřili svou sílu, pojďte. Přestože se obávám, že je to neloajální k mé straně, přijmu výzvu ochotně a bez výhrady a utkám se s vámi, spoléhaje na vlastní sílu. Nikoho nebudu volat na pomoc. Tak pomstím svého otce s čistým svědomím.“

„Ach,“ řekl sir Daniel, „ty máš dlouhý meč a já jenom dýku.“

„Spoléhám pouze na sebe,“ odpověděl Dick a odhodil meč daleko do sněhu. „A teď, ponouká-li vás k tomu váš zlý osud, pojďte! Stačím na to sám, aby se vaše kosti staly potravou pro lišky.“

„Já jsem tě jen zkoušel, Dicku,“ odpověděl rytíř s nuceným smíchem. „Nechtěl bych prolít tvou krev.“

„Odejděte tedy, dřív než bude pozdě,“ řekl Shelton. „Za pět minut

zavolám stráž. Vidím, že jsem příliš shovívavý. Kdyby naše postavení bylo opačné, byl bych už několik minut spoután na rukou i na nohou.“

„Nuže, Dicku, půjdu.“ odpověděl sir Daniel. „Až se příště setkáme, budeš litovat, žes byl tak krutý.“

Po těch slovech se rytíř obrátil a odcházel lesem. Dick se za ním díval s podivně smíšenými pocity, jak rychle a ostražitě odchází, chvílemi se ohlížeje a vrhaje zlé pohledy na chlapce, který ho ušetřil a kterému stále ještě nedůvěřoval.

Po jedné jeho straně byla houština, hustě propletená zeleným břečťanem. Odtamtud znenadání, jako nota zahraná na hudebním nástroji, zazněla tětiva. Vyletěl šíp a rytíř z Tunstallu s výkřikem bolesti a vzteku rozhodil paže a padl tváří do sněhu.

Dick k němu přiskočil a nadzvedl ho. V tváři sira Daniela zoufale škubalo a celé jeho tělo se svíjelo v křeči.

„Je ten šíp černý?“ vyjekl.

„Je černý,“ vážně odpověděl Dick.

A dříve než mohl pronést jediné další slovo, záchvat kruté bolesti otřásl raněným od hlavy k patě, takže se celý v Dickově náručí vzepjal a jeho duše ve velkých bolestech tiše odlétla.

Mladý muž ho jemně položil na sníh a pomodlil se za tuto nepřipravenou, hříšnou duši. Zatímco se modlil, slunce se vyhouplo nad obzor a v břečťanu začali cvrlikat čermáčci.

Když Dick vstal, spatřil, že jiný muž klečí několik kroků za ním. Dick s

nepokrytou hlavou čekal, až i on skončí svou modlitbu. Trvala dlouho. Muž se skloněnou hlavou a s obličejem zakrytým rukama se modlil jako člověk, jehož duše je rozervána nebo plna zoufalství. A podle luku, který ležel vedle něho, Dick usoudil, že je to lučištník, který zabil sira Daniela.

Konečně i on vstal a Dick spatřil tvář Ellise Duckwortha.

„Richarde," řekl velmi vážně, „slyšel jsem tě. Ty sis zvolil lepší stránku a odpustil jsi. Já jsem si zvolil horší, a teď tu leží tělesná schránka mého nepřítele."

A pevně stiskl Dickovi ruku.

„Jestliže jste shledal," řekl Dick, „že pomsta, kterou jste tak dlouho hledal, má tak trpkou chuť, uvažte, zda by nebylo lépe ostatním odpustit! Ubohý Hatch — je mrtev! Nemohl jsem ho zachránit. A zde leží tělo sira Daniela. Pokud však jde o kněze, kdyby moje slovo u vás něco zmohlo, požádal bych vás, abyste ho ušetřil."

Z očí Ellise Duckwortha vyšlehl blesk.

„Ach," řekl, „ďábel je ve mně stále ještě silný. Ale buď klidný, černý šíp už nikdy nevyletí — družina se rozpadla. Ti, kteří ještě žijí, zemrou v klidu, až se jejich čas naplní. A ty jdi, kam tě volá tvůj lepší osud, a nevzpomínej na Ellise."

VIII. ZÁVĚR

Asi v devět hodin ráno vedl lord Foxham svou svěřenku, opět oděnou v šaty příslušející jejímu pohlaví a doprovázenou Alicií Risinghamovou, do holywoodského chrámu, když Richard Hrbáč, s čelem zachmuřeným těžkými starostmi, jim zkřížil cestu a zastavil je.

„To je ta dívka?" zeptal se, a když lord Foxham přisvědčil, pokračoval: „Miláčku, pozdvihněte hlavu, abych viděl vaši krásu."

Chvíli si ji nevlídně prohlížel.

„Jste krásná," řekl konečně, „a jak jsem slyšel, máte věno. Což kdybych vám nabídl vhodný sňatek, který by odpovídal vašemu půvabu a rodu?"

„Vaše vévodská milosti," odpověděla Jana, „dovolíte-li, raději se provdám za sira Richarda."

„Cože?" řekl přísně. „Provdejte se za muže, kterého vám určím, a do večera bude lordem a vy urozenou dámou. Avšak sir Richard, dovolte, abych vám to řekl upřímně, bude do smrti sirem Richardem."

„Neprosím boha o nic jiného, mylorde, než abych zemřela jako žena sira Richarda," odpověděla Jana.

„Podívejte se na to, mylorde,“ řekl Gloucester a obrátil se na lorda Foxhama. „Z těch dvou ale budete mít radost! Chlapec, když jsem ho za jeho dobré služby vyzval, aby mě požádal o jakoukoli odměnu, požádal o milost pro starého opilého námořníka. Upřímně jsem ho varoval, ale setrval ve své pošetilosti. ‚Tím moje přízeň končí.' řekl jsem mu. ‚Budiž,' odpověděl. A tak tomu také bude, přisámbůh.“

„Cože?“ zvolala Alicie. „Dobře jste to řekl, rozháněči lvů!“

„Kdo je to?“ zeptal se vévoda.

„Zajatkyně sira Richarda,“ odpověděl lord Foxham. „Slečna Alicie Risinghamová.“

„Postarejte se, aby se provdala za spolehlivého muže,“ nařizoval vévoda.

„Myslel jsem na svého příbuzného Hamleye, je-li to vaší milosti vhod,“ odpověděl lord Foxham. „Dobře sloužil naší věci.“

„Souhlasím,“ přisvědčil Richard. „Ať se brzy vezmou. — Povězte, krásná dívko, chcete se vdát?“

„Vaše vévodská milosti,“ odpověděla Alicie. „je-li ten muž dobře rostlý ...“ a tu jí zděšením uvázl hlas v hrdle.

„Je dobře rostlý,“ odpověděl klidně Richard. „Na naší straně je jen jediný hrbáč, a to jsem já. Všichni ostatní mají slušnou postavu. — Dámy, a

vy, mylorde,“ pokračoval s náhlou změnou k vážné dvornosti, „nepovažujte mě za nezdvořáka, opustím-li vás. Za války není velitel pánem svého času.“

A se zdvořilým pozdravem odešel, následován důstojníky.

„Běda,“ zvolala Alicie, „jsem ztracena!“

„Neznáte ho,“ uklidňoval ji lord Foxham. „Nic se nestalo. Na vaše slova už dávno zapomněl.“

„Je tedy tím nejlepším ze všech rytířů,“ řekla Alicie.

„Ne. Myslí však na jiné věci,“ odpověděl lord Foxham. „Ale už se nezdržujme.“

Před oltářem je očekával Dick provázený několika mladými muži. A tam byli on a Jana oddáni. Když opět vyšli, šťastni a přece vážní, do mrazivého vzduchu a na sluneční světlo, dlouhé řady vojska už zatáčely na silnici. Korouhev vévody z Gloucesteru už byla rozvinuta a vlála před opatstvím, obklopena houští kopí. A za ní, v kruhu rytířů v ocelovém brnění, jel statečný ctižádostivý hrbáč krutého srdce, aby jen na chvíli se stal králem, a za ten krátký čas se pokryl věčnou hanbou. Avšak svatebčané zamířili opačným směrem a usedli v střídmém veselí ke snídani. Otec sklepmistr se staral o jejich hrdla a seděl s nimi u stolu. Hamley zapomněl úplně na žárlivost a začal se dvořit Alicii, které to nebylo nikterak proti mysli. A tak za hlaholu polnic a za řinčení, které způsobovali obrnění muži a koně, seděli Dick a Jana vedle sebe, drželi se něžně za ruce a se stále vzrůstající láskou si pohlíželi do očí.

Prach a krev té bouřlivé doby je od té chvíle míjely. Žili daleko od její vřavy v zeleném lese, kde začala jejich láska.

Ve vesničce Tunstallu žili pak na výměnku dva starci ve velkém blahobytu a klidu, a snad i v přemíře piva a vína. Jeden byl po celý život námořníkem a do poslední chvíle nepřestal oplakávat svého pomocníka Torna. Druhý, který býval trochu vším, stal se ke konci života zbožným a zemřel v sousedním opatství nejnábožnější smrtí pod jménem bratr Honestus. Tak se Psanci splnilo přání, aby zemřel jako mnich.

OBSAH

JAN NAPRAVOVAČ 5

KNIHA I: DVA CHLAPCI

I. „U SLUNCE“ V KETTLEY 20
II. V BAŽINÁCH 26
III. PŘÍVOZ V BAŽINÁCH 31
IV. ZBOJNICKÁ DRUŽINA 37
V. KRVAVÁ ŠTVANICE 43
VI. CO SE STALO NA KONCI TOHO DNE 49
VII. KUKLOU ZAKRYTÁ TVÁŘ 55

KNIHA II: HRAD

I. DICK SE VYPTÁVÁ 66
II. DVĚ PŘÍSAHY 73
III. KOMNATA NAD KAPLÍ 78
IV. CHODBA 83
V. JAK DICK ZMĚNIL STRANU 88

KNIHA III: LORD FOXHAM

I. DŮM NA POBŘEŽÍ 97
II. UTKÁNÍ VE TMĚ 102
III. KŘÍŽ SVATÉ BRIGITY 106
IV. DOBRÁ NADĚJE 110
V. DOBRÁ NADĚJE (pokračování) 117
VI. DOBRÁ NADĚJE (dokončení) 121

KNIHA IV: PŘESTROJENÍ

I. DOUPĚ 130
II. V DOMĚ NEPŘÁTEL 135
III. MRTVÝ ŠPEH 142
IV. V CHRÁMĚ OPATSTVÍ 147
V. EARL RISINGHAM 154
VI. OPĚT ARBLASTER 157

KNIHA V: HRBÁČ

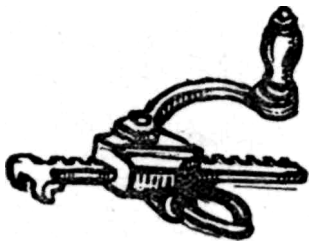
I. HLAS POLNICE 169
II. BITVA U SHOREBY 174
III. BITVA U SHOREBY (závěr) 179
IV. DRANCOVÁNÍ MĚSTA SHOREBY 182
V. NOC V LESE - ALICIE RISINGHAMOVÁ 189
VI. NOC V LESE (dokončení), DICK A JANA 195
VII. DICKOVA POMSTA 202
VIII. ZÁVĚR 205

KNIHY ODVAHY A DOBRODRUŽSTVÍ

Svazek 33

Ř í d í E v a D o l e j š o v á

Robert Louis Stevenson

Č E R N Ý Š Í P

Z původního anglického vydání The Black Arrow přeložil Vladimír Henzl. Ilustroval Jiří Blažek. Vydalo jako svou 2990. publikaci Státní nakladatelství dětské knihy, n. p., v Praze roku 1966. Druhé vydání. Odpovědná redaktorka Jitka Maříková. Výtvarný redaktor Jan Žbánek.

Ze sazby písma Didot vysadila a s 53 ilustracemi v textu vytiskla STRÁŽ, tiskařské závody n. p., Vimperk. 13,92 AA (text 12,61, ilustrace 1,31), 13,97 VA. Náklad 40 000 výtisků. D-10*60269. Brožovaný výtisk 16,70 Kč

13-105-66 14/64 Vázaný výtisk 21 Kčs - E